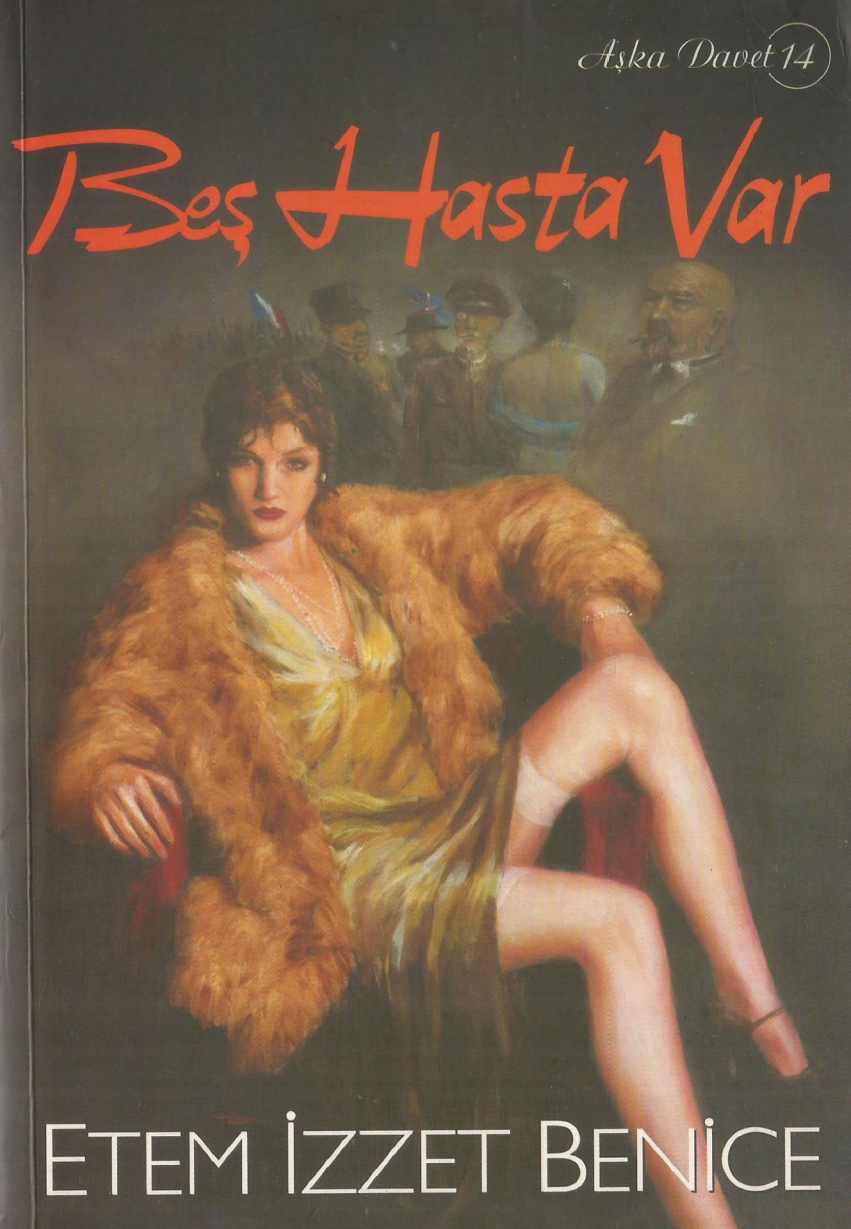
Aşka Davet 14

Beş Hasta Var

ETEM İZZET BENİCE

Beş Hasta Var

Etem İzzet Benice

BEŞ HASTA VAR

Yazan: Etem İzzet BENİCE
Yayına hazırlayan: Selim İLERİ

Yayın hakları: © Doğan Kitapçılık AŞ
Yenileştirilmiş 1. baskı / temmuz 2002 / ISBN 975-293-021-2
Bu kitabın 1. baskısı 1500 adet yapılmıştır.

Kapak illüstrasyonu: Esat TEKAND
Kapak tasarımı: DPN Design
Baskı: Şefik Matbaası

Kitaba katkılarından dolayı **Milliyet** gazetesine teşekkür ederiz.

Doğan Kitapçılık AŞ Hürriyet Medya Towers, 34544 Güneşli-İSTANBUL
Tel. (212) 677 06 20 - 677 07 39 Faks (212) 677 07 49

Beş Hasta Var

Etem İzzet Benice

Yayına hazırlayan
Selim İleri

Hasta cemiyet

Beş Hasta Var'ı nice yıllar önce okumuştum.

O zaman çok gençtim, yeniyetmelik çağındaydım. Romanları, öyküleri soluk soluğa okurdum. Hele bu yapıtlar sürükleyiciyse...

Beş Hasta Var alabildiğine sürükleyici bir romandı. Belkiys'in serüvenini kendimden geçerek okuyordum. Böylesi gençlik okumaları edebî dikkatten yoksundur. *Beş Hasta Var*'ın kimi inceliklerini o yüzden fark edememiştim.

Etem İzzet Benice, bu eserinde, hayatın gerçekliğini romana yansıtmak ister. Bir "yazar" vardır ve bu yazar, doğrudan doğruya, Etem İzzet Bey'in kendisidir. Yazar, romanına bir önsöz, bir de sonsöz koymayı gereksinmiştir.

Çocukluğunun hayal meyal anıları arasında Belkiys ve Cahit belirirler; bir abla, bir abi. Boğaziçi'nin pitoreski ortasında duyarlı bir gençlik aşkı...

Roman bundan sonra başlar. Çocuk gözü, çocukluk anısı aradan çekilir. Şimdi romanın kahramanı genç kadın konuşmakta, yaşamını kâğıda dökmektedir.

Yazar, ben yazmadım, Belkiys kendi macerasını olduğu gibi söyledi... demek ister gibidir.

Edebiyatın gerçekliği ile hayatın gerçekliği arasında her zaman derin ayrımlar vardır. Ama edebiyat adamları, özellikle kimi

romancılar bu ayrımları ortadan kaldırmayı denerler kimi zaman. *Beş Hasta Var* da böylesi bir istekle kaleme getirilmiştir.

Nitekim yazar, eserinin sonunda da bir kez daha karşımıza çıkacak, gerçeklik, realite duygusunu pekiştirmek isteyecektir...

Yakın tarihimizin romana çok yatkın bir dönemi, hiç şüphesiz, Mütareke seneleridir. Peyami Safa'nın *Sözde Kızlar*'ından Attilâ İlhan'ın *Sırtlan Payı*'na, *Dersaadette Sabah Ezanları*'na nice roman, nice emek.

İşgal ordularının İstanbul'da cirit attığı acıklı ateşkeş dönemi Türk romanında çok geniş bir yelpazeden görüntülenmiştir.

İşin ilginç yanı, aynı dönemi, popüler romanın da yansıtma çabasıdır. Popüler edebiyatın toplumsal endişelerden, yurt sevgisinden uzak bir anlayış içinde olduğunu ileri sürenler, işte bir kez daha yanılmaktadır.

Beş Hasta Var'ın geri planında Mütareke döneminin panoraması hissolunur.

Esat Mahmut Karakurt'un *Allahaısmarladık*'ı, Aka Gündüz'ün *Bir Şoförün Gizli Defteri* de ateşkes yıllarının acısını yansıtan popüler roman örnekleridir.

Bu soy eserler, beğenilerek okunmuş, birçok okuyucuya tarih kitaplarının verebileceğinden çok daha fazlasını vermiştir. Günümüzün tarihsel bilinçten yoksun kitlesine yine bu eserler çok şey kazandıracaktır...

Demin söylediğim gibi, *Beş Hasta Var*'da korkunç yıkımlar dönemi doğrudan doğruya işlenmemiştir. Ne var ki, işbirlikçi Osmanlı-Türk ailelerinin o günkü yaşamaları çok şaşırtıcı, cesur gözlemler eşliğinde okura sunulmuş; o güne ilişkin, neredeyse 'belgesel' denebilecek bir eser ortaya çıkarılmıştır.

Beş Hasta Var'ın bir başka özelliği, imparatorluğun sonu ile

Cumhuriyetimizin başlangıcı arasındaki dönemde, İstanbul'daki 'alafranga' yaşayışı bütün çıplaklığıyla anlatmasıdır.

İstanbul'un belli çevreleri Batı'dan yalnızca ala ala hey bir yaşam tarzını algılayabilmiş, öylece de yaşamaya koyulmuştur. Bunun sonucu değerler hızla çökmekte, etik kaybolmaktadır. *Beş Hasta Var* "hasta cemiyet"i teşrih masasına yatırır, çılgıncasına neşterler.

Etem İzzet Benice'nin son dönem Osmanlı hükûmetlerine, bu hükûmetlerin –bugünkü deyişle– bakanlarına yönelik amansız eleştirilerini, bu kez, *Beş Hasta Var*'ı yeniden okurken fark ettim. 1930'ların romanı günümüze dünden ne çok şey söylüyordu !..

Yine bu kez, *Beş Hasta Var*'da bir *Kamelyalı Kadın* tadı yakaladım.

Oğul Dumas, *Kamelyalı Kadın*'la popüler dünya romanında iz bıraktı. *Kamelyalı Kadın* tiyatroda, operada, sinemada yanıt bulabildi. Daha da bulacak.

Beş Hasta Var, az kalsın, edebiyatımızın nankörlük mezarlığında gömülü kalacaktı. Onu gün ışığına çıkaran Doğan Kitap'a içtenlikle teşekkür ediyorum.

Selim İleri

Yazarın ilk sözleri

Gece.

Karanlığın en çok koyulduğu bir gece.

Boğaz'ın geceleri...

Yine bu gecelerden biriydi. O... Öteki ve... Ben. Hep beraber Mısırlıların korusuna çıktık.

O zaman beş yaşındaydım. Birisi:

– Ablam...

Öbürü:

– Ağabeyim...

Ben böyle söylüyordum. Birisi komşumun çocuğu. Öbürü komşumun kızı. Kız on yedi yaşlarında tığ gibi kaypak, onun gibi kıvrak, onun gibi ele sertti. Siyah, bir bakışta kalpleri birbirine bağlayıp arkasında sürüyen güzel gözleri vardı. Şakrak, bir bakışta bütün gözleri kendisine çeken ve tabiatın bütün işvesini yine kendisinde bulup esirlerine serpen bir vücudu vardı. Yüzünde bu fırçanın rengi, saçlarında bu rengin beraberliği, sesinde bu beraberliğin bütün âhengi canlanırdı.

On yedi yaşındaki kız buydu ve... Bütün Emirgân'ın:

– En güzel kız... dediği Belkiys oydu.

Korunun güneş sızmayan yemyeşil dallarında yuva kuran bülbüller her gece onun kendilerininkine eşsesini dinliyor, kahkahala-

nu dinliyor; o ahenk, o gülüş, o söyleyiş, o anlatış içindir ki çıldırıp sesleri kısılıncaya, boğazları kuruyuncaya kadar dem çekiyorlardı!

Bu dem arzın son çocuğunun kulağında da yine yeryüzünün en çıldırtıcı çalgısından daha çıldırtıcı olacak, kalp ve ruhun derinliğine daha yakın kalacaktır. Keman susacak, tambur duracak, ney ses vermeyecek, fakat bülbül durmadan, dinlenmeden ötecek şakrayacak!

Cahit... O da yirmiyi geçmemişti. Uzun boylu, kumral, erkek yapılı, çok ince, çok içli; maviş gözlerinde daima derin manalar taşıyan ve... her şeyden üstün Belkiys'in sevgisini bulan bir gençti. Belkiys'e tapınıyordu. Belkiys'in bir iç çekişini kendisinin son nefesi biliyordu. Onun için yaşadığını zannediyordu.

– Yeryüzünde yalnız o vardır... diyordu!

Birbirlerini böyle seviyorlardı... Aşklarının coşkunluğu önünde böyle sel olup akıyorlardı.

Benden hiç sakınmıyorlardı. Bana da hiçbir şey söylemiyorlardı. Söyledikleri tek şey, "çocuk"tu.

– Benim de kendim için bildiğim tek şey oydu:

– Çocuk!..

Çok zamanlar, onu görmediği zamanlar, Cahit:

– Yavrucuğum... der, yazdığı mektubu elime sıkıştırır:

– Haydi bunu usulcacık ablana götür... Bekliyorum. Kimse görmesin, eline ver, e mi?.. diye beni koştururdu.

Ve... ben uysal uysal koşardım. Belkiys de:

– Ooh... Benim Tontonum. Geldin mi?.. diyerek çenemi okşar, yanağını öper, anasından babasından gizlediği mektubu hemen avucumun içinden çeker alırdı. Sonra, en çok:

– Anne ben bu gece teyzemdeyim... der, annesine seslenir, bize gideceğini haber verir, sahiden de gelirdi. Ama bir saat filan oturur, sonra:

– Teyze... Tonton'la biraz koruya çıkayım değil mi?.. diye kalkar, beraber evden çıkardık.

Fakat mektebin önünde Cahit'le buluşup doğru koruya giderler, beni de götürürlerdi. Orada geceyarılarına kadar oturur, konuşur, sevişir, bazen ağlaşır, bazen de gülüşürlerdi. Çok zamanlar ben de kucaklarında uyur kalırdım.

Bütün bunları şimdi hayal meyal seçebiliyor, götürdüğüm mektupların manasını, gördüğüm sahnelerin ifadesini, neden bensiz gitmediklerini şimdi şimdi muhakeme edebiliyorum. En son gece, beraber çıktığımızı söylediğim gece hiç gülmediler, hep ağlaştılar. Büyük bir fıstık ağacının dibine oturdular. Yanlarındaki ağaçlar onları karanlıktan bile saklıyordu. Baş başa verdiler. Yanaklarını yanaklarına yasladılar. Durmaksızın ağladılar. Sarıldılar ağladılar, ayrıldılar ağladılar... Ağlayarak döndüler, ağlayarak evlerine girdiler, ağlayarak beni eve bıraktılar!

Niçin ağlıyorlardı?..

Bundaki sırrı da yirmi beş sene sonra öğrenmiş oluyorum ki o sır bugün bu roman! Roman da değil, onun yazıları. Belkiys'in yirmi beş sene sonra elime sıkıştırdığı bir deste kâğıttaki satırlar.

Ben onlara bir tek kelime ilave etmedim, bir tek cümlesine bile dokunmadım.

Çıldıran Kadın'ı ben yazdım. O ailenin müdafaasıydı.

Yakılacak Kitap Fazilet'in müdafaası oldu.

Istırap Çocuğu alın terine müdafaa hakkını verdi.

Aşk Güneşi bütün bir milleti müdafaa etti.

Fakat bu sadece Belkiys'in romanı. O yazıyor, o söylüyor, o haykırıyor:

– Beş hasta var!..

Birinci bölüm

Roman

Akşam...

Boğaz, hüzünlü bir karartı içinde sislere boğulup yavaş yavaş gözden siliniyor. İstinye sırtlarındaki ışığın son serpintileri de çekildi ve... Deniz koyulaştı.

Cahit kürekte, ben dümende, Şadan yanımda. Etrafımızda daha birçok sandallar var. Gülüşüyor, konuşuyor, kahkahalarımızla denizi çınlatıyoruz.

Bu kadar neşeli olduğum zamanı hiç hatırlamıyorum. Etrafımızdakiler de yadırgadılar ki galiba sık sık bize bakıyorlar, gözlerini bizden ayırmıyorlar.

Bir ara, Ekrem bağırdı:

– Cahit, Bebek'e kadar yarışa var mısın?..

Onun mektep arkadaşı. Benim de mahallelim. Cahit'in ne cevap vereceğini beklemeden:

– Varız... dedim.

Şadan da:

– Sahi. Hem koyda biraz müzik dinleriz... dedi.

Cahit bilmem kışkançlığından mı, tembelliğinden mi neden:

– Yavrucuğum... Şimdi Bebek mahşer yeri gibidir. Cuma.[1] Bu-

1 O dönemlerde cuma tatil günüydü.

radaki kadar eğlenemeyiz... diyordu.

Fakat Şadan da ben de tutturduk:

– Gidelim.

Ve... Ekrem'e seslendik:

– Haydi yarışıyor muyuz?..

– Ben hazırım...

Cahit surat astı, fakat ne yapsın?.. Ben istiyorum. Belkiysi istiyor. Bu isteyiş önünde akan sular durur.

Hızlandık.

İlk hız...

Tüy gibi suyun üstünde kayıp gidiyoruz. Ve... Ekrem'den çok ilerdeyiz. Arada bir başımı çevirip çevirip geriye bakıyorum:

– Neredesin Ekrem?..

Ben bağırdıkça Ekrem de hızlanıyor, çırpınıyor, geriniyor. Ve... bizi heyecanla seyre çıkan sandallardan birçoğu da Ekrem'e yetişmeye çalışıyorlar.

Alay!..

Bilmiyorum, nasıl oldu?.. Yine başım geriye çevrikti. Birdenbire sandalın küt diye bir gürültü çıkardığını, benim:

– Cahit... diye haykırdığımı ve sular içinde çırpındığımı hatırlıyorum. Ondan ötesini bilmiyorum.

Gözlerimi açtığım zaman kendimi pek güzel bir yatağın içinde, fakat bitkin ve halsiz buldum. Birdenbire uyandım; birdenbire gözlerimi açtım, birdenbire karyolada doğruldum. Neredeyim, ne var, ne oluyor. Cahit nerede, Şadan ne oldu?..

Gözümün önünde ve kafamın içinde sıralanan endişe yalnız buydu! Hiçbir şey sezemeden siyah bir kadının bana doğru ilerlediğini gördüm.

– Ooh... Ooh... Çok şükür iyileştiniz hanımefendi... dediğini işittim.

Fakat yalnız görüş ve işitiş! Cevap vermeyi bile düşünmedim. Hemen karyoladan indim.

– Cahit nerede?.. diye sordum.

Bunu boğulur gibi soruyor, cendereye sıkıştırılan bir insanın çırpınışıyla soruyordum. Siyah kadın telaşımı anladı:

– İçerdeler hanımefendi. Paşa hazretleriyle beraberler... dedi.

– Ya, Şadan?..

– O da, hanımefendi...

Geniş bir nefes aldım. Rahatladım. Ne tuhaf, ne hesapta olmayan şeydi bu ya Rabbi! Nasıl olduğunu bile görmeye vakit kalmadan kendimi denizin içinde buldum. Sonra ne oldu?.. Nasıl kurtulduk?.. Kim kurtardı, şimdi neredeyim, kimin yatağı içindeyim, bu siyah kadın kim?.. Cahit nasıl, Şadan ne yapıyor, saat kaç, bu paşa kim oluyor?..

Hiçbir şey bilmiyorum. Ya evdekiler?.. Vakit çok gecikti ise annem kim bilir ne kadar telaşa düşmüştür. Sadece:

– Anne, Şadan'la biraz deniz gezintisi yapacağız... dedim evden çıktım.

Bu yarış da nereden aklımıza geldi?.. Biz mi bir şeye çarptık? Bir şey mi bizi denize döktü, ne oldu?.. Acaba Cahit de benim kadar takatsiz mi?..

Bütün bu sorguların hücumu karşısında kendimi toplayıp şaşkınlığımı gidermeye çalışıyordum ki, kadın:

– Giyineceksiniz değil mi hanımefendi?.. dedi.

O zaman fark ettim ki, sırtımda yalnız bir kombinezon var, o da benim değil. Demek ki denizden çıkarılmış, buraya getirilmiş soyulmuş, yatırılmışım. Sanki, içeriye yabancı biri gelecek de beni bu halimle görecekmiş gibi telaşa düştüm:

– Tabiî tabiî... Lütfen getiriniz... dedim.

Kadın gidip de tekrar geldiği zaman şaştım kaldım. Giyecekle-

rimin hepsi ayrı ayrı yıkanmış, ütülenmiş ve hazırlanmış. Bütün bunlar ne zaman oldu? Ben burada Kıtmir[2] uykusuna yattım da farkında mı değildim? Sordum:

– Saat kaç var?..

– On buçuğu geçiyor...

Demek hadise üç-üç buçuk saat evveldi. Yine iyi...

Giyinip de kadına:

– Cahit'i bana çağırır mısınız?.. deyinceye kadar oda kapısı vuruldu ve... Cahit, Şadan yanlarında hiç yüzünü görmediğim bir adamla beraber içeriye girdiler.

Cahit beni yatağın kenarında, ayakta görünce dünyalar kendisinin olmuş gibi sevindi, koştu geldi. Ben de ona doğru koştum. Başını kollarımın arasına sıkıştırdı.

Ve bu saniyede Mısır şivesi bir cümle kulağımı doldurdu:

– Maşallah maşallah, çok iyi. Allah afiyet versin. Geçirdiler efendim. Geçirdiler!..

Sonra, Şadan'la da sarıldık, öpüştük.

Birbirimizin kokusunu ciğerlerimize sindirip de yeniden dünyaya gelmişler gibi feraha çıkınca Cahit:

– Abuk Başa Cafer hazretleri!.. dedi, beni yanındaki yabancı adama tanıttı. Demek:

– Paşa... Paşa... Paşa hazretleri!.. buymuş. Her vakit kulağımıza gelen isim. Mısırlı Paşa, Abuk Başa, Karun kadar zengin paşa!

Abuk Başa, bir reverans verdi elimi sıktı:

– Geçmiş olsun hanımefendi. Büyük bir tehlike atlattınız...

– Teşekkür ederim Paşa hazretleri...

Fakat ne garip bir his... Adamcağız bu sözleri söylerken gülmemek için kendimi zor tuttum. Mısır şivesiyle Türkçe ne kadar gü-

2 Dinî öyküdeki Yediuyurlar'ın köpeği Kıtmir kastediliyor.

lünç oluyor ve... o, boyuna söylüyordu:

– Affınızı dilerim hanımefendi. Motor makinistinin bir dalgınlığı oldu. Bu büyük kabahatini affetmeyeceğim.

Ancak, ben henüz bütün bu sözleri noktası noktasına dinleyecek ve cevap verecek hale gelmemiştim. Yalıyı yadırgıyordum, insanları yadırgıyordum, hadiseyi yadırgıyordum, korkulu bir rüyadan uyanmışlar gibi hep kendimi yokluyordum. Yine galiba paşanın:

– Buyurun, salona geçelim... demesiyle yürüdük.

İç içe açılan ve uzanan mükemmel salonlar. İlk bakışta, varlığın:

– Biz buradayız... diye insan gözüne haykırdığı seziliyor.

Baş döndürücü bir ihtişam ve ziynet!.. Yalnız benim içim içime sığmıyor.

– Evdekiler şimdi sokaklara döküldüler... endişesiyle kıvranıyordum. Bekliyordum ki, paşa sözlerini bitirsin, müsaadesini rica edeyim. O kazayı anlatıyordu. Ada'dan dönüyormuşlar ve... motor bütün hızıyla geliyormuş. Karanlığın, sandalda fener olmayışın, dalgınlığın, çarçabuk manevra yapamayışın tesiri olmuş, motor sandala bindirmiş ve biz... denize dökülmüşüz. Cahit ve Şadan sandalı tutabilmişler, çabuk kurtarılmışlar. Ben kapaklanan sandalın altında kalmışım, epeyce su yutmuşum, ölüm tehlikesi geçirmişim. Motor hepimizi almış. Paşa'nın doktoru yalıda yokmuş, bir başkası getirtilmiş, tedavi edilmişim ve istirahate terk olunmuşum. Fakat Paşa'nın anlatışı tuhaf. Hoş kendisi de az tuhaf değil ya?.. Uzun, dal gibi ince bir boyu var. Zayıf, kupkuru. Bıyıkları kırpık ve kıranta. Yüz derileri:

– Sırım... dedikleri şey...

Kara, kösele rengi. Kırk beş-ellilik ferah ferah var. Tepesi de hayli açılmış. Dildeki tam anlatılışıyla çirkin bir adam. Yalnız insanı hayretten hayrete düşürecek kadar geveze. Bütün sempatisi konuşu-

şunda ve çok nazik görünüşünde. Kazayı anlatıp bitirinceye kadar belki her cümlesinin başında bir defa af diledi, üzüntüsünü anlattı.

Kimin aklına gelirdi ki, günün birinde böyle bir tesadüf olacak. Biz, Ekrem'le yarışa çıkacağız, Paşa'nın motoru sandalımıza bindirecek, denize dökülecek. Sonra da ölümün ağzından derlenip buraya getirileceğiz. Ben yalnız bu Paşa'nın ismini bir de:

– Servet onda, debdebe onda, yaşayış onda. Zamanın Karunu! dendiğini bilirdim.

Halbuki, onun yanında, onun evinde olmak, onun yatağında yatmak, birdenbire insana ne tuhaf geliyor. İnsan da garip şey. Büyük bir ölüm tehlikesi geçirdiğini unutuyor da bunları düşünüyor.

Yalıda kafamı saran istifhamlardan biri de hiç beyaz kadın görmemek oldu. Gözümü açtım, karşımda siyah bir kadın! Salona çıktık iki siyah kadın!.. Likör içtim, siyah kadın!.. Kahve getiren siyah kadın!.. Ve... hepsinden biraz açığı Paşa...

Sonra, Paşa'nın karısı yok mu, kızı yok mu? Kendinden başka kimsesi yok mu?.. Gözünün içine bakan, emrini dinleyen, gelen giden, yürüyen, gezen hep bu putlaşmış ve makineleşmiş siyahlar!

Paşa, kazayı anlatmasını bitirir bitirmez, hemen toplandım, teşekkürlerimle beraber:

– Müsaadenizi rica ediyoruz... dedim kararlı bir sükûn içinde...

– Yok... Olmaz efendim... demesin mi?..

– Aman Paşam, çok geciktik, diyecek oldum, sözümü yarıda bıraktı:

– Daha yemek yemedik hanımefendi. Sizin iyileşmenizi bekliyorduk... dedi ve... anlatmak istedi:

– Akşamdan beri bu kadar kahra katlandık. Müsaade edin de şimdi ağız tadıyla bir yemek yiyelim.

Tabiî Paşa'nın umurunda olmaz. Evde beklerlermiş, meraklanırlarmış, babası Şadan'ı, annem beni arar dururlarmış, bunlar Pa-

şa'nın nesine. O, herkesi kendisi gibi zannedebilir. Onun içindir ki, bu sefer hep bir ağızdan:

– Lütfunuza çok teşekkür ederiz. Bu kadarı yeter. Müsaade ediniz de gidelim. Evdekiler de meraktan kurtulsunlar, dedik.

Sanki, biz duvara söylüyoruz. Paşa, buna da aldırmadı.

– Evlerinize haber göndereyim efendim. Adamlarımız var. Hatta isterseniz ve kendilerine zahmet olmazsa onlar da teşrif etsinler... dedi.

Bu, son cümleyi işitir işitmez yüreğim, cız... etti. Elimde olmaksızın Cahit'in yüzüne bakmışım. Cahit de bana baktı. Paşa, bizim burada ne şartlarla bulunabileceğimizi ne bilsin! Hemencecik ben atıldım:

– Aman Paşam bu saatten sonra, evlere haber göndermek çok güç olur. Hem bütün bütün telaşa düşerler!.. dedim.

Cahit, tevekkülle devam etti:

– Oldu olacak, bari Paşa hazretlerinin arzularını yerine getirelim...

Ben, yine hâlâ:

– Çok geç kalacağız, Cahit, demekte ısrar ediyordum.

* * *

Bilmiyorum, saat yarım mıydı, bir miydi?.. Yalıdan dışarıya ayak attık. Çıkar çıkmaz Cahit'in koluna bir çimdik bastım, çocukçağızı bağırttım. Kapıda otomobil bekliyordu. Paşa'nın hususî otomobili. Bizi ayrı ayrı evlerimize bırakmasını şoföre emretmiş, zaten ne kadarcık yer?.. Hisar-Emirgân. Fakat ne mükellef bir sofrada yemek yedik. Şüpheye düştüm. Acaba bizim için hazırlanmış bir sofra mıydı, yoksa her akşam mı böyle?.. Hâlâ da şüphedeydim! Cahit'e:

– Nasıl senin sofrana benziyor mu? dedim.

– Aldırma bizim de olur, dedi.

Fakat Paşa ne yaptı yaptı, bizi yemeğe alıkoydu ya! Ama, bu yemeği nereme yedim bilmiyordum... Her lokma zehir oldu.

– Evde neler oluyor?.. Annem ne halde?.. Babam küplere binmiştir... diye o kadar üzülüyordum ki...

En çok korktuğum Ekrem'di. Eğer korku ve endişeyle gidip de kazayı eve haber verdiyse:

– Annem ya ölmüş, ya deli olmuştur... diyordum.

Sonra, işin felaketi:

– Cahit'le bir sandalda işiniz neydi?.. diyecekler!..

Evde hiç kimse benim Cahit'le iki senedir, seviştiğimi bilmiyor ki... Bütün mahallede bir Şadan, bir Ekrem, bir de benim küçük Tontonum biliyorlar. Bilmem ama, küçüğün aklı da pek böyle şeylere erer mi?.. Onun için bütün sırlarım meydana dökülecek.

– Oo... Cahit'le beraberlermiş... diye dile düşeceğimizden korkuyordum. Paşa da sofrada sordu:

– Hanımefendi eşiniz mi?

Cahit:

– Nişanlıyız... dedi.

Çocuk başka ne desin? Bana da sorsa ben ne diyecektim?.. Sahiden de öyle değil mi? Şimdi nişanlıyız, iki sene sonra da nikâhlı ve evli olacağız.

Paşa bu defa Şadan'ı da sordu.

– Kardeşim... dedim.

Ahbaplığımızın kardeşlikten daha ileri olduğunu söyledim. Fakat Paşa'nın bütün bu sorguları da tuhafıma gitmedi değil. Sanki, sorgu hâkimi gibi her şeyi öğrenmek istiyor, annelerimizi sordu, babalarımızı sordu, nerede oturduğumuzu sordu, evlerimizi ayrı ayrı anlattırdı, öğrenmedik bir şey bırakmadı. Yalnız sıkmayan bir tarafı var.

Emirgân'daki Harun Bey Reşit, Prenses Ulviye Hanımefendi'nin damatları, Nadide Sultan'ın kocası, Ayşe Hanımefendi'nin oğlu hep aynı seriden, çirkin çirkin adamlar. Fakat çirkinlikleri hiç göze batmıyor. Hele konuşuşları. Paşa bile sofrada:

– Belkiys Hanımefendi... derken bu Türkçe ve onu getiren kalın, donuk ses kulağıma öyle tuhaf geliyordu ki...

Otomobile girer girmez Cahit'i ortamıza aldık. Şadan bir koluna girdi, ben bir koluna. Boyuna çocukçağızın kolunu çimdikliyor:

– Şimdi evlere ne diyeceğiz? Söyle bakalım!.. diyorduk.

O da:

– Pirincin taşı pek ayıklanır gibi değil.. Siz düşünün... diyor, ikide bir:

– Ben size, yarışmayalım, dedim. Kabahat sizin. Evlere vereceğiniz cevabı da kendiniz hazırlayın... diye beni iğneliyordu.

Fakat çocukçağız, evlere ne söyletileceğini düşünmekten ziyade kazayı bu kadar hafif atlattığımıza o kadar seviniyordu ki... Durmadan:

– Ya, sana bir şey olsaydı. Ben de kendimi öldürürdüm, diyordu.

Onun bütün aklı fikri bende. Evi, filan düşündüğü yok. Öyle ya, erkek...

– Neredeydin?.. deseler bile:

– Arkadaşlar bırakmadılar... der, geçer.

Koca Mülkiye talebesine de çocuk muamelesi yapacak değiller ya?.. Onun evi düşünmesi, cevap hazırlaması bile yine hep beni düşündüğünden; benim üzülmememi istemesinden.

Şadan da eve gelinceye kadar, hep Paşa'dan bahsetti, durdu:

– Ne çirkin adam!.. Yalı değil, manastır... Bekâr mı acaba?.. O servet, o adama hiç yakışmıyor... Her akşam sofraya yalnız mı oturuyor?.. Bu akşam dalkavuksuz kalmış olacak... Hele, o siyahlar...

Sabah akşam onlarla beraber bulunmaya da mide ister. Belki, hanımefendiler Mısır'dadırlar... Yoksa yalıda ayrıca bir harem mi var?.. Sanki, nüfus kâğıdı verecekmiş gibi yaşımızdan annemizin karnına girdiğimiz güne kadar ıcığımızı cıcığımızı sordu. Bizden başka insan yüzü gördüğü yok galiba ki hiç ayrılmamızı istemiyordu?..

Cahit Şadan'ın asabiliğine rağmen:

– Bir gün ayrıca paşayı ziyarete gitmeli, kendisine teşekkürde bulunmalıyız, diyordu.

Şadan da ne yapsın? O da evinden, annesinden korkuyor. Ömrümüzde ilk defa habersiz bu saate kadar sokakta kalıyoruz!.. Fakat bütün bu konuşmalar sinirlilik, tezatlar içinde yine Emirgân'a geldik, yine evlere ne söyleyeceğimiz ortada yoktu. Hiçbir şey hazırlamamıştık.

Cahit:

– Şadan'ın halasının oğlu. Ne yapayım, beraberdiler. Beni de çağırdılar, onların sandalına bindim. Böyle bir kaza olacağı nereden bilinir?.. dersin, diyordu.

Şadan'a:

– Ben seni iskelede görmüş, sandala çağırmış olayım, diyordu.

Kâh bunlar beğeniliyor:

– Hep böyle diyelim, diyorduk.

Kâh başka başka şeyler söyleniyor, onlara:

– Peki, diyorduk.

Aklıma en çok yatanı da Cahit'in dediği oldu.

– Biraz da kadere bırakıveririz, dedim.

Otomobili Emirgân çeşmesinin önünde durdurduk. Evlerimize yürüyerek gitmek daha iyi değil miydi? Kapıların önünde otomobil durdukça her pencereden bir baş uzanacak:

– Kim geldi?

– Kim geliyor?..

– Bu saatte nereden geliyorlar?.. diye söylenecekler.

İlk önce Şadan'ı bıraktık. Kendi kendisine eve girdi. Biz hiç görünmedik. Bilmem ne oldu? Cahit sonra beni bıraktı, kendisi gitti. Ama ne bırakış?.. Sokağın içine girmeden tam köşede durduk:

– Yavrucuğum, yarın akşam çıkabilecek misin? dedi.

Düşündüm:

– Bilmem ki, bu geceye bağlı. Bakalım evde nasıl karşılanacağım?.. dedim.

Sonra, ellerimden başladı, yanaklarımdan, dudaklarımdan öptü, öptü... Saralı, coşkun, içten kopup gelen fırtınalı bir tahassürle:

– Belkiys!.. Doyamıyorum. Sana doyamıyorum!.. Yarın akşam buluşalım e mi?.. diyerek ilave etti:

– Hem sabahleyin Tonton uğrarsa bana iki satırla ne oldu, bildir olmaz mı?..

– Peki, canım... Sabahleyin Tonton'u sana gönderirim, dedim.

Elimi uzattım:

– Haydi ayrılalım.

Nerede? Elimi bırakır mı kâfir?.. Yine dudaklarını uzattı, dudaklarımı kilitledi, kanımı alevlendirdi! Sanki hiçbir şey olmamış, kazayı geçiren biz değilmişiz, bu saatlere kadar sokaklarda kalanlar başkalarıymış, yorgun, bitkin, perişan, onlarmış!.. Bunlar, öyle saniyeler ki, adı; şehvet, aşk, sevgi... Ne olursa olsun birinin tılsımlı perdesi gözlere bir defa indi mi, bir daha hiçbir şey göstermiyor. Hayat sönüyor, yeryüzü siliniyor, ıstırap kayboluyor; acı, sızı, yorgunluk, tükeniyor, iş, düşünce, mantık her şey nizamdan çıkıyor ve... dünya hep bu iki başın içine, iki gözkapağının altına sıkışıyor!..

Bütün hayat bu olabilseydi!..

Cahit cesaret vermeyi de ihmal etmiyordu:

– Sakın yelkenleri birden suya indirme ha... Evdekiler sana çıkışırlarsa sen de onlara daha fazlasını gösterirsin mesele kalmaz!..

* * *

Annem, balkon penceresinin içinde bekliyormuş. Zavallı kadın!.. İnsanın anne şefkatini anlamaması için taş olması lazım. Anneden başka kim, pencere içinde bu saate kadar bekler?.. Kim titrer, kim heyecan duyar, kim!

Daha ayak seslerimi alır almaz, usulcacık:

– Belkiys... dedi.

Seslendim:

– Benim, anne...

İndi. Kapıyı açtı, baktım, rengi sapsarı, titriyor, zaten hasta bir kadın. Ben içeriye girer girmez:

– Neredesin Belkiys, öldürdün beni bu gece, dedi.

Bu, son sözü oldu, birdenbire kapının önüne yığıldı! Bu hali görünce, ben de fenalaştım.

– Anne!?. diye haykırdım.

Ve... müthiş bir baş dönmesi geçirdim. Neyse ki, o fenalık, çarpıntı ve baş dönmesini bir saniye içinde geçirir geçirmez koştum, kolonya, eter, su filan getirdim. Onu kaldırmaya, uzatmaya çalıştım, ovdum da ayıldı sonra:

– Haydi yatağına gidelim, diyebildim. Kadıncağızın sinirleri gerilmiş, gerilmiş, akşamdan beri kim bilir bu saate kadar ne buhranlar geçirmiş ki beni görünce o gerginlik birdenbire karşılığını yaptı ve kadıncağızı yere yıktı!.. Ya o bir sinir bozukluğu, baygınlık olup kalmasaydı da felç, ölüm olsaydı ben ne olacaktım?.. Bu günahı nasıl ödeyecektim? Zaten bütün aksilikler bir araya toplanır. Ben, annemi iyileştirip de yatağına götürürken babam uyandı:

– Hanım neredesin?.. diye seslenmeye başladı.

Sonra, ayak sesine odasından çıktı. Merdivende bizi gördü. İlk önce:

– Ne var? Ne oluyor... filan dedi!

Fakat sonra annemi öyle bitkin ve adımlarını zor atar, beni de dışarlık kılığımla görünce ağzını açtı:

– Zaten sen bu kadını öldüreceksin... Allah gözlerimi kör edeydi de bu kadını görmeyeydim. Sen de başıma bela olmazdın! Nereden geliyorsun bu saatte? Sokakları sürttün de evin kapısını şimdi mi bulabildin?

Böyle bir sürü küfürle karışık laf! Hiçbirisine cevap vermedim. Söylesem kıyametler kopacak, şirretliğini daha çok artıracak... Hem annem bütün bütün fenalaşacak, hem benim akşamdan beri korktuklarım başıma gelecek, hem de komşular ayaklanacak. Bir defa ağzını açtı mı, çan olur, bir daha da susmak bilmez. İyisi mi susmalı, ben de sustum. Allah elbette beni kurtaracak. Hiç olmazsa annem de benim yüzümden ikide bir kocasından laf işitmekten, horlanmaktan kurtulur.

Yetim kalan çocuğuyla kocaya varmanın ne zor olduğunu zavallı annemden anlıyorum. Kadıncağız, hiç evlenmeseymiş, yahut da beni bir yere bırakıp kocaya öyle varsaymış belki başı daha dırdırsız olurmuş! Benim sebebime her gün Rüştü Efendi'den bir sürü laf işitiyor! Anlaşılan, Ekrem hiç haber getirmemiş, bunlar da öğrenememişler ki, baba efendi bu saate kadar benim eve gelip gelmediğimi fark etmemiş, yahut da:

– Teyzesindė... filan denmiştir.

İhtimal biraz rahatsızsa erkenden de yatıp uyumuştur. Zavallı annem de çok tecrübe ettiği için:

– Bey, kızımız gelmedi... filan dememiştir.

Adama kızdan bahsedildi mi küplere biniyor. Kim bilir:

– Karın, benden çok başkasından getirdiği kızını mı seviyor?.. diye düşünüyor, ne oluyor?..

Anlaşılmıyor ki!.. İstiyor ki, annem benden hiç ona hususî bir ilgiyle bahsetmesin. Hatta, biraz da yabancı kalsın! Bu, huyu da bir iki senedir peyda oldu. İhtimal ihtiyarlamanın da tesiri var...

Kadıncağız bunun içindir ki benim biraz yaramazlığım, hoşa gitmez hallerim oldu mu:

– Aman yine baban söylenecek... diye kendi kendini yiyor, üzülüyor, eriyor.

Annemi on altı yaşında evlendirmişler, on yedisinde ben olmuşum. İki sene sonra, babam şehit olmuş.

– Kâtip adam. Akıllı adam. İyi adam. Baba adam, diye tutup buna vermişler.

Şimdi ben de on sekiz yaşındayım. Demek ki, annem otuz beşinde. Fakat kim görür de ona:

– Otuz beş yaşında... der.

Kadıncağızda ne sinir, ne et, ne kalp, ne böbrek kalmış!

– Baba... demeye de bir türlü dilim varmıyor.

Eline çok küçük gelmiş olmama rağmen hep onun geçimsizliğinden, onun kıskançlığından, onun kurt yeniği dilinden...

Kadıncağızı on sene evden dışarı çıkartmamış. Üstelik:

– Vay pencereden baktın. Ay seni gördüler... diye de zavallının beynini eritmiş.

Şimdi artık onun kıskanılacak, söylenilecek tarafını bulamayınca diline beni doladı. Kocakarıların dediği gibi:

– Yana yattı laf. Çamura battı laf!..

Hem de ne laf, ne çene?.. Haydi, ben aldırmıyorum. Gencim, havaîyim. E anneciğim de öyle değil ya... Beni yetiştirsin, okutsun, söz getirmesin... diye kendi kendisini eritti, yedi bitirdi. Hâlâ da öyle. Ayakta, canlı bir mumya gibi dolaşıyor. Gece öyle acıdım ki...

Rengi sapsarıydı. Kalbi göğsünü parçalayıp dışarıya fırlayacak gibi hızla çarpıyordu. Tek kelime söyleyemiyor.

– Anne, diyorum, duymuyordu.

Bu buhran belki on beş-yirmi dakika sürdü. Sonra, kaldırdım. Odasına çıkarırken ayaklarını zor sürüyordu! Yine, o halinde babamın gürültüsünü işitince, eliyle:

– Sus... Sus... diye işaret ediyor, kansız dudakları mırıldanıyordu:

– Komşudan geliyor, komşudan. Bir şey yok. Bana hafif bir fenalık geldi!..

Böyle bir kadın sevilmez. Ona tapınılır! Fakat ah o Rüştü Efendi!.. Yüzünü görünce şeytan görmüş gibi oluyorum! Öyle soğudum ki... Zaten annemi yatağına yatırır yatırmaz, o hoyrat, densiz adamın yanında bir saniye bile kalmadım. Doğru odama çıktım!..

* * *

Annem, sahiden yürek sızısı olacak bir halde. Sabahleyin uyanır uyanmaz, yanına gittim. Hem kabahatimi affettirmek hem de gönlünü almak lazım.

Avurtları çökmüş gözleri çukurlarının içinde birer siyah leke gibi duruyor. O kadar ufalmış, o kadar donuklaşmış! Yüreğim sızladı. Şimdiye kadar annemi hiç bu gözle görmemiştim. Hemen yanına koştum, boynuna sarıldım, yüzünden öptüm, öptüm...

Bir saniye, ikimiz de sustuk. Ben kollarımla boynunu biraz daha sıkıyordum; o saçlarımı okşuyor ve rüzgâra tutulmuş bir dal gibi sallanıyordu. Sonra, gözlerinde yaş gördüm ve... bir an bu yaşlar boncuk boncuk oldu, çenesinden aşağı akmaya başladı. Benim de gözlerim doldu, ben de ağlamaya başladım. O, hayatına, ıstıra-

bına, çilesine ağlıyordu; ben de hayatıma, ıstırabıma, çileme ağlıyordum! Şüphe yok ki, bu ıstırap, bu çile, bu hayat ayrı ayrı şeylerdi. O, gençliğinin yok oluşuna, bahtsızlığına, bir dilim ekmek, bir baş sokacak yuva, bir sakınılacak şeref için kayıtsız, tok söz bir kocanın elinde çile dolduruşuna ağlıyordu. Ben de onun böyle oluşuna, bir dilim ekmek, bir baş sokacak yuva, bir sakınılacak şeref için ona yük oluşuma ağlıyorum.

Bir gün karşısına genç bir mülazım çıkmış, evlenmişler ve... birbirlerini çok sevmişler, çıldırarak sevmişler. Sonra, ben olmuşum, kendilerini bütün bütün mesut bilmişler.

Fakat bir gün babama:

– Haydi Yemen'e... demişler, sesi çıkmamış, gitmiş ve ölmüş!

İşte annemde ilk ve devamlı ıstırap. Bir aşk ölüyor, bir koca ölüyor, bir baba ölüyor, bir çocuk ve bir ana hayat denilen diken kuyusunun içinde yapayalnız kalıyorlar. Ve... bu iki boş mide ekmek istiyor!.. Bundan daha kuvvetli ıstırap ne olabilir ki?..

Yine bu ıstırap günlerinden birinde karşısına bu adam çıkıyor. Arada yirmi beş yaş fark var.

– Benimle evlenir misiniz?.. diyor.

Annem düşünüyor, evlenmek için aşk istiyordu. O, ölen mülazımı sevmişti! Evlenmek için fikir, vicdan, his, kanaat beraberliği lazım. O, bunları ölen mülazımda bulmuştu. Aşk, hatıralarla yaşardı. Onun, kucağında en kuvvetli bir hatırası vardı: çocuğu! Demek ki, onun aşkı da ölmüş değildi. Bu çocuk yaşadıkça, mülazım da gözkapaklarının içinde yaşayacaktı! Bütün bu sebeplerle yeni bir kocayı sevemezdi. Ona kalp, vicdan, his, fikir, vazife arkadaşı olamazdı. Fakat bu adam bir dilim ekmek, bir ev, içine girilecek bir yatak gösterdi, aşkı reddetti, vicdanı reddetti, beraberliği reddetti, arkadaşlığı reddetti.

– Bana bir karı, sana da bir ekmek lazım!.. dedi.

Yaşamak için sahiden ekmek lazımdı. Ve... ona:

– Bu ekmeği kaçırma, dediler.

Ve... annem en aç olduğu gün, ona karı olmayı kabul etti. Evlendiler.

O günden bugüne kalp, sinir, his, gönül hep durdu, sadece mide ve damarlar çalıştı. Üstelik, kucakta gelen o çocuk büyüyüp serpildikçe bir diken oldu. Ve... bugün Rüştü Efendi'nin gözüne iyice batıyor:

– Parama yazık değil mi?.. Artık büyüdü, biraz da kendisi bir şeyler yapsın; koskoca kız. Hep benim elime bakacak değil ya?..

– İkiniz de başıma dert oldunuz. Al karı, şu kızını git başımdan!

Ve... zavallı anne ikide bir hep bu sözleri dinliyor, hep bu sözlere ağlıyor.

Anlaşılıyor ki, bir evlatlık göze batmayabilir, bir büyütme çok görülmeyebilir, fakat bir üvey çocuk, daima gözün çöpüdür. Annem de şimdi bütün bu çilenin ıstırabını çekiyor. Ben de beraber... Kurtuluş bir tek ümide bağlıdır: benim evlenmem.

Ben, evlendiğim gün belki, o da feraha çıkacak, belki biraz gülecek, belki biraz:

– Oooh... deyip geniş bir nefes alabilecek.

O zaman Rüştü Efendi'nin sesi kesilebilir, o zaman:

– Paralarım... diyemez.

O zaman bir lokmasını kıskanmaz. O zaman:

– Kalk git karı... demekten korkar.

Ve... kendi yalnızlığından ürker. Çünkü, ben olacağım, bana gelebilecek! Şimdi biliyor ki gideceğimiz yer, dayanacağımız bir kapı yok!

Ah, şu Cahit bir defa mektebini bitirebilseydi. İşte o zaman bizim sıranız da başlayacak, biz de sıraya geçebileceğiz. Fakat ne yapayım ki daha iki sene bu mihneti çekeceğiz, bu ağız kokusuna

dayanacağız, bu horlanmaya katlanacağız.

Cahitçiğim! Onu öyle seviyorum ki... Hayatımın bütün zehirini alan o... Başımda yanan bu cehennemin bütün zulmünü gideren o. Eğer o olmasaydı, onun aşkı olmasaydı, hiç şüphe yok ki ben de:

– Sürünmek yaşamaya değmez!.. diyebilirdim.

Hele biraz geçsin, elbet, günü gelince anneme söyleyeceğim.

– Anne, Cahit'le evleniyoruz, diyeceğim.

Yeter ki yaşasın. Yaşasın ve... görsün. Ne kadar mesut olacağız. Biz onunla ideal karıkoca olacağız. Ve... bu şartlar bizde var!..

Yalnız, dile düşmekten korkuyorum. Kulaktan kulağa girer ve herkes bir şey söylemeye başlar:

– İki sene daha bekleyecekler mi?..

– Hiç oğlan onu alır mı?..

– İki sene daha gezecek, yürüyecek, keyfedecek, sonra da bırakıp gidecek.

Kim bilir daha bunlara benzer ne münasebetsiz şeyler söylerler. İyisi mi içimde kalsın. Fakat yine Cahit'le beraber olduğumu anneme söyledim. Ama, Cahit'in bana öğrettiği gibi... Belki onu da söylemezdim, sordu:

– Gece neredeydin?..

Ben de:

– Şadan ve Cahit'le beraber sandaldaydık, dedim.

Sonra, her şeyi anlattım. Yarışa kalktığımızı, Mısırlı Paşa'nın motoruna çarpıp denize döküldüğümüzü, yalıya götürüldüğümüzü, hepsini, hepsini söyledim.

Annem bunları hayretle dinledi:

– Üzüldüğüm kadar varmış, dedi ve... bir "hissi kablelvuku"nu[3] anlattı:

3 Önsezi anlamına eskilerin kullandığı bir sözcük.

Akşam mutfakta kabak kızartıyormuş, birdenbire tava elinden kaymış, yağ ateşe dökülüp parlamış. Ve kalbine ok gibi dehşetli bir ağrı girmiş, gözlerinin önünden o anda benim hüzünlü bir hayalim geçmiş.

Bu hadiseden çok sıkılmış, korkmuş, mana da verememiş, hayra yormuş.

– Demek ki, o sıralarda sen denize düşmüşsün... dedi.

Sonra oturdu:

– Ya ölseydin! Ben ne olurdum?.. Hiç beni düşünmedin mi?.. diyerek, bir ağlama da bunun için tutturdu.

– Aman anne ölmeden de, ya ölseydin, diye ağlanır mı? deyip onu susturmak için de epey üzülmedim değil.

Daha sonra, bana uzun uzun nasihatler verdi:

– Kızım kendini koru. Adını çıkarırlar!.. Gençsin kandırırlar!..

Bütün bu basmakalıp sözleri saydı döktü, ben de dinledim ve teminat verdim:

– Korkma anne. Senin bütün bu endişelerin kafamın içinde. Dediğin gibi, istediğin gibi gelin olacağım!..

Başka ne denir, ne yapılır?..

* * *

Akşam Cahit'le beraberdik. Tonton dün hiç uğramadı. O kâfir de öyle sevimli şey ki... Herkese sokulmuyor. Sokulduklarına da kendisini çılgıncasına sevdiriyor! Bayılıyorum. Bazen kucağıma alıyorum.

– Kaç yaşındasın Tonton? diyorum, hemen cevap veriyor:

– Beş yaşındayım.

Kızdırıyorum:

– Yoo... Daha dört yaşındasın.

Sahiden kızıyor:

– Yok be abla... Beş yaşındayım!..

Büyümeye de öyle hevesli ki, hani:

– Yedi yaşındasın, desem, sevinecek, kabına sığmayacak.

– Beni seviyor musun? diyorum, yüzüme bakıyor, gülüyor, sarı, altın sarısı başını sallıyor.

O zaman yanakları çukur çukur oluyor, maviş gözleri tatlılaşıyor, koyuluyor, şeker gibi bir şey oluyor. Ben de sıkıştırıyorum. O kızaran, güzelleşen, çukurlaşan yanakları ısırarak, acıtarak öpüyor, öpüyorum.

– Abla, acıttın... Öööf!.. diyor da kucağımdan zor kurtuluyor.

Çok sevildiğinin de farkında... En çok sevdiği de ben:

– Belkiys Ablası ile Cahit Ağabeyi...

İkimizin sözünden de hiç çıkmaz. Annesi bazen:

– Gel, sokağa gidelim... der.

O, hemen:

– Belkiys Ablamlara mı? der.

Sanki, bizden başka da gidecek yer yokmuş gibi. Annesi de şeker mi şeker?.. En sevdiğim, en çok hürmet ettiğim bir kadın. Ona:

– Teyze... demeye ağzım o kadar alışmış ki...

Onu hakikaten kendi teyzem gibi seviyorum. Herkes için iyi düşünen, her şeyi iyi gören bir kadın...

Cahit yine mektebin önünde bekliyormuş. Beni görür görmez ağacın arkasından kollarını açtı, yüzü güldü. Sevginin çılgınlığı, canlılığı bu anda ne kadar kuvvetle görülebiliyor. Hâlâ, ben ona giderken kalbim kuvvetle çarpıyor, hâlâ o beni görürken ilk sevdiği an kadar heyecan duyuyor.

Ona biraz daha yaklaşınca:

– Bugün yürek üzüntüsünden ölmediğime şükür... Gece hiç uyuyamadım. Sabahtan beri haber bekliyorum.

Biraz nazlandım:

– Beni görünce bütün bu sözler aklına geliyor değil mi?.. dedim.

Hemen çırpınmaya başladı:

– Vallahi değil. Sen hâlâ beni tanımadın. Sabahtan beri Tonton'u beklemekten gözlerime ağrı geldi. O gelmeyince buraya çıktım, bekledim.

Şadan'ı sordum:

– Bilmem ondan da hiçbir haber çıkmadı! dedi.

Yavaş yavaş koruya çıktık. Bilmem nasıl oldu? Akşam ikimizin de tabiat zevkimiz çözüldü galiba. Pek içerlere gitmedik. Büyük havuzun başına oturduk. Boğaz'ı uzun uzun seyrettik. Karşı sahiller günbatımında ne mükemmel oluyor. Gök kızarıyor, turuncu bir kızıllık. Sonra mavileşiyor, morlaşıyor ve... Bütün bu renkler birbirlerine kaynaşıp gözü alan yepyeni bir renk havayı sarıyor. Bu saatlerde deniz kabarıyor, sahil sisleniyor, göğün mavisiyle denizin mavisi birleşiyor, birleşiyor ve karanlığın koyulduğu saniyelerde birleşiş tam bir beraberlik oluyor. Bu sahne öyle hazin, melankolik ki. İnsan bu dekor arkasında yalnız ıstırabı tadıyor, onu seviyor, ona kıymet veriyor, ona eş ve arkadaş oluyor.

Neşe ne kadar kaba ve hoyrat ise, ıstırap da o kadar yumuşak, ince ve yaratıcı! Eğer bütün insanlar sadece mesut olsalardı dünya hâlâ olduğu yerde sayardı. Istırap besliyor, ıstırap yaratıyor, ıstırap duyuyor, ıstırap inceltiyor, ıstırap ümitlendiriyor!

Istırap insan sırtlarındaki hayat denilen yaranın kabuğunu kaldırıp hem kanatan, hem saran bir bağ!

Gurubun bize verdiği bütün bu hassasiyet içinde Cahit'le baş başa verdik, dünü bugünü değil, yarını konuştuk: nasıl evleneceğimizi, nasıl bir yuva kuracağımızı. Düğünümüzden bahsettik... Evimizden bahsettik... Çocuklarımızdan bahsettik. Cahit:

– Ah, şu iki seneyi bir atlatsak Belkiys. Ondan sonra, mesele

kalmayacak, diyor.

Çıkış imtihanlarını verir vermez babasına:

– Belkiys'le evleneceğim baba... diyecek.

Onu gönderip babamdan beni isteyecek ki, usul yerini bulsun!.. Babası itiraz ederse dinlemeyecek. Belki ona zengin kızları söyleyecekler, aldırmayacak; belki bana birkaç kişi gelecek...

– Evlenelim... diyecek, dinlemeyeceğim.

Onu bekleyeceğim. Onun gözü de Mülkiye memurluğunda. Mektepten çıkar çıkmaz:

– Nahiye müdürü olacağım, diyor, ilave ediyor:

– Hele mükemmel de bir nahiye oldu mu, gider oturur, rahat ederiz. Oranın efendisi de biz, hâkimi de biziz, demektir.

Sonra sayıyor:

– Nahiye müdürlüğünün önünde kaymakamlık, valilik, Şûrayıdevlet azalığı, nazırlık filan da var!..

Hele:

– Bir de sana, "Dahiliye Nazırı Cahit Beyefendi'nin muhterem refikaları Belkiys Hanımefendi hazretleri..." denildiğini ve adının böylece gazete sütunlarına resimlerle beraber geçtiğini düşün... diyor.

Sanki saadet nazırlıkta, mebuslukta, şunda bunda mı ki? Bazen iki ipli bir hamalın saadeti aranılıp da bulunamayan şey olur!.. Yeter ki, mesut olabilelim. Ben başka hiçbir şey istemiyorum. Ekmek de bir, et de bir... Saadet ve bol sevgi kuru ekmeğin yavanlığını giderir.

* * *

Biz Cahit'le bir teşekkür ziyareti yapmayı düşünürken, o bizi aradı.

Böyle olacağını hiç aklıma getirmezdim. Öyle ya o Abuk Başa Cafer hazretleri. Biz neyiz, kimiz?.. Bir lokma ekmeğin adamları

değil mi?.. Aramak ve aranmak için arada karşılıklı vaziyetler olmalı...

Ben sokağın üzerindeki odada oturmuş dikiş dikiyordum. Kapı çalındı. Annem seslendi:

– Kızım kapıya bakıver...

İndim, kapıyı aralık eder etmez birden baktım, karşımda simsiyah bir adam.

– Rüştü Beyefendi hazretlerinin evi burası mı? dedi.

– Evet burası... diyebildim ve... bekledim:

Ne söyleyecek?

Siyah adam, bir reverans yaptı:

– Lütfen Paşa hazretlerinin selamlarını arz eder, bu mektubu kendilerine verirsiniz, dedi, elindeki mektubu uzattı. Aldım:

– Peki...

Fakat birdenbire karşılaştıkları vaziyeti kavrayamamış insanların telaşıyla sordum:

– Bu mektup Rüştü Bey'e mi verilecek?..

– Evet.

– Abuk Başa Cafer hazretlerinden mi getiriyorsunuz?

– Evet efendim.

Ve... benim, biraz değil, epeyce şaşıran suallerim devam ediyordu:

– Ne istiyorlar acaba?..

Arap boynunu büktü, beyaz dişlerini gösterdi:

– Bilmem ki efendim ben...

– Size hiçbir şey söylemediler mi?..

– Paşa hazretleri benimle görüşmezler efendim...

Annem de, boyuna arkadan sesleniyordu:

– Belkiys kim o?..

Siyah adam gidince, anneme geldim:

– Hani Paşa yok mu? diye, söze başladım.

Annem de tıpkı benim Arap uşağın karşısındaki halim gibi gözlerimin içine bakıyor, hiçbir şey anlamayarak:

– Ne paşası?.. diyordu.

– Canım, kaza geçirdiğimiz gece, bizi yalısına götüren paşa. Mısırlı Paşa. Abuk Başa...

Fakat asıl merak bendeydi. Paşa niçin mektup göndermişti? Ne istiyordu?.. Hem babanın hadiseden haberi yoktu. Şimdi böyle bir mektup alması, kendisine haber verilmeyen bir kazayı böylece öğrenmesi onu küplere bindirebilirdi! Korkumun en başında da:

– Cahit... geliyordu.

Ben, Paşa'ya onun için:

– Nişanlım... demiştim.

Babam bunu da öğrenince beni bir daha evin kapısından içeriye sokmazdı! Onun içindir ki, anneme de:

– Şu mektubu açalım... dedim.

Annem:

– Ne diyeyim kızım, babanın halini biliyorsun. "Bana yazılan mektubu açmak sizin ne haddinize?" diye tutturursa karışmam, dedi.

Sahiden de babam bunu yapardı. Fakat daha evvelden ne olup ne bittiğini öğrenmek, ona göre hazırlanmak da benim için şarttı.

– Ben bunu açıveririm anne... dedim ve... açtım!.

Paşa'nın mektubu üç satır.

Kaza münasebetiyle teessürlerini bildiriyor ve babamı "aileleri efradı" kaydiyle yarın akşam için yemeğe davet ediyordu. Mektubu okuyunca, endişeden kurtuldum, ferahladım. Zaten en büyük korkum Cahit'ti, onun ortaya konmasıydı. Demek ki, Paşa:

– Aileleri efradı... demekle hepimizi davet etmiş oluyordu.

Ve tabiî Cahit'i de benimle beraber bekliyordu. Davet bu şekil-

de yapıldığına göre, Cahit'e vaziyeti anlatmak, ona:

– Sen gelme... demek kolaydı.

Yalnız bir nokta kalıyordu. Yalıya gidince, ya Paşa:

– Hani küçükbey? derse.

Bunu da düşündüm. Babamı hazırlamak lazım. Nasıl ki, öyle oldu. Babam, akşam gelince:

– Size bir mektup var, beybaba... dedim.

Her vakitki gibi kaşlarını çattı, sanki, kırk yıllık yabancısıyla konuşuyormuş gibi:

– Ne mektubu, getir bakayım... dedim.

Mektubu vermeden:

– Bunu size Mısırlı Paşa, Abuk Başa Cafer gönderiyor, dedim.

O da, hiç böyle beklemediği için:

– Abuk Başa mı?.. dedi ve:

– Ne münasebet?.. der gibi alık alık yüzüme baktı.

Zaten onun bu şaşkınlığından istifade etmek için böyle yapıyordum. Biraz daha açıldım:

– Sizi yarın akşam yalıya yemeğe davet ediyorlar.

Arkasından mektubu eline uzattım:

– İşte, bu mektubu göndermiş.

O, açıldığının, zarfsız olduğunun farkında bile olmadı. Hiç beklemediği, ummadığı bir şey. Mektubu eline alır almaz oturduğu yerde kıvrandı, kımıldadı, arandı:

– Yahu... Belkiys... Hanım... Gözlüğüm ne oldu?..

Mektubu, gözlüğünü bulur bulmaz, su içer gibi kolaylıkla okudu. Ve... arkasından kaşlarını çattı, bir saniye düşündü, mırıldandı:

– Ama, ne kazası bu?..

Fakat bu tereddüt, merak bir an bile sürmedi. Hemen anlattım:

– Ben bir gece geç gelmiştim ya...

Ben anlattım, o boyuna, hiç sesini çıkarmadan dinledi. Zanne-

diyordum ki, ben kazayı, nasıl olduğunu anlatırken o kızacak, köpürecek:

– Ne işin vardı?.. diyecek.

Şimdiye kadar bana gösterdiği yüz hep buydu. O, böyle gözükmeye, ben böyle görmeye alışmıştık. Halbuki, menfaat, tesadüf insanları ne kadar değiştiriyormuş. Bunu, bu saniyelerde babamda gördüm ve... hayret ettim!

Adeta, kendisi paşa olmuş kadar sevindi, onun yerini, onun servetini almış gibi değişti; heyecanından aptallaştı! Mektubu okuyunca, ilk önce, anneme seslendi:

– Hanım, hanım. Yarın akşam Abuk Başa hazretlerine davetliyiz.

İhtimal, gözünün önünde canlanan hep yalı, paşa, servet, zenginlik filandı!.. Adeta, bu daveti tesadüfün, büyük bir lütfu, ömrünün sonuna doğru başına konan bir devlet kuşu zannediyordu.

Bu, ilk heyecan, şaşkınlık ve onun verdiği gülünçlük geçtikten sonra, babam güya ciddileşti, fakat bütün bütün gülünç oldu. Bu sahneyi gözlerimden hiç kaybetmeyeceğim.

Aynanın karşısına geçti. Şişman, fakat buruşuk yüzünü, bodur, fakat sarkık vücudunu yukarıdan aşağı süzdü, süzdü... Sonra elliyi çoktan geçen bu adam, on sekiz-yirmi yaşındaki bir çocuk hoppalığıyla ve kendi eliyle ensesine bir şamar attı, söylendi:

– Hey koca Rüştü, hey!.. Beklediğin günler geldi. Artık, vükela konaklarına davet ediliyorsun...

Dalgın, kendinden tamamıyla geçmiş, aynadaki hayaliyle konuşan bir adam olmuştu:

– E... ne olacak artık? Babıâli kâtiplerinden olmanın sonu bu... Beni anlamakta geç bile kaldılar. Abuk Başa'nın yalısı, Halim Paşa'nın konağı, Sait Paşa'nın kasrı derken... bir gün de Rüştü Paşa'nın koltuğu olur çıkar. Keşke benim adım da Rüştü olacağı yerde Reşit olsaymış. İkinci büyük Reşit... derlerdi.

Bu, son tahayyül sahnesi kendi kendisine çok heyecanlı, çok kuvvetli geldi ki galiba, daldığı hülyadan ayıldı, fakat yine onun sarhoşluğuyla anneme seslendi:

– Hanım, hanım!.. Artık benim "İstanbolin"leri[4] sandıktan çıkarmanın zamanı geldi. Tevekkeli, ben sana, "Aman, onlara dikkat!" demezdim. Bak şimdi artık sırttan çıkarılmayacak günler geldi. Bir de bana ikide bir, "Damatlığından beri bunları saklayıp duruyorsun. Bari giyiver de eskisin. Ben de her sene bunları naftalinlemekten kurtulayım..." derdin. Görüyor musun, sakla samanı, gelir zamanı... dedikleri şey işte budur.

Yine, aynanın karşısından hiç ayrılmıyor, arada bir bana en çok da kendi kendisine soruyordu:

– Tıraş olmak da lazım değil mi?..

– İstanbolinlerden başka bir şey olmamalı... Öyle ya davet. Abuk Başa hazretlerinin daveti!.. Başka ne giyinilir?..

– Yarın öğleden sonra daireden çıkmalı, Sirkeci'ye inmeli, mükemmel, sinekkaydı bir tıraş olmalı, hemen vapura atlayıp eve gelmeli. Ancak hazırlanabilirim. Kaleme gider gibi olacak değil ya... Kalıba, kıyafete biraz düzen vermeli!..

Aynaya tekrar uzun uzun baktı, bana sordu:

– Kızım... Baban da yakışıklı adam değil mi?..

Ne diyeyim, güldüm:

– Evet, çok yakışıklısınız... dedim.

Yakışık kim, sen kim be adam... Buruşuk suratına mı, patlak gözlerine mi, sarkık etlerine mi, şişko vücuduna mı, tepe gibi sivrilen göbeğine mi, kalın ensene mi? Hangisine yakışıklı... demeli?

Annem, akşam yemeği... diye mutfakta didinip durduğu için ta-

4 Aslı "İstanbulin". Tanzimat'tan Meşrutiyet'e kadar kullanılan, yakası dik ve kapalı bir çeşit redingot.

biî yukarda olup bitenlerin farkında değildi.

Ben de, bir köşeye sinmiş, hayretle peder beyi seyredip duruyordum.

O, sırada annem geldi:

– Bey, yemek hazır...

Her akşam kapıdan girer girmez:

– Hanım... Yemek!.. diyen bey, bu söze bir kızsın, bir kızsın!

Aman Allah.

– Hanım... Hanım!.. Ne yemeği? Böyle günde yemek düşünülür mü?.. Gaflet içindesiniz. Haydi benim İstanbolinlerimi getir.

– Canım, İstanbolinlerini yarın akşam giyecek değil misin?.. Bu saatte ne İstanbolini, ne elbisesi!.

– Fesüphanallah... Hâlâ söyleniyorsun be karı. Ne akılsız, ne cahil şeymişsin sen?.. Nasıl da kahrını çekmişim?.. Bilmiyor musun, anlamıyor musun? Bir prova etmek lazım. Şimdiden giyinmek, yakıştırmak lazım! Düşünmüyor musun ki, kocana gün doğdu. Gördüğü rüyalar hakikat oldu. Hem sen ne diye kendini hazırlamıyorsun?.. Gitmeyecek misin?..

Annem de tuhaf ya... Babamın bu sözünü işitir işitmez:

– Aa... benim ne işim varmış. Rezil olmaya mı?.. Hem ben ne giyeceğim? demesin mi?..

Arkasından fırsat bu fırsattır... diye galiba boğazını tıkayan düğümü çözdü:

– Bu kadar senelik karınım... Kaç kat elbise yaptın da bir yere koydurdun. Hiç karının giydiğini, giyeceğini, dışarlığını, içerliğini düşündüğün var mı?.. İnsan yanına kılıkla çıkılır. Kıza bile dişten tırnaktan ayırıp bir şey yaparsam dilin bir karış uzuyor!

Kendimi bildim bileli, her şeye:

– Peki... diyen, kuzu gibi annemde bu hali görünce hayretim bütün bütün arttı!..

Fakat babamın kulağına ne söylese hiçbirisi girmiyor, o, hep:

– İstanbolinlerim... deyip duruyordu. Neyse, annem:

– Haydi kızım, git, sandık odasından getir. Büyük ceviz sandığın içinde... dedi de gittim, getirdim ve... Peder bey onları elimden kapınca:

– Haydi siz istediğinizi söyleyin... diye rahatladı, giyinmeye başladı.

Damatlığından beri galiba bir selamlıkta giyinmiş, bir de bu akşam giyiniyor. İyi ki, daralmamış, bozulmamış. Giyinmesi, aynaya bakıp bakıp kendisine yakıştırması, göz alışıklığı belki iki saat sürdü. Sofraya da böyle indi.

– Yarın akşam güçlük çekmeyelim... Koca Rüştü'nün de pişkin olduğu görülsün... diye, çalımlı çalımlı bir yemek yedi!..

Eğer, bütün bu saatler zarfında babamın yanında bir başkası olsaydı, muhakkak:

– Bu adam çıldırdı!.. der, deli hekimi arardı.

Menfaatin, ihtirasın, ortada hiçbir şey yokken, "Ne oldum?.." deyişin, bir insanı bu kadar değiştireceğini, aptallaştıracağını, küçültüp maskara edeceğini hiç düşünmemiş, aklıma getirmemiştim...

Hep babamla uğraşıp dururken kendimi hiç düşünmüyorum. Yarın akşam asıl, ben ne giyineceğim?.. Haydi o, doğru veya yanlış:

– İstanbolinim... diye bir şey tutturdu, gidiyor.

Ben neyimi giyeceğim?.. Sonra, Cahit... ne olacak?..

Babama işin bu tarafını anlatmadım. En iyisi ona:

– Biz Şadan'la bir sandaldaydık. Kürekte teyzesinin oğlu Cahit vardı. Kazadan sonra, yalıda paşa sordu. Cahit için, nişanlım... dedim. Paşa, şimdi Cahit'le beni nişanlı biliyor. Sorarsa siz de, evet... dersiniz... demek lazım.

Bilmiyorum, Cahit de bizimle gelecek mi? Fakat babam iste-

mez. Hem ben de istemem. Ne olacak gelmesin... Daha iyi.

Akşam... Akşam olmazsa sabahleyin onu da bulmalı, bu meseleyi görüşmeli. Fakat ya o da:

– Ben de gideceğim... derse.

* * *

Zavallı Rüştü Efendi! Eve kan ter içinde, elinde büyük bir paketle geldi. Annem daha:

– Ne o bey?.. demeden; o, oflaya puflaya:

– Hanım sorma başıma gelenleri... dedi devam etti:

– İstanbolinler... Giyilemezmiş!..

Bunu, kalın ve terden kat kat olup kızaran boynunu öyle bir büküp söyleyişi vardı ki...

– Bizim daire müdürü beyden şöyle bir soracak oldum, "Sakın, sakın akşam yemeğinde istanbolin giyilmez" dedi. Siyah bir elbise giymek lazımmış. Ne yapacaksın, borç harç bir elbise aldım.

Daha sözünü bitirmeden, hemen paketi açtı, ceketi çıkardı:

– Bak ama, ne mükemmel şey... Halis İngiliz!.. dedi, soyunmaya başladı.

Yine dünkü gibi aynanın karşısına geçti ve gevezeliğe koyuldu:

– Hanım. Hanım. Merak etme. Bütün bu masrafları çıkaracağız. Devlet kuşu bu... Bir kondu mu arkası nasıl olsa gelir. Ne biliyorsun ki, o masada Abuk Başa hazretleri daha birkaç paşayı davetli bulundurmuyorlar? Hep onlarla dost olacağız. Ve... her biri, "Görüştüğümüze çok memnun oldum, Rüştü Beyefendi hazretleri... İnşallah bize de buyurursunuz..." diyeceklerdir. Ve... yine tabiî ben hiçbirisinin davetini kaçırmayacağım. Elbise ise elbise, kravatsa kravat, iskarpin ise iskarpin!.. Ötesi yok ya?.. Fakat ne olacak biliyor musun?.. Kocan Rüştü Beyefendi hazretleri adını alacak ve meclislerine katıldığı adamların şanı ile ölçülebilecek bir

daire riyasetine şimdilik memur edilecek. Bundan aşağısı da olmaz ya?..

Bu giyiniş yine hiç aynanın karşısından ayrılmamacasına bütün komikliğiyle üç dört saat sürdü. Ve... ancak ondan sonra evden çıkabildik.

* * *

İyi olmuş da gitmişiz! Güzel bir gece geçirdik. Hele babamın ağzı bütün gece ardına kadar açık kaldı. Paşa bize anlatılamayacak kadar bol ikramlarda bulundu, iltifatlar saçtı. Bana, babama o kadar iltifat ediyordu ki, Rüştü Efendi aynanın karşısında ezber ettiği cümleleri bitiremiyor, bir:

– Allah ömürler versin Paşa hazretlerinden sonra söylenebilinecek laf arıyordu. Hele, yalıdan ayrılırken paşanın bana elmaslı bir bilezik, babama da yine elmaslı ve altın bir saat hediye etmesi babamı pek şaşırttı. Paşa onları verirken:

– Küçük birer hatıra efendim. Lütfen kabul ediniz, diyordu.

Babam bu hediyeleri görür görmez zaten öyle bir sırıttı ki o sırada:

– Yahu ne oluyorsun, kendine gel... demek, pek yerinde olurdu!

Gözleri bu kadar kamaştı... Eli ayağı bu kadar gevşedi. Şimdi kabil olsa saati boynuna asacak, madalya gibi dolaştıracak. O kadar heyecan ve sevinç duyuyor.

– Bu, diş kirası... Hiçbir şey... Daha durun bakalım neler olacak?.. diyor, ağzından laf çıkmıyor. Korkarım ki, adamcağız:

– Devlet kuştı. Diş kirası... İkbal... İstikbal!.. filan, derken bir hamlede aklını kaçırıverecek, ondan sonra da başımıza dert olup kalacak.

Yalnız, bir nokta içime hafif bir şüphe getirdi. Paşa:

– Efendim, küçük bir hatıra... diye bileziği koluma geçirirken

biraz ellerimi, bileklerimi sıkıştırır gibi oldu. Yahut da bana öyle geldi. Yine, herhalde benim vesvesemdir, diyeyim.

Cahit... meselesi de mükemmel geçti. Zaten babamı hazırlamıştım.

Paşa:

– Hanımefendinin nişanlıları teşrif etmediler mi? deyince, babam hemen:

– Özür diledi Paşa hazretleri, üzerinize afiyet biraz rahatsız bulunuyorlar, dedi, savdı.

Paşa da fazla bir şey söylemedi, sadece:

– Vah vah... diye mırıldandı.

Halbuki, zavallı Cahitçik kim bilir, o saniyelerde evde nasıl kıvranıp duruyordu. Müthiş kıskanç. Dün ona:

– Paşa, babama bir mektup göndermiş, bizi davet ediyor... deyince, biraz rengi attı.

– Beraber mi gideceğiz? dedi.

Ben de:

– Hayır... Senin gitmen olmaz... deyince:

– O halde, sen de gitme, diye tutturdu. Ona:

– Yalnız babamın gitmesi çok çirkin olur!.. deyip de, durumu kabul ettirinceye kadar ne zorluk çektim?

Kâfir çocuk, şimdiden beni korkuttu! Eğer, ömrünün sonuna kadar böyle kıskanacaksa tamam!..

Daha, bu hadiseyi ona anlatmadım. Hele bileziği kolumda görürse kim bilir neler diyecek? İlk söyleyeceği:

– Çıkar kolundan, istemem, olacaktır.

Kıskançlığı, köpürmesi de ayrı... Fakat annem bilezik için:

– Hiç değilse kırk altın... diyor!..

Babamın saati de yine, elli altından aşağı değildir. Bedava kazanılmış para ne kolay harcanıyor değil mi?..

Halbuki, beri tarafta bir ekmek parasını çıkarmak için birbirlerini gırtlaklayanların hiç hesabı yok!..

* * *

Cahit'le epey atıştık, bozuştuk ama, yine barıştık ve... dün akşam dağ yolundan İstinye'ye kadar gittik. Bana söylemiyor ama, bütün korkusu zannediyorum ki, benim böyle büyük ve zengin ailelerle tanışmam, tanır ve tanışırken de sefahati yakından görmek, lükse alışmak, onlara benzemek arzusuna kapılmak!.. Bundan dehşetli ürküyor. Bir türlü iyice inanmıyor ki, ben bütün bu korktuğu şeylerden zaten iğrenen bir ruhtayım. Ödü patlıyor ki, ben:

– Ne güzel bilezik... Ne zarif tuvalet... Ne mükemmel yalı... Ooh!.. Ne rahat otomobil!.. Ne bol para... diyecek ve... bir gün de:

– Sahiden ne güzel, ne cana yakın adam... deyip birisine kapılacağım!..

Bu vehim, onun kafasını burguluyor, bu vesvese onu çıldırtacak kadar densizliklere düşürüyor.

– Neye bu bileziği aldın? Neden kolundan hemen çıkarmadın? diye kıyametleri kopardı.

Ne Paşa'nın şımarıklığını bıraktı, ne servetin insanlığı tahrip ettiğini söylemedi; ne:

– Bütün bunlar fakir sınıfa karşı dolu keselerin birer alayla karışık nümayişidir... demedi, neler neler!..

Eğer, bıraksaydım, bileğimden çıkaracak, parça parça edecek, her bilezik parçasını bir yere savuracaktı. Neyse ki, ben çok idareli davrandım. Onun ilk gün Şadan'a söylediklerini ben kendisine söyledim:

– Canım, çok iyi kalpli bir adam. Gönlümüzü almak istiyor. İhtimal o, saati de senin için hazırlamıştı; fakat sen olmayınca babama verdi. Ya birimiz kendi motorunun idare edilmemesi yüzünden

ölseydik, ne yapacaktı, bu günahı nasıl ödeyecekti?.. Hep onun içindir ki, bunları yaptı!.. dedim filan da biraz yatıştırdım.

Ama elimin hafif hafif sıkılışı da bu anlarda hep hatırıma gelince Cahit'in şüphesi benim de gözlerimde büyüyor, büyüyor, kalbimde zayıf bir sızlama hissediyordum! Herhalde bu da benim şüphem!.. Babamı yaşındaki adam da artık beni sıkıştıracak değil ya?

* * *

Meğer, menfaat insanları ne kadar yumuşatıyor, ne kadar değiştirebiliyormuş? Bunu da gördük, babamın yaradılışındaki bu sırrı da öğrendik. İki üç gündür her vakit yılan görmüş gibi ters ters baktığı bana, öyle yumuşak nazarlarla bakıyor ki... Her sözünün başında:

– Kızım. Belkiysçiğim. Uğurum, diyor.

Eskiden nadan nadan:

– Kız... derdi, o kadar. İki günde bir:

– Bıktım sizden artık. Nedir, bu çektiğim? dediği de ayrı.

Demek ki, elli altınlık bir saat, bir Mısırlı paşayla tanışmak, bunlara sebep olduğum için, benim kredimi yükseltti!..

Bu, neyse ne?.. Asıl komiği aradan üç dört gün geçti hâlâ babanın çalımından geçilmiyor!.

Evin içinde Paşa'nın sofrası, Paşa'nın iltifatı, Paşa şöyle dedi, böyle yaptı... diye bir sürü gevezelik dinlemekten benim de, annemin de başımız şişti. Eğer, dairede de böyle yapıyorsa vay geldi, memurların başına!

Dün de vapurda, Paşa'nın kâtibi mi, kapı kâhyası mı nesi biri var. Onu görmüş.

– Aman efendim o ne iltifattı?.. diyor, bir daha demiyor.

– Birinci mevki salonda herkesin kulağı bizdeydi, hepsi Nazmi Bey Nedim'in bana karşı olan muamelesini hayranlıkla seyre-

diyorlardı ! diye bu görüşmesini ballandıra ballandıra bir anlatıyor ki...

Nazmi Bey Nedim, güya buna demiş ki:

– Paşa hazretleri teşrifattan hoşlanmazlar. Sizden çok memnun kaldılar. Her vakit için teşrifinizi beklerler.

Bilmem ki, adamcağız nereden de bu lafı söylemiş. Şimdi, ikide bir peder bey:

– Hanım... Ne dersin cuma günü bir uğrasam mı ?

– Kızım, perşembe akşamı yemekten sonra gidelim mi ?.. deyip duruyor. Ben:

– Gidemem. Siz isterseniz, kendiniz gidiniz, diyorum ama, insanı:

– Ooof. Bıktım artık, ne istersen yap !.. dedirtecek kadar sıkıyor.

Ne bu kaza olsaydı ne de bu Paşa'yı görseydik.

* * *

Paşa'nın babamdan hoşlanması galiba sahi. O:

– Gideyim mi ?.. Gidelim mi ?.. diye, başımızı ağrıtıp dururken akşam üzeri o Arap geldi. Fakat bu sefer mektupla değil.

– Paşa hazretleri Rüştü Beyefendi'yi yalıda bekliyorlar, dedi, gitti.

Babam neredeyse gelir. Bu haberi verince eğer sevinçten merdivenleri filan yıkmadan hoplayıp evden çıkabilirse iyi ! Hoş, hiç de fena değil. O, Paşasına gider, ben de ferah ferah Cahit'le koruya çıkarım. Varsın, devlet kuşu Rüştü Efendi'nin başına konadursun !..

* * *

Hoppala !..

Güya hoş bir gece geçirdik. Zevkine doyamadan eve döndük. İyi ve mesut bir uyku uyuyacaktık !.. Hepsi haram oldu. Hem ben, Cahit'e:

– Kıskanç, densiz, kuruntulu, diyor, gülüyordum.

Asıl gülünecek benmişim de farkında değilim.

Geceyarısını geçiyordu. Neredeyse uyuyacaktım, gözlerim kapanıyordu. Kapı çalındı.

– Babam geldi... dedim.

Sahiden de o. Fakat gelemez olaydı. Kapıdan içeriye büyük bir şamata koparak girdi, paldır küldür merdivenleri çıktı, odamın kapısına dayandı:

– Belkiys... Belkiys. Hey... Belkiys daha uyuyor musun, kalk?..

Anneme de bağırıyordu:

– Hanım, hanım. Sen de gel!..

– Geliyorum... dedim.

Arkama bir şey aldım, odadan çıktım. Zaten kapının dışında annem:

– Ne var bey, yine ne oldu? deyip duruyordu.

Rüştü Efendi hemen koluma yapıştı, annemin de elinden tuttu:

– Gelin, şimdi ne olduğunu anlayacaksınız, diye bizi odaya çekti.

– Susun susun; mesele mühim. Kimse duymasın. Nazardan çatlarsınız!.. diyor, bir taraftan bizi yan yana oturtuyor, bir taraftan da sıkı sıkıya oda kapısını kapatıyordu.

– Ne var baba? diyordum. O, hâlâ:

– Şimdi şimdi... diye bir eliyle:

– Bir saniye bekleyiniz... der gibi işaretler yapıyor, bir eliyle de dudaklarını gösteriyor.

– Susunuz... diyordu.

Cebinden küçük, kırmızı atlastan bir kese çıkardı.

– Durun sayalım... dedi, keseyi açtı, birer birer sayarak yepyeni, çil altınları koltuğun üzerine yığdı!..

Bir...

İki...

Beş...

...

Yirmi beş...

...

Elli...

...

Yetmiş...

...

Doksan dokuz...

– Bu da, yüz!.. diye haykırdı, parayı sayarken dudakları heyecandan titriyor, yüzündeki hatlar geriliyor, gözleri deli gözü gibi büyüyüp açılıyordu.

– Bu, senin... dedi, yığını gösterdi. Fakat ilave etti:

– Dursun!..

Arkasından, elini yeleğinin cebine tekrar götürdü, yeşil atlastan bir kese çıkardı. Hep o, evvelki ihtiras, delirten menfaat, çıldırtan hiset, alçaltan sevgiyle onları da saydı saydı ve... bağırdı:

– Yüz!..

Sesi çıkmıyordu, boğazı kalbinden kopup gelen bir tazyikle tıkanıyordu:

– Bu da benim...

Yutkuna yutkuna söylemeye çalışıyordu:

– Bunlar daha hiç... Gerisine bakalım. Hazineler gelecek, hazineler.

Sonra elini dizime vurdu, gücünü topladı, sesini topladı, ağzını kulağıma yaklaştırdı.

– Kızım, Allah kısmetini bol yerinden açtı. Paşa'yla evleniyorsun! dedi.

Hiç beklemediğim bu söz karşısında zannettim ki, kulağımın üzerine Rüştü Efendi dehşetli bir yumruk indirdi ve... başım san-

cılandı!.. Bu anda, sanki oda, lamba, ışık gözlerimde kararıyor; bütün eşya, insan yüzleri gözlerimden siliniyor, her şey zayıflayan bakışlarımda dönüyor dönüyordu!..

O, biraz daha sokularak, biraz daha hırslanarak:

– Eh... Bunun ötesi yok! Devlet kuşu hepimizin başında uçuyor. Artık bizim için, dünyada yok... yok! diyordu. Ve... durmadan söyleniyordu:

– Paşa, hani bir şeye belki çabucacık lazım olur diye bu altınları gönderdi... "Nikâhı hemen yapalım" diyor! Adamcağız iki günün içinde sana âşık olmuş çıkmış!.. "Bütün servetim, hazinelerim, her şeyim kendisinin olacak" dedi.

Arada bir anneme de dönüp:

– Hanım, hanım... Bize de, "İsterseniz ayrıca konak hazırlatayım, isterseniz Belkiys Hanımefendi'yle otursunuz" diyor. Bana, "Artık sizin için çalışmak yok. Sıkıntı yok. Ne isterseniz emrinizde bulacaksınız. Kışı Mısır'da, yazı İstanbul'da geçirmekte serbestsiniz" dedi.

İlk buhran, baş dönmesi, sadmenin şiddeti geçince elektriklenen bir insan hızıyla yerimden kalktım, ilk sözüm:

– İğrenç herif!.. oldu.

Ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi bilmiyordum. Kalbim, sanki büyümüş büyümüş, göğsüme dar gelen bir çark olmuştu. Her titreyişinde bütün vücudum sarsılıyor, her sarsılışta bütün etlerim, kemiklerinden ayrılacakmış gibi çatırdayıp sızlıyordu.

– Ben evlenmiyorum! diye sesimin bütün çıkışıyla haykırdım ve elimle koltuğun üzerinde duran o altınlara bir yumruk savurdum.

Etrafa saçıldılar. Ne Rüştü Efendi, ne annem benden böyle bir şey beklemiyorlardı! Ben ne kadar şaşırdım, hırslandım, dünyayı zindan görmeye başladımsa onlar da o kadar hayrete düştüler, şaşkına döndüler!

Rüştü Efendi bir taraftan yerlere saçılan altınların peşinden koşuyor, bir taraftan da:

– Kızım, ne oldu. Yanlış bir şey mi anladın?.. Paşa seni nikâhla almak istiyor!.. Ben mi anlatamadım? Karısı olacaksın... Prenses adını alacaksın... Yalı, konak, köşk, at, araba, altın, mücevher hepsi senin olacak! diye söylenip duruyordu.

Benim ağzımdan yalnız bir kelime çıkıyordu:

– Evlenmiyorum... İstemiyorum!.. Altınları başına çalsın!..

Ve... elim ayağım daha çok titreyerek, kalbim patlayıp göğsümü parçalayacak gibi çarparak, gözlerim görmeyerek odanın içinde dolaşıyordum. O, yine kendi dediğini okuyor, anneme:

– Yahu kadın, put gibi ne duruyorsun? Kalk şu işi bari sen anlat!.. Bu kız ne dediğimizi anlayamadı galiba... diyordu.

Sahiden annem de put gibi oturuyor, ne olduğunu, benim neden böyle yaptığımı bir türlü anlayamıyordu. Ben de, anlatacak halde değildim. Bu saniyelerde gözlerimi doldurup başka her şeye kapayan tek bir hayal vardı: Cahit'in hayali. Burnuma gelen tek bir koku vardı: Cahit'in kokusu. Kulağıma gelen tek bir ses vardı: Cahit'in sesi!.. Ve... bir an deliriyordum. Rüştü Efendi yerlerden kaybolacak, çalınacak, kirlenecek, tozlanacakmış gibi aklını kaptırarak altınları toplarken:

– Keşke bu altınları göstermeseydim, kızın aklına dokundu!.. demesin mi?..

Bunu işitince beynim kafatasının içinden sökülüyor zannettim ve... kendimi odadan dışarıya zor attım.

– Cahit beni kurtar!.. diye inliyordum.

Benim arkamdan annem de geldi:

– Ne oluyorsun kızım?.. Ne var?.. Neye ağlıyorsun?.. diye beni canlandırmaya, kendime getirmeye, teselliye, ağzımdan bir kelime almaya çalışıyordu.

Halbuki, ben hiçbir şey işitmiyor, hiçbir şey duymuyor:

– Bırak anne... diye boyuna ağlıyordum.

O da ısrarla devam ediyordu:

– Kızım sus. Ayıptır!.. Kız mı değilsin?.. Birisini mi seviyorsun? Adamı mı beğenmedin? Beni ne diye üzüyorsun? Annene acımıyor musun?

Ve... son bir söz beni ayılttı, cesaretlendirdi.

– Ucunda ölüm yok... İstemiyorsan varmazsın!..

Öyle ya... Ucunda ölüm yoktu. Bir mahkeme kararı yoktu, bir kanun yoktu. Gırtlağıma dayanan satır yoktu! İstersem evlenirdim, istemezsem evlenmezdim. Niçin korkuyordum, neden çekiniyordum? Bu kuruntu, bu korkunç vehmi kafamdan sıyırıp atmak lazımdı...

– Olmaz!... derdim olmazdı!

Bunun ötesi yoktu, beni bağlayamazlardı.

Onun içindir ki, annemin son sözü kafamda kurtarıcı bir aydınlık yarattı, gözlerimdeki yaşı kuruttu, zihnimdeki darmadağınıklığı giderdi, beni ayağa kaldırdı.

– Hah... İşte böyle... Kalk otur, sus. Ne oluyor ki? dedi.

Fakat ben de hemen:

– Rica ederim anne şimdi benden hiçbir şey sorma!.. dedim, odadan hızla çıktım.

Bir odadan çıktığımı, bir de Balta Limanı Korusu arkasındaki tepede, fıstık ağaçlarının altında yorgun argın oturduğumu biliyordum.

* * *

Evden nasıl çıktım? Buraya kadar nasıl geldim? Ne vakitten beri oturuyorum? Ne düşündüm, ne düşünerek geldim? Hiçbir şey hatırlamıyorum.

Demek, beyni çıkarılmış bir adam gibi, şuuru yok olan canlı bir makine gibi; hatıralarını, yaşadığı anları unutan bir bunak ruh hastası gibi gelmiştim.

Bir köpek beni uyandırdı; onun havlaması, onun çırpınması, onun toprakları savurması, onun yerleri kazıyıp pençelemesi!

Ve... burada, bu tepenin üzerinde, bu fıstık ağaçlarının altında, bu köpeğin havlayışı karşısında Boğaz'ın rüzgârını alev alev yanan ciğerlerime doldurdum, doldurdum, yüksek sesle, serseri bir sesle, rüzgârlara katılıp dünyayı bir uçtan bir uca dolaşacak sesle haykırdım:

– Cahit!.. Cahit!..

Ve... yeniden yürüdüm. Cahit'le berabermiş gibi yürüdüm, onun kolları arasındaymış gibi yürüdüm, gözlerim onun gözlerindeymiş gibi yürüdüm, onun dudaklarındaki aşk şerbetini içe içe, damarlarıma sindire sindire yürüdüm!

Aşk, cesarete arkadaştır...

Cesur yürüdüm. Göğsümdeki darlığı, kalbimdeki çarpıntıyı gidere gidere yürüdüm, güneşin daima dünyayı aydınlattığı, karanlığın gözlerimizde olduğunu bile bile yürüdüm!..

* * *

Tekrar eve döndüğüm zaman ferahtım, kendime hâkimdim, cesurdum.

Evde yalnız annem vardı, beni görünce:

– Kız sen delisin!.. dedi. Nereye gittin öyle?..

– Şöyle biraz dolaştım. Hava aldım, dedim.

Babamı sordum:

– Rüştü Efendi evde mi?

Annem:

– Rüştü Efendi, deyişime biraz alındı galiba.

Ona, şimdiye kadar hiç böyle dememiştim.

Rengi hafif değişti:

– Hayır, yok. İşinde... dedi.

– Nasıl olmuş da gitmiş? İki yüz altın, bir de arkasında dağ gibi koca paşası olduktan sonra insan işe gider mi?..

Annem, sustu. Fakat ben devam ediyordum:

– İşi ne yapacak?.. Efendisi ona bugün de beş-on altın verirdi. Yükü ne? Taş atıp da kolu yorulacak değil ya?

Annemin hiddeti gittikçe artıyordu. Baktım, eli ayağı titriyor. Ben de üzülüyordum, ben de kendimi kaybetmeye başlıyordum. Fakat ne yapayım hıncımı çıkarmak, nefretimi dökmek lazımdı. Kendimi tutamıyordum, ağır da olsa söylüyordum. İçimden öyle bir his coşuyordu ki, Paşa'nın beni istemesinden ziyade babam beni onun kollarına sürümek, kendisi de kapılanmak istiyordu! Bu zan hissetmesini bilen kalpler için müthiş boralı bir isyan kaynağıydı.

Annem bana benim gibi mukabele etmedi. O, her vakitki gibi yumuşaktı, ince ve şefkatliydi. Babamı, onun düşünüşünü haklı çıkarmak ve... bu neticede benim menfaatim olduğunu anlatmak istiyor:

– Kızım baban da fena demiyor ya... Paşa gibi bir kocan olmasını kim istemez? Senin iyiliğin için!.. diye, müdafaalarını yapıyordu.

Bazen sinirin en hırçın nöbetlerine tutularak, bazen inerek, yumuşayarak annemle beraber karşılıklı çekişme epey sürdü.

En son ciğerlerimi sızlatarak:

– Anne ben Cahit'i seviyorum... diye bağırdım. Ve... ilave ettim:

– O da beni seviyor. Evleneceğiz... Ben de mi senin gibi olayım? Ben de mi yaşarken kendimi ölü bileyim?!.

Annem bir heykel gibi beni dinlemeye başlamıştı. Susuyordu. Ve... beni dinledikçe hayretten hayrete düşüyordu.

Neden sonra, annemin tekrar dili çözüldü:

– Cahit sana koca olamaz. Daha mektebini bitirecek!..

– Karısına bakabilmesi için en aşağı beş altı sene geçmeli... Paşa yaşını başını almış bir adam. Seni çıldırasıya sevebilir. Bütün parasını, yalısını konağını, her şeyini sana veriyor! Sen gırtlağına kadar servete gömüleceksin. Adın prenses olacak. Cahillik etme. İyi düşün. Son pişmanlık para etmez.

Anlaşmamıza imkân yoktu. Fikirlerimiz birbirinden ancak bu kadar ayrı olabilirdi! Hem dinledikçe üzülüyor, bunalıyor, boğulacak gibi oluyordum.

– Anne bu bahsi keselim. Ben teyzeme gidiyorum, dedim. Kalktım.

Fakat hayret ediyordum: seven, sevmesini bilen bir kadın bana nasıl bütün bu sözleri söyleyebiliyordu?.. O ki, sevmişti. O ki, sevdiği mülazım için senelerce gözyaşı dökmesini bilmişti! Benim Paşa'yla evlenmemde babamın menfaati vardı. Fakat annem, o kadın, nasıl böyle düşünebilirdi?..

* * *

Kendimi tutmaya çok çalıştım ama, teyzem:

– Ne oldun kızım?.. dedi.

Beni hep neşeli, güler eğlenir hoppa görmeye alıştığı için soruyordu:

– Bugün çok durgunluğun var. Bir şeye mi sıkıldın?..

– Hayır...

– Havadan galiba...

– Sebepsiz canım sıkılıyor!.. filan diye cevaplar verdim.

Tonton evdeydi. Ona da:

– Cahit Ağabeyini bekle mektepten gelirken söyle, hemen koruya çıksın... e mi şekerim!.. dedim, yüzüme baktı, güldü, tekrarladı:

– Cahit Ağabeyimi bekleyeceğim. Mektepten gelirken hemen

koruya çıkmasını söyleyeceğim... değil mi?..

– Evet!.. Ama, sen hemen eve gel ki, koruya beraber gidelim.

– Peki... dedi, şeker yumurcak hemen koştu!

* * *

Cahitçik, bostanların yanında bizi bekliyordu. Onu görür görmez:

– Cahit! diye haykırmış, boynuna sarılmıştım.

Sonra, hüngür hüngür ağlamaya başladım. Çocukçağız çıldıracak gibiydi.

– Ne oluyor? Neye ağlıyorsun Belkiys? diye çırpınıyordu. Ve... yürüyorduk!.. Cahit, Tonton, ben üçümüz!

Bu ağlayış ve... o çırpınış koruya çıkıncaya kadar sürdü.

* * *

Bilmiyorum?.. Saat kaçtı, gecenin hangi vaktiydi?.. Cahit:

– Haydi yavrucuğum. Artık seni eve götüreyim... dedi.

O zaman hissettim ki göz gözü görmeyecek kadar bir karanlık içindeyiz. Korunun en tenha, en sık ağaçlı yerine oturmuşuz. Tonton kucağımda uyuyor ve... bülbüller durmadan ötüşüyor, şakıyorlar! Hüzün, neşe, ıstırap, çığlık.. Bütün bu tezatlar o ötüşte ve bizim hıçkırıklarımızda vardı!

O vakte kadar ben durmadan ağladım, hıçkırdım, söyledim. Cahit, durmadan ağladı, hıçkırdı ve... söyledi. Söyleştik ağlaştık, ağlaştık söyleştik!

Yine söyleyerek korudan indik, ağlayarak yürüdük gözyaşlarımızı kurutamadan ayrıldık, söyleşerek evlerimize girdik!

* * *

Baş başa verip ağlaştığımız... otururken ağladığımız, yürürken

ağladığımız, ayrılırken ağladığımız bu gecede neler konuşmadık neler... Ona:

– Paşa beni istemiş! dediğim zaman deliye döndü.

– Ne?..

Hepsini, her şeyi anlattım. Babamın söylediklerini, annemin sözlerini, çekişmemizi, deli gibi sokaklara düşüşümü... Hepsini, hepsini!..

Bütün bunları divaneler gibi, hummaya tutulanlar gibi, saralılar gibi... çıldırarak, boğularak, göğsü paralanarak dinledi. Fakat o halinde bile beni tutmaya, beni diriltmeye ne kadar çalışıyordu?.. Hiç çekindiği bir şey de yok.

– Mektep, istikbal... filan, bütün bunları düşünme Belkiys! diyor, ilave ediyor:

– Hepsini, senin için şimdi feda edebilirim.

En son karar verdik. Babam biraz daha zorlar:

– Paşa'ya mutlaka varacaksın?.. derse, annem de:

– Öyle... diye boyun bükerse bir saniye bile evde kalmayacak, hemen çantamı alıp çıkacağım. Cahit:

– Bir oda, tutar, hemencecik nikâhımızı kıydırır, otururuz... Ben hamallık eder yine seni beslerim, diyor.

Onun da hiç kimseden pervası yok!

Fakat ben böyle olmasını istemiyorum. On beş-on altı sene emek verdikten sonra niçin mektebini bitirmesin, neden diplomasını almasın?..

Zannediyorum ki, ben şiddetle:

– Olmaz... dedikten sonra babam da:

– Olur!... diyemez.

Annem için de öyle. Hele ona ki her şeyi, Cahit'i sevdiğimi, Cahit'le evleneceğimi, bütün bunları anlattım. Zannetmem ki, bunları bildikten sonra, hâlâ Paşa'yla evlenmemin kârlı olabileceğinde

ısrar etsin. Fakat bu Paşa da ne tuhaf adammış. Bunak herife:

– Nişanlıyım... dedim de.

Hem demeye ne hacet?.. Cahit'i de, aramızdaki aşk bağının kuvvetini de gördü. İnsanda biraz, hayâ... dedikleri şey olur.

Beni alıp da:

– Torunum... mu diyecek?..

Ben elin sırım gibi Arabına nasıl varabilirim? Ona nasıl:

– Koca... diyebilirim?

Bu, şımarık ve zengin Arap bunu da mı düşünmedi?.. Çirkinliğini, ihtiyarlığını, yabancılığını da mı hiç hesaba katmadı?.. Ne zannediyor acaba?..

Paşa olmak, zengin olmak, yalılı köşklü konaklı olmak, zamanın Karunu... adını almak bir gönülü de satın almak için kâfi midir?.. Eğer Paşa böyle zannediyorsa budalalık ediyor!

Belkiys'i satın almak Sultan Hamid'den paşalık almaya benzemez efendi!..

* * *

Artık çok ferahladım. Rüştü Efendi'yle değil, bütün dünyayla karşı karşıya kalabilirim. O kadar kuvvetliyim, o kadar gücüme inanıyorum. Cahit'le konuşmam içimdeki bütün tereddütleri sildi, onunla ağlaşmam sinirlerimdeki bütün pası yudu ve zehiri akıttı!..

Dün... Bugün! Evde tıs yok. Annem üzerime varmaktan sakınıyor. Babam yüzünü göstermekten çekiniyor. Bakalım ne olacak?

Ben de hiç ses çıkarmıyorum. "Paşa" lafını ağzıma bile aldığım yok. Mütarekeli düşman gibiyiz.

* * *

Mütareke bozuldu!

Akşam babamla yine zorlu bir çekişme gecesi geçirdik. Adam-

cağız, altınlar... yalılar, köşkler... diye ölecek. Yemekten sonra odama geldi.

Yumuşak, uysal, kandırıcı görünmeye çalışıyordu.

– Kızım ne oldu, kararını verdin mi?.. dedi.

Annem de yanımdaydı. O ne kadar yumuşaksa ben o kadar serttim.

– Ne kararı?.. dedim.

Babam Karamanlı bir sarraf hilekârlığıyla, ellerini ovuşturmaya başladı:

– Yavrucuğum. Ne kararı var mı?..

Böyle söylerken gözümün içine bakıyor, aklınca beni hiddetlendirmemek, kandırmak, ağzımdan bir karar almak istiyordu. Devam etti:

– Hani Abuk Başa hazretlerinin seninle evlenmek istediğini söylemiştim.

Birdenbire sözünü kestim:

– Rica ederim. Bu Paşa'dan bana bahsetmeyiniz. Evlenmeyeceğimi söyledim.

Galiba biraz fazlaca sert oldu ki:

– Kızım. Sinirlenme. İstemiyorsan tabiî zorla olmaz. Hani ben senin iyiliğin için söylüyorum... dedi.

Fakat susmadı:

– Cevabını almak için bekliyorum. Malum ya, Paşa'ya görünmemek, neticeyi söylememek biraz ayıp olur. Eğer, "peki..." deseydin çok iyi olurdu. O göz kamaştıran servet, o arabalar, otomobiller, yalılar, konaklar hep senin olacaktı. Paşa'nın her ay sade Mısır'dan altmış bin Mısır lirası geliri varmış! Belki, dünyanın en zenginlerinden birisi.

– Bunların hepsi olabilir. Bu adam çok iyidir. Çok zengindir. Serveti yalnız bize değil bir kasabaya yetebilir. Fakat benim için

çok fena bir adam. Ben, servete nikâh olacak değilim. Yavan ekmek yemek, mesut olmak isterim, anladınız mı?..

– Pek güzel. Paşa'ya ben de böyle söylerim. Ne yapalım?..

– Mükemmel, siz böyle söyleyiniz. Hem, o getirdiğiniz altınları da geriye götürünüz. Belki, benim aldığımı filan zanneder... dedim.

Bu saniyeye kadar konuşmamız gayet yolundaydı. Yalnız, altınlar... deyince peder beyde renk attı.

– Gördün mü ya? Altınları da vereceğiz, dedi ve sesini yükseltti:

– Paşa'ya senin eşek olduğunu da söyleyeceğim. "Belkiys, kızım bir eşektir" diyeceğim... O altınlar hiç geriye verilir mi?.. Ben nasıl verebilirim?..

– Neden?..

– Nedeni var mı?.. Basbayağı veremem. Ben deli olmadım, aklımı kaybetmedim. Bugün iki yüz altın bir ev parası. İçinde oturduğumuz bu evi ben yüz elli liraya almıştım. İki yüz altınlığını da bir düşün. Bu eşeklik değildir de nedir?.. Bu sefer de ben kızdım:

– Eşek bana demezler...

Rüştü Efendi bunun üzerine yerinden bir fırlayış fırlayıp da:

– Ya, bana mı derler?.. diye bağırmaya başlamasın mı!..

İşte bundan sonra o da, ben de kendimizi tutamadık, söz, münakaşa, atışma, çekişme yerine aramızda zorlu bir ağız kavgası başladı. Böyle bir hal ömrümde başıma gelmemişti.

Rüştü Efendi'den bildiğim kelimelerin hiçbirisini saklamadım. Hatta, onun ağzından alarak yine onun yüzüne çarptım. O da benim ne aptallığımı, ne hayvanlığımı, ne eşekliğimi bırakmadı. Avazı çıktığı kadar bağırdı. Bütün zoru derdi ben bu adama varayım, o da altınların üstüne yatsın! Tabiî ondan sonra da her gün bir kese altın istemeye kalkacak. Kayınpeder... olacak.

Hasis herif. Beni işletilecek kömür ocağı zannediyor, galiba?.. En son:

– Seni kovarım evden... dedi.

Bekledi ki:

– Aman... diyeyim.

– Kovarsan kov... Şimdi gidebilirim, evinden! deyince, baktı ki, bu da olmuyor. Nihayet:

– Allah belanı versin, sen konuşulacak insanı değilmişsin... Ömrümün sonunda başıma bir felaket getireceksin... dedi, kendisi odadan çıktı!

Kıpkırmızı olmuştu. Alnından boyuna ter akıyordu. Eli ayağı titriyordu. Sahiden bu ihtiyarlık ve şişmanlıkla bu kadar kızgınlık başına bir felaket getirebilir, belki de onu öldürebilirdi! İyi ki çıktı gitti.

Annem köşenin birine yığılmış kalmıştı. Ölüden farkı yoktu. Gene ne olsa anne!.. O çıkıp gidince, gözüme annemin bu hali ilişti, hemen yanına gittim.

– Ne oluyorsun anne?.. diye onu teskine çalıştım. Zavallı kadın öyle bitkin ki...

* * *

Hah... Şöyle. Yola gelmeli.

Fakat ne süklüm püklüm geldi. Sanki elinde avucunda ne varsa kaybetmiş, bir lokma ekmeğe muhtaç olmuş gibi.

Bahçede oturuyordum. Zaten annem:

– Yalıya gidecek... demişti.

Yalıdan geleceğini biliyordum. Eve gelir gelmez sordu:

– Belkıys nerede?..

Annem:

– Bahçede, dedi.

Ben de konuşulanları işitiyordum. Sadece, yüreğim çarpıyor, "Ne haber getirecek?" diye meraklanıyordum.

Yukarıya çıkmadı, doğru yanıma geldi. Merhamet dilenen, acındıran bir halle gözlerimin içine baktı:

– Belkıys, beni mahvettin! dedi.

Yanındaki sandalyeyi çekti, oturdu, elini dizlerine vurdu:

– Paşa'ya söyledim. Oradan geliyorum! diye söze başladı.

Anlattı, anlattı!.. Benim evlenmeye razı olmadığımı, nişanlımdan ayrılmayacağımı, kendisinin çok zorladığını, fakat muvaffak olamadığını, altınları geriye getirdiğini Paşa'ya söylemiş. Paşa, çok müteessir olmuş. İnanmak istememiş:

– Kızınızı bana siz vermek istemiyorsunuz... demiş.

Her vakitki bol iltifatını Rüştü Efendi'den esirgemiş. Bu:

– Üvey kızım. Sözümü fazla geçiremedim! filan demiş, fakat bunların hiçbirisini Paşa sahici bir mazeret olarak kabul etmemiş.

Bütün bu hikâyeyi öyle yana yakıla anlattı ki... Gözleri doluyor, sesi kısılıyor, hüngür hüngür ağlamak için:

– Haydi... dememizi bekler gibi duruyordu.

– E... peki, sahici mazeret nasıl olurmuş?.. dedim.

Boynunu büktü. Uzun uzun bana baktı, yalvararak:

– O iki yüz elli altın daha gönderdi. "Siz bunları da hanımefendiye veriniz. Ufak tefek için belki kendilerine lazım olur..." dediler! diye, cebinden altın torbasını çıkarmaya koyuldu, ilave etti:

– Ötekilerini de almadı, cebimde... dedi.

Bu sefer hepsinden çok kızdım. Fakat bağırmak yerine acı, zehirli bir kahkaha dilimin ucundan koptu, güldüm.

– Hiç o altınları çıkarmayınız, görmek istemiyorum!

Rüştü Efendi'nin gözünden bu sefer hakikaten bir damla yaş geldi.

– Kızım, vaziyeti bilmiyorsun. Hırsız gibi bir adam haline düştüm. Paşa, zannetti ki, seni vermeye razıyız, sen de razısın, fakat ondan çok para çekmek, onu biraz üzmek istiyoruz! Bu yanlış telakki beni perişan etti. Hani senin varmamanın zararı yok. Hiç olmazsa şu yanlışlığı ortadan kaldırabilsek. Ben, şimdi bu paraları yine geriye götürüp "İstemiyor, varmıyor..." dersem yine inanma-

yacak, bu sefer beş yüz, bin altın göndermeye kalkacak. Getireyim. Zararı yok. Fakat bütün bunları getirip götürürken yüreğim de beraber ağzıma geliyor. Ben bu kadar paraya alışkın değilim. Bunları geriye vermeyi düşündükçe aklımı oynatacak oluyorum. Bak, üç dört gündür hasta gibiyim. Ne yemek yiyebiliyorum, ne su içebiliyorum!.. Belki, öleceğim de... Bari ne bu paralar bana verilsin ne de geriye vereyim.

En samimi bir itiraf halinde bütün bunları söyledikten sonra, uzun bir:

– Ooff, çekti.

– Ee, bunun için ne yapmak lazım? dedim.

Düşündü düşündü, son ve korkulu bir gayretle:

– İki şey var... dedi.

– Ne?

– Birisi, evet... demek. İkincisi Paşa'ya doğrudan doğruya gidip, "Paşam söylediğin bu iş olmaz!.." demek. Bari hiç olmazsa arada ben yanmayayım. Reddetmek mesuliyeti sana kalınca, ben nasıl olsa yine Paşa'ya sokulur, bir çeresini bulur kapılanırım.

Keseyi çıkardı:

– İstersen al bunu da kendi elinle ver... Belki benim üzerime fenalık gelir. Sen de günaha girersin, dedi.

Bir saniye düşündüm:

– Sahiden acınacak bir hal... dedim.

Öyle ya, aramızda ne fark var?.. O parayı seviyor, ben Cahit'i seviyorum. Nasıl ki, ben Cahit için her şeyi, hatta canımı vermeye razıysam o adamcağızın da paraya karşı bu zaafı var. Onu da haklı görmek lazımdı. Onun içindir ki:

– Hayır. Para senin yanında kalsın. Ben, kendim yine gider, söyleyeceklerimi söylerim, dedim ve... Paşa'yı görmeye razı oldum.

Düşünüyorum, babamın dediği gibi başka çare de yok! Belki

bu adam benim onun servetine metelik vermediğimi aklına getirmez de, fazla para çekmek ve en fazla kârla kendimi ona satmak istediğimi düşünebilir. Yahut da biraz haklı olmakla beraber Rüştü Efendi'yi bu halde görür.

İyisi mi, gitmeli.

– Paşam, dediğin şey olmaz. İmkânsız. Aklınızdan bunu çıkarınız demek ve bu meseleyi kökünden kesip atmak lazım.

O zaman Rüştü Efendi de dostluğunu muhafaza edebilirse etsin ve beklediği son gürlüğünden doya doya istifade etsin!

Babam, bu kararımdan pek memnun oldu:

– Hah şöyle, kurtar beni, dedi.

Ve... hemencecik kinini, nefretini unuttu!

– Eğer, bu paralar bende kalmazsa ölürüm Belkiys. Ona dikkat et... diyor.

Peder bey, bundan sonra ferahladı.

– Hanım artık bir kahve pişir de, ağız tadıyla içeyim, dedi.

Bana da döndü:

– Ah kızım ah. Eğer, bu evlenmeyi kabul etseydin, Rüştü Efendi'nin her tarafı bu keselerle dolu olacaktı, diye bir şeyler söylemek istedi. Fakat çabuk susturdum:

– Bir daha bana bundan bahsederseniz bu liralar da elinizde kalmaz!..

Dehşetli de korkuyor.

– Peki kızım, peki!.. dedi, sustu. Sonra çocuğunu sever, onu sıkıştırır, onun doyulmaz zevkini dudaklarından ve kalbinden duyar gibi keseyi okşamaya, altınları elinde şıkırdatmaya başladı.

Zavallı adam!..

* * *

Sabahleyin konuştuk. Hemen daireye inecek, izin alıp gelecek...

– Beraber akşama doğru yalıya gideriz, dedik.

Gece altın keselerini yastığının üzerine koymuş, yüzünü gözünü onlara süre süre uyumuş. Sabahleyin de sıkı sıkı anneme tembih ediyordu:

– Aman hanımcığım, bunları sandığın altına koy! Bu akşam götüreceğim ama, bir daha geriye gitmemecesine getireceğim.

Ve... kendi kendisine söyleniyordu:

– Aman Allahım sen bunlardan beni ayırma... Ölürüm!

Belki, gitmeden Cahit'i de görür, onu da beraber götürürüm. İkimiz birden Paşa'ya söyler, meseleyi hallederiz. Bilmem ki nerem bu adamın da hoşuna gitmiş. O hangi kızı ister de alamaz? Ağırlığınca altın tartar, yine alır. Benim, Cahitçiğim olmasa belki, ben de ihtiyar mihtiyar... demez hemen koşardım. Fakat benim Cahitçiğim bütün bir dünya demektir. O yanımdayken sultan da ben, şah da ben, padişah da ben! Hiçbirisini yavrucuğumun bir saniyesine değişmem. Hem beraber gitmekte hiç çekinecek taraf da yok. Ne de olsa saklanacak bir şey kalmadı. Artık annem de, babam da hepsini öğrendiler. Bütün korkum babamın duymasındaydı. O da bu altınları aldıktan sonra hiç sesini bile çıkarmaz. Hem ses çıkarıp da ne yapacak? Nişanlı değil miyiz? Kendimizi nişanlı bilmiyor muyuz? Mutlaka bir yüzük mü lazım? Onu da yaptırıveririz!

Daha da olmazsa kapının yolunu gösterecek. Ona da biz çoktan razıyız!.. Başka?..

* * *

– Kuş kafeste!.. derler, arada sırada ben de gülerdim!

– Ne demek? demek, buymuş.

Benim başıma gelenmiş, benim kafese girişimmiş, cinayetmiş, hıyanetmiş, rezaletmiş, alçaklıkmış, zorla kapatılmakmış!

Şimdi ben ne olacağım, ne yapacağım? Öyle de ustacasına be-

ni bu kafese soktular ki düşündükçe delirecek oluyorum!

Babama:

– Peki, gidelim... Ben Paşa'ya söylerim!... dediğimin akşamıydı.

Babam, sahiden öğleden sonra, daireden izin almış geldi:

– Haydi, hazır mısın Belkiys?..

– Hayhay... Gidelim!.. dedim.

Cahit'i gündüz arattım, yoktu. Tatil zamanı. Tabiî çocuk her gün de evde oturacak değil ya... Zaten akşamları benimle. Biraz sonra giyindim. Rüştü Efendi ve ben, ikimiz yola çıktık.

İskelede bana sordu:

– Sandalla mı gidelim, vapuru mu bekleyelim?

– Hisar yakın. Şurası... Sandalla gidelim!.. dedim.

Yüzüme baktı, güldü. Galiba korkusu, koynundaki altınlardı. Adamcağız kendi ölümünü, benim boğulmamı, hiçbir şeyi düşünmüyor da yalnız altınlarının kaygısını düşünüyor. Sandal devrilecek de, altınların başına bir iş gelecek! Uzak ihtimal.

– Haydi, sandala... dedim.

Pek sesi çıkmadı. Sandalda en çok kalbi çarpan bendim. Düşünüyordum:

– Paşa'ya ne diyeceğim? Nasıl söze başlayacağım? Çok sert mi söyleyeceğim?.. "Oturun, yemeğe kalın" filan derse ne yapmalı?

Bütün bu sorular beynimin içinde birer burguydu. Rüştü Efendi sandalda gayet sakindi. Benimle hiç konuşmuyordu. Arada sırada uzun uzun beni süzüyor, sonra kendi kendisine dalıp düşünüyordu!

Ne düşünüyordu, niçin beni süzüyordu, zihninin içinde neler konuşuyordu? Tabiî hiçbir şeyin farkında değildim. Bütün bunların farkına üç dört saat sonra vardım ama, iş işten geçti ve... ben kafese girmiş bulundum. O, o dolabın başımda çevrildiği saniyelerde bile yine sandaldaki gibiydi, evdeki gibiydi, bir şey bilmiyormuş gibi görünüyordu.

Ama yağma yok. Gözü boyanacak ben değilim!.. O, o gün bir insanın alçalışının yeryüzünde en kuvvetli ve tek misaliydi. Ben yaşadıkça o, bu alçaklığının cezasını görecek!.

Sandaldan doğru yalının iskelesine çıktık. Kalbim bütün hızıyla atıyor, rengimin sarardığını, dilimin tutulduğunu hissediyordum. Hatta, bir saniye aklıma geldi:

– Geriye dönelim!..

Fakat kendimi zorladım, cesaretlendirdim.

– Şu işi bitireyim, dedim.

Önsezi dedikleri şeye inanmak lazım.

Müphem, ne olduğu bellisiz bir zorluk kalbimi sıkıyor, sıkıyor, göğsümü daraltıyor, ayaklarımı geri geri itiyordu. Yalnız kulağıma birisinin bağırması eksikti:

– Dön... Büyük bir felaket seni bekliyor!..

Bu haykırışı duyamamak, inat, toyluk beni işte bu felaketin kucağına düşürdü!..

* * *

Paşa bizi büyük yeşil salonda karşıladı.

– Buyurunuz hanımefendi...

– Buyursunlar Rüştü Beyefendi!..

Babamın hali görülecek şeydi. Daha salon kapısından içeriye girmeden belki yirmi defa yerle beraber oldu.

– Allah ömürler versin Paşa hazretleri... diye selamlar aldı, ellerini göbeğinde kavuşturdu. Ben şaşkın gibiydim. Ne yapacağımı bilmiyordum. Yüreğim bütün bütün daralıyordu. Paşa'da ise ne kalp çarpıntısı, ne heyecan, ne hiçbir şey sezilmiyordu. Çok soğukkanlıydı. Çok mültefitti. Her günkü halinden farksızdı.

– Buyurmaz mısınız?

Karar veremiyordum. Asıl söze ben mi başlayayım, Paşa'nın

söyleyeceklerini mi bekleyeyim?.. Bir iki kere dilimin ucuna geldi:

– Paşa hazretleri benimle evlenmek istemişsiniz. Eğer serbest olsaydım, arzunuzu büyük bir memnuniyetle kabul ederdim. Fakat biliyorsunuz ki nişanlıyım... diyeyim, dedim.

Gelgelelim söyleyemedim, bekledim. Paşa da bizi oyalamak için havadan sudan şeylerden boyuna lafı uzatmak istiyordu.

Bir an geldi ki, o da galiba söyleyecek boş söz bulamadı. Salonda herkes sustu.

Hava iyice kararıyordu. Paşa:

– Yemeği tabiî beraber yiyeceğiz, hanımefendi? dedi.

Yeniden lakırdıyı açtı.

– Hayır, bendeniz hemen gideceğim... dedim.

Biraz kaba ve kestirme düşen cevabım Paşa'yı galiba hayli şaşırttı. İhtimal o, beni biraz da teklifini kabul etmiş, yumuşamışım zannediyordu. Bulanık bir sesle:

– Niçin efendim?.. dedi.

Cevabımı beklemeden, salon kapısının dışında bekleyen siyah kıza seslendi:

– Taal ya Hâria...

Siyah kız bir şimşek hızıyla kapının içine geçti. İki adım attı, ellerini çaprazlama koltukaltlarında yerleştirerek eğildi:

– Faddal ya Başa...

Paşa, Arapça, kısa, fakat kuvvetli birkaç cümle söyledi. Mükemmel bir atlet gibi çevik, tüy gibi hafif, kıvrak ve gürbüz vücutlu zenci, tekrar iki büklüm olarak yerlere kadar eğildi:

– Naam ya hazret.

Ve... salondan çıktı, gitti.

Benim söyleyeceğim ağzımda kalmıştı. Fakat tekrarladım:

– Gitmeye mecburum Paşam...

Biraz gülerek:

– Ne mecburiyet olacak hanımefendi? Mecburiyetleri uzatmak da, kısaltmak da insanların elindedir, dedi.

Ben, kısa kısa, kestirme söylüyordum:

– Uzatmak elimde değil!

– Rica ederim efendim.

– Hatta, şimdi kalkmak istiyorum.

– İmkânı yok. Gelmek sizden, bırakmak bizden hanımefendi!

– Herhalde bırakmayı esirgemezsiniz?

– Esirgemiyorum. Rica ediyorum.

– Hem, ben yalnız sizinle bir iki kelime görüşmek için gelmiştim.

– İşte hanımefendi, bendeniz de bu görüşmemizi temin edebilmek için zatıâlinizden kalmanızı rica ediyorum.

Ve... gayet sakin, huzurlu ilave etti:

– Hanımefendiciğim, hem artık burası sizin eviniz... Bırakıp da nereye gideceksiniz?

Bir saattir benim açamadığım bahis kendiliğinden açılmış oluyordu. Vücuduma imtihana girenlerin benzeri bir heyecan dağıldı, etlerim yer yer ürperdi, kesik, titrek bir sesle cevap verdim:

– Niçin benim evim olsun efendim?.. Bendeniz şimdi ayrılacağım! Zaten, bunu söylemek için sizi rahatsız etmiştim.

Bekliyordum ki:

– Ya?.. Peki! Siz de böyle söylüyorsunuz, filan diyecek ve... ben de kalkıp:

– Affediniz... diyerek elini sıkıp çıkacağım.

Halbuki, o hiç kendisini bozmadı. Neticeyi bıraktı, en başa döndü.

– Efendim, Rüştü Beyefendi'ye bir arzumu arz etmiştim...

Hemen kestim:

– Evet Paşam. Fakat kabil olmayacağını arz ediyorum. Nişanlıyım.

Paşa'ya bu da yetmedi. Sözünü ne kadar kessem, ne kadar:

– Beyhude konuşuyoruz Paşam... demeye çalışsam, o yine bıraktığı yerden başlıyor, anlatıyordu:

– Size perestiş ediyorum. Size bütün kalbimi veriyorum... Bütün servetimi size terk edeceğim... Sizsiz olamayacağımı anladım... Hayatımda ilk defa karşıma çıkan ve gönlümü hemen büyüleyen kadın siz oldunuz... İsterseniz İstanbul'da, isterseniz Mısır'da, isterseniz Paris'te, nereyi isterseniz orada otururuz. Sizi mesut etmek için elimden gelebilen her fedakârlığı benden isteyebilirsiniz!..

Hele bir an; bütün bütün değişti, biraz da laubali, erkeğe hiç yakışmayan pozlarla ayaklarıma kapanır gibi oldu, yalvarmaya başladı:

– Seni çok sevdim Belkiys!.. Nikâhımı kabul et Belkiys... Yalvarıyorum Belkiys!.. Ağlıyorum Belkiys!..

Ve... yine bir an oturduğu yerden kalktı, yere diz çöktü, topuklarımdan tuttu, dudaklarını ayaklarıma götürüp:

– Bana acıyınız Belkiys Hanım... Sizi seviyorum!.. dedi.

Ayaklarımı zor çektim, utandım, şaşırdım.

Bu yalvarış, bu ayaklara kapanış insanı hakikaten şaşırtıyor, direncini zayıflatıyor, diline tutukluk veriyor. Fakat ben yine bir taraftan şaşkın bu sahneler içinde çırpınırken, bir taraftan da kendimi tutmaya çalışıyordum.

– Rica ederim... Sizinle evlenemem... Nişanlımı çok seviyorum!.. Size bir dost olarak kalacağım Paşam... diye, bir şeyler söylüyor söylüyordum.

Fakat o bunları hiç dinlemiyor, yine hep kendi bildiklerini okuyordu. Öyle de komik ki... Bütün bu birbirine zıt heyecan sahneleri içinde adamcağızın Mısır şivesi de insanın kulağını durmadan gıdıklıyor. Herhalde Mısırlı dilinde Türkçe çok tuhaflaşıyor, insa-

nı çok güldüren bir hal alıyor!...

Birbirimizle çekiştiğimiz sıralarda yine o siyah kız kapıyı vurdu.

Paşa bu defa, Arapça değil, Türkçe:

– Gel... dedi.

Kız geldi, her vakitki kul haliyle:

– Geldiler efendimiz. Hazır... dedi, bekledi.

Paşa kısaca cevap verdi:

– Pekâlâ... Söyleyiniz başlasınlar!..

Sonra bana döndü:

– Şimdi nikâhımız kıyılacak Belkiys Hanımefendi!..

Durup dururken bir kurşun insanın beynine sıkılınca ne yapar, ne olursa ben de öyle oldum, beynimden vurulmuşa döndüm. Kafam sancılandı. Dehşetle yerimden fırladım:

– Ne?.. Nikâhımız mı kıyılacak?..

Onun yalnız:

– Evet... deyişini işitiyordum.

Ne yapacağımı bilmiyordum. Oda, eşya, insanlar yavaş yavaş gözlerimden siliniyor, bakışlarımın önüne kara bir duman tabakası çöküyordu.

Avaz avaz bağırdım:

– Ne nikâhı?.. Nikâh ne demek?.. Ben istemezsem nikâh nasıl kıyılabilir?..

Daha sonra, ağzıma gelen en ağır kelimeleri söylemeye, hakarete başladım:

– Sizi sevmiyorum. Ben satılık cariye değilim! Sizden nefret ediyorum. Sizin bütün servetiniz benim için beş santimlik bir kıymet ifade etmez... Beni satın alamazsınız...

Salondan dışarı koşmak istedim. Arkamdan yetişti.

– Belkiys Hanımefendi kendinizi üzmeyiniz, dedi, önümü kesti.

Tekrar hızla:

– Bırakınız... dedim, ittim, çıkmak için ileriye atıldım.

O, hâlâ hiç istifini bozmuyor, soğukkanlılıkla, kelimeleri tekrar tekrar söyleyerek:

– Nikâhımız kıyılıyor efendim. Bir dakika sonra bütün bütün benim olacaksın, diyordu.

Boğazımın damarları patlayacakmış gibi çarpmaya başladı.

– Cahit sizi öldürür... Korkmuyor musunuz? diye bağırdım.

İnsanlığın yıkılıp gittiği bütün bu saniyelerde babamın hiç sesini duymuyordum. Kendisini de göremiyordum!.. Neredeydi, ne yapıyordu? Niçin duruyor, niçin susuyordu?

Kendimi topladım, son bir güçle Paşa'yı göğüsledim. Galiba kuvvetle çarptım, canını acıttım ki:

– Ne yapıyorsunuz Belkiys Hanım?.. Canımı yaktınız! dedi, kollarımdan beni kavramak, bırakmamak istedi.

Fakat ben kapıya kadar ilerledim. Ve... çıkıyordum. Arkamdan bağırdı. Arapça bir şeyler söyledi. Ne söylediğini bilmiyorum. Sadece tam adımımı kapıdan dışarıya atacakken önümde siyahların bir duvar gibi örüldüklerini gördüm. Onları da göğüslemek, yarmak, geçmek istedim. Her birisi birer kale gibi. Ben onları göğüsledikçe onlar beni göğüsleyip geriye atıyorlar, hiç seslerini çıkarmıyorlardı. Bağırıyordum:

– Bıraksanıza beni!.. Bu memlekette kanun, polis yok mu? Bir kadın zorla kapatılır mı?..

Ve... dilimin ucuna gelebilen son imdat:

– Cahit.. ti. Haykırıyordum:

– Cahit! Cahit! Cahit!..

Bu sırada kulağıma Kuran sesleri geldi, burnuma ödağacı kokuları çarptı. Sahiden nikâh kıyılıyor...

– Allahım beni kurtar... diye yalvarıyordum.

Paşa da yanımda, sağımda solumda dolaşıp beni bütün bütün delirtecek sözlerini gırgır makine gibi söyleyip duruyordu:

– Belkiys Hanım, beyhude kendinizi üzüyorsunuz. Hasta olacaksınız... İçeriye girip istirahat etseniz!.. Bütün bu üzüntüleriniz geçecek...

En sonunda da:

– Beni seveceksiniz!..

Bütün bu sözler kapının önünde ve siyah bedenlerden örülen duvarın dibinde söyleniyor ve ben orada çırpınıyordum. Hele:

– Beni seveceksiniz!.. dediğini işitince:

– Seni şimdi boğacağım be adam... Sus!.. diye öyle bir bağırış bağırdım ki, hâlâ bu sesin korkunçluğu kulağımda çınlıyor. Galiba bağırır bağırmaz üzerine de yürüdüm. Bir iki adım geri çekildi!

Yine bu saniyedeydi. Onun yılan gibi soğuk, kendisini beğenmiş, kâtibi midir nedir, Nedim Bey Nazmi geldi. Arapça bir şeyler söyledi. Paşa da:

– Peki... Hayhay... Buyursunlar... dedi.

Çıkarken arkasından ben de çıkayım diye koştum. Yine kapı önündeki zincir kuruldu...

Bu aralık, Nedim Bey Nazmi önde ve birkaç sarıklı arkada göründü. Kapının önündeki fellahlardan bir ikisi ok gibi yerlerinden fırladılar ve onları kollarının altında birer halı seccade taşıyan iki üç siyah kız geçti. Bir hamlede halıları yere serdiler. Arkadan imamlar da ilerliyorlardı.

En önde kapı gibi, çam gövdeli, iriyarı, kabasakal sarı bir sarıklı vardı. Göbeği burnuna değen, sakalı göğsünü yarılayan et ve kemik yığını bu patlak göz imam içeriye adımını atar atmaz sağ elini göğsünün üzerine götürdü, hepimizi gözden geçirerek ve bakışlarını Paşa'nın bakışlarında toplayarak:

– Esselamünaleyküm... dedi.

Paşa cevap verdi:

– Aleykümesselam efendim.

– Keyif tayyib?

– Lehülhamd seyyidina...

Hal ve hatır sorgusundan sonra, irili ufaklı üçü beşi bulan sarıklılar yere bağdaş kurarak birer birer oturdular; halka oldular. Sonra ödağacı getirildi. Babam, Nedim Bey Nazmi, daha bir iki tanımadığım adam da bu halkanın etrafına sıralandılar.

Ben aptal gibiydim. Sinirlerimdeki deminki gerginlik, coşkunluk yerine bir yumuşaklık, yorgunluk başlamıştı. Ve gittikçe aptallaşıyor, alık alık:

– Ne oluyor?.. diye bu şeyleri seyrediyordum.

Ve... zihnim burada, pas tutmuş, işletilemeyen bir makine yığını gibi kafamın içinde bir ağırlık halinde duruyordu. Sanki, bu sahnede benim hiç rolüm yokmuş, ben seyirciymişim gibiydim. Hiç üzülmeden, hiçbir şey hissetmeden bir koltuğun kenarına dayanmış öylece duruyordum!

Bu hal, Paşa'nın vekiline:

– Aldın mı?..

– Aldım, denip de, babamın yanındaki bir adama:

– Verdin mi?.. deyinceye kadar devamı etti.

Bu, son sorgu birdenbire beni ayılttı, beynime saplanan bir neşter oldu, vekil:

– Verdim... derken birdenbire haykırdım:

– Neyi veriyorsun?..

Sesim bir kaplanın böğürüşü kadar korkunç, onun gibi vahşi, onun gibi kulakları yırtar bir kuvvetteydi, kabasakal imamın üzerine doğru koştum.

İmam Paşa'yı ve etrafındakileri gösteriyor, sonra, elini kalbinin üzerine götürüp başını önüne eğiyordu.

Öteki sarıklılar da bir şeyler okuyup duruyorlardı. En nihayet, kabasakal:

– Allah mübarek etsin... Paşa'ya kulluk ediyorsunuz!.. dedi.

– Reziller!.. diye haykırdım. Sefiller!.. Paşa da bir alçak, siz de bir alçak!..

Ve... tepiniyor, çırpınıyordum.

Fakat ne garip, ne akla sığmaz bir haldir ki, bu kadar hakaret, küfür karşısında hiçbirisinin başı bile yerden kalkmadı, hiçbirisinin gözü kımıldayıp bana bakmadı ve... hiçbirisi:

– Ne diyorsun hanım? Ne yapıyorsun Belkiys?.. diyemedi.

Hele ben:

– İmam Efendi ne yapıyorsun? Bu adamı benim vekilim değil. Ben de bu nikâha razı değilim. Görmüyor musun, işitmiyor musun? Böyle nasıl nikâh kıyılabilir? Utanmıyor musun? Günah değil mi?.. Allah'tan korkmuyor musun? dedikçe kabasakalın hiç sesi çıkmıyor, ikide bir deve gözlerini açıp yüzüme bakıyor, ağzının içinde bir şeyler mırıldanarak:

– Onlardan sor... diyordu.

Artık hakaret ediyordum:

– Siz, hepiniz canisiniz... Alçaklık ediyorsunuz!.. Şimdi hepsi birer salyalı köpek gibi para iştihasından ağızları köpüre köpüre dudaklarını Paşa'nın eline uzatıyorlardı.

– Allah mesut etsin efendim...

– Allah afiyetinizi daim eylesin Paşam...

Ve... Paşa her uzanan ele cebinden bir kese çıkardı, sıkıştırdı. Ama ben bağırıyormuşum:

– Bu nikâhı tanımıyorum... Hepinizi dava edeceğim!.. Utanmazlar... diye bağırıyor, kendi kendimi yiyormuşum.

Buna aldıran bile yoktu. Gözler hep Paşa'nın cebinden çıkacak keseyi gözetliyor ve her keseyi avucunun içine koyup göğsüne

bastıran bir daha arkaya bakmamacasına savuşuyordu. En son babam Paşa'nın eline uzandı, Paşa onun eline uzandı, uzun:

– Estağfurullah'lar, sıralandılar ve karşılıklı bir saniye birbirlerine babamın ifadesiyle:

– Arzı tazimat... ettiler.

Ve... tabiî babanın gözünde canlanan, dirilen adeta ayaklanıp dolaşan, tek şey! Paraydı.

Belki, karşısında Paşa'yı bile bir:

– Parrra... kalıbı gibi görüyor, onun için böyle tapınır gibi konuşuyor, eziliyor, büzülüyor, bin kılığa giriyordu!..

Tabiî sevinci de hudutsuzdu ve... istediği olmuştu. İhtimal, bu işin böyle olacağını da biliyordu, evdeki hali ağlayıp sızlayışı hep beni bu tuzağa düşürmek içindi.

Birkaç dakika içinde salonun içinde hiç kimse kalmamıştı. Bir babam, bir o, bir de bendik. Babam:

– Eh... Paşa hazretleri sizi fazla rahatsız etmeyeyim. Bugünlük bu kadar yeter... Tekrar tekrar mesut olmanızı dilerim. Kızım iyidir. Bu hiddeti derhal geçecektir, dedi.

Ayrılmak istedi. Paşa:

– Efendim. Müsaade sizin... derken, ilave etti:

– Bir saniye beklemez misiniz?..

Ve... salondan çıktı. Babamla ikimiz karşı karşıyaydık.

– Utanmaz adam! Beni buraya bu tuzağa düşürmek için mi getirdin? dedim.

Omuzlarını silkti, maymunlar gibi yüzünü buruşturdu:

– Ne bileyim kızım. Benim, hiçbir şeyden haberim yoktu!..

Ömrümün hiçbir saniyesinde bu adamdan bu kadar iğrenmemiştim. Midem ağzıma gelecekmiş gibi oldu. Bir tek kelime bile söylemek istemedim, fakat yine iğrene iğrene ağzımdan bir iki kelime döküldü:

– Rezil adam. Bunları senin yanına bırakmayacağım. Gördüğün göreceğin koynundaki altınlardır... Ve... ben de bu Paşa'ya yine karı olmayacağım. Göreceksin.

Büyük bir cüretle:

– Elinden geleni yap... demesin mi?..

Kan başıma sıçradı:

– Peki... Şimdi görürsün!.. dedim.

Belliydi ki, Paşa ona:

– Bir saniye... deyip çıkarken bir şey getirmek için gidiyordu. Nitekim de öyle oldu.

Geldiği zaman:

– Efendim, bunu zatıâlileri için hazırlamıştım... dedi, zarif bir mahfaza içinden elmaslı altın bir kalem çıkardı, uzattı.

Arkasından da:

– Bunu da lütfen valide hanımefendi hazretlerine vermenizi rica ederim. Artık kendileriyle teşerrüf edebiliriz. Kendileri validemdirler efendim, dedi.

Kapalı bir mahfazayı uzattı. Rüştü Efendi bunları kedi ağzından ciğer kapar gibi kaptı, bin türlü dil dökmeye başladı. Ben hep susuyor, bekliyordum. Tam:

– Tekrar tekrar müsaadenizi rica, tazimlerimi arz ederim efendim... dediği saniyede:

– Paşa... dedim.

Katî bir emir halinde ağzımdan çıkan bu kelime Paşa'yı hemen bana döndürdü.

– Verdiğiniz o hediyeleri geriye alınız. Ve... bir daha bu adamı bu yalıya gelmekten men ediniz. İstemiyorum!.. dedim.

Paşa, hayretle yüzüme baktı. Rüştü Efendi çırpınmaya başladı.

Cevap vermedim, yüzüne de bakmadım. Gözlerimi Paşa'nın gözlerine diktim:

– Haydi bu emrimi çarçabuk yerine getiriniz...

Paşa da kıvranıyordu. Kıvranılmayacak gibi de değildi. Teklifim danıdan düşer gibi oldu. Tekrar ettim:

– Ben böyle istiyorum. Haydi söylediğimi yapınız.

Ondan sonra, babam gözlerinden yaşlar aka aka:

– Kızım, beni öldürüyorsun. Mahvediyorsun!.. demeye, yalvarmaya başladı.

Söylediği doğruydu. Ölecekti, mahvolacaktı, dünya ona zindan kesilecekti. Fakat benim için de aynı şeydi. Ve... bu an bütün bu sayılanları içinde topluyordu. Haykırdım:

– Haydi, elindekileri bırak!..

Titreye titreye, direne direne masanın üzerine bıraktı.

– Artık gidebilirsin. Bir daha burada görünme!

Paşa'ya da:

– Sözlerimi tekrar ediniz... dedim.

Ve... Paşa mırıldandı.

O gidiş. Rüştü Efendi'nin gidişi. Süklüm püklüm, ağlaya ağlaya...

– Hiddetin geçer. Yine gelirim kızım, diyerek gidişi yazılacak değil... görülecek şeydi!.. Kalem ve... insan dili bu gidiş ve çıkışı ifade edemez!

* * *

Babam çıkınca odada ikimiz kaldık. Heyecandan zangır zangır titriyordum. Fakat bir iki saniye ne o ne ben tek kelime konuşmadan, göz göze bakıştık. Korka korka kollarımı kavradı:

– Belkiys Hanım, artık zevcem oldunuz... dedi.

Parmakları biraz daha sıkıştı ve ilave etti:

– Geliniz, sizi dairenize götüreyim...

Dilim dönmüyordu, ne söyleyeceğimi bilmiyordum. Titreme, iğrenti, kafamın içini demdeğişik eden kasırgalı heyecan devam

ediyordu. O rahattı, emindi. Avını pençelerinin dibine seren ve keyif bulan yırtıcı bir hayvan kadar sakindi.

Olduğum yere yıkılacak gibiydim. Dilim ağzımın içinde soğuktan katılmış kaba, kemikli bir et parçası gibi duruyordu. Bir saniye beni bekledi. Cevap vermediğimi görünce, kollarımı bıraktı:

– Beyhude kendinizi üzüyorsunuz... diye söylendi.

Birdenbire dilimdeki ağırlık kalktı, ben de:

– Siz beyhude üzülüyorsunuz. Beni bıraksanıza... dedim.

Alay eder gibi güldü, beyaz dişleri meydana çıktı:

– Bakınız hâlâ sinirlisiniz!

– Hayır, sinirli değilim. Beni bırakınız. Bu komedya bu kadarla kalsın!.. diyorum.

– Nasıl olur hanımefendi?

– Basbayağı!..

– Fakat siz benim zevcemsiniz...

– Hayır...

– Şimdi nikâhımız kıyıldı!

– Sahte nikâhtı...

– Ne münasebet?..

– Münasebetsiz olduğu için...

– Haydi sizi dairenize götüreyim... Biraz dinlenince siniriniz geçecektir.

– İstemiyorum.

– ...

– Beni bırakınız, diyorum!

O, yine yanıma sokuldu. Koluma girdi.

– Geliniz benimle beraber... dedi.

Hatta bir adım attı. Beni de kendisiyle beraber götürmek istedi. Bilmiyorum, bu anda nasıl oldu?.. Birdenbire oda başıma döndü, ev başıma yıkılır gibi oldu.

– Bırak, beni be adam!.. dedim, kolumu kurtardım ve... bilmeyen, görmeyen, duymayan tam bir şuursuzlukla salonun deniz üzerine açık büyük penceresine doğru koşmaya başladım.

O, benim böyle çılgın gibi, deli gibi pencereye doğru koştuğumu görünce, arkamdan kendisi de koştu:

– Harika... Barika... Fatma!.. diye avazı çıktığı kadar hizmetçilerine bağırmaya başladı.

Gözlerimin önü simsiyah, kara bir bulutla kapanmış, dünya bakışlarımdan silinmiş gibiydi. Hiçbir şey düşünmüyor, hiçbir şey bilmiyordum. Beni koşturan, harekete getiren, elektrikleştiren tek bir fikir kafamın içini sarmıştı: kurtulmak. Bu kurtuluşun şekli, iyiliği, kötülüğü yoktu. Buradan, bu evden, bu adamın yüzünü görmekten kurtulmak lazımdı!.. Buna gidiyordum, buna koşuyordum, bunda ferahlık buluyordum. O, ölümdü... Dalgaların arasında bir an çırpınmak:

– Cahit!.. Cahit!.. diye haykırmak, sonra onu gözkapaklarımın içine alarak bakışlarımı söndürmek ve sonuna kadar böyle kalmaktı!..

Dilimin ucunda yalnız onun ismi, gözlerimin önünde yalnız bu hayal sahnesi vardı. Fakat pencerenin önüne varır varmaz Paşa da arkamdan yetişti:

– Ne yapıyorsun Belkiys? Çıldırdın mı? diye bütün gücüyle belimi kavradı. Ve bir sürü fellahı da başıma üşüştürdü.

Ben, kendimi bu çemberin içinden sıyırıp pencereden aşağı fırlatmak istiyordum. Onlar da boyuna geriye çekiyorlardı. Aramızda müthiş bir mücadele, mücadele değil, boğuşma başlamıştı.

– Cahit!.. diye avazım çıktığı kadar haykırıyor, didiniyor, boğuşuyordum. O kadar kuvvetliydim ki, belki yalnız Paşa olsaydı, kendimi kurtarıp pencereden bırakabilecektim. Fakat onlar daha güçlü çıktılar ve... beni sürüye sürüye Paşa'nın:

– Haydi sizi dairenize götüreyim, dediği daireye kadar götürdüler.

Sanki, ellerinden kurtulmak benim söylememle olacakmış gibi yine ben böyle kargatulumba sürüklenirken kâh hiddetli, hırçın kâh yalvararak boyuna söyleniyordum:

– Niçin beni bırakmıyorsunuz? Bana acımıyor musunuz? Bırakın beni... Ben ölmek istiyorum!.. Kurtarmayın beni...

Ve yine bir an... gözlerimin önünde yalnız Cahit'i görebiliyor, yalnız onu seçebiliyor, ona haykırıyor, ondan yardım istiyordum:

– Cahit kurtar beni...

* * *

Didile tırmanıla bir et ve kemik yığını halinde odaya getirildikten sonra karyolanın üzerine bırakıldım. Paşa telaş içindeydi. Ben inleyip duruyordum. Dünya hâlâ gözümde zindandı, ortalık hâlâ kapkaranlıktı, karşımdaki insanlar hâlâ birer hayalet olmaktan çıkmamışlardı. Paşa'nın:

– Kızlar, hanımefendiye bakın. Doktoru çağırın! dediğini işitiyor, silik bir sinema şeridi seyreder gibi onun şaşkın şaşkın etrafımda dolaştığını görüyordum.

Kızlardan biri hemen doktora koştu, kimi bileklerimi, göğsümü ovmaya koyuldu, kimi kolonyayla başıma masaj yapmaya başladı. Biraz sonra doktor da geldi:

– Hanımefendiciğim çok sinirlisiniz, diye söylene söylene o da bir şeyler yapmaya, ilaçlar tavsiye etmeye, hizmetçileri öteye beriye koşturmaya başladı. Sonra:

– Bırakınız. Biraz istirahat etsinler. Yalnız kalsınlar! dedi, tekrar tekrar bana:

– Kendinizi üzmeyiniz, şimdi çarpıntınız geçecektir, diye tavsiyelerde bulundu, gitti.

Arkasından Paşa da:

– Harika sen burada kal. Hanımefendiye dikkat et, dedi, çıktı.

* * *

Bilmiyorum, ne kadar kendi kendime dalgın ve bitkin bir halde kalmışım? Bu anlarda beynim kafatasının içinde taş kesilmiş ve bir kese içinde boşluğa sallandırılmış gibi ağır ve hareketsizdi. İşlemiyordu, çalışmıyordu ve ben hiçbir şey hissetmiyordum.

Yine baygındım, dünyadaki karanlık hâlâ gözlerimdeydi, kafamın içindeki boşluk ve ağırlık olduğu gibi duruyordu.

Bir saniye Cahit'in keskin, bütün hızını bulan bir haykırışı kulağıma geldi:

– Belkiys!..

Cahit'i görmüyordum, nerededir bilmiyordum, ben ne yapıyorum, hissetmiyordum. Bu ses kulağımın içinde birdenbire çınladı ve bir neşter gibi kafamın içine uzanıp beynimi sıkan ve sarkıtan keseyi yardı, beni yatağın içinde hoplattı:

– Cahit!..

Gözlerimi açtım, kollarımı açtım.. Onu görmek, onu kucaklamak, boynuna dolanıp ağlamak ve hep onun demir kolları arasında dışarıya fırlamak istedim. Fakat nafile! Yine gözlerim boşluğa, bu zindan karanlığa açıldı, kollarım boşu boşuna gerildi ve yine boşu boşuna yanlarıma düştü ve gözlerimden bütün damarlarımdaki suyu çekip boşaltan bir yaş seli gelmeye başladı.

Demek ki, o ses, o haykırış, o:

– Belkiys!.. deyiş sadece bir telepatiymiş.

Kim bilir benim bu büyük sıkıntı anlarımda o da ne kadar sıkıldı, dünyayı kendisi için ne kadar daralmış, ne kadar kararmış buldu. Benim, buraya kapatıldığımı muhakkak öğrenmiştir. Hem, bu akşam onunla yine buluşacak, koruya çıkacaktık. Beklemiş bek-

lemiş, sıkılmış, kendi kendisini yemiş, sonra başıma geleni öğrenince ihtimal çılgına dönmüş, kendisini kaybetmiştir. Belki de beni uyandıran, kendime getiren, hüngür hüngür ağlatan ses onun o saniyelerdeki çıldırışı, haykırışıydı. Elektrikleşen insanlar, neşrettikleri elektriğin şiddeti, kuvveti nispetinde ruhtan ruha, kalpten kalbe hüküm sürüyorlar.

– Beni kurtar! diye haykırdığımı duyuyor muydu? Gözlerimden boşanan yaş selinin kaynarlığını hissediyor muydu?

* * *

İçimde tek damla yaş kalıncaya kadar ağladım.

Paşa'nın çıkarken:

– Sen kal... dediği Harika yanımdaydı, beni teselliye çalışıyor:

– Hanımefendiciğim kendinizi çok üzüyorsunuz... diye gözyaşlarımı durdurmaya uğraşıyor, elindeki mendili boyuna gözlerime getiriyor, saçlarımı okşuyordu.

Bir saniye bunu büyük bir şefkat ve merhametle çarpan bir kalbin benimle beraberliği gibi zannettim. Ve ona yalvarmaya başladım:

– Harika beni kurtar. Harika bana yardım et...

Ve... yalvarırken bütün hayatımı, bütün varlığımı ona vaat ediyordum:

– Harika, canımı sana vereyim... Arkamda senin için taş taşıyayım!.. Hizmetçin olayım... Beraber kaçalım! Korkma, ömrümün sonuna kadar sana hizmet ederim. Yemem sana yediririm.. Giymem seni giydiririm. Ne istersen yaparım. Beni kurtar!

Fakat o bütün bu yalvarışları bir heykel gibi dinledi. Acıdı ise bile renk vermedi, kurtarmak istediyse bile korktu, sadece:

– Paşa... diyebildi.

Paşa korkusu Arap halayığın ensesinde satır gibi duruyordu.

Bu anda Paşa içeriye geldi:

– Yine ne oluyor Belkiys Hanımefendi? diye gördüğü manzaraya söylendi.

Hanımefendinin hizmetçisinin ayaklarına kapanıp yalvarışını tahammül edilmez buldu. Harika'ya:

– Haydi, sen çık dışarıya... dedi.

Söyleyişinde hiddet vardı, sesinden bayağı bir mirasyedinin hoyrat gururu taşıyordu!

Karyolanın yanına geldi:

– Kendinizi bu kadar üzmemelisiniz... diye söylenerek yanıma oturdu.

Ve... yine ben sustukça o söyledi:

– Size her şeyimi, bütün varlığımı vermeye amadeyim. Sizi seviyorum. Sizin için çıldırıyorum. Sizi ilk gördüğüm andan beri çılgın bir âşığınızım.

Bu kadar söz arasında ben bir defa bile başımı kaldırıp da hayretle bile olsa yüzüne bakmadım; tek kelime söylemedim.

Bir aralık elini başımın üzerine getirmek, saçlarımı okşamak istedi. Bu siyah, sırım gibi kuru, zayıf elin başımın üzerine uzanışını adeta bir yılan sarkışı sandım, titredim, korktum, sarsıldım ve ürpererek geriye çekildim:

– Dokunmayınız... dedim ve... ilave ettim:

– Anlamıyor musunuz sizden nefret ediyorum. İğreniyorum. Sizi istemiyorum!

Dişlerinin gıcırtısını kulaklarımla işittim. Yüzü mosmordu. Kaba, zorlu, çılgın bir güçle beni kavradı, kollarının arasında sıktı, dudaklarını kulağıma getirdi.

– Fakat ben sizi seviyorum. Siz benim karımsınız! dedi.

– Hayır... dedim.

Ve... söyleştik:

– Evet... karımsınız...

– Değilim. Ben size karı olamam! Ben başkasını seviyorum, ben başkasının karısıyım.

– Nasıl olur?..

– Basbayağı... Evlenmek için benim reyimi almalısınız.

– Allah'ın emri böyle...

– Allah böyle şey emretmez!..

– Emretmeseydi olmazdı.

– Bu kullarının fenalığı. Sizin ahlaksızlığınız.

– Sizi bırakırsam ne yapacaksınız?..

– Nişanlımla evleneceğim.

– Şu demin kovduğum çocukla mı?..

Böyle söyler söylemez soğuk soğuk devam eden sözlerimiz birdenbire kesildi ve onun üzerine atılarak bağırdım:

– Ne, kovdunuz mu?..

– Evet kovdum. Yabancı bir erkeğin karımı aramasına tahammül edemem!..

Ben artık onu hiç dinlemeden, boyuna bağırıyor, "Paşa" denilen bu alçak adamı didik didik etmek istiyordum.

– Demek haber aldı. Benim burada olduğumu öğrendi!.. Beni kurtarmaya geldi!.. Beni görmedi. O sizi öldürecektir. O gidip hükûmete nişanlısının zorla kapatıldığını haber verecektir. Bütün gazeteciler bu alçaklığın hikâyesini yazacaklar, sizi rezil edecekler. Hâlâ mı korkmuyorsunuz?.. Daha beni burada tutabiliyor musunuz?..

Fakat ben gazeteler... filan derken rengi sapsarı oluverdi. Ama kendisini çok çabuk topladı:

– Merak etmeyiniz. Gazeteler hiçbir şey yazmaz. Hükûmet de hiçbir şey yapamaz. Her şey usul ve kanunun gösterdiği gibi yapılmış, nikâh kıyılmıştır. Siz hâlâ benim karım olduğunuza inanmamış görünüyorsunuz. Fakat hakikat budur. Artık bunu öğrenmeni-

zi, sizi ümide düşüren hayalleri zihninizden söküp atmanızı istiyorum, dedi ve devam etti:

– Hem beyhude çırpınıyorsunuz. Nişanlınız sizinle bu kadar alakadar bile olmadı. Geldi, sordu, söyledim. Peki... dedi, çıktı gitti.

– Böyle olmasına imkân yok.

– Tamamıyla böyledir.

– Olmaz. Cahit muhakkak şimdi aklını kaybetmiş haldedir. Herhalde ona fena muamele yaptınız...

– Söylediğinizin aksine, en iyi muameleyi yaptım.

– Biraz evvel kovduğunuzu söylüyordunuz...

Ben ne kadar asabileşiyorsam, Paşa o kadar yumuşak konuşmaya başlıyordu. Zaten bu adamın hayret ettiğim tarafı da bu. Hakaret ediyorum, başkalarına kurşun attıran sözleri söylüyorum, yine hiç kızmıyor, surat asmıyor, hatta bazen gülüyor, en pes perdeye iniyor!..

– Hem kabul etmek lazım ki, Cahit Bey sizin benimle evlenmenizden çok memnun kalacaktır!

Bu, söze de hayret ettim:

– Neden?..

Soğukkanlılıkla cevap verdi ve... Bir müddet benden birçok şeyler sordu:

– O sizi seviyordu değil mi?..

– Evet. Deli gibi!..

– Kendisi daha mektepte değil mi?

– Mektepte.

– Mektepten çıkınca ne olacak?..

– Nahiye müdürü. Sonra kaymakam... müfettiş... vali filan!..

– Daha kaç sene okuyacak?..

– İki sene...

– Siz bu iki seneyi evde onu bekleyerek geçirecektiniz değil mi?..

– Tabiî değil mi?..

– Mektepten çıkıp ne kazanacaktı?

– Her nahiye müdürünün aldığı maaşı alacaktı.

– Mesela kaç altın?..

– Üç altın...

– Başka bir yerden geliri var mı?..

– Hayır.

– Sizin?..

– Benim de yok...

– O halde, Cahit Bey'in kazancıyla geçinecektiniz?

– Evet.

Paşa, bundan sonra biraz sustu. Ben de susuyordum. Birdenbire hele bana öyle bir sükûn gelmişti ki!.. Neden bilmem?.. Sinirlerimdeki hırçınlık en yüksek çıkışından, sıfıra düşmüştü. İhtimal, ben Paşa'nın ne söyleyeceğini, niçin bütün bunları bana sorduğunu merak ederek zihnimi başka bir yola yürütüyor, bütün bu sorgular ile Cahit'in benim Paşa'ya nikâh edilişimden memnun olacağı arasındaki mantık ne?.. diye düşünüyor, onun için sükûnetle dinleyebiliyordum.

Ve... bekliyordum ki, Paşa kendi mantığını anlatsın. Fakat o bahis üzerinde hiçbir şey söylemedi. Yerinden kalktı. Ve... gözlerini gözlerime dikerek:

– Bu daireyi sizin için hazırlattım. Çok noksanları var ama, bir hafta içinde ancak bu kadar yetiştirilebildi, dedi, eliyle yatak odasının içindeki mefruşatı gösterdi.

İlave etti:

– Dairenizi henüz gezmediniz değil mi?..

Sahiden bu yatak odası benim kaza gecesi yattığım oda değildi. Bunu merak ettim, sordum:

– Yalnızda birkaç yatak odası, birkaç daire var galiba?..

O da biraz bocalayarak:

– Niçin efendim?.. dedi.

– Kaza olduğu zaman kendimi bir başka yatak odasında bulmuştum da ondan sordum.

– Orası benim yatak odamdı. O gün sizi gördüm ve... burasını hazırlattım.

İçim burgulandı, yine kendimi hatırladım, yine kalbimden kopan bir sızı gırtlağıma geldi dayandı. Fakat o yeni hiçbir şey söylemedi. Gözlerim kendisini takip ediyordu. Tuvalet masasının önünde durdu. Masanın üzerinde duran büyük, fildişi bir kutuyu aldı, yanıma geldi.

– Bunları da sizin için hazırlatmıştım. Müsaade edersiniz değil mi?.. dedi, ne söyleyeceğimi beklemeden kutunun ağzını açtı.

Bana doğru eğdi. İçinde güneşe tutulmuş gibi parıl parıl yanan, göğün maviliklerine serpilen yüz binlerce yıldızın karanlık bir gecede irili ufaklı pırıldayışını andıran ve göz kamaştıran ağız ağıza dolu mücevher vardı.

– Tahmin ediyorum ki, bunların seçiminden memnun olacaksınız, diyerek kutunun içinden her tanesi fındıktan daha büyük incilerden bir kolye çıkardı.

– Bunu kendi elimle bu güzel gerdanınıza takmak isterim... dedi, boynuma geçirdi.

Hiç sesim çıkmıyordu ve... bekliyordum! Daha ne olacak?.. Hele "Tahmin ediyorum ki, bunların seçiminden memnun olacaksınız" deyişine pek içerlemiştim, adeta bunu kendimle alay zannetmiştim.

Öyle ya... Ben nerede ve ne zaman bu mücevherleri gördüm ki, iyi seçilmiş olduklarını bileyim. Benim gördüğüm, göreceğim bütün mücevherler şunun bunun boynunda, parmağında gördüğüm şeylerdi. Kendimin, bu fakir Belkiys'in tek yüzüğü parmağındaki

yüz elli kuruşluk yakut taklidi kırmızı taş, altın suyuna batmış halkaydı! Bununla mı, bu görgüyle mi ben koca fildişi çekmecenin içini dolduran çeşit çeşit mücevherlerin iyiliğini kötülüğünü söyleyebilecektim.

Onun içindir ki:

– Ya benimle alay ediyor, yahut da nezaketinden... diyordum.

Fakat o boş durmuyordu.

– Siz sonra isterseniz, bunları ayrı ayrı muhafazalarına koyarsınız, diyerek kutudan bir şeyler daha çıkarıyor:

– Bu çok kıymetli bir elmas yüzük... Bu çok eski ve hemen eşsiz bir pırlanta... filan diyerek çıkardığı yüzük, iğne, küpeleri birer birer parmağıma, kulağıma, göğsüme takmaya uğraşıyordu. Ben sustukça da:

– Galiba beğendiremiyorum... diyerek üst üste bu lafı söylüyordu.

Fakat ne söylese ağzım açılmıyor, tek kelime söylemiyor... Bol bol onun yaptıklarını seyrediyordum. Seyredilmeyecek şey miydi?.. Öyle bir kırılıp dökülüşü vardı ki... Eziliyor, büzülüyor, yakıştırmaya çalışıyor, mesela bir küpeyi kulağıma geçirirken:

– Aman dokunmasın... Rahatsız etmesin!.. der gibi parmaklarını dokundurmaktan çekiniyordu.

Gözleri de gözlerimden hiç ayrılmıyordu. İştahlı, yiyecek gibi, kapacak gibi bakışları vardı. Gözleri öyle çabuk okunan bir kitap ki... Ne var, ne istiyor, ne anlatmaya çalışıyor? Bunlar hemen okunabiliyor, hemen anlaşılabiliyor.

Çekmeceden çıkarıp özene bezene beni süslediği bir sürü mücevherden başka daha kutunun içi yarıdan yukarıya doluydu. Bunları da birer birer bana saymaya başladı. Neler yoktu? Ceviz büyüklüğünde bir çift pırlanta küpe, yine etrafı pırlantalarla çevrilmiş ceviz büyüklüğünde bir inci iğne gösterdi ki yalnız bunların

ikisine sahip olmak insanı ömrünün sonuna kadar geçindirebilecek bir servet olabilirdi.

O takacağını taktıktan, göstereceğini gösterdikten sonra, fırsatı kaçırmak istemeyen Yahudi bir sarrafın sabırsızlığıyla karşımda kollarını kavuşturdu.

– Kendinizi bir defa aynada görmek istemez misiniz? Bakın bütün bunlar size ne kadar yakıştı... dedi.

Bekliyordu ki, çılgın bir sevinç içinde yerimden fırlayayım, hemen aynanın karşısına koşayım, kendime bakayım:

– Ooh... Ne güzel... diyeyim, geriye dönüp onun boynuna sarılayım, hiç olmazsa:

– Çok teşekkür ederim... diye bir şey söyleyeyim.

Halbuki, o öyle söyler söylemez, ben:

– Cahit hakkındaki uzun sorgularınız bunun için miydi?.. dedim ve...

Çok acı, küçümseyen bir tavırla bunu sordum. Yine kaşlarım çatılmıştı... Sesim sertleşmişti... Yanaklarım alev alev yanmaya başlanıştı. Sorguma cevap vermedi. Ya ne demek istediğimi anlamadı, yahut da şaşırdı kaldı. Tekrarladım:

– Cahit'in ne kazandığını, nasıl geçineceğimizi öğrenmek istiyordunuz. Söyledim anlattım, fakat ne düşündüğünüzü izah etmediniz. Bu mücevher sandığı mı suallerimin cevabı oldu?..

Cevabını beklemedim. Beynimde kasırgalaşan bir hisle yerimden fırladım ve yine bu kasırganın savruntuları içinde deli gibi oldum. Yerimden kalkar kalkmaz ilk sözüm:

– Paşa baksanıza bana, ben parayla satın alınacak bir yalıya, köşke, karyolaya, yatağa, şuradaki gardroba, hatta şu çekmecenin içindeki mücevherlerinize filan benziyor muyum? oldu.

Arkasından yine savruk bir deli gibi göğsümdeki, kulağımdaki, parmağımdaki, bileklerimdeki o pırlantalı, elmaslı, incili mücev-

herleri birer birer çıkardım, topuklarımın altına attım.

İyi hatırlıyorum. Hele, boynuma ilk önce taktığı her tanesi fındık büyüklüğündeki inci kolyeyi ben de ilk önce boynumdan nefretle çıkardım:

– Paşa, senin bu incilerin, mücevherlerin benim için bir dilim ekmek yerini bile tutmaz!.. diyerek yere attım ve... katır katır o inci taneleri ayaklarımın altında ezildi, parçalandı, dağıldı! Büyük bir şaşkınlık içinde yerinde heykel gibi donup kalan Paşa o zaman bana:

– Siz delisiniz!.. dedi.

Sesinde acı, hakikaten acı ve içten gelen bir tesir vardı. Yalnız Paşa değil, mide ve para... diye birbirinin başını yemeye başlayan dünya insanlarının yüzde doksan dokuz buçuğu bile beni bu halde görünce onun gibi:

– Deli... derlerdi.

Fakat ben:

– Deli değilim!.. dedim ve... Paşa'yla aramızda uzunca bir münakaşa geçti. O:

– Delisiniz... demekte ısrar ediyordu ve... bana çıkışıyordu:

– Bunu ancak deliler yapar. Bu mücevherler bir insanın tartısınca altındır. Akıllı bir adam nasıl bunları ayakaltı eder ve böyle öteye beriye atar!

Bu noktayı, çekişe çekişe konuştuk:

– Paşam siz bunları bana niçin veriyorsunuz?.. Beni satın almak, beni de böyle bir pırlanta gibi kendinize mal etmek için değil mi? dedim.

Ve... devam ettim:

– Ben deli değilim. Her akıllı insanın yapmaya mecbur olduğu şeyi yaptım. Size anlatmak istiyorum ki, ben satın alınmam. Ben eşya değilim. Ben pırlanta değilim. Ben yalı değilim. Ben otomo-

bil değilim. Kalpler satılmaz. Hisler satılmaz. Bunu bilmeniz lazım. Görüyorsunuz ki sizin bütün servetiniz bile benim küçücük, fakir kalbimi satın alamıyor. Bütün dünyanın servetini de kendinizdeki gibi bilseniz yine yetmez. Satın alabildikleriniz, satılabileceğini zannettikleriniz zaten insanlıklarından ayrılmış olanlardır. Fakat ben onlardan değilim. Ben, ancak kalbimi verdiğim adamla yaşayabilirim. Sizinle değil. Bunu aklınıza koyunuz.

Dişlerini sıktı, dudaklarını ısırdı:

– Kızım, sen daha çocuksun, dedi, devam etti:

– Para olmazsa saadet de, sevgi de, tatlı söz de, anlaşmak da, beraberlik de olmaz. En çok anlaştığınızı ve beraber olduğunuzu zannettiğiniz bir saniyede en küçük ve parayla yapılabilecek bir işin yapılmaması hemen bu anlaşmayı ortadan kaldırır, kavgayı getirir.

– Baştan başa yanlış düşünüyorsunuz.

– Siz de benim gibi düşüneceksiniz.

– Hiçbir zaman. Para benim için en sonda gelen şeydir ve... yalnız para hiçbir şey yapamaz. İşte sizin servetiniz ortada. Beni bütün bütün isyan ettirmekten başka hiçbir şeye yarıyor mu? Halbuki, ben Cahitçiğimle beraber günlerce yiyecek içecek bulamasam bir lokma ekmek bile hatırıma gelemez.

– Fakat evleninceye kadardır.

– Evlendikten sonra da böyle olacaktı. Yine böyle olacak.

– Siz hâlâ Cahit'le meşgulsünüz...

– Ömrümün sonuna kadar...

– Sizi bir defa daha Cahit'i ağzınıza almaktan men ederim.

Paşa'yı ilk defa bu kadar açık, sert, katî ve sinirli görüyordum. Fakat bütün bütün sinirleniyor, tekrar kendimi kaybetmekten korkuyordum.

– Beni men etmeye hakkınız olamaz, dedim.

Yeniden kalktı, şiddetle bağırdı:

– Size karım olduğunuzu ihtar ediyorum.

Tir tir titriyordu. Gözlerinden alev fışkırdığı görülüyordu. Ama bütün bunlar bana ne yapardı. Ben de bağırdım:

– Ben sizin karınız değilim. Siz bir sahtekârsınız. Siz bir şakisiniz. Beni tuzağa düşürdünüz, beni zorla bu odanın içine hapsettiniz!.. Sizi tanımıyorum. Sizi istemiyorum, size karı olamam! Ben Cahitsiz yaşayamam!

O zaman bir kuduz köpek gibi, yavruları kapılan bir dişi kaplan gibi hırlayarak, böğürerek üzerime atıldı:

– Sen yalnız benim karımsın, diye haykırdı ve... kollarımı o kadar kuvvetli sıktı ki beni de haykırttı:

– Ah!..

Sonra, yaz yağmuru gibi gelip geçen bu hiddet kasırgası ve sadist heyecan birdenbire silindi, yok oldu, yumuşadı, dizlerimin dibine düştü, yalvarmaya başladı:

– Belkiys beni bırakma...

O, ayaklarıma kapanıp gözlerinin yaşını akıttıkça ben boyuna başını itiyor:

– Bırakınız beni... Ayıptır size... Bu yaşta ağlanmaz!.. Bunlar çocuklar içindir, diye kendimi toparlayıp kalkmaya, ayaklarımı kurtarmaya çabalıyordum.

Fakat düşünüyorum da bu da garip bir şey. Sevmeyen, duymayan bir adam bunu yapamaz. İzzeti nefsinden, haysiyetinden, şerefinden, servetinden, her şeyinden fedakârlık ediyordu. Yapmacıkla bunlar olmaz. Yapmacık bir insanı bu hale sokamaz, bu vaziyete düşüremez. Yalnız aramızda bir fark var. Sevgimiz ayrı ayrı. Düşünüşlerimiz bambaşka. O benim etimi, kalıbımı, yüzümü, vücudumu, yürüyüşümü, oturuşumu, kalkışımı beğendi. Bunu sevdi, buna çıldırdı...

Halbuki benim aşkım, benim sevgim bambaşka. Ben Cahit'in

yüzünü, gözlerini, vücudunu, konuşuşunu sevmedim. Aşkımda et ihtirası, para kaygısı, geçim kaydı yok. Biz ruhlarımızla seviştik, kafalarımızla seviştik, kalpten kalbe seviştik, insan sevgisinin sırrına erdik. Bizim aşkımızla katışık hiçbir menfaat yok. Ve... hiçbir menfaat bu birleşen, bir olan, birbirine kaynayan, perçinlenen ruhları ayıramaz, araya giremez. Cahit, hiçbir an beni soyunmuş yatak halimle gözlerinin önüne getirmemiştir ve... hiçbir zaman böyle bir his benim muhayyelemi yoklamamıştır. Biz sevgimizde insanlığımızın boşluğunu gideriyoruz, gene insanlığımızın besleyiciliğini buluyoruz. Onlar sevgilerinde bir vücudu, bir pirzola kemiği gibi dişlerinin arasına almak ve o vücuttaki şehvetli tadı dudaklarında bir iştiha ilacı gibi kullanmak isteyen adamlardır. Paşa da bende bu lezzeti bulmak, bu iştihayı edinmek, bu zevke doymak isteyenlerden birisidir. Ağlaması bunun için, çırpınması bunun için, bütün şeref ve servetini ortaya koyması bunun için. Yaramaz bir çocuğun tutturduğu şeyi istemesindeki hırçınlıkla iştahlı bir erkeğin beğendiği bir kadını istemekteki hırs ve heyecanı aynı şeydir. Bir kadının bir gecesi için bütün mevcudiyetlerini seferber edenler az değillerdir. Bizimkine:

– Aşk...

Onlarınkine:

– İstek...

Veya:

– Şevhet!.. denir.

İşte Paşa'nın anlayamadığı nokta.

Paşa'nın dizlerimin dibine kapanıp ayak bileklerimi gözyaşlarıyla ıslatması, yalvarıp yakarması epey sürdü. Ama ne yalvarış, ne ağlayış?.. Bir adamın bu yaşta bu kadar kuvvetli bir heyecan ve ihtirasla çırpınıp gözyaşı dökmesine hayret etmemek kabil değildir. Fakat sonunda yine ona ağır bir şey söyledim, onu öyle fışkırt-

tım ki, bir an içinde gözyaşları kurudu ve hiddetinden beni yiyecek gibi oldu. Belki Paşa'nın yerinde hoyrat, kaba bir adam olsaydı yalnız kızmakla kalmaz, suratıma bir iki tokat da yapıştırırdı.

Doğrusu, çok kibar, nazik bir adam. Bu nokta üzerinde kendisine hiçbir şey söylenemez. Derebeyliğinde, bana karşı işlediği bu en büyük günahta bile yine hiç olmazsa yaldız yerini tutan bir efendiliği var.

Sonunda büyük bir kabalıkla:

– Paşa Paşa... Sen dünyanın en aptal adamısın... dedim ve... yine bu hırçınlık, hatta biraz terbiyesizlikle:

– O her tuttuğun ve dokunduğun et parçası Cahit'indir. Sen hâlâ hiçbir şeyin farkında değilsin. Ne kalın kafalı adamsın?.. diye bağırdım.

– Belkiys Hanım, bu sözler bana söylenmez... dedi.

Daha kaba, daha bayağı devam ettim:

– Paşa... Benim için iki yol var. Ya ölmek, ya Cahit'in koynunda yaşamak, bunu iyice kafana koy. Ne yapsan boş. Ben seninle yaşayamam, sana karılık edemem. Sen beni sevdiğin için değil, kalçalarımdan hoşlandığın için ayaklarıma kapanıyorsun. Fakat ben senden hiç hoşlanmıyorum. Yüzünü görünce tiksiniyorum. Bu haldeki bir kadınla nasıl yatabileceksin? Utanmıyor musun? Alnıma tabanca dayayarak koynuma girmen ile bu hal arasında ne fark var? Yaptığın ırz eşkıyalığından başka bir şey değil... Güya da paşasın, kibarsın, asilsin. Senin yaptığını köprü altında yatanlar bile yapmaktan utanırlar!..

– Bir iki gün sonra hiçbir şeyiniz kalmayacak... Cahit'i unutacaksınız... Şimdi hastasınız, dedi ve... yine reveranslarını unutmaksızın:

– Allah rahatlık versin, diye odadan çıktı.

Arkasından da Harika'yı yanıma gönderdi. Şimdi düşünüyo-

rum da, sahiden adamcağıza istemeyerek, düşünmeyerek çok bayağı laflar söyledim.

Fakat ne yapabilirdim, benim yerimde ve benim gibi olanlar başka ne yapabilirdi?.. Her şey bayağılaşmadan, terbiyesizlenmeden ifade edilebilir ama, benim vaziyetime düşmeden!..

* * *

Sevmek, benim gibi sevmek, benim Cahit'i sevdiğim kadar sevmek ne güç şeymiş!.. Bir haftadır, ne gözüme uyku giriyor, ne mideme bir lokma ekmek. Gözümü yumuyorum o, başımı çeviriyorum o, sağa bakıyorum o, sola bakıyorum o!.. Bazen kalbim öyle sancılanıyor göğsümün ortasına öyle bir ateş dağılıyor ki başıma ve sırtımın etlerine kızgın demirler yapıştırılıyor sanıyorum. Bu sancılı, alevli nöbet geçtikten sonra da bir baygınlık geliyor, ben Cahit'in kollarında, başım onun göğsündeymiş gibi kendimden geçiyorum. Allahım... Beni buradan kurtar!.. diye yalvarıp ağlamaya başlıyorum.

Kim bilir, o ne halde? Beni bir gün görmediği zaman bile hemen gözleri doluverir, çırpıntıdan kalbi çatlayacak gibi olurdu. Şimdi, muhakkak ki deliye dönmüştür, yer yer:

– Belkiys... Belkiys!.. diye dönüp dolaşmaya başlamıştır.

Bari akıl etse de, hükûmete gitse:

– Nişanlımı kapattılar. Cebren nikâh ettiler, dese de beni kurtarsa.

Bir kere buradan adımımı dışarıya atabilsem, şu Paşa'ya öyle yapacak şeylerim var ki... Bilmiyorum ki, Cahit neler yaptı? Eğer ki hükûmete gittiyse çok iyi... Geçen gün buraya geldiği zaman kendisine neler söylediler, onu da bilmiyorum. Eğer:

– Belkiys Hanım Paşa'yla evlendi. Artık sizi görmek istemiyor, filan dedilerse tamam.

Muhakkak çocuğun yüreğine inmiştir.

Çok şükür, aramızda iki senelik uzun bir canciğerliğin beraberliği, anlaşması, vefası var. Ne o, benden bir an şüphe edebilir, ne ben ondan. Yeter ki, ağlayıp sızlanma için ellerini kavuşturup kalmasın da biraz çırpınsın, öteye beriye koşsun! Eğer, ben onun gibi serbest olsaydım, şimdiye kadar dünyayı birbirine katar, aşındırmadık ne mahkeme kapısı, ne karakol eşiği, ne gazete idarehanesi bırakmazdım. Ne yapayım ki bağlıyım, bu odanın içinde mahpusum. İlk günden beri bir kere bile çıkıp da hiç olmazsa yanındaki odaları gezmedim. Paşa belki günde üç beş defa geliyor.

– Nasılsınız hanımefendi hazretleri? diye yanıma sokulmak, laf açmak, konuşmak istiyor.

– Rica ederim.. Gidiniz. Sizi gördükçe bütün bütün fenalaşıyorum! diyorum, bir saniye bile yanımda kalmasına tahammül edemiyorum.

Halbuki, biçare ne kadar çırpınıyor, nelere başvuruyor... Her terslediğim zaman da:

– İyi olacak efendim... Hepsi düzelecek... diyor.

Hiç gidişatını bozmuyor. Ya dediği gibi sahiden benim için yanıp tutuşuyor, yahut da diplomatlığından...

Bilmem, hangimizin inadı daha zorlu çıkacak?.. Dün bana terzi göndermişti. İstanbul'un en yüksek kadın terzisiymiş. Kadıncağız kolunun altında bir sürü modelle geldi. Yapılacak şeyleri saya saya bitiremedi, sabahlıklar, çaylıklar, gündüzlükler, akşamlıklar, gecelikler, mantolar, pardösüler, iç çamaşırları şu bu... "Karlman" yahut da "Olyon"a çeşit düzer gibi... Tabiî menfaati var. Bunları yaparsa, yaptırmayı kabul ettirirse Paşa'yı da kendi ağırlığınca sızdıracak. Paşa'nın canına minnet. Ben:

– Peki ölçü alınız... der demez, Paşa'ya:

– Sizinle evliliği kabul ettim... demiş olacağım.

Paşa bu vaziyette terziye kese kese altın değil, canını bile verir. Fakat ben ne ölçü verdim, ne bir şey, kadını başımdan savmak için de bazen ağır söylemeye mecbur oldum.

– Efendim, ben Paşa'nın karısı değilim, diyorum.

– Nasıl olur hanımefendiciğim? diyor.

Gel de sinirlenme. En nihayet:

– Efendim. Beni buraya zorla kapattı. Kaçmak, kurtulmak, kıyılan sahte nikâhı bozdurmak istiyorum, dedim, bu kadar açık söyledim.

Yine:

– Aman efendiciğim, Paşa gibi koca milyonda bir bile değil. Nasıl böyle düşündüğünüze hayret ediyorum... demesin mi?..

O zaman artık kendimi tutamadım:

– Rica ederim gidiniz. Ben elbise filan istemiyorum... dedim ve... kovmaya mecbur oldum..

Zaten ömrümde aklıma getirmediğim şeyler hep burada başıma geldi!

* * *

Allah'a bin şükür, iki gündür bir beyaz yüz görüyorum. Harika gitti, onun yerine, Ulviye isminde bir kız geldi.

Bunlar hapishane gardiyanları gibi. Beni bekliyorlar, gözlerini üzerimden ayıramıyorlar. Harika ne kadar siyahsa, Ulviye de o kadar beyaz. Çerkezmiş. Paşa'nın satın alınmış kullarından. Hoş, içli, sevilebilen bir kız. Ötekiler gibi vurdumduymaz değil. Hiç olmazsa insanlığının hürriyetini hisseden ve isteyen bir kız.

– Paşa beni satın almış, kendisine kul etmiş, dediği zaman ıstırap duyuyor, gözleri doluyor.

Ötekilerde bu iç çekişin, insanlık hürriyetinin, kurtuluş arzusunun bir zerresi bile yok, boyunlarını tamamen Paşa'nın satırı altı-

na uzatmışlar. O, ne isterse o olur, kırar, ezer, mahveder. Yahut da ihya eder, zengin eder! Hep onun bileceği şey.

İki gün içinde, bu kızla epey anlaştık. Ve... Paşa hakkında bana epeyce şeyler anlattı. Paşa'nın eşi, Calibe Sultan isminde bir kadın varmış.

Mısır'ın en zengin, en yüksek ailelerindenmiş. Paşa onu çok sever, çıldırarak sever, bir dediği iki olmazmış. On beş sene evvel karnındaki bir ura ameliyat yapılırken ölmüş. Ulviye o zamanlara yetişmiş, hatta, sekiz-on yaşında bile varmış.

– Az kalsın Paşa da beraber ölecekti.. diyor.

Güzel, çok güzel, kendisi de, huyu da güzel bir kadınmış. Paşa bu acıya dayanamamış, birkaç sene ne Mısır'a, ne İstanbul'a uğramamış. Deli gibi başını almış, dünyayı dolaşmış. Fakat Mısır'da olsun, İstanbul'da olsun kendileri için kurulmuş olan yalı ve konaklardan da hiçbir şey değiştirmemiş, her şey hanımın zamanındaki gibi sürüp gidiyormuş.

– Sultan Hanımefendi biraz da size benzerdi. Sizin şişmanınızdı, diyor ve... sezdirmek istiyor:

– Belki de, Paşa'nın bu kadar yanıp tutuşması, sizi kendisine mal etmek istemesi bunun içindir.

Gene, Ulviye'nin söylediğine göre, Paşa'nın bir tek oğlu varmış. Prens Ruhi Bey, Oksford'da tahsildeymiş. Başka hiç kimsesi yokmuş, kimsesi olduğunu da pek istememiş. Çok iyi ahlaklıymış. On beş yıldan beri bekâr kalmasına rağmen, hiçbir kadınla alakadar olduğu görülmemiş, seyahate çıkmadığı zamanlar her gece kendi yatağında yatmış. En büyük eğlencesi, satranç, briç oynamakmış. Ahbaplarının en çoğu Mısırlılar, Osmanlı şehzadeleri ve bazı ecnebilerdenmiş. Büyükada'da da bir köşkü varmış. İlkbaharı Ada'da, sonbaharı Venedik'te geçirmeyi pek severmiş. En zıt huyu da inadıymış.

– İnadı dehşettir. Bir şey yapmaya karar verdi mi, mutlaka yapar... diyor.

Bilmem, bütün bu anlattıklarının ne kadarı doğru, ne kadarı yanlış. Herhalde pek yalan söyleyecek kıza da benzemiyor. Fakat bütün bunlardan bana ne?.. Paşa ister iyi, ister kötü adam olsun. Bana vız gelir! Ben istemiyorum. Bunu anlamak lazım!..

* * *

Bu, Ulviye kızla biraz anlaşabileceğiz gibi. Geceli gündüzlü onun kucağına başını koyup ağlıyorum, yalvarıyorum:

– Ulviye beraber kaçalım.

Kızcağız, hakikaten bana acıyor, benimle beraber kaçmaya hazır. Fakat onu da burada bağlayan birçok şeyler var. Başta Paşa'nın korkusu.

– Adamlarının sadakatsizliğini hiç affetmez. Nerede olsa buldurur, başını ezdirir, diyor ve... bir isimden bahsediyor:

– Rukiye'ye neler yaptırmadı?

Fakat bu hikâyeyi anlatmadı. Sonra, bunların bir usulleri varmış. Paşa hoşuma gitmedi ama, yaptığı işi beğendim: Ne kadar adamı varsa hepsinin bankalarda parası varmış. Maaşlarının yarısını bankaya yatırırlarmış. Sene nihayetinde hepsinin cüzdan hesaplarına bakılır ve bir sene içinde yatırılan paranın bir misli de Paşa'nın hediyesi olarak yekûna katılırmış. Ancak cüzdanları kendilerine değil ve... paralarını kendi başlarına bankadan çekemiyorlar. Mutlaka paşanın o baş bendesi Nazmi Bey Nedim'in imzası da olmalıymış. Ulviye'nin şimdi sekiz bin lira kadar birikmiş parası varmış.

– Ben gidersem bütün bu para yanar!.. Alamam... diyor ve... ilave ediyor:

– Kısmetim çıkıp da evlenecek olursam, Paşa hepsine yaptığı

gibi bana da ev verecek ve döşeyecek. O zaman paramı da bankadan çekebileceğim.

Kız haklı. Bu kadar menfaati nasıl terk edip buradan çıkabilsin?.. Paşa adamlarını yalnız otoritesiyle değil, iktisadî menfaatlerle de bağlamış.

– Fakat sizin için bir şey düşünürüz, diyebilmek cesaretini gösteriyor. Bu kadarı da bir ümit!

En çok burada hapsedildiğime değil de, Cahit'i göremediğime içerliyorum. Zaten çırpınmam, ağlamam, kendimi kaybetmem, kaçmak, kurtulmak istemem hep onun için değil mi? Ne yaptı bilmiyorum ki? Bazen gözümün önüne öyle korkunç, öyle tüyler ürpertici hayaletler de geliyor ki...

– Ya, ümitsizlik içinde intihar ettiyse? diye düşünmüyor muyum, aklımı oynatacak oluyorum.

Kaçıp kurtulmak için birkaç kere pencereleri yokladım; çivili midir, nedir, yerlerinden kalkmıyorlar. Kapıdan çıkıp şöyle bir aralık aşağıya doğru kaymak ve sokağı boylamak için fırsat kolladım. İmkânsız. Ben, odadan çıkar çıkmaz, her kovuktan da karşıma bir sürü Arap çıkıyor! Haddin varsa merdivenlerden in de kaç! En kolayı gene bu kızla anlaşmak ve... bir savuşmak çaresi bulmak olacak.

Paşa'yla da hâlâ, ilk gündeki gibiyiz. Adamcağız, her gün bir iki defa yanıma geliyor, sokulmak, konuşmak, gözüme hoş görünmek için bin çareye başvuruyor ama, ne yapayım, bir türlü gözlerim kendisini bir an bile görmeye tahammül edemiyor. Saniyesinde sinirleniyorum, saniyesinde kav gibi bir kibritle tutuşacak, alevlenecek oluyorum.

* * *

Kabahatimi anladım ama, iş işten geçtikten sonra. Dalmış, kendi kendime düşünüyordum. Kapı vuruldu.

– Geliniz, dedim.

Ulviye de odadaydı. İçeriye bir siyah geldi:

– Rüştü Beyefendi kabul edilmelerini istiyorlar. Valideniz hanımefendi de beraberler... dedi.

Ben, daha:

– Rüştü Beyefendi... dendiğini işitir işitmez zaten huylandım, kan başıma sıçradı. Alt tarafını düşünmedim bile...Hemencecik:

– Hayır... dedim.

Bunu, o kadar sert söyledim ki galiba tekrarlanama meydan vermeden siyah kadın uzun bir reverans verdi, çekildi. Ve... ben kendi kendime:

– Münasebetsiz. Hâlâ beni görecekmiş!.. diye söylendim.

Hiddetli hiddetli odanın içinde dolaşmaya başladım.

– Rüştü Efendi... dediler mi kafam rüzgâra tutulmuş afyonlu bir haşhaş başı gibi omuzlarıma ağır geliyor ve yüklü yüklü sallanıyor. Bir insan ancak bu kadar kin duyabilir, bu kadar nefretle bir başkasından tiksinebilir!

Fakat annem için müteessir oldum doğrusu. Keşke fellah:

– Anneniz gelmiş... diye daha önce haber verseydi. Kan başıma vurmayacak, ihtimal:

– Rüştü Efendi kalsın, annem gelsin! diyecektim ve... böyle olması da lazımdı.

Zavallı kadın kim bilir ne kadar üzülmüş, ne kadar kırılmıştır? Şimdi düşünürken azap içinde kıvranıyorum! Bir anneyi, kabahatsiz bir anneyi, benim gibi başı yanık bir anneyi geriye çevirmek, onu görmemek, kendimi göstermemek onun için de ne ağır, ne onulmaz bir acı! Halbuki, ben onu görür görmez boynuna atılacak, başımı göğsünü yarıp içerisine sokacak gibi koynunda hızla dolaştıracak:

– Anneciğim!.. diye ağlayacak, içimin zehrini dökecektim.

İnsan böyle anlarda kendisini öyle yalnız, öyle manasız buluyor ki... Ne kardeş, ne ahbap, ne canciğer dost, ne eş, ne yoldaş bu boşluğu, bu manasızlığı gideremiyor, durduramıyor. O zaman ancak bir ana kucağıdır ki ıstırabı yumuşatabiliyor, gözyaşlarını kesiyor, yaşamaya mana verdiriyor. Annem için de böyleydi.

Hiç şüphe yok ki, bana:

– Haydi kızım gel benimle... diyebilecek değildi.

Fakat benimle beraber ağlayabilecekti, benim gibi çırpınabilecekti, benim duyduğumu duyacaktı, beni göğsünün üzerine daha sıkı, daha kuvvetli bastıracak şefkat ilahı bir insan gibi beni kucağına alacaktı! Ben bu şefkati yalnız annemde, ona eş sevgiyi yalnız Cahit'te bulabilirim. Halbuki, annemi üzerek kapıdan çevirdim. Bu günahı ben nasıl ödeyeceğim? Kadıncağız bu ana kadar benim için ağlamaktan, benim için çırpınmaktan, benim için bin azap ve ıstıraba katlanmaktan başka ne yaptı da ben ona böyle yaptım, onu ters yüzü kapıdan döndürdüm? Eğer bugüne kadar incelip bir dal gibi kaldı ise, gözlerindeki fer söndü ise, yüzündeki kan çekildi ise bütün bunlar hep benim için değil miydi? Şimdi ne olacak? Nasıl onun kalbindeki kırıklığı gidereceğim? İhtimal, şimdi o da Rüştü Efendi'den kıskandığı gözyaşlarını içine akıta akıta ağlıyor:

– Bir tek kızım bana bunu yaptı ha? diye ağlıyordur.

Bu ağlayışta senelerin biriktirdiği inanışın yıkılışı, kalbin bağlandığı bütün ümitlerin çözülüşü vardır ki, bir insanı da yıkabilir, ümitlerinin çöküşüyle beraber yok edebilir!..

Allahım, bu günahı da bana yükleme...

* * *

Bütün bir gece uyuyamadım. Hep gözümü kapatıyorum, annemi görüyorum. Hele, bir defasında öyle fena oldum ki... Tam biraz

dalmıştım. Birdenbire müthiş bir çarpıntıyla yerimden fırladım.

– Anne... Dur... Geliyorum! diye haykırdım.

Ve... çarpıntım belki yarım saat sürdü.

Güya annem balkonlu odadaymış. Rüştü Efendi'yle benim yüzümden dehşetli bir kavga yapmışlar. Kadıncağız sedirin bir kenarına çekilmiş, hüngür hüngür ağlıyor.

– Allahım al şu canımı... deyip kurtulmak istiyor.

Rüştü Efendi hırçın, hoyrat zalim. Annemin üzerine yürüyor, söyleniyor:

– Bu kızı hep sen böyle yaptın, şımarttın! Ben onun ağırlığınca altın alacaktım!.. Sen yüz verip başına çıkartmasaydın o kendi istediğine değil, bizim istediğimize varacaktı. Gördün ya, ayağına kadar gittin de adam yerine koyup kabul bile etmedi!

En son, biraz daha bağırıyor, biraz daha serteliyor:

– Karı karı, bu işi halletmezsen sana ekmek yok. Seni de ben kapı dışarı atarım!.. diye tekmesini kaldırıp köşede sinmiş, iki gözü iki çeşme kadıncağızın üzerine atılıyor, annem titrek, hasta, cılız sesiyle:

– Yapma bey... Benim kabahatim yok! diye haykırıyor, tekmeden kendisini korumak için biraz daha çırpınıyor. Gerileyip büzülüyor!

İşte, bu anda uyandım. Kendimi orada, o sahnenin içinde, o hailenin yanıbaşında sandım!

Acaba, benim teessürümün şiddeti mi bu sahneleri gözümün önüne getiriyor, yoksa hakikat mi gözlerime aksediyor?

Hele Cahit ne oldu, hiç bilmiyorum. Yalıya geliyor, kıyametleri koparıyor da bana mı haber vermiyorlar, ne oluyor, ne bitiyor? Bugün yine Ulviye'ye saatlerce yalvardım:

– Bir mektup yazayım, Cahit'e götür.

– Cahit'ten bana bir haber getir!..

O kadar çok yalvarıyorum ki, benim yerimde bir başkası olsa, bu kadarını "izzetinefis" meselesi yapar, susar, bir daha ağzını açıp tek kelime söylemez. Hizmetçi kızın ayaklarına bile kapandım!

– Herhalde bir çare bulmaya çalışacağım... dedi, ne yapacak?..

* * *

İşler galiba yoluna girmeye başlıyor. İnat para etmeyecek. Biraz zekâyı işletmek lazım. Ben de inat yelkenlerini suya indirdim. İşi diplomatlığa vurdum. O da benden kurnaz ama, bakalım:

– Kadının fendi erkeği yendi... dedikleri gibi olacak mı?..

Gece, Ulviye'ye:

– Hâlâ düşünmedin mi Ulviye?.. dedim...

– Düşündüm... dedi.

– Cahit'i bana getirecek misin?

– Hayır, mektubunuzu göndereceğim...

– Ne zaman?

– Ne vakit isterseniz. Fakat o kadar çok korkuyorum ki... Eğer Paşa haber alırsa beni mahveder.

– Nereden haber alacak ki...

– Olabilir ya? O garip adamdır. İhtimal burada bile bizi kontrol altında bulunduruyordur.

Sevindim:

– Sen meraklanma. Hiçbir şey olmaz. Ben hemen bir mektup yazayım, dedim.

– Peki... dedi.

O kadar çok memnundum ki, sanki birdenbire dünya benim olmuş gibiydi. Sanki, bu mektubu yazmakla hemen kurtuluyordum, hemen Cahit'i yanımda buluyordum, hemen buradan çıkıp gidiyordum. İçimde hapsini ikmal edenlerin hürriyeti, prangaları çözülenlerin ferahlığı, gurbetten dönenlerin tez canlılığı vardı. Ulviye'ye:

– Bir dakika dur... dedim.

İki satırcık bir mektup yazdım:

"Cahit, ben hâlâ yalıdayım. Uyuşukluğuna hayret ediyorum. Nişanlın sahte bir nikâhla buraya kapatılmış dururken sen meydanda yoksun. Ne yap yap beni kurtar ve mümkün olan tedbirlere başvurarak hemen beni götür... Gözlerinden öperim."

Bu birkaç satırı bitirir bitirmez:

– Ulviye, çabucak sen bunu koynuna sok. Belki bir gelen filan olur... dedim. İlave ettim:

– Evi sana tarif ettimdi. Kabilse hemen gönder!..

Sanki, benim de ağzımdaymış. Kızcağız, daha mektubu alıp da koynuna götürürken Paşa kapıdan içeriye girdi.

Ulviye hemen iki kat oldu:

– Buyursunlar efendimiz.

Paşa bir ona, bir bana baktı. Bilmem bir şeyin farkına vardı mı, Ulviye'ye:

– Haydi sen çık!.. dedi.

Ne de olsa ikimizin de içimiz titriyordu. Kabahat işleyenler için yüzlenmeseler bile bir ürperme geçirmek:

– Aman farkına varıldı mı? diye bir an tereddüde düşmek doğaldır.

Bizimkisi kabahat değil ama, ne olsa gene bir başkasından korkarak, çekinerek, sakınarak yaptığımız bir iş. Ele geçersek, benim için hiçbir şey yok. Ulviye için fena! Bu yüzden Paşa'nın ne söyleyeceğini merakla bekliyordum. Fakat herhalde hiçbir şeyin farkında olmamalı ki, ilk sözü:

– Nasılsınız hanımefendi?.. oldu.

Bir an evvelki ruh durumumu, yeni düşünüş tarzımı muhafaza

ediyordum. Cevap verdim:

– Teşekkür ederim...

Bunu, benim ağzımdan ilk defa işitiyordu. Hayret eder gibi oldu, dudaklarında toplanan neşeli tebessümü saklayamadı:

– Çok memnun oldum... dedi, yanıma geldi.

Bu hayret ediş, tebessüm beni de tekrar düşündürdü ve... kararımı tazeledim:

– İnattan bir şey çıkmayacak. İki taraf da aynı halde kaldıkça sonu gelmeyecek, benim mahpusluğum sürüp gidecek. Biraz da zekâ, hile, diplomatlık tarafından yürümek lazım. Nasıl olsa ben bu bunağı kandırırım!

Konuşmaya başladı, fakat kendimi çok idare ediyordum. Katiyyen sinirlenmiyor, sinirlerimin yatışmış olduğunu da göstermek istemiyordum. Sadece hafif, ümit verici, biraz sevindirici bir yumuşaklığım vardı. Bu kadarı da Paşa'yı boyuna kadar memnunluğa sokabilirdi! Nitekim de öyle oldu. Dehşetli ümide düştü, beni yatışmış, rıza yoluna adım atmış, hatta kendisinden biraz hoşlanmaya başlamış gibi zannetti. Ve... aklınca beni bu yola biraz daha çekmek için bin dereden su getirmeye, aşkının, sevgisinin derinliğine inandırmaya çalıştı. Ben yine arada bir:

– Rica ederim, bana aşkınızdan, sevginizden filan bahsetmeyiniz. Üzerime fenalık geliyor... dedikçe kazandığını kaybetmemeye çabalayan düşkün bir kumarbaz hassaslığıyla ayaklarıma kapanıyor, ellerimin birini tutup birini bırakıyor, karşımda diz çöküp ağlayan bir sesle:

– Belkiys..'. Sana perestiş ediyorum... diye yalvarıyor, ayaklarımı yüzüne gözüne sürüyor, öpüyor öpüyor, öpüyordu! Bir aralık:

– Pek de sıcak... dedi.

– Müsaadenizle... diyerek soyundu, bir gömlek ve bir pantolonla kaldı.

Tekrar yanıma geldi, usul usul, korka korka beni kucaklamak için yoklamalar yapmaya başladı. Elini vücuduma dokundurdukça ben kendimi çekiyor, bazen biraz yumuşak, bazen daha çok sert gözlerinin içine bakıyor:

– Yapmayınız... demek istiyordum.

Bu anlarda o, bir şeyler anlatmaya çalışıyor, benim güzelliğimden, şirinliğimden, cana yakınlığımdan dem vuruyor, yine arada bir elini kaçırmak, kolunu vücuduma sarmak için fırsatlar arıyordu. Ben de tıpkı bir sahne artisti gibi rolümü başarıyla oynamaya çalışıyor, ne yapmak, ne koparmak istediğimi iyice kafamın içinde kararlaştırmak istiyordum. Belliydi ki, Paşa bu gece benden hiç olmazsa bir öpücük almayı kurmuştu. Bunu vermemek, verirken bile mutlaka bir maksat için vermek ve pahalıya satmak lazımdı. Bunun içindir ki, onu men ederek bile tahrik ediyordum. Hele, bir saniye geldi ki, Paşa heyecan ve hırsından titremeye başladı. Sesi değişti.

– Yavrucuğum... deyişi değişti, gözleri bir tuhaflaştı.

– Belkiys... diye kasırgalandı, belimi kavradı, başımı dudaklarına doğru çekti, şiddetle:

– Ne yapıyorsunuz... Olmaz!.. dedim, tehlikeyi ben de hissettim.

Gözleri o kadar bulanmış, heyecanı o kadar kabarmıştı ki:

– Cancağızım. Duramıyorum, dayanamıyorum. Artık aramızdaki nikâhın icapları içinde kendimi boğulmuş görmek istiyorum... dedi, bir hamle daha yaptı.

Bir an düşündüm: düşündüklerimi yapmak için bu bir fırsat mıdır?..

Ve... karar verdim: evet...

Gözlere şehvet perdesinin indiği ve her şeyin feda edilir gibi olduğu bir anda dilimin ucunda, zihnimin içinde ne varsa söyleyebilirdim. Tam vücudumu kuvvetli kollarının arasına alıp göğsünün üzerine çektiği ve dudaklarının dudaklarıma yapışmak için gerilip

ateşlendiği bir saniyede, bütün gücümü topladım:

– Ne yapıyorsun Paşa, bırak beni!.. dedim, kalkmak, vücudumu saran kol çemberini sıyırıp atmak için çırpındım.

O, sadece:

– Olmaz Belkiys. Billah olmaz. Sen benimsin! diyor, beni kollarının arasında tutmaya, bütün bütün sıkıştırmaya uğraşıyor ve:

– Belkiys... Belkiys... diye inleyerek, erkekliğinin bütün kuvvetini toplamaya çalışıyordu.

Ben de:

– Olmaz... Katiyen olmaz!.. diyerek hem yakınlaşan tehlikeden korunmak istiyor, hem de en çetin, hatta, haşin olabilecek direnişlerimi geriye bırakarak her dediğimi ona yaptırabilmek için biraz daha hızlanabilmesini bekliyordum.

Sahiden de öyle oluyor. Kadın yumuşak bir dirençle korundukça erkek daha çok hızlanıyor, sabırsızlanıyor, düşkünlüğünü artırıyor.

Beklediğim bu hızlanmanın, sabırsızlığın, bütün şiddetiyle coştuğu bir saniyedeydi:

– Belkiys, bu gece elimden kurtulamayacaksın! Her şeye karar vererek yanına geldim... dedi.

Zaten, böyle olduğu belliydi.

– Artık, pazarlığa girebilirim... dedim.

O, bu hale geldikçe beni daha çok ikaz ediyor, tedbirlerimi daha kolaylıkla tatbik edebilmek için serinkanlılığımı artırıyordu.

– Paşa... dedim. Benden istediğiniz şey için sizden de istediklerim var...

İhtirastan kararan gözlerini gözlerime dikti. İhtimal ki, beni çok bulanık bir fotoğraf seyreder gibi görüyordu.

– Ne onlar?.. dedi.

– Çok değil... Bir tek şey...

– Çabuk söyleyiniz... diyor, başı elektriklenmiş gibi sallanıyordu.

– Yapmayı vaat ediyor musunuz?..

– Söylemiyorsunuz ki...

– Ben, Cahit'i görmek istiyorum.

– Ne münasebet?..

– Bir arkadaş gibi...

Bir saniye gözlerini kırptı, düşündü.

– Bir arkadaş gibi mi?..

– Evet...

– Fakat bir defa için değil mi?

– Tamamen. Hiç olmazsa onu göreyim. Allahaısmarladık... diyebileyim.

Titreyen sesiyle:

– Pekâlâ. Çağırırız... dedi ve... ilave etti:

– Fakat bir ikinci defanın imkânı olamaz...

Bunu, kabul ettikten sonra, benim için bu yol üzerinde yürünebilirdi...

– Fazla da olsa ne olur? Bir arkadaş gibi olduktan sonra. Onu çabuk unutabilmem için onu görmemi daha çok faydalı buluyorum... dedim.

Buna, cevap vermedi. Belimi kavrayan kollarını boynuma çıkardı, başımı çekmek, dudaklarımı dudaklarına götürmek istedi.

– Aman, Paşam... Şimdi kararlaştırdık, dedim başımı şiddetle geriye çektim.

– Neyi?..

– Bütün bu istedikleriniz ben Cahit'i gördükten sonra olacaktı...

– Aman yavrucuğum. Kararınızın haricinde bir şey yok... diyerek, devam etti:

– İstediğinizi kabul ettim. Cahit'i bir arkadaş gibi göreceksiniz. Yarın kendisini çağırtırım. Sözümden dönecek değilim ya?..

Adamcağız ne bilsin ki, ben sahnede oynuyorum! Zannediyor

ki ben artık kendisine karı olmaya karar verdim ve Cahit'i şöyle bir görmek istiyorum.

Ne boş düşünüş değil mi?.. Öte yandan Paşa'yı buna inandırdığıma çok memnundum.

Paşa tekrar bir hamle yapmak istedi. O zaman ben de bütün şiddetimle bu hamleye karşı koydum:

– Olmaz...

Zaten, Paşa'nın ahlakını birkaç gün içinde aldım. Biraz fazla bağırınca susuyor ve... yumuşuyor. Bu son saldırış da böyle kırıldı ve:

– Pekâlâ... Dediğiniz olsun. Cahit'i yarın çağırtacağım... dedi.

Ben de hemen arkasından:

– O halde şimdi gidiniz, yine her vakitki gibi yatınız... Ben de uyumak istiyorum. Çok hırpaladınız, diye bir ağız yaptım.

– Oturmaya da müsaade yok mu? dedi, hiç olmazsa biraz kalmak, konuşmak imkânını aradı...

– Hayır. Çok yorgunum... dedim ve kalktım:

– Bakınız hemen soyunuyorum.

Bu anda gene aktörlüğüm üzerimdeydi. Robumu çarçabuk soyundum ve bir an dekolte kaldım. Manyetize edilmişler gibi kollarıma, omuzlarıma, sırtıma doğru inen çıplaklığa baktı baktı:

– Aman, ne kadar beyazsınız... diye üzerime doğru bir adım attı.

Parmağımı omzumun üzerine götürdüm, gözlerimi süzdüm.

– Şuracıktan, bir defa öpmenize müsaade ettim... dedim. Ve... tahmin ettim ki o öpüş onun için en feveranlı bir kundak olacak ve hepsine bir saniye evvel malik olmak için:

– Cahit... neredeyse gelsin... diyecek.

Koştu, geldi, parmağımın dokunduğu yerden sanki odanın içindeki bütün havayı ciğerlerine götürecek gibi uzun, sürekli bir çekişle öptü, bir daha gözlerimin içine baktı.

– Bu kadar. Haydi, gidiniz artık... dedim.

Boynunu büktü, istemeye istemeye ayakları geriye gitti.

Kapıdan çıkarken, tekrarladım:

– Cahit'i yarın görmek istiyorum.

Kısa ve kararlı bir cevap verdi:

– Peki...

* * *

Odada yalnızdım. Ulviye:

– Bir saniye Hanımefendi... dedi, çıktı.

Nereye gitmişti, bilmiyorum. Kapı vuruldu.

– Giriniz... dedim.

Önce gözlerime inanmadım. İnsan ne kadar beklese yine şaşırıyor. Hızla bana doğru yürüdü:

– Belkiys!..

Sandım, güneş yeryüzüne inmiş ve bir insan kılığında odamın içinde dolaşıyor. Ben de ona gittim:

– Cahit!..

Ve... salgın bir alev dalgası gibi onu birdenbire kavradım, göğsümün üzerine bastırdım.

– Cahitçiğim...

O da, kollarımın arasına savruk bir ateş yığını gibi dolandı ve... gönlünü kavuran özlemle haykırdı:

– Belkiys!..

Gözlerimiz hemen ıslandı, birbirine yaslanan yanaklarımızdan hemen kavruk bir samyeli geçti ve... dudaklarımız dünyayı hiçe sayan coşkun bir cezbe içinde kilitlendi!

Bilmiyorum, bütün kederlerimizin ağusunu sürüp götüren bu an ne kadar devam etti? Sonra bir el omzuma dokundu:

– Belkiys Hanım, ne yapıyorsunuz? diyen sert bir ses beni daldığım bu âlemden ayırmak istedi.

Omzumu kavrayan el beni sarsıyor, öbürü de Cahit'i göğsünden tutup geriye itiyordu. Fakat o kilitlenen dudaklar bir türlü birbirinden ayrılmıyor, o sarsıntı, o itiş, o:

– Ne yapıyorsunuz?.. diyen hitap, uykumuzun içinde bizi incitmeyen, üzmeyen, ürkütmeyen bir rüya gibi geliyordu.

Böyle dalmıştık, kendimizden böyle geçmiştik! Fakat daha sonra bu sarsan elin, iten yumruğun kuvveti çoğaldı, çoğaldı ve kulaklarım Paşa'nın sesini iyice almaya başladı:

– Bu ne hal Belkiys Hanım?.. Hani arkadaşça buluşup görüşecektiniz?.. Bunun için mi Cahit Bey'i bana çağırttınız.

Ayakta duramayan, sendeleyen, ne olduğunu, ne olacağını düşünmeyen bir sarhoş gibiydik. Süzülüp derinleşen nazarlarımda bir bulantı, başımda bir dönme vardı. Ve... oda sanki başımın içinde dönüyordu. Bu saniyede adeta gözlerimin önünde birkaç Paşa, bazen yan yana gelip dizilen üç-beş Paşa!.. Cahit nasıldı, ne yapıyordu, nasıl görüyordu bilmiyorum?.. Bendeki bu buhran daha çok sürmedi ve... içten gelen bir taşkınlıkla Paşa'nın ayakları altına kendimi attım, gözlerimden yağmur gibi yaş boşana boşana ona yalvarmaya başladım:

– Paşam bizi bırak... Paşam bize acı!.. Paşam, görüyorsun birbirimizi ne kadar seviyoruz. O, ayaklarını kurtarmak için çalışıp:

– Rica ederim Belkiys, kalk... dedikçe, ben daha çok yalvarıyor, hıçkıra hıçkıra ağlıyor, izzetinefsimi, hiçbir sıkıya girmeyen, hiçbir minnettarlığa boyun eğmeyen benliğimi o ayaklar arasında çırpındırıyordum.

Cahit de benim gibiydi. O da benimle beraber ağlıyor, o da benimle beraber çırpınıyor, o da benim gibi o ayakların dibinde yuvarlanarak yalvarıyordu.

Öyle tuhaftı ki, Paşa ayağını benim ellerimden zor kurtarabiliyor, çekiyor, fakat öbürünü Cahit'e kaptırıyordu. Ve:

– Rica ederim... demekten başka da tek kelime söylemiyordu.

Böyle iki topuk dibinde yerlerde yuvarlana yuvarlana kapının önüne kadar gelmişiz. Bu sahne gözümün önünden hiç gitmeyecek. Paşa bir ayağını Cahit'ten kurtarmış, yarı vücudunu kapının dışına çekebilmişti. O da şaşkındı ve... kurtulmak, kendisine gelmek, ne yapacağını kestirebilmek için galiba dışarıya çıkmak istiyordu ki, bir hamleyle buna muvaffak oldu, ayağını elimden kurtardı, çekti ve süratle kapıyı kapadı; anahtarı üzerimize çevirdi!

Cahit... ve ben yine ikimiz odada yalnız kaldık. İkimiz de yorgun bir halde, kapının dibine serilmiş oturuyorduk.

Uzun uzun göz göze bakıştık, Cahit:

– Ooof... Ne inat adammış!.. dedi.

Bu söz birdenbire beni kendime getirdi:

– Yahu ne oyalanıyoruz, ne yapacağımızı düşünelim? dedim.

Ve... bir an yine kadınlık zaafından kurtulamayarak Cahit'e serzenişlerde bulunmaya başladım, sanki başka zaman yapılmazmış gibi:

– Neden kurtarmak için hiçbir şey yapmadın?

Cahit:

– Allah rızası için sus Belkiys! diye söze başladı, anlattı:

– Kaç defa yalının kapısından geriye çevrildim. Kaç defa geceleri yalının etrafında sabahladım. İçeriye girebilmek, seni alıp kaçırmak için kendimi zorladım. Fakat hiçbir taraftan içeriye girmenin imkânı yok. Kaç defa sizin eve gittim, annene, beybabana ağladım. Kaç defa polise gittim, bağırdım, söyledim.

– "Paşa'nın nikâhlı karısı, biz ne yapabiliriz?" dediler.

Birdenbire yerinden kalktı, dişlerini gıcırdattı, yüzündeki etler çekildi, gerildi, rengi değişti, saçları kabardı:

– Dur şu herife iki yumruk atayım da görsün... dedi.

Durduğu yerde bir aslan gibi homurdanıyordu:

– Demin, sen birdenbire beni uyuşturdun... Ne yaptığımı bilme-

dim. Ne diye bu herifin ayaklarına kapandık, ne diye yalvardık?..

Saniyeler geçtikçe kızıyor, morarıyor, sesi katılaşıyordu:

– Belkiys ben şimdi şu kapıyı bir tekmede devireceğim. Beraber dışarıya çıkacağız. Sen doğru kapıya koş. Kimseye tutulma. Ben önüme gelecekleri haklarım. Görsünler, bakalım? dedi.

– Aman Cahit... Neler düşünüyorsun? Hiç öyle şeyler yapılır mı? Sonra hapishanelerde çürürüz... dedim.

Hiç ne deminki ne benim şimdiye kadar tanıdığım Cahit değildi. Yüzüme dik dik bakıyordu:

– Adam sen de... dedi, çok kısa, çok sert sordu:

– Sana bir şey yaptı mı?

– Hayır... dedim.

Bileğimden koparacak gibi tutup sıktı:

– Doğru söyle...

Hayret içindeydim. Bu kuvveti, bu cesareti, bu yılmazlığı nereden buluyordu?.. Bir taraftan da hoşuma gidiyordu. Seven bir erkeğin, deliren bir erkeğin coşkun erkekliği, onun kabadayılığı:

– Hakikaten bir şey yapmadı.

– Nasıl olur?.. Kaç gece bu...

– Bırakmadım ki...

– ...

– Ben hep seni bekliyordum. Beni kurtaracağını biliyordum.

Yine, ben sordum:

– Bugün nasıl gelebildin?..

– Önce senin mektubunu aldım. Sabahleyin de bir haremağası geldi, "Paşa hemen sizi istiyor" dedi.

– Peki. Ben şimdi bu adamın sahiden karısı mı sayılıyorum?..

– Öyleymiş...

– Ama nikâh benim rızamla olmadı ki...

– Kaç gündür, işte kimseye bunu anlatamadım ki. Nasıl olur,

diyorlar. Böyle basbayağı olduğunu gözlerine sokmak için bilmem ne yapmalı? Sonra, herif herkesin ağzını kapayacak vaziyette. Kime bir kese altın verse bütün işi uyutur.

– Peki ne olacak?

– Hiçbir şey olmayacak. Buradan şimdi seni alıp çıkaracağım. Ondan sonra, o bizi arasın... İş buradan bir çıkabilelim!

Ben bir türlü içimden kabadayılıkla buradan çıkmanın kabil olabileceğine inanamıyorum. Ne de olsa yalının içi adam dolu. İnsanı bir kaşık suda boğarlar. Bunu birdenbire Cahit'e de söyleyemiyordum. Yavaş yavaş inandırayım dedim:

– Cahitçiğim, biz buradan daha başka türlü çıkamaz mıyız?

Uzun uzun gözlerimin içine baktı:

– Mesela, nasıl?

– Nasıl mı? Bir hile, bir oyunla...

– Bugün mü?

– Hayır... Tabiî... Bugün olmaz!.. Birkaç gün içinde! Ben nasıl olsa yine burada kendi vaziyetimi idare ederim.

Aklıma Paşa'ya koştuğum şart geldi. Kafamın içinde şöyle bir düşündüm:

– Hastalanırım!..

Cahit de düşünüyordu:

– Hile nasıl olabilecek?..

Ben de bir saniye onun gibi daldım, düşündüm!

– Nasıl? Nasıl? Nasıl?

Birdenbire aklıma geldi. Cahit'e:

– Ben buldum... dedim.

– Ne?

– Paşa'ya, "Çok sıkıldım. Biraz gezmeye çıkalım" derim.

Merakla takip ediyordu:

– Ee?

– Çıkacağımızı yine Ulviye'yle sana haber veririm. Gideceğimiz yerde beni beklersin. Hemen Paşa'nın yanından kaçar, hazır bir otomobile biner savuşuruz.

Geniş bir nefes aldı:

– Burası neresi olabilir?

Ve... yine kendisi cevap verdi:

– En mükemmeli Tarabya. Ben iyi bir otomobille beklerim. Sahilde biraz gezinti yapmak istersin. Hemencecik beyaz mendil göreceğin otomobile atlarsın. Ben arabanın içinde saklıyımdır... Mükemmel değil mi?

Ben de:

– Mükemmel!.. dedim, sevindim.

Fakat önsezi midir, nedir, tam böyle zihnimden:

– Nasıl oldu da Paşa bu kadar bizi yalnız bıraktı? diye geçerken dışarıda gürültülü ayak sesleri oldu.

Ve daha kendi sualime kendim cevap bulup veremeden kapı birden açıldı. Paşa en öndeydi, telaşlı bir sesle:

– İşte efendiler!.. dedi.

Arkadan bir sürü adam görünüyor ve hepsi birer birer odanın içine doluyordu.

Bir merkez memuru, iki komiser, bir iki polis, imam, hiç tanımadığım birkaç adam ve Nedim Bey Nazmi. Herkesin ağzından bir laf çıkıyordu:

– Allah... Allah...

– Paşa hazretlerinin refikaları hanımefendi ha?..

– Ne cesaret?..

– Güpegündüz, herkes ayaktayken?..

– A çocuk, sen dünyayı değneksiz köy mü zannettin?

– Rezalet...

– Cinayet!

– Küstahlık...

Daha bir sürü laf. Ben ne olduğunu bilmiyordum. Birdenbire alıklaştım.

Cahit de benim gibiydi. O da ne olup, ne bittiğinin farkında değildi. Şaşkın kalabalığın yüzüne bakıyordu. Fakat merkez memuru Cahit'e doğru ilerdi, polisler de hemen koştular, çocukçağızın iki koluna girdiler. Merkez memuru sanki bir hırsız, bir caniyle karşı karşıyaymış gibi söyleniyordu.

– Be herif, sen ne cesaretle hanımefendi hazretlerinin odalarına kadar girdin?

Cahit cevap verecek oldu.

– Sus!.. diye bağırdı ve kötü kötü söylendi:

– Şimdi kafanı patlatırım!

Ve... yumruğunu havalandırdı. İmam:

– Cürüm tamam. Hepimiz de buradayız... diyordu.

Cahit'i daha fazla bekletmek istemediler. Koluna giren polisler odadan dışarıya sürüp çıkardılar.

Cahit'in nedense hiç sesi çıkmıyor, yalnız Paşa'nın yüzüne:

– Yaktın beni alçak!.. der gibi dik dik bakıyor, dişlerini dehşetle sıkıyordu.

Ben bağırdım:

– Onu nereye götürüyorsunuz? O benim nişanlım!

Merkez memuru ve... imam döndüler, hain hain yüzüme baktılar.

Cahit de ayaklarını diretti:

– Ne oluyorsunuz?

Fakat polisler yetmiyormuş gibi komiserler de çocukçağızın üzerine abandılar ve... bir kuş gibi onu uçurdular. O kadar da acele ediyorlar, o kadar da sıkboğaz edip hadiseyi büyütüyorlardı ki, dışarıdan biri görse, ya:

– Bir cinayet olmuş, katili tuttular, der.

Yahut da:

– Yaralıyı hemen hastaneye kaldırmak için telaş ediyorlar, hükmünü verir.

Beni de şaşırtan zaten bu el çabukluğu, herkesin yüzünde ve gözlerinde gittikçe büyültülen muammalı edaydı ya?..

Ne olduğunu, Cahit'in kabahatinin hangisi olduğunu birdenbire kestiremiyordum. Hem, Cahit'in bu tarzda bir baskına uğrayıp bir katil, bir haydut, bir şaki gibi çıkarılması beni şaşırtmıştı. Başka şey düşünemiyordum.

Şimdi odada yapayalnızdım. Sinirlerim dehşetli bir "panik"e uğramıştı. Karyolanın kenarına kadar zor gidebildim ve:

– Allahım nedir bu bana yaptıkların? diye yüzükoyun kapandım. Kendimden geçtim.

Ağlıyordum. Ciğerlerim yerinden sökülüp parça parça ağzımdan dışarıya çekiliyormuş gibi göğsüm sancılanıyordu.

Bilmiyorum ne kadar zaman sonra:

– Hanımefendi, hanımefendi... diye beni sarsan bir elin silkintisiyle yattığım yerden doğruldum.

Karşımda yine o deminki merkez memuru vardı. Onu görünce deliren bir haykırışla bağırdım:

– Cahit ne oldu?

Kaba adam:

– Üzülmeyiniz... filan diyeceği yerde, omuzlarını silkti:

– Onun hakkında görüşmeye geldim, dedi ve... sordu:

– O efendiyi tevkif ettik. Biraz sonra hapishaneye göndereceğiz. Ancak, Paşa hazretleri Avrupa'ya gönderilmesinin daha uygun olacağını, bütün masrafları kendilerinin yapabileceklerini, hapis veya tevkif edilmesinin sizi çok üzeceğini söylediler. Eğer siz de razı iseniz Avrupa'da Paşa'nın yardımıyla hem tahsiline devam eder, hem de iyi yaşar. O takdirde biz hadiseyi hiç olmamış saya-

cak, Paşa hazretlerinin emirlerini yerine getirmeye çalışacağız. Ne diyorsunuz?

Olay o kadar ehemmiyetli anlatılıyordu ki, ne söyleyeceğimi, ne yapacağımı bilmiyordum. Gözümün önünden birer birer geçti:

Hapishane... Taş bir oda... Yalnızlık... Rutubet, koku, farelerin, akreplerin dolaşışı! Bir vücudun çürümesi! Çabuk ölüm!

Dehşetle ürktüm:

– Avrupa'ya gitsin! diye bağırdım ve...

– Bunu hemen yap! der gibi, merkez memurunun ellerinden tuttum. Arkasından:

– Peki ama, onun kabahati ne? diye sordum.

Merkez memuru sorguma:

– Aklınız ermez hanımefendi. Şimdi anlatması da uzun olur. Kabahat büyük... Ağır! diye baştan atma bir cevap verdi, yürümeye başladı.

O zaman arkasından koştum, her şeyi kaybeden, her şeyi mahvolan bir insan yıkılışıyla omuzlarından yakaladım:

– Onu, son bir defa daha görmek isterim... diye bir çığlık kopardım.

Ve... omuzlarını bırakmadım, bütün gücümle sarstım, çektim.

– Hayhay... Görürsünüz. Telaş etmeyiniz. Biz de onun iyiliğini istiyoruz... dedi. Biraz burada kalınız getirteyim.

– Hayır ben de beraber gitmek istiyorum.

– Olmaz.

Memur, iki ellerimden tuttu.

– Ben de burada kalacağım. Şimdi o buraya gelecektir, dedi. Seslendi:

– Ahmet Efendi, Ahmet Efendi...

Koridorda bir polis varmış. Koştu, geldi:

– Efendim?

– O efendiyi alıp buraya getirin...

– Başüstüne efendim.

Polis, koştu. Memur bana anlatmaya çalışıyordu:

– Hanımefendi, unutunuz bu adamı. Mücadele için kuvvetiniz yok. Padişaha kadar herkes Paşa'nın arkasında. Siz yalnızsınız. Niçin bunu düşünmüyorsunuz ? Onun üzerine düştükçe vaziyeti güçleştirirsiniz. Bırakınız, Paşa ona mühim bir servet versin, Avrupa'ya göndersin. Onun için de iyi olur, sizin için de. Mademki, beraber yaşamanıza, sizin buradan kurtulmanıza imkân yoktur. Bari hiç olmazsa o iyi koşullar içinde yaşasın. Birbirinizi nasıl olsa bir gün unutursunuz. Yeryüzünde her şey unutulmaya mahkûmdur...

O, daha anlatır, beni teskine, kandırmaya çalışırken, komiserler, polisler ve sivil adamlar tekrar onu ortalarına almışlar, Paşa da arkalarında geldi. Ellerine kelepçe vurmuşlardı. Birdenbire o kalepçeleri görünce o kadar fenalaştım ki düşüp ölüyordum zannettim. Onun bir sözü bana kuvvet verdi:

– Belkiys, kendine gel.

Üzerine koştum, boynuna sarılmak, başını göğsüme çekmek, didiklemek, ağlamak, haykırmak, can vermek, beraber sarılıp ölmek istedim. Bırakmadılar.

O benden daha metin davrandı:

– Üzülme Belkiys. Allah büyüktür. Belki seni bir defa daha göremeyeceğim. Allahaısmarladık, dedi.

Ve... gözlerinden yaş boşanarak devam etti:

– Kendini sıkma. Senin sıkılman beni daima azap içinde bırakır. Henüz insanların zulmü iyi niyeti boğabiliyor.

Ve... hıçkırarak kollarını uzattı:

– Bak, bileklerimde kelepçe var. Bu samimiyetime vurulan, yeryüzünde eşitliği tanımayanların kelepçesidir. İnsanlar, eşit

haklara sahip oluncaya kadar bu kelepçeleri taşıyacaklardır. Ve... kuvvet daima hakkı yumruklayacaktır.

Sesi kısıldı, kısıldı:

– Biz kuvvetin yumruğunu yedik!.. dedi.

Ben hüngür hüngür ağlıyor, dizlerimin beni ayakta tutamayacak kadar zayıfladığını hissediyordum.

Yanına gittim. Kelepçe içinde birbirine boğdurulan ellerini öptüm... Öptüm. Islattım. O da korka korka dudaklarını uzattı, alnımdan öptü:

– Allahaısmarladık...

Ve... son sözlerini söyledi:

– Üzülmeyeceksin... Düşünmeyeceksin.... Aldırmayacaksın... Beni unutacaksın... Yaşamak için yaşayacaksın!

Sonra, döndü, Paşa'ya dik dik baktı; kollarını uzattı:

– Beni götürünüz... dedi.

Yürümeye başladı.

Arkasından müthiş, bütün kulakları çınlatan bir feryat kopardım:

– Cahit!

Bu feryat anını çok iyi hatırlıyorum! Bu bir sevgilinin ölümünün arkasından kopan feryattı. Bu bir insanın, bir şuurun, bir mazinin, bütün bir varlığın felce uğrayışından kopan feryattı!

Bu feryat öldürebilir bir feryattı; öldüren bir feryat oldu!

* * *

Cahit'i götürürlerken beni de yerden almışlar, yatağıma kaldırmışlar. Ulviye anlatıyor. Boyuna inlemişim ve...

– Cahit. Nereye gidiyorsun? Bana mektup yazacak mısın? Varır varmaz telgraf çek, e mi? diye sayıklamışım.

Bazen de haykırmışım:

– Cahit yetiş öldürüyorlar! Cahit koş boğuluyorum!..

Bir de:

– Niçin bu kadar üzülüyorsunuz hanımefendi? diyor.

Üzülmememin imkânı var mı? Üzerine bu kadar çullanılan bir insanın üzüldüğüne değil, çıldırmadığına şaşmalı!

* * *

Çok fenayım!

Ayakta bir gölge, bir hayalet, bir iskelet gibi dolaşıyorum.

O gidiş, o bağlanış ve o... götürülüş gözlerimin önünde kara bir idam yaftası gibi asılı duruyor! Ve... beynim çatlayacak, kafatasımı parçalayıp fırlayacak gibi zonkluyor.

Onun benden ayrıldığına, götürüldüğüne bir türlü inanmak istemiyorum. Giden, götürülen, ayırtılan bir insan gözlerime bu kadar sokulamaz, bana bu kadar yakın olamaz!

İnanıyorum ki, ben onunum ve... daima onunla bir olacağım. Muhakkak ki, bir mektup, bir haber, bir adam, bir tesadüf herhalde bir gün onun sesini, onun yazısını, onun sözünü, hatta onu bana getirecektir. Bu ümidi kaybettiğim gün ben yaşayamam, yarısı sökülüp alınan ciğerlerimle, bütün bütün çıkarılan kalbimle çırpına çırpına, boğula boğula ölürüm! Kendimi, bu anda bu kadar tutabilmem bile onun yok olduğuna inanmamamdan geliyor.

Yoksa, şimdi bana düşen iş, ya iki parmağımı gırtlağıma geçirip sıkmak, ya mecnun gibi dağlara düşmek olurdu! Ancak ümit ve ıstıraptır ki insanları yaşatabiliyor ve... bunlar birbirini katık edip kendilerini besleyebiliyorlar.

* * *

Birdenbire aklıma geldi ve... hemencecik yarı vücuduma felç indi sandım. Aklıma gelen: onun boğdurulması. Para ve mide insanları çok düşürmüş, çok değiştirmiş!

– Avrupa'ya gönderiyoruz... diye, bir yağlı ipin altına da götürebilirler. İki mert ve açık bileğe kelepçe vurmasını, bir nişanlıyı eşinden ayırıp zorla bir şehvet düşkününün koynuna sokmayı bilenler avuçlarında parlayacak beş on altın için bir yağlı ipi çekmekten de sakınmazlar! Yirminci asır, "vicdan"ın adını değiştirip, "para..." koydu.

Mademki, onun nereye gittiğini bana söylemeyecekler, nerede olduğundan bana haber vermeyecekler paranın, "zindan", "ip", "boğum" adlarını da değiştirip, "Avrupa" koyabileceğini hatıra getirmek delilik olmaz.

Fakat ben, kendimi Ulviye'nin sözlerine inandırmak istiyorum:

– Paşa hazretleri, Cahit Bey'in yanına bir de adam verdiler. Avrupa'da istedikleri yere gidip kalacaklar. Paşa benim yanımda talimat verdi: "Katiyen incinmemesine, üzülmemesine dikkat ediniz." İstedikleri yalnız sizin onu ve onun sizi unutabilmenizdir. Paşa Cahit Bey'i incitmek değil, bilakis onun memnunluğunu kazanmak, onu refah ve servete boğmak, bu suretle kendisini affettirip, sevgisini mazur göstermek için çalışacaktır.

İnşallah böyledir.

Bönlüğümüzden istifade ettiler, beş-on dakika içinde her işi görüp çıktılar ve Cahitçiği ortadan kaybettiler.

Ne bilelim biz?.. Ne avukatız ne de başımızdan böyle birkaç şey geçti. Kendimizi toparlayıp:

– Hey... Ne oluyorsunuz, dalavere yok!.. diyebilirdik. Değil böyle, hatta, Cahit'i benimle koyun koyuna görselerdi ne olurdu?.. Gene ne idamlık, ne zindanlık, ne Avrupalık bir şey yoktu. Belki de bizim:

– Eh, artık... dememiz Paşa'yı yere vurur, bütün silahlarını elinden alırdı.

Ama, iş işten geçtikten sonra böyle düşünebiliyorum!..

Hiç şüphe yok ki artık Paşa:

– Keklik torbada... diye düşünür, geniş ve... rahat nefesler alır. Fakat bu torbada zannettiğinin etini çok güç yiyecek, belki de dişleri kırılacak!

* * *

Utanmaz adam!.. Akşam yanıma geldi. Daha görür görmez yüzüne tükürdüm ve bağırdım:

– Ne yüzle yanıma geldin?.. Yaptıklarından utanmıyor musun?.. Ne yaptın Cahit'i?..

En çok beni kızdıran, köpürten tarafı da bu kadar hakaretten sonra bile benimle kavga etmemesi! Buna çıldırıyorum, kendi yumruklarımla kendi başımı dövecek oluyorum. Biraz cevap verse, biraz benimle kavga etse, biraz:

– Eh, sen de!.. dese bu kadar hırslanmayacağım.

Yüzüne tükürmeme hiç tınmadı, yine iki kat:

– Hanımefendi. Prenses hazretleri. Üzülüyorsunuz efendim. İstirahat buyurunuz... filan diye her zamanki nezaket ve reveranslarıyla sağımda solumda dolaştı durdu.

Riya ve nezaket bir insanda ancak bu kadar birleşip böyle üçboyutlu bir hal alabilir! Sanki, bütün söylediklerim bir başkası için ve... bütün yapılanlar bir başkasının marifeti.

Hayret!..

* * *

Gece bir saniye bile uyumadım. Ateşler içinde yandım, kavruldum. Gözümü açıyorum: Cahit... Kapatıyorum: Cahit!

Sanki kızgın bir işkence topuzuyla başım dövüldü, dövüldü ve... kulaklarım yalnız onun:

– Üzülmeyeceksin... Düşünmeyeceksin... Aldırmayacaksın...

Beni unutacaksın... Yaşamak için yaşayacaksın... Haydi Allahaısmarladık!.. diyen sözlerinin acılığıyla uğuldadı, uğuldadı!..

Bu geceden sonra:

– Kulaklarım sağırlaştı.Ve:

– Gözlerim körleşti!.. dersem doğrudur.

Hakikaten, gözlerim yalnız kelepçeli kollarını gerip insanlığın zorbalığını haykıran hayal... ve kulaklarım yalnız:

– Belkiys. Beni unut!.. diyen sesle kaplı.

Başka ne bir resim, ne bir ses gözümde ve kulağımda yer bulamıyor.

Onu unutmak mı?.. Bu, ne imkânsız şey Ya Rabbi!..

İkinci bölüm

Beş yıl sonra

Cahit'le ayrıldığımızın tam beşinci yılı. Kış. İstanbul'dayız. Şişli'de muazzam bir konakta oturuyoruz. Paşa benim adımı:

– Bebek... koydu.

Ve... ben de sahiden:

– El bebek, gül bebek... dedikleri gibiyim. Dünya umurumda değil.

"İç bade güzel sev var ise aklü şuurun
Dünya var imiş ya ki yok olmuş ne umurun..."

diyen şairle beraberim. Gülüyorum, seviniyorum, içiyorum, hiçbir şeye aldırmıyorum. Daha doğrusu Cahit'in istediği gibiyim.

Üzülmüyorum!..

Düşünmüyorum!..

Aldırmıyorum!..

Unutuyorum...

Yaşamak için yaşıyorum!..

Bana:

– Unutacaksın... İnsanlar unutmaya mahkûmdurlar... diyen merkez memurunun da hakkı varmış.

Artık Cahit, zihnimde yoklandıkça kendisini meydana koyan bir hatıra.

Bir hatıra. O kadar. Yalnız bu kadarlık zevki veya ıstırabı var. Delirten, ağlatan, koşturan hıçkırtan ve felç getirebilen o anlar şimdi beynimde sadece ağulu bir hayat safhası gibi duruyor. O ıstırabı, o yarayı yeniden kanatıp sızlatmaya lüzum yok.

Ben de yaşıyorum.

– Öldü... diyorlar, üzülmüyorum.

– Açlar varmış!.. diyorlar, düşünmüyorum.

– Zavallı bir hasta... diyorlar, aldırmıyorum!

– Kalbiniz yok mu?.. Siz sevmediniz mi?.. diyorlar.

– Hayır... diyorum.

– Yaptığınız doğru değildir. Dedikodu ederler... diyorlar.

– Bana vız gelir. Ben kendi keyfime bakarım, diyorum.

Atım var, arabam var. Konaklarım yalılarım, param, mücevherlerim var. Konağımın içi hizmetçiler, sofracılar, cariyeler, halayıklar, kâtipler, yaverlerle dolu. Misafirlerim, dalkavuklarım, âşıklarım, adamlarım, adamlarımın adamları her gün konağımın kapılarını aşındırıyorlar. İnsanlara en büyüklerinden en küçüklerine kadar hiçbir kıymet vermiyorum.

– Filan Paşa. Falan milyoner... diyorlar.

– Ne demek?.. deyip dudak büküyorum.

Hayata kıymet vermiyorum ki, şöhretlere, insanlara kıymet vereyim. Ve... her şeyi yaşamak, her şeyi görmek, her şeye doymak istiyorum. Bunun bir ifadesi de:

– Hayvanlaşmaktır.

İnsan kılığında hayvanlık. Ooh... Bu ne mükemmel şeymiş. His yok, ıstırap yok, aşk yok, vicdan azabı yok, fazilet yok. Hepsini inkâr eden, hepsini hor gören bir yaşayış!..

– Parra..

Bu hiç olan şeylerin hepsini getirebiliyor, hepsini insana kazandırabiliyor.

– Parrra...

Verdiğim, iltifat ettiğim hatta:

– Nasılsın?.. demekle geçtiğim dalkavuk ve adamlarım bu bende olmayan, bende olmamasına karar verdiğim her şeyi benim için yaratıyorlar:

– Ne vicdanlı Hanımefendi...

– Ne hassas kadın!..

– Bu ne fazilet...

– Ne şaheser ruh!.. diyebiliyorlar.

Hele, o biçare Paşa'nın:

– Bebek... dedikçe gözlerinin dibinden tutuştuğunu görüyorum. "Bebek" kelimesi ağzından dudaklarını kavuran bir alev dalgası gibi çıkıyor. Ve... o, hâlâ benim için:

– Bir sağmal inek...

Yahut da:

– İşlenen bir altın madeni... olmaktan kurtulamıyor.

O da maaşı dolgun, efendisi iyi bir müstahdemin gösterebileceği bütün fedakârlığı, bütün sadakati göstermekte kusur etmiyor!..

Cahit'le bizi ayırdığı günün ertesi:

– Gezmeye çıkıyoruz... dedi, beni yata götürdü ve... iki ay öncesine gelinceye kadar yazlı kışlı bütün Avrupa'yı bana dolaştırdı, servete ve sefahate boğdu. Bu dört sene on ay içinde neler yapmadım, neler görmedim...

Beni Cahit'in yeisinden kurtarmak için sefahtin en çılgın sahnelerine atmaktan korunmadı. Bana Cahit'ten tek kelime bahsetmemek ve benim:

– Cahit... dememem için beni servete boğdu ve bana şampanya havuzlarında banyo etmeyi öğretti ve... ben onun istediği seviyeye yükselebilmek veya düşebilmek için daima kendime telkin yaptım:

– İnsanlar, her şeyi unutmaya mahkûmdurlar...

Hatta, o kadar unuttum ki ve... o kadar unutmaya alıştım ki, kendimi bile yeniden yarattım!..

Venedik'in gondol âlemlerinde, Monte Carlo'nun bakara salonlarında, Alpler'in kışında, Paris'in çılgınlığında, Nis'in hülyalı gecelerinde, Valensiya'nın, Madrid'in, Jenev ve Viyana'nın şehveti kudurtan günlerinde bir kere bile kendime sormadım:

– Belkiys bu ne hal?..

Çünkü o Belkiys değildi. Onda:

– Fazilet... vardı.

Bunda yok. Onda:

– Vicdan... vardı.

Bunda yok.

– Aile, bağlılık, aşk... diye bilinen kavramlar vardı.

Bunda yok.

O Belkiys öldü, şimdi yeni bir Belkiys yaşıyor:

– Prenses Belkiys!..

Yaşamak için yaşayan Prenses!..

İkiyüzlü Prenses!..

* * *

Tokatlıyan'da,[5] Nazan'ın düğünündeydik. Bu, içki, dans ve şehvetin kucaklaşıp cazın taşkın ve bol ahengi içinde insanları çıldırtan bir gece oldu. Ben Nis'in son karnaval gecesinde de bu kadar eğlenebilmiş, Foliberjer'in artistler balosunda da bu derece kendimi zevkin dudakları arasına verebilmiştim.

İçtik, eğlendik, dans ettik ve... çıldırdık! Fakat ne tuhaf şey... İnsan gözlerini biraz şöyle kaydırıp da salonları dolduran ve en

5 Beyoğlu, İstiklal Caddesi'nde 1897'de açılmış, ününü uzun yıllar korumuş bir otel.

lüks tuvaletleri içinde mücevher ve servetten birer pervane gibi durmadan dönen çiftlerin içyüzünü görmeye çalıştı mı nelerle karşılaşıyor?..

– Bir kadın en aşağı beş-on erkeği bir arada idare edemezse onun kadınlığı neye yarar? diyen Cavide'nin hakkı var.

Sahiden öyle. Baktım da, her kadının önünde, arkasında kâh solucanlaşan ve sinsi sinsi damarlara girip kalbe uzanmak isteyen, kâh bir tilki gibi pusuya yatıp avının gözü içine bakan ne çok erkek var! Açık, senli benli olanlar da yine başka?

Artık ben de bunlardan birisiyim. Benim de, dudaklarım için bir memuriyet kapısında sıra tutanlar gibi bekleşenler var. Bu sırada mebus var, avukat var, doktor var, nazır var, tüccar var! Hepsini idare ediyorum, hepsi bana tapınıyor. Onun için bütün bu görgülerim bana hayret vermiyor. Artık ben de insanları yalnız kadınlık ve erkeklik hüviyetleriyle yaşıyor... görüyorum. Bu yaşayışta en kuduz bir şehvet bağından başka bir şey aramamak lazım. Yirminci asır salonları insanları üç hedef üzerinde birleştiriyor: Para... Mide... Şehvet!.. Geriye kalan her şey en geri olmaya mahkûm edildiler. Bu sözlerimi birisi işitse bana:

– Aman ne muhafazakâr kadın... der değil mi?..

Halbuki, en ileri, en sol fikir ve prensipler de bu hayatı ve bu insanları benim gözümle görmüyorlar mı?..

Fakat ne yalan söyleyeyim, bütün bu değişik his ve hüviyetimle beraber yine Nazan'a şaşmadım değil.

Belki Şişli'nin en güzel delikanlısıyla evleniyor. Kendisi ne kadar güzelse, kocası da o kadar güzel ve... zengin. Hemen hemen düğündeki bütün kadınların gözü onun üzerindeydi. Kadınların çoğu damarlarını alevlendiren kızıl bir humma içinde yana tutuşa onun etrafına toplanıyorlar, kendilerinden geçerek onu seyrediyorlardı.

Onunla bir defacık dans etmek, bir defacık göğüs göğüse verip ten kokusunu ciğerlerine sindirmek için sıra bekleyenler çoktu. Hele başlarında Melahat olan bir grup, delikanlının gözleri içine onu yiyecek, kapacak gibi bakıyordu. Melahat ki, Şefik'i senelerce sevmiş, onunla evlenmek için her şeye baş vurmuş, hâlâ unutamamış bir kadın! Şimdi hasretle kinle düğünde bulunuyor, Nazan'ı bir kaşık suda boğmak için arkasında dolaşıyor. Fakat Nazan'ın bütün bunlara aldırdığı yok. En çok şaştığım da bu ya?!. O, sanki evine bir koltuk kanepe, avize yahut da bir tablo alınıyormuş gibi kayıtsız. Hep arkasından koşan erkeklerle şakalaşıyor, onlarla konuşuyor, kimisine ümit veriyor, kimisine:

– Artık benden bir şey beklemeyin... diyor.

İki defasında da kulaklarımla işittim. Dolar kralının oğlu Makenzi'ye:

– Yarın akşam çayında beraber olacağız sevgilim... dedi.

Habipzade Murat'a:

– Yukarıda odam var. Üç-beş dakika sonra çık beni bekle e mi?.. dedi.

İkisi de genç, çapkın, zengin ve... uçarı çocuklar. Birisi babasının kömür ve pamuk işlerinden vurduğu milyonlarca doları sayı bilmeden harcıyor, öbürü fındık krallığının getirdiği bütün serveti Şişli'nin salonlarında eritip tüketiyor. Fakat Nazan'la olan ilişkilerini bu noktadan ölçmemek lazım. Nazan da zengin. Hem kendi serveti var, hem babası memleketin bütün tiftik, yün, afyon ihracatını elinde tutan bir adam. O da her zaman dolar kralı kadar dolar, fındık kralı kadar servet ortaya koyabilir. Vardığı genç de öyle. İzmir iskelesinden üzüm, palamut diye ecnebi vapurlarına ne yükleniyorsa onların depolarından yükleniyor. Ve... bunlar ne para getiriyorsa babasının yazıhanesine giriyor. Kendisi de mükemmel bir çocuk. Hem eli de öyle açık ki... Demek ki, Nazan'ı bağla-

yan para değil. Daha ziyade şehvet. Gönülden gönüle uçmayı, birçok erkekleri toparlayıp arkasından koşturmayı spor ve biraz da süs biliyor! Hoş, bir kadın için de bunun zevkine doyum olmuyor ya? Kendimden tecrübe ediyorum.

Bir kadının başına toplanan ne kadar çok erkek olursa zevk, heyecan, ihtiras ve... tam ifadesiyle keyif de o kadar çok ve hudutsuz oluyor. Birisini bekletmek, birisine ümit vermek, birisine vaat etmek, birisine:

– Daha sıran değil... demek, birisinin ayaklarının dibine düşüp yalvarmasını seyretmek, öbürünü dilinin ucuna toparlayabildiği bütün övgü cümlelerini söylerken dinlemek, daha bir başkasının yana yakıla aşkından, ıstırabından, intihar etmeyi bile düşündüğünü söylediğini görmekten zevkli şey olur mu?

Bilmem, belki de duygularımda yanılıyorum. Fakat ben böyleyim. Ben, hiçbir zaman hoşuna gittiğim için bir erkeğin kolları arasına kendimi vermeyi düşünmedim. Daima hoşuma giden erkeği seçtim, ona dudaklarımı uzattım, onda hayvanlığımın keyfini buldum ve... başıma üşüşen bütün diğer erkeklerle yalnız spor yaptım. Yine öyleyim. Nazan'ın da aynı şeyi yaptığından eminim. Zaten böyle olmazsa tadı kalmaz ve... o zaman münasebetler daha hafif, daha orta, daha ileri ifadeleriyle "salon flört"ü olmaktan çıkar ki, onun adı, manası, bütün bütün başka ve ayrıdır değil mi?..

Fakat ben Nazan için vaziyeti başka türlü düşünmek isterdim. Zaten, şaştım... demem de ondan. En güzel bir erkek, en güzel bir kocayla evlenen bir kadın daha ilk akşamdan, dolar kralının oğluna:

– Yarın akşam çayında beraberiz sevgilim!.. Habipzade'ye:

– Yukarıya çık, beni bekle... demekten uzak kalmalıydı.

Hatta, yalnız uzak kalacak değil, bütün her şeyi hafızasından silecek, beynini, hatıralarını bir süngerle yıkayacak, kocasının kolunu sıkı sıkıya tutacaktı, onun için örnek ben ve... benim gibiler ol-

mamalıydık. Biz, bahtsızlığımızdan hınç alıyoruz. Benim için artık yeryüzünde beni hayata, aileye, fazilete, insanlık ahlakına, cemiyete bağlayacak hiçbir kayıt yok. Ben, bütün bu bağları ayağının altına alan ve dünya telakkilerini tersine çevirip en üstüne oturan birisiyim. Daha açık: cemiyette en küçük bir vazifesi olmayan birisiyim. Tamamıyla ayrıyım, tamamıyla kendiminim, bedbinliğin yarattığı baş döndürücü bir bencilliğin kulu, kölesiyim. Ölen bir hüviyet, değişen bir hüviyet, yepyeni ve... ters bir şey olamazdı değil mi?..

Hayat beni böyle istedi, böyle oldum. Fakat genç kızlığımın bütün masumluğu ve... inandığı ideal insanlık ve cemiyet telakkisi içinde yürüdüğüm yoldan dehşetli, öldürücü bir sarsıntıyla çevrilmeyip de Cahit'in karısı olsaydım bütün bütün başka bir kadın, kendi hüviyet ve itikadıyla yaşayan Belkiys olacak kalacaktım değil mi? O zaman benim bu salonlarda yerim olmayacaktı. Riya... nedir bilmeyecektim, faziletsizliğe isyan edecektim, inançsızlığa düşman olacaktım, dürüstlüğe karşı koyanlara yumruk sıkacaktım; aile, fikir, çocuk, ahlak, samimiyet, vicdan, şefkat, karakter, iyi insan olmak daima rehberim olacaktı...

Nazan da yazık ki, dejenere neslin kurbanlarından birisi! Ve... onun içindir ki:

– Beş dakika sonra, beni yukarıda bekle... dedikten sonra, hakikaten Şefik'i Cemile'yle tanıştırıp lafa tutuşturdu, kendisi de usulcacık aramızdan kaydı, yukarıya:

– Bekle... dediği odaya çıktı.

Orada ne kadar kaldılar, bilmiyorum?..

Cavidan çok içmişti. Hoş içmeyen de yoktu ya? Hepimiz boğazımıza kadar şampanya, kokteylle dolmuştuk.

– Çocuklar haydi Gardenbar'a...[6] dedi.

6 O dönemde Beyoğlu'nun çok tanınmış bir gece lokali.

– Pek ayıp olur Cavidan... dedim.

– Olmaz... Olmaz... Gidelim!.. diye tutturdu.

– Gider, yarım saat, bir saat kalır. Yine geliriz... diyordu.

– Canım Tokatlıyan'ın cazı Garden'inkinden daha mükemmel bu akşam. İçki burada da var. Dans, kavalye umduğumuzdan bol. Hem neredeyse sabah olacak... dedim.

Dinletemedim. Burhan da Cavidan'la beraber:

– Belkiys Hanımefendi, cidden çok eğleneceğiz... Yarım saat... Yarım saat!.. deyip duruyor, viski ve şampanyadan kızarıp ufalan gözlerini gözlerime dikmiş:

– Haydi... diye, sendeliyordu.

Bir, iki, üç, beş... derken:

– Gidelim... diyenler kadınlı erkekli on beş-yirmiyi buldu.

Fakat muhakkak ki Cavidan, Seza, Nüzhet, Jale, Bedia, Neriman sonra... Nusret, Haydar, Şekip, Tahsin, Hilmi kokteyllerin başa vuran hızı içinde daha çok eğlenmek, delice eğlenmek kendilerini zevkin hudutsuzluğuna çılgıncasına kaptırmak istiyorlardı. Hele Neriman başına bir külah geçirmiş ağzında da bir düdük boyuna cırcır öttürüyor:

– Hâlâ mı buradayız?.. diye durduğu yerde sabırsızlanıyordu.

Nusret:

– Otomobille gideriz değil mi? diye kapıya doğru yollandı, garsonlar da dalmış bizi serediyorlardı.

Cavidan atıldı:

– Hayır... Hayır...

Jale bağırdı:

– Şuracık... Otomobille gidilir mi?..

Seza:

– Vallahi olmaz... Yürüyerek gitmezsek ne zevki olur?..

Hilmi:

– Hani benim düdüğüm.. diye avaz avaz bağırıyor. Bedia'ya:

– Muhakkak sen aldın. İşte elinde... diyordu.

Cavidan da, sanki kendi evinin bahçesine çıkacakmış gibi:

– Çocuklar, hepiniz birer düdük alın. Öttüre öttüre gideriz olmaz mı?.. diyor, hep birden:

– Hay... Hay... Gideriz... sesleri yükseliyordu.

Galiba, yine içlerinde en sağlam kafalı ben ve Tahsin'dik ki:

– Ne yapıyorsunuz kuzum. Gardenbar'a gideceğiniz yere galiba polis karakolunu boylayacaksınız... dedik.

Şekip de biraz akıllı çıktı:

– Doğru... Doğru... Aksi bir polise rastlayabiliriz... Sokakta bağıra çağıra... düdük çala çala bu kadar kalabalıkla gidilmez... dedi.

Kestirme kapıcıya seslendi:

– Bize dört-beş otomobil getirt...

Fakat Tokatlıyan'dan çıkış da ömür oldu. Yirmi-otuz kişi birden kapıya yığılınca Şefik:

– Ne oluyor?.. diye gelmiş.

Bizimkiler Şefik'i görünce:

– Haydi damat bey sen de... diye tutturdular.

Şefik:

– Yapmayın canım... Misafirlerimden ayıp olur. Nazan'ın haberi yok... diye sızlanıyordu.

– Olmaz... Olmaz... Biz senin şerefine eğleniyoruz... diye, Şefik'in bütün itirazlarına aldırmadılar bile, kapıcı:

– Otomobiller hazır efendim.. deyince:

– Haydi... diye Şefik'i de kargatulumba ederek otomobile aldılar.

Zavallı Şefik:

– Yahu, Nazan küplere binecek... Daha ilk geceden beni bıraktı gitti... diyecek!.. Vallahi benimle kavga eder... diye, sağına soluna söylenip duruyordu.

İçimden:

– Aptal... Sen onu bırakmadın, o seni bıraktı. Yukarıya çıkaydın da, odana bakaydın... dedim ve Cavidan'la uzun uzun göz göze kaldık.

Paşa'nın da benim böyle cümbür cemaat dedikleri gibi Gardenbar'a geldiğimden haberi yoktu. Herhalde salonda fırıl fırıl beni arayacaktı. Gardenbar'a bir fırtına, bir sağnak gibi girdik. Kapıcı Arap da şaşırdı ve... beyaz dişlerini göstererek uzun, hayret dolu bir:

– Oooo!.. çekmekten kendisini alamadı.

Hepimizi ayrı ayrı tanıyor. Fakat hiçbir zaman böyle topumuzu bir arada görmemişti. Hem de ne haldeydik.

Daha, kapıdan içeriye girer girmez Jale ile Nusret içeriden taşan valsin coşkun ahengine kendilerini kaptırdılar ve koridorda oynamaya başladılar. Ötekiler de açlıktan kurtulan kıtlık düşmanları gibi salona adeta hücum ettiler. İçerde beş-on kişi ancak vardı. Localar da pek tenhaydı.

Müzik susmak üzereydi. Biz kapıdan içeriye böyle boşalıverince tekrar bütün hızıyla harekete geldi. Salon yıkılacak gibiydi. Cazbant durmadan çalıyor, hepimiz durmadan, çılgıncasına dans ediyorduk.

Ömrümde bu kadar laubali, taşkın, kayıtsız ve sarhoş olduğum zamanı hatırlamıyorum! Salondaki yabancılar ve artistler de hep birden bize uymaya mecbur oldular. Ve bir evin, bir ailenin tanışığı çocuklar gibi her türlü yabancılık, sakınganlık hislerini atarak göğüs göğüse, dudak dudağa, kucak kucağa verip Gardenbar'ı inletiyor, boyuna şampanya patlatıyorduk.

Hele oradaki iki Amerikalı:

– Bütün ömrümüzde bir bu gece yaşıyoruz... dedikçe:

– Garson, şampanya... diye haykırıyorlar, sahiden bu geceden sonrası yokmuş gibi kendilerini tamamıyla çılgınlığa kaptırmış son vitesle gidiyorlardı. Bizim de onlardan aşağı kalır halimiz yoktu.

Neler yapmadık?.. Hele artist kadınlar şampanyaya gözlerini doyurduktan sonra ne çapkın, ne görülmemiş numaralar yapmadılar.

Bütün özelliklerini kendi benlik ve hüviyetlerini ortaya saçıp döktüler. Kendi kendilerine ve kendileri gibilerle kaldıkları zaman öyle tatlı, öyle içli ve hoş oluyorlar ki, her şeyden önce ölçüsüz bir samimiyetleri var. Bunu ne sahnede, ne masalarda ve ne de bar locasında görmeye imkân yok. Eğer Şefik'in ısrarı ve Neriman'ın:

– Kuzum kocalarımız bizi öldürecekler... Artık gidelim... diye ikide bir söylenmesi, zorlaması olmasaydı, belki de ertesi günü öğleye kadar buradan çıkacağımız yoktu.

Hele vals ve tangoda cazla beraber salonu dolduranların hep birden söylemesi insana öyle tatlı bir baş dönmesi ve... kendini kaybediş veriyordu ki bunun zevki anlatılamaz. Hem, o sıralarda ihtimal yabancı ve sakin bir kulak için:

– Aman bu ne havra gürültüsü... dedirtecek olan bu hep birden söyleyiş bize adeta dünyanın en mükemmel ve seçilmiş bir koro heyetinin söyleyişinden farksız geliyordu. Caz artistlerinin nefesleri kesiliyor, kolları yoruluyor, fakat biz boyuna birer şampanya kadehi uzatıp bir vals veya bir tangonun ismini bağırıyorduk. Bu gecenin çılgınlığını, laubaliliğini, kayıtsızlığını doğrusu ömrümün sonuna kadar unutamayacağım. Fakat bu gece yine Paşa'yla da ilk defa aramızı iyice açtı. Ben... hiç farkında değildim. Kimin yaptığını, ne olduğunu nasıl yapıldığını da bilmiyorum. Biz, tekrar Tokatlıyan'a dönerken sabah oluyordu. Anlaşılan Garden'de üç saat kadar kalmışız. Tokatlıyan biraz tenhalaşmıştı. Biz, hepimiz yorgun, bitkin, yürüyemeyen, fakat sürüklenen birer hayalet gibi birbirimize tutuna tutuna içeriye girdik. İşin farkında olanlar anlaşılan dehşetli içerlemişler, dişlerini sıkarak beklemişler. Nerede olduğumuzu bilen de olmamalı ki, herkes soruyordu:

– Nereden geliyorsunuz böyle yahu?

Paşa da bana sordu:

– Neredeydiniz Belkiys Hanım?

Bir saniye bile ayakta duracak halim yoktu. Gözlerimin önünde sanki kalın bir sis tabakası peydahlanmıştı. Paşa'yı görebilmek için gözümün birisini kapıyor, birisinin aralığından bütün kuvvetimi oraya toplayarak onu görmeye çalışıyordum. İlk önce duvara yaslandım, sonra sırtımı duvardan sıyıra sıyıra oracıktaki iskemleye oturabildim. Gözlerimi kapamak, başımı bir yere yaslamak, öylece kalmak istiyordum. Fazla içkiden başım nasıl omuzlarıma taşınmaz geliyor, sağa sola devriliyorsa, ayaklarım da hâlâ o Gardenbar'da durmadan dinlenmeden dans etmekten ağrıyor, kımıldanmak bile güç geliyordu. Bu halim bana yetmiyormuş gibi Paşa da durmadan, ısrarla soruyordu:

– Neredeydiniz? Niçin bu hale geldiniz?.. Yaptığınız şeyi kendinize yakıştırıyor musunuz? Hiç, bir Prenses böyle sarhoş olur mu?

Evvelkilerini işitiyor, cevap vermek için ağzımı açmıyordum. Fakat son söz biraz beni harekete getirdi:

– Eh... kes artık! der gibi:

– Aman Paşam uzattın. Gardenbar'daydık, dedim. Arkasından, ilave ettim:

– Haydi artık gidelim. Oturamayacağım...

Paşa:

– Zaten, otur desen de oturacak değilim... diye kalktı.

Fakat bu sırada ne oldu, nasıl gördü bilmem, parmağını göğsüme bastırdı:

– Bu da ne? diye haykırdı.

Ne olduğunu bilmiyordum ki cevap vereyim.

– Ne var orada? dedim.

– Rica ederim kalk. Fena oluyorum. Sonra görüşürüz, dedi.

Beni kaldırdı, koluma girdi, sürüdü. Bu kadarını biliyorum, ondan sonra ne oldu, otomobile nasıl bindik, eve nasıl geldik? Hiçbirisini bilmiyorum. Sızmış, kalmışım. Ayıldıktan sonra da, yine Paşa'yla göğsümde parmağını bastırdığı yerin kavgasını yaptık. Epey sürekli ve... çetin bir kavga oldu. Şimdiye kadar bana hiç çatmamış, hiçbir şey söylememiş, her şeyi hoş görmüştü. Ben de daima çatışmaktan çekinmiştim. Bu, ilk kavgamız oldu. Haksız da değil.

– Adam sen de, vız gelir!.. diyorum ama, kabahatliyim.

Kendime gelince gördüm. Hem dudağımın kenarında, hem göğsümde bir emik yeri var. Fakat kim yaptı, nasıl oldu? Hiç bilmiyorum. Gardenbar'da olduğu muhakkak. Kayıtsızlığın sonu... O kadar çok kavalyeyle dans ettim ki, sayısını ben de bilmiyorum. Boyuna:

– *Şanje la dam...*[7] deyip çiftler değiştiriliyordu.

Sonra mum söndü. Dediklerini gölgede bırakan öyle bir âlem içindeydik ki, ısırılmak, koparılmak gibi şeyler hiç kalıyordu. Gardenbar, bar olalı böyle bir şehvet kasırgasına herhalde ilk defa tutulmuştur. Bir daha da tekrarlandığını göreceğini zannetmem. Çünkü hepimiz kendimizden geçmiştik, hepimiz kendimizi vermiştik. Aklımızda hiçbir yüz, hiçbir iz kalmayacaktır. Gözlerimizde ve hafızamızda yalnız ve daima bir hatıra kalacaktır.

Paşa da hâlâ benden isim soruyor:

– Bunu kim yaptı?..

Öğrenip de ne yapacak?..

– Nusret yaptı... Hasan yaptı!.. Hüseyin yaptı!.. demenin ne faydası var?..

Önüne mi geçecek, bir daha yaptırmayacak mı? Hem sahiden kimin yaptığını bilmiyorum... En çok Nusret'le dans ettim, bir aralık, birkaç saniye yanak yanağa verip yıkılmamak, yere düşme-

7 "Kadın eşinizi değiştirin" anlamına Fransızca bir dans terimi.

mek için arkamızı locaya yaslayıp durduğumuz silik bir hatıra olarak gözlerimin önüne geliyor. Bu zaman mı oldu, yoksa başkalarıylayken mi oldu bilmiyorum. Fakat bu adama bir türlü anlatamadım ki... Ben kendisinin değil, canımın istediği erkeğin karısıyım! Eğer bu hakikati şimdi gözünün önüne getirebildiyse bunu öğrenmek için, göğsümde, gerdanımda kalabilecek bir iki diş çürüğünü beklemeye ihtiyaç yoktu. Çoktan fark etmeli, sezmeli.

– Demek ki bir insan zorla karı edilemiyor! demeliydi.

Birçok değil, hemen bütün geceler yatağından kaçan, öpmek istediği zaman bile tüylerinin diken diken olduğunu gördüğü kadının kendisinden başkalarının karısı olduğunu anlamamak kadar aptallık olur mu?.. Ben de, zannediyordum ki, Paşa her şeyin farkında, fakat:

– Başa gelen çekilir... deyip diş sıkıyor!..

Meğer, şimdiye kadar hiçbir şeyin farkında değilmiş. O halde Abuk Başa Cafer hazretlerinin bütün şöhreti, serveti, debdebe, tantanası arasında hayatta tek bir noksan var. O da: torbası!

Zaten, bunu yüzüne karşı da bağırır gibi oldum. Tıpkı, beni yalısına kapattığı ilk günlerdeki bunalımı yaşıyordum. Ne söylediyse sert, daha fazla, daha sinirli cevaplar verdim:

– Gardenbar'daydım. Sana haber vermeye lüzum görmedim. Arkadaşlarımla eğlendim. Senin emrinle oturup kalkacak değilim. Kimin ısırdığını bilmiyorum, fakat ne çıkar? Hepimiz sarhoştuk!.. Öpmekten ne olur? Öpülmek de vız gelir... Senden sakındığım için değil, cildim birkaç gün için az da olsa bir leke taşıyacak diye sıkılıyorum.

Ben, her sözüne böyle cevaplar verdikçe kızıyor, köpürüyor:

– Kadın beni kaatil edeceksin... diye haykırıyor:

– İstemem. İstemiyorum. Böyle şeylere tahammül edemem... diye tepinip duruyordu.

Hele en ziyade:

– Ben namuslu bir adamım... diye bağırışında bir can havli vardı.

Ve... tazyik ediyordu:

– Artık seni kapayacağım!.. Bütün hürriyet haklarını alacağım!.. Salonunu kapatacağım. Ahbaplarını dağıtacağım!.. Bana esir olacaksın!

Ben de, bir köpeği tersler gibi nefretle yüzüne bağırıyordum:

– Sen bana hiçbir şey yapamazsın! Yalıya kapandığım günler geçti. Ne salonumu kapatabilirsin, ne ahbaplarıma bir şey söyleyebilirsin! Bana yaptığını çekiyorsun! Beni böyle sen yaptın!.. Senden nefret ediyorum.

Ve... daha ileriye giderek:

– İşine gelirse böyle benimle otursun. Gelmiyorsa ayrılırız. O kadar!.. dedim.

Yine, bir müddet karşılıklı çekiştik, bağırıştık, kavgalaştık, durduk. En son o:

– Sus artık kadın, fena oluyorum, diye bileklerimden tuttu, beni sarstı, ben:

– Bırak, şimdi avazım çıktığı kadar bağıracağım, diye yerimden fırladım ve yine o:

– Seninle Allah başa çıksın! diyerek odamdan çıktı, gitti.

Ben de biraz kendime gelmeye çalıştım. Şimdi dargınız, konuşmuyoruz. Ben hiç odamdan çıkmıyorum, o da gelmiyor. Fakat ne tuhaf adam. Bu kadar da fedakârlığa razı olmamalı mı? Belki, belki değil, hakikaten hakkı var. Söyledikleri doğru. Fakat onun ve benim için değil. Ben bir defa kendimi onun karısı saymıyorum ki haklı ve istedikleri olsun!

Sefahat ile namusu bir araya getirmek ve bir yapmak! Bu hiç kabil mi? Dejenere nesil işte burada en büyük hataya düşüyor ve hodgamlık namus sayılıyor. Sefahat, dünyanın her devrinde insanlara:

– Kendiniz için, yaşamak için yaşayınız... dedi.

Ahlaka ait düşüncelerim öldürülen Belkiys'in fikirleriydi, ki onun katili ben değilim. Yeni Belkiys böyle hiçbir kayıt tanımaz. Onun için ahlakın ne eskisi, ne ortası, ne ilerisi yok. Geçirilecek bir ömrü var. İnsanlar doğuyorlar ve... ölüyorlar. Bu iki mesafenin arasını yaradılışın bütün isteklerini ortaya dökerek gönülün istediği gibi doldurmak lazım ki, ben düşündüklerimin çok azını yaşıyorum. "Tam dejenere" dediğim sınıfa henüz yetişemedim. Nerede Cavidan gibiler, nerede hâlâ ben?.. Hiç olmazsa ben birkaç kişiyi idare ediyorum, fakat bir Nusret'le oyalanıyorum. Ama, Nusret de bugünlerde ne kadar şekerleşmiş ya Rabbim!..

* * *

İstanbul yavaş yavaş beni sıkmaya başladı. Avuç içinde gibi dar bir hayat! Gardenbar, Maksim, sinema, tiyatro... Sonra birkaç çay; Cavidan Hanımefendi'nin apartmanı, Nazife Hanımefendi'nin konağı, Mollabey'in dairesi. Bir iki gidilebilir balo ve... poker, briç, bakara, beş-on kadın, beş-on erkek. Hele bu yüzler hiç değişmez. Her yerde onlar, her meclis ve salonda onlar. İşte, İstanbul bu ve... bu kadar! Hemen hemen Paşa'ya:

– Kalk gidelim... diyeceğim geliyor.

Hiç olmazsa Paris'te, İsviçre'de filan biraz eğlenirim. Onunla da aramız hâlâ düzelmedi. Mamafih Nusret olmasa, o beni biraz burada tutmasa, gene Paşa'ya biraz sokulur, yumuşatır ve... bir vekilharç gibi yanıma alıp:

– Haydi... der, Paris'i boylarım.

Nedense Nusret beni çok bağlıyor. Zaten tanıdığım bütün erkekler içinde en çok hoşuma giden ve biraz gönlüme hareket veren de o. Ötekiler bana, ciğere koşan kediler gibi görünüyorlar. Hiç yüz vermiyorum, azarlıyorum. Binde bir, keyfim olacak da iç-

lerinden birisini seçeceğim. Hem de öyle kaşarlanmış şeyler ki, cami kapısındaki dilencilere benziyorlar. Birisine bir parça yüz verdin mi, hepsi birden etrafını sarıyor, avuç açıyor!

Sonra aralarında bu işin edebiyat ve felsefesini yapan neleri yok! Tutup bana aşktan sevmekten, gönül azabından; aşkın felsefesinden, ıstırabından, fiyzolojik tesirlerinden bahsediyorlar, ahkâm çıkarıyorlar. Onlar, böyle söyledikçe, ben:

– Aptallar... diyorum ve...

İlave ediyorum:

– Kandıracağınızı mı zannediyorsunuz?..

Budalalar bilmiyorlar ki, onların bu kitapta başladıkları her sayfayı ben çoktan bitirdim.

– Hanyayı da Konyayı da öğrendik... dedikleri gibi biz de dünya ile devranın neler olduğunu çoktan ayırt etmesini bildik.

Hele, içlerinde bir tanc Vedat Bey var. Sulu, sırnaşık, düşkün, sonundan görmüş bir adam. "Türkiye Derileri İhraç Şirketi" diye bir şirketin idare meclisi reisiymiş. Daha bir iki şirkette de azalığı, hissedarlığı varmış. Fakat bunlar hep sonradan olan şeyler. Eskiden Yıldız'da Sultan Hamid'in dalkavukluğunu yapar, sağdan soldan çarpar, Hünkâr'dan kopardığı "atiye"leri[8] istif edermiş. Bir Yahudi müteahhitle gördüğü dalavereli bir işten de birkaç yüz bin lira birden vurmuş, iyice yükünü almış, Osmanbey'de, Nişantaş'ında bir diziye apartman yaptırıyor. Küstahlığını parasının bolluğunda, sonundan görmüşlüğünde buluyor. Hangi çayda, hangi davette olursa olsun mutlaka lafın bir gelişini bulur, servetinden, kazancından, işlerinden bahseder, övünür:

– Rusya'ya bu sene gönderdiğim derilerden çok bir şey değil,

8 Padişah ihsanı, bahşişi anlamına Arapça bir sözcük. Osmanlı İmparatorluğu döneminde "atiye-i seniye" denirdi.

yüz yirmi bin lira kadar kazanabileceğim. Osmanbey'deki apartman fena olmuyor ama, kırk beş bin altın gidecek galiba... Şöyle küçük bir Avrupa turnesi beş bin sekiz yüz altına mal oldu!.. Yeni bir işe başlamak üzereyim ama, hükûmetle de anlaşamadık ki... Çok nazlı davranıyorlar, efendim, çok... Bu kadarı da çekilmez. Ne var sanki? Bir kuru imtiyaz için ben oraya binler, yüz binler dökeceğim. Sonunda bir maden insana ne kazandırır, o da ayrı hesap!..

Bütün bu söyledikleri bana vız geliyor ama, dinleyenler de yok değil... Herkes benim gibi, Abuk Başa Cafer hazretlerinin hesapsız altınlarına sırtını dayamadığı için bazen şaşıranlar ve düşenler de olmuyor değil! Halbuki, yalan. Söylediklerinin dörtte üçünü iskonto ederek dinlemeli.

Sonra, bu Şişli ah... ne Şişli! İnsanın ciğerini okuyor. Hele, Cavidan:

– Yine mi bu sonundan görmüş herifi söyletiyorsunuz? Palavra, o metelik bile sarfetmez. Lafla avlanıyor!.. der, bu adamın söz söylemesine dehşetli sinirlenir.

O da az kâfirlerden değil. Ya tecrübesi var biliyor, yahut da adamın gözlerinden okuyor. Geçen gün onu öyle bir bozdu ki... Vedat Bey Ayseli Nimet Beylerde bir kenara çekmiş, boyuna anlatıyor, Veysel Beylerin Nihade'yi çekiştiriyordu. Cavidan'la Nihade'nin de içtikleri su bir yere gider, canciğerler. Vedat Bey:

– Hiç zevki de yoktur hanımefendiciğim. Nedir o incileri? Gülünç, ridikül bir şey... diyordu.

Cavidan bunu duyar duymaz, söze atıldı:

– Affedersiniz beyefendi... Arkadaşımın zevkine hakaret ediyorsunuz. Nihade Şişli'nin en iyi giyinen en güzel kadınıdır. Hele incileri için söylediğiniz pek saçma. Ya siz inciden anlamıyorsunuz, yahut da Nihade'ninkiler gibi sahici inciyi ömrünüzde görmediniz, dedi ve... huşunetle ilave etti:

– Hem, niçin Nihade'yle bu kadar alakadar oluyorsunuz? Sizi, beğenmediği ve iyi karşılamadığı için mi? Ona, kendilerini kurban vermek isteyen sizden çok daha zarif, hem de güzel ve... zengin yüzlerce erkek var. Maksadınızı anlıyorum değil mi?..

Vedat Bey, Cavidan'ın bu çok ağır, asabi, hiç beklemediği sözleri karşısında sarardı, morardı, dudaklarını ısırdı, bir şeyler söylemek istedi.

– Yanlış anladınız hanımefendi... Bendeniz Nihade Hanımefendi'nin hürmetkârlarındanım... Haksız yere beni haşladınız... filan... dedi.

Fakat Cavidan dinlemeye tahammül göstermediği için önüne baka baka Aysel'in yanından ayrıldı, gitti. Fakat herhalde kaba, mağrur, kesesine güvenen, kendisini beğenen bir adam. Yatkın, ince, şuh, kırım döküm, uysal, ruhtan anlar, fedakâr, cana yakın ve... biraz, hatta biraz değil epeyce hoşgörülü erkek salona ve aramıza yakışıyor. Vedat Bey Şişli'nin değil, Divanyolu'nun adamı. Hem öyle de çirkin ki, benim yüz tane gönlüm olsa bir tanesini bile vermem. Kısa boylu, marsık tenli, akrep bıyıklı, sinir, çelimsiz bir adam. Bu kuruluğuna, kısalığına göre bari boyundan yüksek gururu olmasaydı! Hele sululuğu insana nefret veriyor. Bir de yapıştı mı kene gibi ayrılmak bilmiyor. Nasılsa, o gün yalnız Cavidan'ın önünden kaçtı! Yoksa, imkânı yok, yüzüne tükürseniz yine o bunu iltifat sayar:

– Hanımefendi... Hanımefendiciğim... diye arkanızdan ayrılmaz.

Birkaç defa da bana musallat oldu, yakamı zor kurtardım. Hele, birisinde Akil Mithat Bey'in davetindeydik. Epeyce içmiştik. Şarap, şampanya, viski, kokteyl karıştı da ondan galiba, hafif bir baş dönmesi geldi, kendi kendime salonun yanındaki küçük odaya çekildim, biraz başımı dinlemek istedim. Birkaç dakika sonra bir de baktım:

– Ne oldunuz Hanımefendi?.. Cidden merak ettim. Limonlu bir şey... Amonyak filan emretmez misiniz?.. diye karşımda peyda oldu.

– Hiçbir şey istemiyorum... dedim, aldırmadı.

O yine kendi bildiğini okuyordu. Kızdım, üst üste adeta bağırır gibi:

– Mersi... Mersi... Mersiiii!.. dedim.

Sanki:

– Hay... Hay... Çok iyi oluyor. Biraz daha... dermişim gibi, münasebetsiz bu sefer yanıma da oturdu.

– Başınıza biraz masaj yapayım efendim. Çok iyi gelir... Hele sizin vücudunuza malik olanlar... filan diye söylenmeye başladı ve hemen bir kolunu omzuma attı ve elini başıma getirdi.

Müthiş içerledim, hiddetten ne baş dönmem, ne hafif sarhoşluğum, hiçbir şeyim kalmadı.

– Derhal yanımdan kalkınız!.. dedim.

Yine aldırmadı.

– Müsaade buyurunuz... Efendimiz... Bendenizin zatıâliyelerine "hürmeti mahsusam" vardır, dedi ve bayağı kolunu da sıkıştırmaya başladı.

Artık gırtlağıma geldi:

– Ooof... Be adam hadi git buradan, yoksa şimdi bağıracağım... dedim de nihayet toparlandı ve... çıktı!..

Mamafih bilmiyor ve... düşmüyor da değil! Hüsrev Paşa'nın yeğeni onu epeyce yakından tanıyor. Galiba biraz tanışıklığı hususîyete kadar da uzatıyor. Bana o anlattı.

– Hiç çekilmez bir adam... diyor.

Salonlarda ne kadar sulu, küstah ve gururlu ise evinde bunun beş misliymiş. İki defa evlenmiş, karısının ikisini de dilinden, geçimsizliğinden, üzerlerine hinayetten öldürmüş. Sonra bir metres almış, onu da kaçırmış. Kadın:

– Aman... demiş evden çıkmış, bir daha göze gözükmemiş.

Şimdi apartmanda yalnız oturuyormuş. Dilinden anlar, kahrına dayanıklı bir hizmetçisi varmış, onu idare ediyormuş. Fakat Nadide, bu herifin içyüzünden hayretle bahsediyor:

– Apartmanlarındaki genç kızlara ve kadınlara musallattır. Kiracılarını kendisi görür, ekmek çıkıp çıkmayacağını uzun uzun tetkik eder, ondan sonra:

– Peki, der.

Apartmanlarındaki genç kızlara bir baba gibi görünür, onları arada bir otomobiline alır, gezmeye götürür; yiyintiye içintiye boğar, sinemaları, tiyatroları, çayları, suareleri dolaştırır; en son birer birer kendi yatağına getirir. Sıkı ve sürekli bir ısrar ve... biraz para herifi muvaffak ediyor... Hiçbir gece de yatağında yalnız değildir!..

Nadide de herhalde bu kadın ve genç kız sarrafının eline düşmüş ve biraz can acısıyla, his kırgınlıklarıyla ayrılmış olmalı ki... böyle anlatabiliyor. Öte yandan, münasebetleri yine devam edebiliyor. Anlaşılan Nadide kadınlık gururunu biraz kırarak yine onun parasından çimlenmeyi düşünmek vaziyetinde kalıyor. Zaten Vedat'ın hep bu tip kadın ve kızları kendisine çekmeye muvaffak olduğu belli. Biraz düşkün, muhtaç, ele bakar olmak lazım. Tabiî Cavidan, ben filan onun için hesaba gelmiyoruz. Çünkü, biz isteyenlerin değil istediklerimiziniz de ondan!..

* * *

Dün öğrendim, tuhafıma gitti. Hem de biraz üzüldüm. Didar, Refik Bey'den ayrılmış. Niçin?.. Bu kadınların dilindende ben hiç anlanıyorum. Para var... Refah var... Konfor var... Gençlik var... Güzellik var... Mesut olmak için sebepler var. Yok olan ne?.. Hem de bunlar sevişip evlenen karıkocalardan. İkisi de birbirlerini çıl-

dırasıya sevmişler, öyle evlenmişler. Sonra, Refik gayet ağır, kibar, derli toplu, şöhreti, mevkii, işi gücü yerinde bir adam. Genç de üstelik.

Benim bildiğim, şimdiye kadar karısının bir dediğini iki yapmıyordu. Ve... muhakkak ki hâlâ da onu seviyor. Fakat bu Didar mutlaka deli. Herkesin arayıp da koca diye bulamadığı Refik'in üzerine yapmadığını bırakmadı. Üç sene içinde zavallı Refik iki defa apartmanında, kendi yatağında Mühürdar Kemal Emin ve mühendis Ziya Cemal'le yakalamış. Başkası olsa hemen ipini çeker bırakırdı. Zavallıcık ikisini de sineye çekti, örtmeye, kapatmaya, kulağına vardığı zamanlarda da sarara morara:

– Hayır... Böyle bir şey yok!.. demeye katlandı;

Kaç defa ben de Didar'a:

– Ne yapıyorsunuz?.. dedim.

Fakat o aldırmadı bile. En nihayet, Refik'i evde bırakmış, şimendifer direktörlerinden Ali Halit'e kaçmış!.. Şimdi onunla evlenecekmiş! Ali Halit'i pek yakından tanımıyorum ama, bir iki defa Habip Mollaların çayırında gördüm. Refik'le ölçülecek nesi var?.. Refik Paris'te okumuş, o İsviçre'de, Refik Hariciye Nezareti umum müdürlerinden. O, küçük bir şimendifer hattının ikinci müdürü. Refik hem güzel, hem tanınmış, hem olgun bir adam. O sarışın, lapacı, göbekli... Şarlatan, geveze bir şey. Refik iyi bir koca; Ali Halit iyi ve çeneli bir çapkın!

Onun:

– Seviyorum... dediği de...

– Evleneceğiz... deyişi de...

Hepsi de muhakkak ki, yalandır. Didar, nesine tamah etti bilmem? Sonra, sebep ne?.. Anlaşılan mesut ve devamlı evlenmeler için yalnız sevişmek kâfi değil. Hazımlı, idraklı, şuurlu bir sevgi lazım. Yalnız sevmek, hazmetmeden sevmek, şuur ve mantığın terkip

ve tahlil ölçülerine vurmadan sevmek gelgeç ruhlular için saadet getireceği yerde felaketi çağırıyor. Eğer ben Cahit'le evlenseydim, hiç böyle mi olurdu?.. Evlilik hayatımız mektep kitaplarına geçirilecek bir örnek olacaktı! Ne yapayım ki, hayat ve tesadüf böyle yaptı. Onun içindir ki, Didar gibi kadınlara dehşetli içerliyorum.

Eğer bir kısım hâlâ Didar'a:

– Hanımefendi... diyor, hâlâ Cavidan'a:

– Hanımefendi...diyor.

Bu hanımefendimiz...

"Hanımefendimiz" lafı karışık ve müşterek bir sıfat olabiliyorsa henüz dejenere tipin bütün hüviyetiyle kitleye çıkarılmamasından, yüzlerindeki maskenin yırtılmamasındandır... Beyoğlu'nun dar ve karanlık bir sokağında etini ve ırzının çıplaklığını ortaya koyarak ekmeğini ve müşterisini bekleyen zavallı kadın.

– Didar Hanımefendi'den çok daha üstün, çok daha faziletlidir.

O, bir kurbandır, fakat Didar fuhuşun ilim ve edebiyatının bataklığında besiye giren ve zehir saçan bir mikroptur. Cemiyet ötekine acıyacak, fakat bunu mahvedecektir. Ne yazık ki, şimdi ben de bunlardan biriyim!

* * *

Nusret telefon etti:

– Bir iki gece ne olur Ada'da kalıverelim...

Hemencecik:

– Peki... demedim.

Epey üzüldü. Öyle yalvarıyor, öyle yalvarıyordu ki.

En son bu yalvarışları hoşuma gidiyor. Sesi tatlılaşıyor, hassas, heyecan ve ahenk dolu bir nağme gibi kulaktan kalbe akıyor. Telefon bu sesi değiştiremiyor, elektrik bu sesteki içliliği gideremiyor.

En çok bu yalvarışları hoşuma gidiyor.

– Yapma Belkiys... Ne olur canım?.. Peki... Bir gece olsun!.. Kırma, beni, bak ağlıyorum... derken, birçok defa aklımdan geçti:

– Hayır... Olmaz, imkânı yok. Gelemem.. diyeyim.

Dilim ne kadar onu üzmekten hazzederse etsin, yine kalbimle birlik değildi. Fakat boyuna lafı uzatıyor, onun his, ahenk, heyecan dolu titrek sesinin kulağımdan ayrılmasını istemiyordum. O, söyledikçe ben yavaş yavaş gözlerimin içinde onun hayalinin dolgunluğunu buluyor, bu hayali gözlerimin içinde hapsetmek, onun kokusunu ciğerlerime iyice sindirmek istiyorum. Tuhaf çocuk bazen müthiş hoşuma gidiyor, onu adeta kalbimle sevdiğimi hissediyorum:

– Niçin gelmiyor... Nerede?.. diyorum, boyuna düşünüyorum.

Bazen çarçabuk bu sevgiye doyuyorum, günler ve haftalarca görmesem aklıma bile getiremiyorum.

Hakikaten, hem genç, hem güzel, hem çok içli ve şuh bir çocuk!

Herhangi bir kadını tatmin edebilecek bir erkek. Şehvetle düşününce insan onu kollarının arasına almak, göğsünün üzerine bastırmak, hamur haline getirmek, sonra her et parçasını ağzının içinde tatlı, doyulmaz birer lokma gibi çiğneye çiğneye, ufalaya ufalaya yemek, yok etmek istiyor. Onu bunun için seviyorum, ondan bunun için hoşlanıyorum. Tamamıyla et hissi, et aşkı, et sevgisi. Dudaklarını dudaklarımın içine aldığım zamanlar bir alev dalgasının parlayıp ikimizi de sardığını zannediyorum, birçok defalar yemek, koparmak, iştihayla çiğnemek için ısırıyorum.

– Aman Belkiys kopardın, canımı yaktın!.. diye avaz avaz onu haykırtıyorum.

Ne yapayım, o haliyle daha çok hoşuma gidiyor!

Telefonla konuşmamız, yalvarışları belki yarım saatten fazla

sürdü. En son dayanamadım, çok istekliydim, onu yanımda, karşımda, kollarımın arasında zannediyordum:

– Peki... dedim, ilave ettim:

– Bir gece...

Tam, ben bunu söyleyip de telefonu kaparken Nedim Bey Nazmi Efendi hazretleri yanımda peyda olmuş. Farkında değildim. Ben ahizeyi çengeline astım, başımı çevirdim, bir de baktım, bu efendi karşımda!

– Yine yakaladım... diyen müstehzi bir bakışla gözlerimin içine bakıyor.

Ve hafif bir tebessüm, şişman yanaklarında dolaşıyor.

– Neredesiniz hanımefendi. Böyle bir gece?.. dedi, beni beklemeden manalı söylendi:

– Affınızı rica ederim. Bilmeyerek hususî bir görüşmenize kulak misafiri oldum.

Fena halde kızdım. Zaten hiç hoşuma gitmeyen bir adam. Onu gördüm mü yılan görmüş gibi tüylerim diken diken oluyor. Nedense bir türlü bu adamla yıldızlarımız barışmadı.

– Peki... Ne arıyordunuz burada?.. dedim.

O, bu sualime cevap verecek yerde yılıştı, gözlerini süzdü; laubali fakat riyakâr bir tavır takındı ve... bana sordu:

– Hanımefendi hazretleri bu geceyi nerede geçirecekler?..

Dehşetli kızdım. Elim ayağım titremeye başladı:

– Bundan size ne?.. dedim, sert sert yüzüme baktı.

Hiç aldırmadı, devam etti:

– Prenses hazretleri galiba Tarabya'yı teşrif edecekler.

Çıldıracaktım.

– Rica ederim. Susunuz!.. diyebildim.

Gözüm aynaya ilişti, yüzüm mosmor olmuştu. Eğer, muktedir olabileceğimi bilsem kalkıp başına bir şey indirecek:

– İşte buraya gidecektim... diyecektim.

Ömrümde bu kadar küstah, cüret sahibi, pişkin adama rastlamadım. Hiddetten çatlayacağımı görüyordu da hâlâ:

– Kim bilir Prenses hazretleri o bir gece ne kadar eğlenecekler... diyor ve... ilave ediyordu:

– Hanımefendimiz, hürmetkârlarını hiç de hususî refakatlerine kabul etmiyorlar?

Dudaklarındaki o, her vakitki manasız tebessüm birikintisini gene muhafaza ediyor... Gözlerini gözlerimden ayırmıyordu. Artık, her şeyi gözüme aldırarak yerimden fırladım:

– Siz çekilip gidiyor musunuz, bana onu söyleyiniz? dedim.

Derhal cevap verdi:

– Çok hiddetlisiniz Prenses hazretleri...

Ve... aramızdaki konuşma şiddetle devam etti:

– Hiddetli değilim, fakat haddinizi ihtar ediyorum.

– Rica ediyorum...

– Hayır rica etmeyiniz, emirlerimi bekleyiniz!..

– Hanımefendi hazretlerini bu derece kızdırdığıma çok müteessirim!..

– Efendi, siz bir terbiyesizsiniz, dedim.

Devam ettim:

– Bir kâtip... Bir kâhya... Bir müstahdem hanımefendisiyle bu tarzda konuşamaz... Onun içindir ki, siz terbiyesizlik... küstahlık ediyorsunuz...

Başını önüne eğip:

– Affedersiniz Prenses... diyeceği yerde, soğukkanlılıkla, yine laubali... yine küstah... yine cüretkâr yanıma geldi ve yanaklarındaki o soğuk manasız tebessümü kaybetmeksizin bileklerimden tuttu; ısrarla ve... şiddetle:

– Belkiys Hanım... O geceyi nasıl geçireceğinizi tahmin ediyo-

rum... İnsaf ediniz ki ben de bir erkeğim. Genç bir erkek, size çok yakın bir erkek! dedi, beyaz dişleriyle sırıtarak bileklerimi sıkmaya başladı.

Şişman, ablak yüzü kıpkırmızıydı, gözleri irileşmiş, şehvetten alevlenmişti. Bileklerimi biraz daha sıkmak, vücudumu göğsünün üzerine çekmek, beni öpmek istiyordu. Şaşırdım, korktum, söyleniyordu:

– Güzelsiniz... Bir erkeği çıldırtacak kadar güzelsiniz. Bu güzel vücudunuzdan ben de istifade etmek isterim!.. Ben de sizi tatmin edebilecek kadar genç ve kuvvetli bir erkeğim!.. Size âşığım!.. Size malik olmak istiyorum... Sizin bütün sırlarınızı biliyorum!.. Öyle bir gece de ben istiyorum. Merak etmeyiniz. Paşa yine bunların hiçbirisini bilmeyecek, öğrenmeyecek!.

Tazyiki artıyordu. Bileklerimi kıracak gibiydi. Bir an kendimi topladım:

– Bırak beni alçak adam!.. diye haykırdım, kollarımı kurtarmak için zorladım.

– Ekmeğini yediğin adamın karısına taarruz etmekten çekinmiyorsun, bu ne bayağılık!..

Bütün ağız dolusu hakaret ve tehditlerim karşısında parmaklarını biraz gevşetti, fakat hiç bırakacak gibi değildi. Bana, beni yiyecek, lokma lokma edecek, vahşi, kudurgan bir atılışla üzerime çullanacak gibi bakıyordu. Bilmem nasıl oldu?.. O sırada birdenbire dışarıda kuvvetli ayak sesleri oldu:

– Bırak kollarımı, geliyorlar... dedim, bileklerimi şiddetle çektim.

Ayak sesinden ve söyleyişimin şiddetinden sakındı, hakikaten bileklerimi bıraktı.

– Derhal buradan çık git!.. dedim.

Saniyelerin içine sığabilen bütün bu hadiselerden sonra, kinle,

hırsla dişlerini sıkarak tepeden tırnağa beni süzdü ve tek kelime söylemeden odadan çıktı, gitti. Ömrümde ilk defa böyle bir taarruza uğradım. Ne cüret, ne taşkın his ve tecavüz?.. Hayret ediyorum. Anlaşılan "Nedim Bey Nazmi Efendi" çoktan beni gözüne kestirmiş de farkında değilmişim!

Fakat niçin bunu böyle kaba bir dağ adamı gibi yaptı? Ona bir türlü akıl erdiremiyorum. Söylemek, dökülmek, açılmak, sevmek için bin türlü yol ve tedbir varken birdenbire böyle baskın ve tecavüze kalkmak ancak bir cinnet nöbeti sayılabilir. Demek ki, o çoktan beri benimle meşgulmüş, renk de vermiyor, açılmak için fırsat bekliyormuş. Telefonumu dinleyince birdenbire:

– Meseleyi hemen halletmeli... kararını verdi ve... böyle yaptı!

İyi, ama... bu da delilik! Sonra, ne de olsa böyle yapmaması lazım gelen bir adam. Benim hoşuma gitmiyor, fena halde sinirime dokunuyor filan ama, küçükten beri Paşa'nın yanında büyümüş, Oksford'da okumuş, incelmiş, muaşeret hayatının inceliklerini bilir; Fransızca, İngilizce ve Türkçe'yi ana lisanı gibi öğrenmiş, centilmen bir Mısırlı. İhtimal bütün bu meziyet sayılabilen şeylerde bir insan ruhundaki kabalığı, vahşiliği, hoyratlığı lüzumunda gideremiyor; yaradılışı daima hüküm ve kudretini muhafaza edebiliyor. Fena yaradılışlı bir adamın, bütün ihtimamlara ve tahsiline rağmen her vakit için fena kalabileceğini kabul etmek lazım.

Mamafih, ne de olsa bu herifi affetmeyeceğim. O, galiba beni de Abuk Başasının bir başka türlüsü zannediyor. Paşa'yı kısmış, kıvırmış, avucunun içine almış. Beni de kendisine ram edebileceğini, sinsi bir irade ve idareyle tahakkümünün esiri yapabileceğini sandı!.. Nihayet Paşa, servet, para ve bütün bu menfaatlerde beni bir hadde kadar tutabilir. Paşa'ya ve servete mağlup oldum, fakat esir olmadım!

Nedim Bey Nazmi hemen hemen beni bu menfaatlerle tehdit

etmek istedi ama, yanlış hedeflere sürüklendi. İkide bir:

– Sizin bütün sırlarınızı biliyorum! Paşa yine bunların hiçbirisini bilmeyecek, öğrenmeyecek!.. demesi bundan başka bir şey olamazdı.

– Adi adam!..

* * *

– Ters tarafından kalkmış... dediklerinin su götürür bir yeri var galiba...

Bazen aksilikler hep bir araya toplanıyor. Nedim Bey Nazmi'den biraz sonra odama Paşa geldi. Düğün gecesinden beri aramız hâlâ iyice düzelmedi. Kâh sert ve barut... kâh sinsi bir durgunluk ikimize de hâkim...

Gelir gelmez, karar vermiş ve onu tebliğ etmeye memurmuş gibi bir tavır aldı:

– Kuzum hanım, hazırlanınız da bir iki gün için şöyle bir yere gidelim, dedi.

– Nereye? dedim ama, zihnime hemencecik bir kurt girdi:

– Nedim Bey Nazmi galiba Paşa'ya telefondan, benim bir gece için gideceğimden bahsetti, dedim ve... asabi asabi düşünmeye başladım:

– Alçak herif, bunu yaptı ha?..

Paşa:

– İstersen biraz daha uzatalım. On beş-yirmi gün kadar Rodos'a gidelim... Fena yer değil. Benim hoşuma gidiyor. Hem çok sakin!.. dedi.

Ben, bir defa huylandığım ve bu teklifte hep kast aradığım için:

– Hemen gidemeyiz... dedim.

– Niçin?..

– Gidemeyiz de onun için!..

– Tuhaf şey!..

– Hem gidecek olduktan sonra Rodos'a gitmem!..

– Mesela nereye?..

– Gitmeyi düşünmediğim için yer tayin etmedim.

– O halde İstanbul'da bir yere gidelim...

Karşımda sanki, Paşa'yı değil Nedim Bey Nazmi'yi görüyor, onunla konuşuyormuş gibi asabileşiyor, sinirli sinirli söyleniyordum. Belki de, böyle değildir. Nedim Bey Nazmi, Paşa'yı hiç görmemiştir, tek kelime bile söylememiştir... Fakat buna beni kim inandırır:

– Gidilecek yer yok ki...

– Bugün hava iyi, bir otomobil gezintisi yapabiliriz...

– Hayır...

Paşa, ne söylerse hepsine ters cevap vermem onu da sinirlendirmeye başladı:

– Nihayet bir otomobil gezintisi yapmak çok kolay ve mümkün... dedi, ilave etti:

– Anlamıyorum. Niçin böyle yapıyorsun? Ne söyledimse reddettin!..

Aklıma hemen bir şey geldi:

– Bugün misafirlerim gelecek... Konakta bulunmam lazım.

– Ne zaman?..

– Çay vakti.

– O vakte kadar gidip gelebilirdik...

– Bugün hiçbir yere çıkmak arzusunu duymuyorum.

Konuşmamız daha çok titizleşiyor, soğuyor, çıkmaza gidiyordu. Paşa:

– Fakat ben duyuyorum... dedi.

Sesinde bir sertlik, hâkimiyet ve... kocalık iddia eden bir şiddet vardı.

– Yalnız gidiniz...

– Sizinle beraber gitmek istiyorum.

– Söyledim. Misafirlerim gelecek.

– Kim onlar?

– Avukat Cafer Şekip, Emin Şükrü Bey, Nusret, Leyla Hanımefendi, filan!..

Paşa, hiç alışmadığım bir değişiklikle ayağını yere vurdu, yumruğunu sıktı, hırçın bir sesle adeta bağırdı:

– Bu adamlarla ahbaplığını hiç beğenmiyorum.

– Size beğendirmeye mecbur değilim. Ben beğeniyorum.

Paşa birden üzerime yürüdü:

– Yapacağın şey, onlardan ayrılmak. Dediğimi yapmak!..

– Dostlarımdan ayrılmam.

Belki, bu kadar gürültü patırtının manası yoktu. Soğukkanlı, doğru konuşan insanlar için bütün bu şiddet, kavga, patırtı bir tek sual ve cevapla hallolunacak şeydi. Fakat bizim dilimizde ve bizim sinirlerimizde mesele oldu. Yok yere, bir his ve sinir kavgası hududunu da aştı. Paşa, daha çok asabileşti.

– Benimle yaşamak için onlardan ayrılmak mecburiyetindesin!.. diyerek, yanıma daha çok sokuldu.

Heyecandan titriyor, gözleri deli gözü gibi irileşmiş parıl parıl yanıyordu. Ve... boyuna söyleniyordu.

Gözlerindeki parıltı gittikçe artıyor, o her vakitki gön gibi koyu, esmer teni yeşil, yosun gibi bir renk alıyor, sesi kısılıyor, dili dolaşıyordu. Evlendik evleneli Paşa'yı ilk defa bu halde görüyordum. Nazan'ın düğününden döndükten sonraki kavgamızda bile bu kadar sinirlerini kaybetmiş halde değildi. Ancak beş altı sene sonradır ki, Paşa'da kocalık hırsı, kocalık tahakkümü, kıskançlık şiddet, benimsemek hissi ve... bütün bunların heyecanı baş gösteriyordu. İhtiyarlığın zaafı da üstelik... Fakat bende de gaflet oldu.

Onu bu kadar hırslı, hasta, zayıf görünce susmalı, üstüne düşmemeli, vaziyeti idare etmeliydim. Halbuki... aksine oldu. Ben de her vakitki gibi mağrur, lakayt, şımarık, umurlamaz ve sonunu düşünmez davrandım.

– Rica ederim, bağırmayınız... Beyhude üzülüyorsunuz, hastalanacaksınız... dedim, adeta onunla alay eder gibi oldu.

Ve... bu sözler onu bütün bütün çıldırttı, zıvanadan çıkarttı:

– Ya!.. diye bir defa sırtlan gibi böğürdü, bilmiyorum nasıl oldu, saçlarımdan yakaladı, çekti. Müthiş canım acıdı ve bu acıyla bir çığlık kopardım.

Saçlarımı bıraktığı zaman elinde bir tutam saç vardı.

– Haydut!.. diye bağırdım.

Tekrar üzerime yürüdü:

– Seni karı değil, başıma bela almışım!..

.....

Ben bu kadarını hatırlıyorum. Sonra, neler oldu bilmiyorum.

Saçlarımın koparılması, tekme, üzerime saldırış!.. Bunlar, hiç alışmadığım, görmediğim şeylerdi. Kendimi kaybetmişim...

Baygınlığım geçince, yanımda oda hizmetçilerimden başka hiç kimse yoktu. Kendime gelir gelmez hadise tekrar gözlerimin önünde canlandı ve... hüngür hüngür ağlamaya başladım. Şaşkın gibiydim. Ne yapacağımı bilmiyordum! Aklımdan birçok şey geçti:

– Kalkıp gideyim... Nusret'e telefon edeyim... Bir defa daha konağa dönmeyeyim... Cavidanlarda kalayım... Naile Hanımefendilere gideyim.

Karar veremiyorum. Bir iki defa telefonu elime aldım:

– Nusret, sana geliyorum... diyeyim, dedim.

Vazgeçtim. Hizmetçilerim ağızlarını açmıyorlar, bir şey söylemiyorlar, hayret içinde beni seyrediyorlardı. Fakat o ağlayış beni çok açtı, aklımı biraz başıma devşirdi. Bir taraftan da bütün dü-

şündüklerimin aksi zihnimden geçiyordu:

– Şu herife meydan vermeyeyim... Onun kafasına bir şey de ben indireyim!.. Sonuna kadar üzülsün!.. Kıvrana kıvrana ölsün!.. Kıskançlıktan gebersin!.. Düşman azapta gerektir... Misafirlerimi daha çoğaltayım... Şimdi telefon edeyim, beş-on misafir erkek çağırayım, onları gece de bırakmayayım; Paşa'yı kıskançlıktan öldüreyim...

Bir taraftan da aynanın karşısına geçmiş, saçımın koparılan yerine bakıyor oraya bir şekil vermeye çalışıyordum. Fakat hiddet, acı, sinirden ne yaptığımı ne yapacağımı bilmiyor, bir yaptığımı yüz defa yapıyor, vücudumun bir titreme nöbeti geçirdiğini hissediyordum. Ben, bütün bu kararsızlıklar içinde çırpınırken, hizmetçi haber verdi:

– Rana Hanımefendi sizi bekliyorlar...

Beklenilmeyen bir misafir. Fakat imdadıma yetişti, beni kararsızlıktan, sıkıntıdan kurtardı.

– Geliyorum. Bir dakika... dedim.

Biraz, kendime çekidüzen vermeye çalıştım. Ne kadar oyalanmaya çalışsam yine nafileydi. Sinirlerimdeki bozgun, zihnimdeki karmakarışıklık devam ediyordu. Bu halde kadıncağızın yanına gittim. Birkaç defa kendisiyle görüşmüştüm. Kibar bir hanımefendi. Eski Şûrayıdevlet reislerinden birisinin hanımı. Altmışlık var. Mamafih, yine zinde, yine derlitoplu bir hanımefendi. Mısır'da bir çiftlik meseleleri varmış. Müşkülat gösteriyorlarmış. Bizim Paşa biraz aracılık gösterir ve işin içine girerse kolaylıkla olurmuş.

– Damadım, gitti geldi. Fakat atlattılar. Kuzum hanımefendi Paşa hazretlerinin lütfu delaletini esirgemeyin, demek için gelmiş. Ne diyeyim:

– Paşa'yla kavgalıyım. Şimdi söyleyemem, denmez.

– Hayhay!.. İlk fırsatta.. Münasip bir zamanda!.. filan dedim.

Ve... epeyce konuştuk. Ne de olsa yine ikide bir dalıyor, düşünüyor, Paşa'yı, Nedim Bey Nazmi'yi gözlerimden geçiriyordum.

* * *

Rana Hanımefendi gittiği zaman saat yediyi bulmuştu. Doğru odama çekildim. Yapılacak iş yoktu.

Düşünmemek, yeis duymamak, en küçük bir üzüntüye yüreğimde yer vermemek istiyordum. Bu, öyle bir an ve... öyle bir hadiseydi ki biraz yeis duymak, biraz içlenmek, biraz düşünmek bütün bir hayatı yıkabilirdi. Benim hayatım, Prenses Belkiys'in hayatı, kendisi için yaşayan prensesin hayatındaki sır:

Aldırmamak... Düşünmemek... Unutmak... Kendisi için yaşamak... değil miydi?

O halde hiçbir şeyi yeniden düşünmeyecek, hiçbir şeye aldırmayacaktım. En küçük bir aldırışın ucu ve uzanışı Paşa'nın koynuna ilk sokulduğum güne kadar gidebilir ve yine Belkiys'in zehirli dişleri öldürülen Belkiys'i mezarında hortlatabilirdi! Bu akıbet çok korkunçtur, çıldıran Belkiys'in akıbetidir. Bunun içindir ki hemen piyanonun başına geçtim ve... en şuh, en kahkahalı nağmelerin çalaklığını parmaklarımda ve kulaklarımda topladım.

Bir saat... bir buçuk saat durmadan çalmış ve söylemişim.

– Yemeğe... dediler...

– Hayır... dedim...

– Telefon... dediler...

– Hayır... dedim.

Bir an:

– Nusret... dediler.

Çılgın gibi sordum:

– Nerede?..

– Prenses hazretlerini telefonda bekliyorlar... dediler.

Denize düşenin yılana sarılışı gibi o sese koştum.

Heyecan, ümit, sevgi, teselli.

– Alo... Sen misin Nusret?..

– Benim yavrucuğum. Otele telefon ettim. Yarın için bize bir daire hazırlayacaklar. Hem onu haber vereyim hem de bir bonsuvar diyeyim, dedim.

– Çok iyi yaptın.

– Ne zaman buluşuruz?..

– Sabahleyin!..

– Sabah mı?..

– Evet...

– Ben, akşamüzeri, diye düşünmüştüm de...

– Hayır... Hayır. Sabahleyin!..

– Hayhay!..

– Yoksa sabahleyin gelmemi istemiyor musun?..

– Aman rica ederim. Ne münasebet?.. Şafak vakti bile beklerim!

– Nerede bekleyeceksin!

– Nerede emredersen?..

– Ben doğru motora gelirim!..

– Çok güzel!..

– Dokuz buçuk...

– Mükemmel...

– Haydi, orevvar...

– Orevvar şekerim...

Oooh... Bu telefon içimi öyle rahatlaştırdı ki!..

* * *

Gece.

Dalgın, roman okuyordum. Kapı vuruldu.

– Buyurun...

Kapı hafif aralandı ve Nedim Bey Nazmi'nin başı göründü. Birdenbire ürktüm. Bu saatte ne işi var?

Kitap elimden düştü. Bir gölge gibi odadan içeriye girdi, bir gölge gibi kapıyı kapadı ve... bir gölge gibi bana doğru geldi:

– Affınızı rica etmek için geldim hanımefendi.

Bunu söylerken dizlerimin dibine çöküyor, kıvrılıyor, boynunu büküyordu:

– Gündüz çılgın gibiydim. Ne yaptığımı bilmeyerek sizinle konuştum. Herhalde beni affedeceğinize, mazur göreceğinize eminim. İnsanlar, bazen böyle iradelerinin haricinde hareketlere koyulurlar. Bin defa, on bin defa pişmanım...

– Rahatınıza bakınız... demek ve... bu adamı savmak varken bilmem niçin bana da bir tuhaflık geldi, adeta onun boyun kırması, yalvarır görünmesi karşısında kendimde bir gurur ve taşkınlık buldum:

– Hayır... Hayır Nedim Bey Nazmi... Siz affedilecek, mazur görülecek halde değilsiniz... Kendiniz kabahatinizi daima hissederek acı çekiniz... dedim.

Sert söyledim, kaşlarımı çatarak söyledim. İrkildi, bön bön yüzüme baktı. Rengi birdenbire bembeyaz olmuştu. O, hiçbir şey söylemeden gene ben tekrar ettim:

– Sizi affedemem...

Şaşkın müteredditi, ürkek bir tonla:

– Neden Hanımefendi?.. dedi.

– Kabahatiniz bir iki... üç beş değil de ondan!..

– Ben bu kadar ne yaptım ki?..

– Yapmadıklarınızı sorunuz...

– En büyük hatam sizi sevmeye cesaret bulmam olacak galiba?..

– O bir tanesi. Belki en hafifi. Affedebilirdim!

Hayretle sordu:

– Başka ne yaptım ki?..

Karşımda, onun bir aktör gibi rol yaptığına kendimi inandırmıştım:

– Yalnız sabahtan beri yaptıklarınız kâfi...

– Mesela?..

– Rica ederim, tekrar beni sinirlendirmeyin...

– Suçsuz olduğumu ispat etmek isterim...

– Ya Paşa'ya yaptırdıklarınız?..

Afalladı, durdu, dili dolaştı:

– Paşa'ya ne yaptırdım!..

Kızdım:

– Hâlâ nı aktörlük?.. diyerek:

– Onu da mı benden soruyorsunuz?.. dedim, ilave ettim:

– Bugün kavga ettik. İstediğiniz oldu. Tabiî hoşunuza gitmiştir.

Ben böyle söylerken:

– Rica ederim. Rica ederim... Günahımı alıyorsunuz! diyordu.

Şişman yüzü kıpkırnızı olmuştu, derinden soluyor, iri ter taneleri alnında sıralanıyordu.

Lafı kısa kesmek, yalnız her şeyi bildiğimi ve... sakalımı Paşa gibi kolaylıkla eline vermeyeceğimi kendisine anlatmak istiyordum:

– Neyse olan oldu. Haydi artık gidiniz, istirahate ihtiyacım var... dedim.

Beş-on dakika bana ağız açtırmadan söyledi, söyledi:

– Paşa'nın ne yaptığını bilmiyorum. Sizin için kendisiyle hiçbir şey görüşmedim! Bir gece başka yerde kalacağınızı söyleyerek Paşa'yı buraya göndermedim! Beni bir ganımaz gibi görüyorsunuz! Münafık vaziyette kalmak gücüme gidiyor... Biraz izzetinefsi olanlar için bu zannınız çok ağırdır.

Daha böyle birçok şeyler söyledi, kendisinin katiyen Paşa'yı

aleyhime tahrik etmediğini, bugünkü hadiseden haberi olmadığını temin etti.

Kıvrandı, söyledi, merhamet dilendi, kalp çarpıntıları geçirdi, şunu yaptı, bunu yaptı; fakat hiç aldırış etmedim, kaşlarımı kaldırmadım ve... daima:

– Gidiniz, demekten geri kalmadım.

O da nihayet anladı ki, ısrar beyhude. Ben ne tehditle, ne zorla, ne parayla yola gelir değilim. Ve... karar verdimdi. Eğer inleyip tıslarken başarısızlığının artırdığı yeisle de tekrar üzerime zorla gelmek isterse hemen tuvaletin üstündeki tunç bibloyu kafasından aşağı indirecektim. Bunu yapmadı, en son sözüm olan:

– Olmaz... dan sonra, homurdana homurdana iri başlı bir sığır gibi yerinden kalktı, hiç yüzüme bakmadan, dargın ve kızgın:

– Pekey... dedi, odadan çıktı. Bu:

– Pekey, deyiş, adeta:

– Sen görürsün... gibi oldu ama, bana vız geldi.

* * *

Rüyalı, mücadeleli, tatsız bir gece geçirdim.

Sık sık uyanıyordum. Bir ara Nedim Bey Nazmi, bir ara Paşa gözlerimin önünde sanki birer kâbus gibi dikilip duruyorlardı.

Daha birçok karışık manzaralar, sahneler, rahatsızlıklar!..

Sabahı dar ettim.

Konaktan çıktığım zaman saat on vardı.

– Araba, otomobil istemiyorlar mı Prenses hazretleri?.. dediler.

– Hayır!.. dedim.

Osmanbey'den açık bir arabaya bindim.

– Doğru, Karaköy'e, çek...

Yolda düşünüyordum:

– Çok mu erken?.. Ya Nusret gelmemişse?.. Nereye gideceği-

mi hiç kimseye haber vermeden evden çıktım... Bu kavganın üzerine bir gece de eve gitmeyince acaba Paşa'yla yeni bir kavgaya tutuşur muyuz?.. Adeta, beni kıskanmaya başladı! Bir iki ay öncesine kadar ne iyiydi. Hiçbir şeye sesi çıkmıyordu.

Halbuki, şimdi kocalığı tuttu; bir homurtudur gidiyor!

– Nedim Bey Nazmi de herhalde bundan sonra beni sıkı sıkı kollayacak. Paşa'nın kocalığına da hiç tahammül edemiyorum doğrusu! Miskin, daha önceden beni sakınmalı değil miydi?..

Bütün bunları düşündükçe sıkılıyor, sıkıldıkça da:

– Aman... Vız gelir!.. diyordum.

Hele, aklıma gelen şeylerden birisi de:

– Hanım... acaba kaçtı mı? diye bir şüphenin Paşa'nın aklına gelmesiydi.

Bugüne kadar nereye gidersem gideyim emrederdim:

– Araba hazır olsun... Kapalı bir otomobil! Kupa da olabilir...

Ve... daima siyahlardan birisi arabamın önünde giderdi. İlk defadır ki, konaktan hem bu kadar erken hem de habersiz ve hiçbir şey istemeksizin çıkıyordum. Hele bir gece önce de kavga ettiğimize göre, Paşa'nın o hiddetle aklına birçok şeyler getirmesi ümit edilebilirdi. Fakat onun da tesellisini buldum:

– Nedim Bey Nazmi merakını giderir... dedim ve... bütün bunları kafamın içinden atıp çıkardım!

Artık rahattım! Tabiîydim! Neşem geliyordu!.. Gözlerimi yalnız Nusret dolduruyordu!..

Onun aşkı, onun hırsı, onun sevgisi...

* * *

Arabadan, Köprübaşı'nda indim.

Hızlı hızlı, görünmekten, tanınmaktan korka korka iskeleye saptım.

Nusret orada bekliyormuş.

Koştu. Geldi. Elimi öptü:

– Bonjur, canım...

Motor hazırmış.

* * *

Otelin en güzel bir dairesini ayırtmış.

Bayram sabahını zor eden çocukların çalaklığı ve sevinciyle çapkın gözlerini manalı manalı gözlerimin içine dikti:

– İşte senin yatağın...

Ve... boynunu bükerek gösterdi:

– Bu da benimki...

– Aman Nusret daha odaya girer girmez...

Güldü:

– Yok şekerim onun için değil... Hani, bir arzun, bir emrin varsa filan... diye?

– Hele otur... Hele otur... dedim. Hiç başıma gelenleri sormuyorsun?..

Telaşlandı:

– Ne oldu, hayrola...

– Paşa'yla kavga ettik...

– Ne?.. Deme!..

– Hayret mi ediyorsun?..

– Hayır, hayret etmiyorum ama, bu tuhafıma gitti!

– Neden?..

– Paşa kavga edecek adam değildi de onun için!..

– Ben de öyle zannederdim ama, Nazan'ın düğününden beri değişti! Bu, ikinci kavgamız...

– Hayret!..

– Evet... Hem de ne kavga!..

– Niçin ama...

– Kıskanıyor!..

– Allah... Allah!..

– Pis, hırçın, adi bir kıskançlık başladı. Dehşetli de tahakküm etmek istiyor...

Nusret karşımda oturuyordu. Kalktı, yanıma geldi.

– Desene kediler aslan oldu!.. diye, latifeler yaptı, sonra:

– Adam sen de ateş olsa cürmü kadar yer yakar... diyerek, ilave etti:

– Aldırma cancağızım, sen bunlara...

– Ben de aldırmıyorum zaten... Yoksa gelmezdim!..

– Çıldırırdım, sonra ben...

– Hiçbir şey olmazdın...

– Vallahi çıldırırdım!..

– Laf!..

– Bak?..

– Çıldıracak ne var ki?.. Birkaç dakika beklerdin, ben gelmeyince, giderdin...

– İmkânı mı var?..

– O halde yine o motora ve... bu odaya bir başka sevgilini getirirdin!..

– Böyle mi zannediyorsun?..

– Bütün erkekler gibi sende...

Biraz... Biraz daha sokuldu, gözlerindeki mana taştı, arttı:

– Hâlâ, beni iyi tanımamışsın!.. diye, devam etti:

– Gözlerim çıksın, eğer senden başka bir kadına başımı çevirip de bakıyorsam...

Güldüm:

– Sus... Yemin etme... Sahiden gözlerin çıkar!

O da güldü, yüzlendi:

– Çıksın canımın içi. Senin için her şey olmaya razıyım.

Bilinçsizce elimi çenesine dokundurdum durdum:

– Bunlar, hep sözde kalan şeyler...

Bu, dokunuş onu bütün bütün şımarttı, cesaretlendirdi, hızlandırdı. Birdenbire başımı kollarının arasına sıkıştırdı:

– İmkânsız... İmkânsız... Sen benim canım... malım... aklım... kalbim... her şeyimsin... diye, saralı bir öpüşle dudaklarını dudaklarıma dokundurdu.

Sonra kızgın, ateşli, kudurgan bir atılışla göğsümü göğsünün üzerine çekti, bastırdı, ve... dudaklarımı koparırcasına, yercesine emmeye başladı.

Bir saniye... İki saniye... Üç saniye sonra, ben de bu kudurgan şehvet alevinin içinde kendimi kaybetmeye, bırakmaya başladım. O alev, o ateş, o yangın ve... o hız bütün vücudumu sarıyor, damarlarımı baştan başa tutuşturuyor, gözlerimi bağlıyordu.

Ve... yine birkaç saniye sonra:

Tamamıyla onundum, onun hükmüne, onun cesaretine kendimi kaptırmıştım!

Beni eziyordu, yoğuruyordu, indiriyordu, kaldırıyordu, ısırıyordu, koparıyordu, inletiyordu. Vücuduma bir his ve hayal yığını gibi istediği şekli ve manayı veriyordu.

* * *

Akşam kahvaltısından sonra:

– Biraz çamlara çıkalım... dedim.

– Üşümez misin?..

– Hayır.

– Bana biraz soğuk gibi geliyor...

– Sahi üşümem. Hem, artık bahara giriyoruz. Havaya baksana ne kadar ılık... Güneşli!..

– Güneş ama... serin!..

– Vallahi değil. Ben bu havaya bayılırım.

– Sen bilirsin!..

Kâfir, soğuktan değil... Çapkınlıktan. Doymayan, dinmeyen bir ihtirası var. Bir akşam bütün vücudumu lokma lokma edecek ve... çiğnemeden yutacak!

* * *

Sahiden sıcak... Ilık, hafif bir akşam güneşi var. Kendimize yuva gibi bir köşe bulduk. Sanki, bu çam dalları bizim için birbirine sarmaş dolaş olmuş ve bizim için gizli bir aşk ve şehvet yuvası hazırlamışlardı! Her yeri görüyordu, hiçbir yerden görülmüyordu.

– Ne mükemmel yer, Nusret!.. dedim.

Hemen pardösüsünü çıkardı, yere serdi:

– Otur canım...

Güldüm:

– Üşümez misiniz?..

Gülüş ve sözümdeki iğneleri anladı. O da güldü, o da gözlerimin içine baktı:

– Üşümem yavrucağım. Hakkın varmış. Sıcak!..

Ve... ilave etti:

– Hele senin yanında... Senin kollarının arasındayken...

Gurup çok hazin, içli ve... eşsizdi.

Nusret uzandı ve... dizime başını koydu.

– Ne oluyorsun, kalksana?.. dedim.

Cevap vermedi. Derinden nefes alıyordu. Gözlerini yumdu, sadece bir inilti çıkardı:

– Oooohhh!..

Hafif bir rüzgâr vardı. Saçları dalgalanıyordu. Okşadım, okşadım:

– Yaramaz çocuk!

Ben de daldım. Güneşin çekildiği her noktaya, karanlık hücum ediyor ve hava esmerleşiyordu. Arkamı karanlığa verdim ve minarelerin arasından bir ateş ve renk seli gibi boşanıp Ayasofya'nın kubbelerini kendi rengine boğan güneşe uzun uzun baktım.

Kendimden tamamıyla geçerek, her şeyi unutarak bakıyor, gözlerimi göğün o aşk alevi içinden sıyırıp çekemiyordum. Sanki güneş daha koyu, daha kızıl rengi ve... insanların kudretine, varlığına, debdebesine gülen ihtişamıyla gökyüzünde ve Ayasofya minarelerinin aralığında bir tanrıça gibi duruyordu. Ben de onun en çılgın, en itaatli, en güvenikli bir bendesi, bir tutkunu gibi gözlerimi ve hislerimi tamamıyla ona vermiş bulunuyordum. O gitgide kızaran, allanan, morlanan, beyazlanan ve renkten renge giren bulutlarla çevrelendikçe deniz de koyulaşıyor ve... kavuşmaya doyamadığı bir sevgili gibi güneşin son ışıklarını emiyor, uzaklaştıkça, kaybettikçe hırçınlaşıyordu.

Bilmiyorum, niçin ve nasıl bu günbatımı bende, benim artık katılan, kerpiçleşen, hiçbir manevî güzellik ve ifadeye kıymet vermeyen his ve ruhumda bir tezat yaratıyor, beni içlendiriyor, bana dünyadaki her şeyin gelip geçiciliğini ilham ediyordu.

Gözlerimin bu dalgınlığı ve o cazibenin tutulup bağlandığı anlarda yavaş yavaş kendimde, his ve ruhumda, hafıza ve hatıralarımda bir başkalık, bir neşter acısı, bir yaranın tekrar ediliş ve kurcalanışını hatırladım. Yeni hüviyetimi tamamıyla unuttum, buraya niçin, nasıl kiminle geldiğimi tamamıyla unuttum, benliğimdeki iğreti kılıktan tamamıyla sıyrıldım; bilmeye bilmeye, istemeye istemeye eski Belkiys, Emirgânlı Belkiys, Rüştü Efendi'nin üvey kızı Belkiys, Cahit'in sevgilisi ve nişanlısı Belkiys oldum. Dizimin üstünde yorgunluğunu gideren başı Cahit'in başı sandım, kendimi korunun havuzu başında ve... Cahit'in kolları arasında akşam olu-

şunu seyrettiğimi sandım. Gözlerim artık dünyayı görmüyordu, muhit bana kendisini hiç hissettirmiyordu, güneş karardıkça, gözlerim de derin ve nihayetsiz bir karanlığa açılıyor, bütün hayatımı yeni baştan yaşıyordum. Hiç kımıldamıyordum, nefes almıyordum, orada, o çamlar altında, o gizli şehvet yuvasında oturan, guruba bakan ve... gitgide dalan insan ben değildim. Onu tamamıyla unutmuş, kaybetmiştim. Öyle birisinin var olduğundan bile haberdar değildim. Oturan Belkiys, güneşin arkasından sürüklenip onun âlemine giden Belkiys, yaşayan Belkiys onu tanımıyordu, kim olduğunu, ne yaptığını, kiminle birlik olduğunu bilmiyordu.

Cahit'le son gece koruda baş başa verip konuştuklarımızı tekrarladık, yine yanak yanağa verip ağlaştık, yine bülbüllerin sesi kulağıma geldi, yine kucağımda uyuyan Tonton'u sesledim ve... yine hep beraber korudan indik. Sonra yalıya kapatılışım... Cahit'ten ayırt edilişim, onun için çırpınışlarım, Paşa'nın beni yatla İstanbul'dan kaçırışı, Akdeniz'de dolaşışımız, bir gece yırtıcı bir kaplan gibi üzerime çullanışı, korsanlar eline düşmüş esirler gibi gözyaşı döke döke Paşa'nın bacakları arasında:

– Cahit!.. diye haykıra haykıra sıkıştığımı ve... günlerce kara yüzü gösterilmeden denizde dolaştırılıp bir av hayvanı gibi didik didik edildiğim günleri yaşadım.

Ve... yine bir anda gözlerimdeki sahne değişti, kendimi Napoli'de zannettim. Yine böyle bir günbatımı vardı. Yine ben dalmış, Cahit'i düşünüyor, kalbimde iki seneden beri üst üste açılan yaraların sızısını dindirmeye çalışıyordum. Nedense Akdeniz'in akşamları çok hoşuma gidiyordu. Hele, Napoli'de akşamın oluşu!.. Bana tatlı bir hüzün veriyordu, gözlerimi yaşartıyor, hislerimi inceltiyor, bedbahtlığımı tazeliyor, ıstırabımı artırıyordu.

Onun içindir ki bu akşamları seviyor, onlara doyamıyor ve her akşamı mutlaka otelin balkonunda geçiriyordum.

Paşa o gün galiba hafifçe soğuk almıştı. Akşam çayından sonra:

– Belkiys kırıklığım var. Ben yatsam daha iyi olacak! Sen de biraz oyalanır, yemekten sonra yatarsın... dedi.

Doktor filan istemiyordu.

– Ehemmiyetsiz, geçer... diyordu.

– Yemek?..

– Yemek de yemeyeceğim. Bu akşam böyle iyi...

Ben de oturdum, roman okudum. Daha sonra, hava kızarınca, balkona çıktım. Uzun, geniş, otelin yarı cephesini kaplayan bir balkon... Üç dört dairenin kapısı buraya açılıyor. Biraz dalgındım, güneşin çekilişine, denizin lacivertleşip kararışına bakıyordum. Bir ses kulağıma geldi:

– Bonsuvar Prenses hazretleri...

Başımı çevirdim, baktım. Viyanalı konsül Mösyö Hans Valter.

– Bonsuvar, dedim.

O da bizim gibi, Napoli'de bir iki hafta geçirmek için gelmiş. Bir iki akşam evvel yemekte tanışmıştık. Akşamları benim gibi çok defa balkona çıkıyor, uzun uzun güneşi seyrediyordu.

– Ben denize bayılırım Prenses hazretleri, dedi...

İlave etti:

– Napoli çok hoşuma gitti. Şiirli, hülyalı bir yer... Hele akşamları o kadar cazip, o kadar bayıltıcı ki... Bilmem siz nasıl buluyorsunuz?

– Benim de çok hoşuma gidiyor...

– Zaten tahmin ediyordum. Artistik bir karakteriniz var.

Ve... bundan sonra konuşmaya başladık. Bana şiirden, manzaraların güzelliğinden, musikiden, edebiyattan, Avrupa'da gezdiği ve beğendiği şehirlerden uzun uzun bahsetti. Benim Türk olduğuma bir türlü inanamıyordu:

– Hayret ediyorum. Siz bir Türk kadınısınız ha?.. Türkiye'de,

demek böyle kadınlar var?.. diyordu.

– Sizi bu halde gördükten sonra hiç şüphe yok ki, gelecek yaz konjemi İstanbul'da geçireceğim, dedi.

– Türkleri ne kadar yanlış tanımışız... diye üst üste teessüfler etti.

Öte yandan çok sıcakkanlı, genç, güzel bir adamdı. Öyle temiz bir görünüşü, öyle saf bir kalbi vardı ki... Güneş batıp ortalık iyice kararıncaya kadar konuştuk.

– Yemeği beraber yemekliğimize Prenses hazretleri müsaade ederler mi?.. dedi.

Çarçabuk anlaşmış, söyleşmelerimizden hoşlanmıştık. Biraz, olur mu, olmaz mı... filan demekle beraber, kabul ettim.

– Emrederseniz burada servis yapsınlar. Mehtap var. Napoli'nin geceleri de akşamları kadar nefis! dedi.

– Nasıl emrederseniz...

Bir an sonra... onunla beraber balkonda yemek yiyor, konuşuyor, şarap içiyorduk. O, çok içiyordu, bana da boyuna kadehini uzatıyor:

– Henüz bir şey içmediniz... diyor, içiyordu.

Yemek belki üç saatten fazla sürdü. Her şeyden konuşuyorduk. Bana bir parçacık hayatından, genç, kendisi için ideal bilerek sevdiği fakat evlenemediği bir kızdan bahsetti; onunla geçirdiği ıstıraplı aşk gün ve gecelerini anlattı, anlattı!

Bir ara, bana da:

– Kocanız size nazaran çok yaşlı... dedi.

– Tam yirmi sekiz yaş farkımız var... dedim.

Hayretle:

– Ooo... Bir ömür farkı!.. dedi. Siz de pek mesut olmamalısınız?

Bu hüküm ve... bu sualiyle bütün yaramı neşterlemiş, kanatmış ve... ortaya açıp saçmış oluyordu. Bundan sonra, ben de fazla

içmeye başladım. Zaten Paşa'yla şarap, şampanya içmeye alışmıştım. Fakat viskiye pek ağız uydurmuş değildim.

Yemekten sonra, Hans Valter:

– Viski emretmez misiniz?.. dedi.

Kendi kendime:

– Oldu olacak... dedim. İçelim...

Bilmiyorum, ne içtik, ne kadar içtik; içtikçe içimi döküyor, sanki genç konsül kırk yıllık içli dışlı ahpabımmış gibi bütün ıstırabımı, bedbahtlığımı ona açıyor, anlatıyor, hüzünleniyordum. O da benimle beraber, belki benden daha çok içiyordu. Ay çok güzeldi, manzara çok güzeldi, yıldızlar çok güzeldi, denizin, göğün, dünyanın görünüşü çok güzeldi! Bir an geldi ki, bunlara bakmıyordum, baktıkça baş dönmesi geliyor; derin, ciğerlerimi havalandırıp kaburgalarımdan dışarıya dökecek kadar uzun ve kuvvetli nefesler almak ihtiyacını hissediyordum.

Bir an galiba bütün bütün kendimi kaybeder gibi oldum, zihnim hiç işlemiyor, başım boynuma ağır geliyor, gözlerim kapanıyor, hayalimde yalnız Cahit dimdik duruyordu.

Hans Valter:

– İsterseniz sizi yatağımza götüreyim? dedi.

– Fena olmaz!..

Ve... beraberce kalktık, koluma girdi, beni odama götürdü. Sarhoştum. Sarhoşluğumu biliyordum, bıraksaydı yıkılacaktım. Fakat yine biliyordum ki, bu sarhoşluk daha ziyade içimden, hüznümden, yaramdan, Cahit'ten geliyordu. Bütün dertlerim ayaklanmış, ciğerlerimden sızan kan kalbimi kaplamıştı da ondandı! Bu anlarımda da Paşa Abus, nefret verici, iğrenç, tırmalayan, horlayan, vahşi bir yüzle gözlerimden hiç ayrılmıyordu. Ve... hissediyordum ki onun elinde bir esir, bir oyuncak, bir aletim!

Bu kin, bu nefret ve dehşeti bütün sinirlerimde duyduğum ve...

muhayyelemi dolduran Cahit'i bütün varlığımla arandığım bir saniyede, Hans Valter:

– Sizi soyayım, yatağınıza yatırayım! dedi.

Hiç onunla meşgul değildim. Ne söylediğini, kim olduğunu, ne yaptığını bile fark etmiyordum. Bana odamda hizmetimle meşgul herhangi bir adamım gibi geliyordu. Sarhoşluktan mı, yeisten mi neden bilmem? Bir aralık gözlerimden yaş boşanmaya başladı.

Hans Valter:

– Çok acı çekiyorsunuz, dedi, yavaş yavaş saçlarımı okşamaya, gözlerimin yaşını silmeye başladı.

Gözlerimdeki yaşı dindirmek, içimdeki feveranlı hüznü sindirmek için birçok şeyler söylüyor, vücudunu yavaş yavaş vücuduma yakınlaştırıyor, sıcaklığını damarlarıma veriyor, dudaklarını ellerimin üzerinden dolaştıra dolaştıra kollarımdan yukarıya çıkarıyordu.

Ve... garip bir ruh durumu, garip bir sinir buhranı da gitgide bana hâkim oluyor; onun dudaklarının göğsüme, gerdanıma, çeneme ve bir an sonra da... dudaklarıma çıkmasından korkacağım, çekineceğim yerde hazlanıyor, o ateşli dudakların dilimi, dudaklarımı iyice kavramasını ve bütün vücudumu bir yangın alevine vermesini istiyordum.

Bu isteyişte bir kinin susuzluğu, bir nefretin hızı, bir intikamın emeli, rahatlığı ve boşluğu vardı. Paşa'ya hıyanet etmiş, tamamıyla ona kalmamış olmak için beni saran bu kollara istekle kendimi bırakıyor, veriyor, Cahit'in kin ve intikamını alıyorum zannediyordum... Ve... bu zan, bu istekli karar bir tesadüfün tabiî sevkiyle, beni Hans Valter'in sıkmaktan korktuğu tereddütlü kolları arasına sanki çok eski, çok alışkan bir tanış gibi götürüyor, belki de ona hayret veriyordu!

Sarhoş kafamda bu saniyelerde yalnız sürekli, kararlı bir arzu

vardı: Paşa'ya hıyanet etmekle, ondan intikam almak. Ve... bulanık gözlerimde yalnız canlı bir hayal vardı: Cahit.

Ve... saniyeler geçip de genç Viyanalı üzerimde etten bir silindir gibi dönüp vücudumu yoğurdukça hızlanıyor, ateşleniyor, bütün hüviyet ve doyumsuzluğumla kendimi ona veriyor, Paşa'ya bir parça daha fenalık ediyorum, diye sinirlerimin rahatlandığını, damarlarımın pasının silindiğini hissediyordum.

Ve... hiç şüphe yok ki, kadınlık hüviyetimin bütün baş döndürücü kuvvet ve varlığını ilk defa bu Viyanalı gence veriyordum. Dudaklarımdan şehvetin bütün hızı, kemik ve sinirlerimden senelerin biriktirdiği bütün dolgunluğun tufanı taşıyordu! Hem de kin, arzu, ihtiras, hayal, irade ve varlık dolu bu taşışa bir erkek değil, Çin'in setleri bile olsa yine dayanamazdı!

Hans Valter, belki de bütün hayatında böyle bir şehvet anı yaşamadı! Fakat kafamın içini, hislerimdeki boşanışın sebebini nereden bilecekti, değil mi? Ama, nihayet bitkin ve yıkkın bir hale gelip de kolları yanına düşünce bendeki çılgınlık nöbetini o da anladı!

Anladı ki, ben sırf Paşa'ya fenalık yapmak için, ondan intikam almak için kendimi bütün bu iştiha ve delilikle ona verdim. Çünkü, o, kollarını çözüp de yanıma düşünce bende de şiddetli bir reaksiyon başladı.

Ve... kara, kapkara bir levha birdenbire gözlerimin önüne asıldı:

– Sen orospu oldun!..

Bu kara levhadaki satırları gözlerim seçer seçmez deliren bir çığlık koparak, yataktan fırladım ve... gözlerimin önünde Cahit'i buldum. Cahit dipdiriydi, karşımdaydı, yanımdaydı, yakama yapışmıştı:

– Bana da hıyanet ettin!.. diye yüzüme bağırıyordu.

Cahit'e:

– Hayır... Hayır... Sana hıyanet etmek için yapmadım. Senin in-

tikamını almak içindi!.. demek, kendimi savunmak, alnıma vurulmak istenen damgayı sildirmek, kaldırmak istedim, fakat ne yanımda, ne karşımda Cahit yoktu, odanın boşluğu içindeydim, yalnızdım, kendi kendimeydim, ellerim yüzümü kapamıştı. Korktum, utandım, ağladım, tekrar kendimi yatağa attım ve... şaşkın şaşkın bana bakan Hans Valter'e:

– Haydi defol buradan şeytan!.. dedim, kendimi kaybettim.

Ve... işte adadaki bu akşamın gurubunda da yine bu sahneyi böyle hatırladım, yaşadım ve sanki bizim için birbirine sarmaş dolaş olan çam dallarının kurduğu aşk ve şehvet yuvasında yine bu sahnenin devamıyla hatıralarımı daha ileriye, ileri hayatıma sarkıtarak muhakememi işlettim ve:

– Ben ne adi kadın oldum artık... hükmünü verdim, bu adiliği kendimde bütün bütün hissettim.

Neden sonra Nusret'i ayırt ettim, o zaman ona dalgın dalgın baktım, tekrar Ada'da, çamlar arasında olduğumu ve... gecenin geldiğini hatırladım, bir kâbus geçirdiğimi hissettim ve ona:

– Haydi kalk gidelim... dedim.

Sinirlerim perişan başım sersemdi... Nusret'e bakıyordum, ona:

– Haydi gidelim... diyordum. Ada'da olduğumu, onunla birlik geldiğimi biliyordum; gurubu hatırlıyordum... Fakat hâlâ başımdaki ağırlığı gideremiyor, gözlerimdeki haşin hayali silemiyor, Cahit'in korkusunu içimde hissediyorum. Birdenbire değişmeliydim, birdenbire kendime gelmeliydim, her şeyi unutmalıydım. Nusret'in pardösüsünü giymesine bile tahammül edemedim:

– Nusret haydi gidelim ve... içelim!.. dedim.

Nusret sözlerimden, bu teleşımdan hiçbir şey anlayamıyor.

– Ne oluyorsun?.. Ne var?.. Bu ne telaş?.. Ne oldu sana böyle?.. deyip duruyordu.

Ben sadece:

– Haydi... Haydi... Yürü!.. diyor, kendi kendime düşünüyordum:

– Yaşamak için yaşamak!.. Oh bu ne iyi şey!

Hakikaten öyle. İnsan sadece yaşamak için, kendisi için yaşıyor. Bu yaşayışta duygu yok, hayal yok, azap yok, ıstırap yok; vicdan yapyabancı bir kelime.

Ben daima böyle olmak istiyorum. Daima buyum ve... böyle olmalıyım!

Hatta hastalanmak bile istemiyorum. En küçük bir neşesizliğe bile tahammülüm yok. Üzüntü beni boğuyor, vicdan azabı bana felç getiriyor.

Aldırmamak, düşünmemek, duymamak, bilmemek, acımamak!.. Ben ancak, bunlarla yaşayabilirim! Eski Belkiys, Emirgânlı Belkiys, Cahit'in Belkiysi ben değilim. O olmak istemiyorum. Onu hatırlayamıyorum. Kimdi, neydi, neredeydi?.. Bilmiyorum. O dirilirse bu Belkiys kendi başına yaşayamaz, günahkâr ve ağır vücudunu çekecek mecali artık yok! Başı yarım, kalbi delik deşik. Alnının üzerine üst üste basılan ve ta beyninin içine kadar burgulu, zehirli bir neşter gibi işleyip geçen bin bir kara damga var...

* * *

Otele döner dönmez; susuzluğa doyamayan, fıçı altına yatmak isteyen bir adam gibi hemen:

– İçelim Nusret... dedim!

Sofranın kuruluşunu bile bekleyemedim. Garsonun elinden kadehi kaparak birdenbire ağzıma boşalttım. Sonra şişeyi çektim, su bardağını ağız ağıza rakıyla doldurdum ve onu da bir hamlede içtim.

Nusret:

– Ne oluyorsun Belkiys anlayamıyorum?.. deyip duruyordu.

– Sen daha, böyle şeyleri anlayamazsın!.. diye, ikinci bir defa bardağı doldurdum.

Onu da kana kana içtim. Nusret elimden bardağı çekmek:

– Yahu ne yapıyorsun, bu adamı çarpar... Çocuk musun?.. diye almak istedi, bırakmadım.

– Hiçbir şey yapmaz. Aksine çarpılanları kendisine getirir... dedim.

Ben bu iki bardağı bir solukta içtiğim halde Nusret hâlâ bir kadehi bile bitirememişti.

– Artık viski içelim! dedim.

Ve... Nusret'in ne diyeceğini beklemedim:

– Garson, bir şişe Johnnie Walker... diye işaret ettim. Nusret'in şaşkınlığı gittikçe artıyordu.

– Yavrucuğum, bir şişeyi birden içtin, şimdi de viski istiyorsun. Senin iyiliğin için söylüyorum. Sarhoş ve... hasta olacaksın...

– Hiçbir şey olmam...

Garson viskiyi getirir getirmez, iki bardak viskiyi de üst üste yuvarladım. Bardağı öyle bir kavrayışım ve başıma öyle bir dikişim vardı ki, etraftan göz ucuyla beni seyredenler bile gitgide çoğalıyordu. Fakat bana bu saniyelerde yalnız bakanlar, hayrete düşenler değil, kâinat bile vız geliyordu. Her bardak dolusu ispirto mideme indikçe sanki bir yığın ateş korunu birden söndürüyor ve damarlarıma serin, yumuşatıcı bir hava yayıyordu. Artık:

Ferahlıyordum...

Açılıyordum...

Serinliyordum...

Damarlarımdaki zehir akıyordu...

Kalbimdeki pas siliniyordu.

Ve... yine Belkiys, Prenses Belkiys, yaşamak için yaşayan Bel-

kiys, bulanan bakışlarının arkasında yine kendi hüviyetini buluyor, her şeye dudak büküyor, salonu dolduran bütün insanları küçük, adi, hor görüyor ve:

– Viski!.. diye, tekrar tekrar kadehini kaldırıyordu!..

Daha sonra... Şarap istedim, şampanya içtim, ve... sabaha kadar dans ettim!

* * *

Ertesi gün akşama kadar yorgun, bitkin, kırık ve... tamamıyla kendimden geçmiş bir halde uyumuşum. Uyanınca sordum:

– Nusret saat kaç?..

– Altı buçuk...

Fakat hâlâ başım kazan gibiydi. Gözkapaklarım şişti. Yüzümün etlerini şişmiş sanıyordum.

– Amma uyumuşuz?..

Nusret biraz durgun, biraz kırgın:

– Dünyanın içkisini içtin. Ada'da içecek şey kalmadı!.. dedi.

– Vız gelir.

– Beyhude zehirleniyorsun!..

– Aldırma!..

– Sen bilirsin!..

– Hiçbir şey olmaz. Ben içmezsem deli olurum!..

Nusret, bahsi uzatmak istemiyordu. Ben de kestim. Fakat birdenbire kafama dank etti ve telaşlandım:

– Yahu biz gitmeyecek miyiz?.. Konak altüst olur. Ben hiç onu düşünmedimdi.

Nusret, gayet sakin ve kayıtsız:

– Artık, yarın sabah... dedi:

Ben de çabuk kandım:

– Pek güzel...

Zaten, vücudumdaki rehavet, yorgunluk, her şey çabucak kanmamı gerektiriyordu.

– Gidelim... desek, bile yatağımdan çıkacak halim yoktu...

– İş oluruna varır... dedim.

Paşa'nın sırım suratına âşık değilim ya, "Haydi..." diye kendimi zora koyayım.

– Hanım, bu gece de gelmedi!.. der biraz söylenir, kızar o kadar. Daha ötesi yok ya?

* * *

Karaköy'e çıkınca:

– Nusret sen kal. Ben yalnız gideyim... dedim.

– Yoo olmaz. Konağa kadar götüreyim!.. diye ısrar etti.

Fakat fena oldu. Tam konağın sokağında Nedim Bey Nazmi'yle karşılaştık. Beni selamladı ama, Nusret'e hain hain baktı ve... benden evvel konağa girdi. Halbuki Nusret yanımda olmasaydı, mesele yoktu.

– Eh... Bir arkadaşımda misafirdim... der, işin içinden çıkardım!

Nedim Bey Nazmi Nusret'i benimle gördükten sonra, işin su götürür tarafı kalmamıştı.

Daha odadan içeriye girer girmez Paşa geldi:

– Neredeydin hanım sen? diye gayet kaba tonla ve hiç yapmadığı bir tarzda, bana çıkışmaya başladı.

Onu böyle görünce ben de:

– Pek mi merak ettiniz?.. diye aldırışsız bir eda takındım, omuz silktim.

Çok asabiydi. Esmer, kuru, etsiz yüzü gön gibi katılıp geriliyor, elleri titriyor; dili hiddetten peltekleşiyordu. Sesinde sorgu, kırgınlık, kıskançlık, heyecan ve ateş vardı. Beni bu kadar lakayt, sakin görünce, daha çok kızdı, kendisini tutamadı; belki o da önce

benimle alakadar olmuyormuş gibi görünmek istedi:

– Hayır merak ettiğim için değil. Neredeydiniz onu öğrenmek istiyorum?.. dedi.

Ben, gene serinkanlı ve aldırmaz bir halle:

– Nerede kaldığımdan size ne?.. Merak etmediğiniz bir şeyi öğrenmenize lüzum yok!.. dedim.

Bu cevabıma dehşetli kızdı:

– Elbette öğreneceğim. Benim karımsın!..

– Olabilirim!..

– O halde kocana nerede bulunduğunu haber vermeye mecbursun!..

– Böyle bir mecburiyete inanmıyorum.

– Mecbur olduğunuzu size ihtar ediyorum.

– İhtarla mı söyleyeceğim...

– İcap ederse tehditle!..

Tehdit... kelimesini işitir işitmez ben de kızdım, kan benim de beynime çıktı.

– Tehdidinizi de yapın göreyim... dedim ve... arkasından hiddetle ilave ettim:

– Paşa Paşa, sen beni çocuk zannediyorsun galiba?.. Senin tehdidin bana vız... gelir!..

Onda da artık hiddet, sinir en son noktasına yükseliyordu; durduğu yerde tepeden tırnağa sarsıldı:

– Vız mı gelir?.. diye bir iki adım ilerledi.

Benim de gözüm hiçbir şey görmüyordu...

– Hem nerede kaldığımı bana ne soruyorsunuz? Sadık bendeleriniz benim nerede olduğumu size çoktan haber vermişlerdir. Nedim Bey Nazmi söylemedi mi? Nusret'le konağın kapısına kadar geldiğimi haber vermedi mi? Bunu daha bana niçin soruyorsunuz? Görüyorsunuz ya, bütün hesaplarım açık. Sakındığım, çe-

kindiğim hiçbir şey yok!..

Ben, bunları söyler söylemez yıldırımla vurulmuşa döndü:

– Hı... h... h... h... h... diye derin bir nefes aldı, gözleri sık sık açılıp inen kapakları altında birer çakmak taşı gibi alevleniyor, yüzündeki deriler kat kat olup yanaklarına ve göz kenarlarına birikiyordu.

İki adım daha ilerledi ve masanın üzerinde duran küçük bir çiçekliği kaldırarak:

– Kahpe!.. diye üzerime attı.

Eğer, bir parçacık çekilmemiş olsaydım, yere inip parça parça olan şişe başımda paralanacaktı! Bu saniyede müthiş bir korku geçirdim. Ve... zannettim ki, ikinci üçüncü bir şeyi, eline ne geçerse yine kaldırıp atacak. Fakat atmadı, feveran ilkinde hızını buldu! Ben, kendimi duvara yaslanmış, gözlerim korkudan açılmış, sinirlerim çözülmüş bir halde yüreğim ağzıma gele gele sinmiş bekliyordum:

– Demek bana hıyanet ettin... Nusret'le beraberdin ha!.. Alçak karı.. Ben seni sevmiştim!.. Neyin eksikti?.. Neye tamah ettin?.. Senden ne esirgedimdi?.. Sana sahip olmak için bunca fedakârlığa katlandım!.. Servet, para, altın, mücevher, at, araba, hizmetçi, refah, sıhhat neyin eksik, hangi birisi yok?..

Bütün bu sözleri çılgın gibi, deli gibi, şaşkın gibi sarsılarak, inleyerek, ağlayarak söylüyordu. Baktım, üzerime saldırmak, beni boğmak, dövmek için filan bir şey yaptığı yok. O zaman ben de cesaret buldum ve sözlerine birer birer cevap verdim:

– Sana şimdi değil eskiden beri hıyanet ediyorum. Eğer bunu yeni öğrendinse çok aptallık ettin.

– Evet Nusret'le beraberdim. O, çok hoşuma gidiyor. Beni sevmene hayret ediyorum. Benim sana sevgili olamayacağımı daha ilk gününden söylemiştim. O gün senden ne kadar nefret ediyorsam bugün de o kadar... Ve... bu nefreti hiçbir şey eksiltmeyecek-

tir!.. Neyim mi eksik, saadetim!.. Paşa... Paşa! Sana yüz bin defa söyledim: bir kalp parayla satın alınmaz. Bak altı sene oldu, hâlâ ben senin değilim. Ve... olmayacağım!..

Paşa, bundan ötesini dinlemeye tahammül edemedi tekrar bir kuduz köpek gibi karşılıklı dalaştık. O, sesinin bütün huşumeti, bütün kabalığı ve bütün serkeşliğiyle bağırdı:

– O halde, niçin benimle berabersin?..

Ben de aynı gazapla ve her vakitki pervasızlıkla bağırdım:

– Senden intikam almak için!.. Sen beni mahvettin. Bütün hayatımı zehirledin. Beni ömrümden ve insanlığımdan ettin. Bunun hıncını senden çıkarmak isterim.

Kulakları yeri dinleyen bir tarlafaresi gibi dikelmiş ve adeta canlanmıştı. Ben, bunları söyler söylemez haykırdı:

– Ben sana ne yaptım ki?..

– Daha ne yapacaktın? İşte bunu yaptın!

– Ben mi yaptım?.. Bilakis ben seni insan içine çıkardım. Kulübeden konağa, yırtık pırtık entariler içinden en lüks tuvaletlerin içine, yerlerde sürünen pamuk döşeklerden kuştüyü yataklara, inci boncuktan altın, mücevher hazinelerine getirdim. Prenses oldun. Adımı aldın. Hanımlık, hanımefendilik gördün. Dünyayı gördün. Rüyana bile girmeyen bir hayata kavuştun. Önünde el kavuşturup durmak fırsatı bulamayacağın insanlar bugün karşında el pençe divan bekliyorlar. Daha ne olmak isterdin?.. Sana daha ne yapmalıydım?..

Paşa'nın, bu sözleri dehşetli ağrıma gitti. Yoksulluğun asalet ve titizliğine, alın terinin emek ve kudretine ancak bu kadar hakaret edilebilirdi. Bütün serveti, bütün azameti dededen, babadan ve sultan saraylarının yağmasından bulan insanlar kitlenin yoksulluk ve faziletini ancak bu kadar küçültebilirlerdi. Demek ki, bu adamlar için çalışan kol, işleyen beyin, yürüyen ayak, dürüst bir karak-

ter, sağlam bir ahlak, inanan bir ruh, iman haline gelen bir fikir, namuslu bir çabayla koltuk altına alınan bir okka ekmek hayatta bedbahtlıktan, sefalet ve zilletten başka hiçbir şey ifade etmiyor. Fakat bu gafiller bilmiyorlar ki:

– Öküzün başı kımıldadığı ve boynuz küreyi sarstığı gün kıyamet kopacaktır... diyenler, çok büyük bir tevazu ve nezaketle bir hakikati işaret etmişlerdir!

Sahiden bir gün öküz baş kaldıracak ve onun boynuz darbesindeki kudret bu adamların dünyasını, talandan birikme, alın terinden çalınma servetlerini başlarına indirecektir. Öküz, zavallı öküz, bir insan kalabalığıdır ki, Paşa ve Paşa gibilerin içyüzünü bilmeyen ve onun için henüz boynuzunu kımıldatmayan bu kalabalığın bir adına da kitle... denir!..

Vah bu öküze ve... ona çobanlık ettiklerini zanneden bedbahtlara!..

Beni de, bu öküz sürüsünün içinden biri gibi alıp yücelttiğini söyleyen Paşa'ya, işte bu noktada bütün bütün kızdım ve... o anda, şiddetle haykırdım:

– Artık sana bu konaktan çıkmak yok! diye yumruğunu gösterdi.

– Onu geç Paşam!.. dedim.

Hayretle:

– Ya, ne yaparsın? diye sordu.

– Bir saniye bile beni bu konakta tutamazsın!.. "Geçti Bor'un pazarı..." dedim ve... konuşmamız devam etti:

– Cahit'i benden ayırdığın ve beni tuzağa düşürdüğün günlerde değiliz!..

– Kalmaya mecbursun!..

– Hiçbir mecburiyetim yok!..

– Nasıl?..

– Basbayağı!..

– Karımsın!..

– Değilim!..

– Nikâhımız var.

– Sahte bir nikâh!..

– Olabilir?..

– Ben de olmaz... demiyorum. Yalnız karıkocalık bağı nikâhsa hayhay... Karınızım. Fakat görüyorsunuz ki ben başkalarına da karılık ediyorum. Herkesin karısı olan birisi için artık nikâh bir bağ, bir kudret ifade ediyor mu? Buna razı mısınız?.. Eğer razı iseniz mesele yok, burada benimle çekişmenize de ihtiyaç kalmaz. Benim, zaten sizden fazla bir şey istediğim yok!.. Hareketlerimde serbest kalmamı istiyorum ve şimdiye kadar da serbesttim!..

Bu sözlerim beyninin ortasına yıldırım gibi düştü. Nikâhı da, karılığı da, kocalığı da, mantığı da, muhakemesi de, bütün mesnetleri de birdenbire yıkıldı! Dişleri birbirine çarpıyordu:

– Sen tam bir orospu olmuşsun!.. dedi ve... eliyle başına bir yumruk vurdu:

– Eyvah, namusum iki paralık olmuş!..

Parmaklarını alnında dolaştıra dolaştıra bir aptal gibi, bir sarsak gibi, bir kendisini kaybetmiş gibi, iradesiz bitkin, perişan duruyor, sönük, ateşsiz, heyecansız, ümitsiz nazarlarla gözlerimin içine bakıyor, bir şeyler düşünüyordu.

Derhal:

– Ayrılalım. İkimiz de kurtuluruz! dedim.

Yine cansız cansız, alık haliyle yüzüme baktı baktı, başını salladı:

– Evet, ayrılalım...

Ve titrek, güç işitilebilen bir sesle ilave etti:

– Ben çok yanılmışım!..

Ve... bu anda ben hiçbir şey düşünmüyor, içimde derin bir fe-

rahlık, geniş bir hürriyet, sonsuz bir kurtuluş hissediyordum. Hapishaneden, zindandan, zincir altından kurtulanların çılgın sevinçleriyle eldivenlerimi giyiyordum. Daha bir saniye sonra... Çantamı aldım ve... usul usul, zincirini koparan bir idam mahkûmunun hücresinden kayıp kaçışı gibi ayaklarımı sürüye sürüye odadan çıktım.

Benim çıkışımı uzun uzun seyretti ve ben odanın eşiğini atladıktan sonra başını avuçladı, masanın üzerine kapandı!..

Bu anda, muhakkak ki, ben yaralanan, didiklenen, kırılan, hüviyeti delik deşik edilen, fakat altın kafesler içinde bile yerini yadırgayan, yine avcısına ısınmayan bir kuşun azat edilişindeki sızılı kurtuluşun heyecanını hissediyordum. O da, bu yaraladığı, delik deşik ettiği, bütün güç ve servetine boğduğu, fakat altın kafesine ısındıramadığı, kendisine ram edemediği kuşunun onu alt edip kurtuluşundaki ıstırabın acısını duyuyordu!..

Üçüncü bölüm

Bir buçuk ay sonra...

Konaktan pek budalacasına çıkmışım!

Birisi dese ki:

– A... kadın sen delisin!

Haklıdır. İnsan bir defa daha dönmeyeceği yerden çıkarken hiç olmazsa neyi var, neyi yok şöyle bir kafasının içinde toplar da, ne yapacağını düşünür. Ben, sanki birinden çıkıp öteki konağa gidiyormuşum, yahut da Paşa'nın altın hazineleri hep benim içinmiş gibi arkama bile bakmadan konaktan çıktım. Bari hiç olmazsa mücevher kutumu alsaymışım!..

Sırtımdaki, tek kat çamaşırla sokağın ortasına çıkıverdim.

İyi ki, elimde, boynumda birkaç şey varmış!

Nusret iyi çocuk, güzel çocuk, hoş çocuk, can çocuk ama, aylığından başka bir şeyi yok ki... O da, benim yalnız araba, otomobil parama yetmez. Ben işin bu tarafını hiç aklıma getirmemiştim. Yine de getirdiğim yok! Dünya vız geliyor. Parmağımdaki yüzüğün birisini verdim. Nusret bana, sekiz yüz altın getirdi. Daha bir iki yüzük, bileziklerim, küpelerim, iğnelerim, pandantifim filan var. Bunlar da daha birkaç bin altın ederler. Zaten koca mücevher kutusunun içinden en çok hoşuma giden ve en çok da kıymeti olanlar aşağı yukarı bunlardı.

İyi ki, o gün Ada'ya gidiyorum... diye bunları da almışım. Yok-

sa, sahiden birdenbire müşkül vaziyette kalacakmışım!..

Şimdi Taksim'de "Cafer Bey" apartmanının en güzel bir dairesini kiraladım. Mefruşatı da mükemmel. Konağı hiç aratmıyor. Ayda yüz altın ama, zararı yok. Param da olmasa, âşıklarım hâlâ etrafımda. Pervaneler gibi dönüyorlar. Hem eskisinden daha serbest, daha çılgın, daha ümitli. Gene:

– Belkiys Hanımefendi... diyenlerin haddi hesabı yok. Gene:

– Prenses hazretleri!.. diyenlerin ardı arası kesilmiyor. Gene:

– Ne güzelsiniz hanımefendi... Dünya size kurban olsun hanımefendimiz... İstanbul'un en güzel kadınısınız!.. diyenlerin sayısı çok!

Hele bir nazır var ki, gözlerimin içine bakıyor. En hafif bir tebessüm onu esir etmem için birebir gelecek.

Ya Avukat Rıfat Şükrü. Ya Şeyhzade Mithat. İkisi de memleketin en kalantor zenginleri olan bu adamlar bir işaretime, bir göz ucuma bakıyorlar. Şehvet ağlarımın bağını sıktığım gün ikisi de kalplerini söküp avuçlarımın içine teslim edecek gibi birbirleriyle yarışıyorlar!

Ve... ben artık kendimden hiç utanmıyorum. Hayatımın bu safhasına da birdenbire, çarçabuk ısındım. Bu nokta üzerinde nereye gideceğimi bilerek, şuurla, kararla yürüyorum. Hiçbir şeye aldırdığım yok! Daha açık, daha acı:

Benim gibilere boy ve tip sırasıyla kahpe, şıllık, sürtük, orospu filan denildiğini biliyorum. Belki, bunların bir kısmı ekmeklerini kazanmak için böyle. Bir sanat, bir iş, bir gelir... diye bu yoldalar. Ben o da değilim. Daha fena. Üste de para veriyorum. Mesela Nusret'i besliyorum. Şimdiye kadar yemek için, giyinmek için, yaşamak için hiç kimseden bir çöp bile almadım. Bütün âşıklarım benim soframda yiyip içiyorlar, benim arabamda gezip tozuyorlar, benim etrafımda şeref ve gurur buluyorlar. Fakat ne yapayım ki, ce-

miyet beni, benim kendimi bildiğim kadar bilmiyor, tanımıyor; benden iğreneceği, beni reddedeceği yerde bana hayranlık duyuyor..

* * *

Bu, Paşa'nın üçüncü haber gönderişi oldu.

Budala adam! Ne yapacak beni? Nusret dün akşam:

– Belkiys, Paşa bugün Şerif Bey'i göndermişti, dedi.

Sözünü kestim:

– Bana da Avni Efendi geldi.

O anlatacağı yerde, merakla benden sordu:

– Ee... Ne dedin?..

Omuzlarımı silktim, gayet kayıtsız:

– Hiç ne diyeceğim? Gelemem, dedim.

– Fakat hastaymış?

– Olabilir!..

– Senin konaktan çıktığın günden beri hastaymış?

– Bana ne?..

Nusret oturduğu yerden heyecanla kalktı:

– Canım efendim bana neymiş olur mu? diye yüzüme dik dik baktı.

Latifeyle:

– Demek sana da fazla gelmeye başladım?.. dedim.

Arkasından uzun bir kahkaha salıverdim:

Nusret kıpkırmızı oldu. Gene telaşlıydı:

– Hayır... Hayır... Sözlerime yanlış anlam vermeye kalkışma!.. diyerek kendisini müdafaaya çalışıyordu.

Ben ise işin tamamen alayındaydım.

– Canım. Allah kerimdir. Meraklanma. Elbette bir çaresine bakarız...

– Fakat orada çare aramaya lüzum kalmaz. Allah'ın verebilece-

ği kadar var. Paşa'nın altınlarını, her gün avuçla sokaklara serpsen gene bitmeyecek kadar çok!..

– Sen, böyle şeylere aldırma. Ben yaşadıkça para benim esirimdir.

Güldü, kızardı, dudaklarında hafîf bir tebessüm dalgalandı:

– Amenna... Para sizin kadar kıymetli değildir. Fakat ne de olsa paradır.

Gülerek, ilave etti:

– Mesela, bende olmayan şey!..

Biraz istemeye istemeye dokundum:

– Paranın sana lüzumu ne? Ne yapacaksın parayı? Neyin eksik?..

Boynunu büktü, yumuşak fakat acı:

– Öyle, Prenses hanımefendinin sayelerinde şimdilik ihtiyacım yok.

Sonra, işi şakaya boğdu ve... bu şakanın güleç yüzü arkasına sakladığı fikirlerini de birer birer söyledi:

– İşte Paşa'yla barışırsanız, daha çok ve daha kolay yemek kabil olur... diye düşünmüştüm.

Ve... devam etti:

– Yavrucuğum, bak Paşa hastaymış. Belki de yarın öbür gün ölecek.

Bir saniye durdu. Ne söyleyeceğimi bekledi. Gene hiçbir şey öğrenemeyince:

– Paşa ölürse bütün bu servetin sahibi sen olacaksın! Bu nokta galiba aklına gelmemişti. Sana, bunu önemle anlatmak isterim... dedi.

Bütün o servetin gelecekteki bir yiyicisi gibi şevk ve neşeyle pırıldayan gözleriyle gözlerimin içine baktı, bekledi.

– Sen, böyle şeylere aldırma geç... dedim.

Fakat kafamın içinde bir an burgulanan bir his ve fikir Nus-

ret'in bile beni tanımamış olmasındaki noksanlığa isyan ettirdi ve... ona bu bahsi kesip attım:

– Nusret, bir defa aklına iyice yerleştir ki, ben Paşa'nın konağına dönmem. Sonra, o da senin zannettiğin gibi çarçabuk ölmez. O ne sinir adamdır... Sen bilmezsin!..

– Benim de aklımın ermediği nokta bu ya? Niçin dönmezsin? Niçin o muazzam servetten istifade etmek istemezsin?..

Bir saniye Emirgânlı Belkiys, onun hisleri, onun düşleri ve... nihayet onun Paşa'ya karı edilişi gözümün önünden geçti. O acı, o heyecanla:

– Aklın ermedi, ermez de... Senin bileceğin yalnız bir şey vardır ki, o da benim Paşa'ya dönmeyeceğimi, dönmek imkânı olmadığını bilmendir, dedim.

Hayretle yüzüme bakıyor, dudaklarını buruşturuyordu:

– Ve... çok rica ederim. Bu bahsi bana tekrar etme. Paşa'dan gene sana haber getirecek kimse olursa onlara da bu vaziyeti iyice anlat. Bir defa daha zahmet etmesinler... diyerek, yerimden kalktım; içimi boşaltmak için doğru piyanonun başına geçtim.

Zavallı Nusret hâlâ benim kim olduğumu, nasıl yaşadığımı, hayatımın ne mana ifade ettiğini öğrenememiş, anlayamamış. Ya o çok aptal... Ya ben iyi bir aktörüm. Bilmiyor ki, yaşayabildiğim kadar yaşayacağım. Ben selin önüne katılan bir kütük parçası gibiyim; nasıl götürürse öyle gideceğim; kime gönderirse ona gideceğim!

Yaşamak için yaşamakta, kayıtsız olmak birinci şarttır!

Yoksa, Paşa hazretlerinin altın hazinelerinin cazibe ve manasını ben de Nusret kadar bilmez, onun kadar takdir etmez değilim!..

* * *

Bir kadının, kendisi için yarışan ve şehvet sıtmasına tutulan birkaç erkeği bir arada görmesi kadar tatlı, heyecanlı ve zevkli şey

yok! Dün gece, Habip Molla Beylerde, pokerdeydik.

Nafıa[9] Nazırı Hayati Beyefendi!..

Avukat Rıfat Şükrü Beyefendi!..

Madenci Şeyhzade Mithat Beyefendi!..

Doktor Şükrü Hasan Beyefendi!..

Biri nazırlık koltuğunun verdiği gurur ve haşmet içinde yeryüzünü ve etrafındakileri yarasalaşan bir gözle görüyor. Ötekiler hep birbirlerinden üstün birer servetin baş dönmesi içinde hükmün ve hâkimiyetin daima kendi taraflarında olduğu zannına kapılmış gidiyorlar. Hepsinde her şeyden coşkun, her şeyin üstünde bir emel ve bir arzu var: bana malik olmak!..

Hayati Bey benim masamdaydı.

Rıfat Şükrü Calibe'yleydi!..

Şeyhzade Mithat, doktor, Nihal'in karesine düşmüşlerdi.

Fakat hiçbirisi de kendi karakteri ve kendi oyunlarıyla meşgul olmuyorlar.

Hepsi de kâh göz ucuyla, kâh arada bir:

– Ne oldu?..

– Ooh ooh... Bu resti siz mi kaldırdınız hanımefendi?

– Aman ne şahane blöf!

– Bu şans kimsede bulunmaz!..

– Üst üste kare, floş çıkarıyorsunuz hanımefendi!.. diye hep benimle meşgul oluyorlardı.

Muhakkak ki akılları benimle oldukça da hepsi zarar ediyorlar, boyuna fiş alıyorlardı. Bizim, Nazır Beyefendi de akılsız âşıklar gibi hem onların karışmasını, ilgilerini kıskanıp kızıyor, hem şansındaki tersliğe sinirleniyor ve... üst üste kaybediyordu. Hele, bir iki el pek enteresan geçti. Hayati Bey, hiç olmazsa zararını değilse bi-

9 Bugünkü Bayındırlık Bakanlığı anlamına Nafıa Vekâleti'nin bakanı.

le oyunculuk şerefini kurtarmak için bana gözdağı vermek istiyordu. Bütün oyunun devamı içinde de galiba, en iyi bulabildiği kâğıtlar bunlardı. Fakat ikisinde de önüne yığdığı fişlerle:

– Sizin restiniz... dedikçe ve benden de:

– Peki... cevabını aldıkça, fişlerimi toparlamaya hazırlanıyor:

– Kare... demesine:

– Floş ruvayal!.. Kare as!.. deyişim karşısında sapsarı oluyor.

– E... böyle oyun olmaz!.. diye söyleniyordu.

Böyle ikide bir bozguna uğradıkça Mithat, Rıfat Şükrü, doktor da hemen yerlerinden fırlıyorlar, geliyorlar:

– Aman beyefendi bu ne hal?.. Aşkta kazanan kumarda kaybeder... filan diye söyleniyor, bütün bütün Nazır Beyefendi'nin sinirlerini boşandırıyorlardı!.. Şeyhzade Mithat'la daha çok yakınlığı, laubali tarafları var. Onun şakalarına ağır da olsa dayanabiliyor. O da bu gece hakikaten ağır şakalar yaptı:

– Aldırmayın Belkiys Hanımefendi... Cebinde on parası bile kalmasa olur!.. Nazırlık lafla olmaz... Devlet akçesinin sonu gelmez... Nazır Bey galiba abayı iyice yakmış ki, boyuna kaybediyor!..

Hayati Bey:

– Eh... Yeter artık... Sanki siz kaybetmiyor musunuz? Kendi oyununuza bakın!.. A... Efendiler mahalle kahvesine benzettik burasını... diye iki seansı zor tamamladı.

250 lirayla masaya oturmuştum, 3 700 lirayla kalktım. Hiç de fena para değil. Bir de Nusret bana hâlâ paradan ve Paşa'dan bahsediyor. Sanki, bu para değil!.. Hoş istesem bunlardan ne para çekmem ben! Hepsi teker teker elleri keselerinin ağzında gözlerimin içine bakıyorlar. Hangi birisine:

– Para, desem, varını yoğunu getirip ayaklarımın dibine dökecek kadar âşık ve... bağlı.

Hele bu Nazır Bey bitkin ve tutkunların en başında geliyor. Bi-

raz aptalca da bir şey. Eli bol, hovarda ama çapkın değil. Kadın ve kalp işlerinde iyice pişmemiş ! Aşağı yukarı tanışalı altı ay oldu. Bir iki defa konaktaki ziyafetlerime de gelmişti. Fakat hâlâ başladığı noktada duruyor. O kadar. Bir adım bile ileriye geçmedi. Ama kendi içinden dehşetli alıp veriyor, yanıp tutuşuyormuş kime ne ?..

Şimdi her iki günde bir beni görmek istiyor, göremezse muhakkak telefon ediyor, arıyor !..

Masadan kalktıktan sonra, biraz yalnız kaldık.

– Nasıl, kaybettiğinize müteessir misiniz ?.. dedim.

– Rica ederim !.. dedi, kızardı.

Sonra alay ettim:

– Görüyorsunuz ya, çok kuvvetli şansım var. Hem oyunu iyi biliyorum !.. Sakın bir daha benimle oynamayın...

– ...

– Herhalde ustalık bende kalıyor. Biraz size öğretmem lazım !..

Yine cevap vermedi, alay edildiğine içerledi, dişlerini sıktı. Mamafih, ben aldırmıyordum.

– Birkaç defa sizinle boş fişlerle oynayalım da, blöflere, artırışlara, oyunun psikolojisine alışın !.. Kumarda kaybedenler, aşkta kazanıyorlarmış. Yeni bir aşkınız var galiba ?.. Kime âşıksınız bakayım ?.. diye alaylarıma devam ediyordum.

Son sözümü söylerken, gözlerimin içine baktı; ezildi, sarardı, morardı, dilinin ucuna bir şeyler geldi, fakat söyleyemedi !..

– Hayati Bey'e acımıyorum... dersem tuhaf olur.

Bu yalnızlık esnasında biraz cesaretini artırdım, söylemek istediği şeyleri kolaylaştırdım da gücü gücüne bir ara:

– Muhakkak ki, gördüğüm ve tanıdığım kadınların en güzelisiniz... Gençsiniz... Şuhsunuz... dedikleri kadının ta kendisisiniz, filan diyebildi.

Ben de kırmadım. Bu toyluğu, zavallılığı, bönlüğü doğrusu ho-

şuma gidiyor!.. Belki, biraz daha konuşabilecektik. Fakat yalnız bırakmadılar. Hele bir Hint azmanı, Arap bozması gözlüklü, pinti bir adam var. Bu akşam ilk defadır ki görüyorum. Hiç gözlerini benden ayırmıyor, Hayati Bey'e de, bana da uzun uzun bakıyordu. Hayati Bey'e:

– Kuzum bu da kim? dedim.

– Şuayip Bey... derler... dedi, ilave etti:

– Sayılı zenginlerdendir. Müthiş işadamı. Nafıa'nın olsun Harbiye'nin olsun büyük işlerini hiç kaçırmaz. Birçok Avrupa, Amerika şirket ve kumpanyalarının da mümessili. Ve seslendi:

– Şuayip Bey... Şuayip Bey...

Şuayip Bey sırıttı, kırıldı döküldü.

– Allah ömürler versin... Beyefendimiz... diye, ellerini göbeğinin üzerine kavuşturarak yanımıza geldi.

Adamcağız milyoner, milyarder değil ya ne olsa gene simsar ve madrabazlık ruhu yüzünden akıyordu. Devlet adamlarına karşı bütün komisyon adamları böyledir. Riyakâr, yılışık, dalkavuk ve başı önde!..

Hayati Bey'in de bütün gururu ve nazırlık kibri bu gece üstündeydi. Kibrin, nazırlık sandalyesinin verdiği şımarıklık ve hâkimiyetle sesine ayrı ton verdi ve... biraz onunla konuştu:

– Nasılsınız, ne yapıyorsunuz, bakalım Yahya Şuayip Bey? Bugünlerde hiç nezarette göründüğünüz yok!

Komisyoncu, devlet Hazinesinden Frenk simsarla birlik olup aşırmasını bilen her iş tellalı, dikkat ediyorum, en küçük bir fırsatı bile kaçırmıyor.

Aynı sorgu bana ve benim gibilere olsaydı hiç şüphesiz cevabım:

– Teşekkür ederim. İyiyim. Siz nasılsınız?.. olacaktı.

Fakat bu öyle yapmadı. Hemencecik, gene ellerini ovuştura ovuştura, kırıla döküle:

– Pek yakında ziyaret ve istirhamlarımız olacak efendimiz... dedi ve... Arkasından ilave etti:

– Bakır ve simli kurşun imtiyazları için beyefendimize bir müracaatım olacak!

Hayati Bey, güldü, uzun uzun güldü:

– Burada da mı iş teklifleri... a Şuayip Efendi?..

Şuayip Bey, gene hiç istifini bozmadı,

– Ne yaparsınız Beyefendi hazretleri, dervişin fikri ne ise zikri de odur... diye sırıtmalarına devam etti.

Sinirime dokunan bir adam! Neyse ki, o sırada Rıfat Şükrü, Mithat, doktor, Celile, Nihal, Şükûfe, Zerrin filan yanımızda toplandılar da biraz gülüşmeye, alaya başladık. Rıfat Şükrü de bir türlü Hayati Bey'i çekemiyor. Müthiş kıskanç. Hem sinirli, ihtiraslı, çekemez bir adam. Fırsat bulur bulmaz çekiştirmeye başlıyor. Bir aralık bir iki dakika kendi kendimize konuşabildik, hemencecik:

– Belkiys Hanımefendi, bu adamla da konuşmaya nasıl bilmem tahammül edebiliyorsunuz?.. dedi ve... ilave etti:

– Kaba ruhlu, hiç de zarif olmayan bir adam değil mi?..

Ben de mahsus:

– Bilmem bana hiç öyle gelmiyor. Bilakis, sıcakkanlı, konuşkan, kadın ruhuna çok yakın bir erkek... dedim.

Küplere binecek oldu:

– Aman hanımefendi. Muhakkak latife ediyorsunuz. İmkânı yok. Bu sözlerinizle hem kendinize, hem bizlere iftira etmiş olursunuz!..

Hepsinin kulağı birbirinin ağzında. Gözleriyse bende ve benim etrafımda. Rıfat Şükrü'ye tam cevap vereceğim zaman, doktor geldi:

– Hayati Bey bu akşam hiç iyi oynayamadı... diye, başka bir laf açtı.

Ben, bütün bunları bir ışığın etrafına üşüşüp boşu boşuna vızıldayan pervanelere benzetiyorum. Nafile yere yoruluyor, nafile yere yarışıyorlar. Ne yapsalar boş. Gönlüm kimi çekerse, gözüm hangisini ayırırsa ona yanaklarımı belki uzatacağım. Bu kadar didinmeye, peşimde dolaşmaya lüzum yok değil mi? Mamafih, ben de hiç bozmuyorum. Hepsine:

– Mavi boncuk kimde ise gönlüm onda... der gibi oluyorum, dehşetli alay ediyorum. Hele Mithat sahiden şeyhzade. Öyle tuhaf sözleri ve halleri var ki... Hayatıyla fikirleri taban tabana zıt. Evlenmek konuşuluyordu!

– Niçin evlenmediniz?.. dedim.

– Kiminle evleneyim?.. dedi.

– Siz önce evlenmeye karar verin. Sonra, evleneceğiniz kadını bulursunuz...

– İşte bütün müşkülat orada ya?..

– Neden?..

– Evlenmek iyi bir şey. Lazım bir şey. Fakat bekârlık da iyi!..

– Ama, hangisi daha iyi?..

– Yoo... Benim için mesele öyle değil. Bence evlenilecek kadına göre vaziyet ve karar değişir... İlk önce kadını bulmalıyım ki onunla evlenmeyi düşüneyim?..

– Etrafınızda bu kadar kadın var... Tanıyorsunuz, görüyorsunuz, beğeniyorsunuz. İşte, bunlardan birisini seçebilirsiniz!..

Bu fikrime de itiraz etti:

– Hanımefendiciğim... Gördüğüm, tanıdığım, beğendiğim kadınlar, hep sevilecek, perestiş edilecek kadınlar. Onlardan herhangi birisine insan nasıl kıyar da evlenir?.. Yazık olmaz mı?.. Bence evlenilecek kadınla sevilecek kadın bambaşka şeylerdir. Kadın evlenince kırılır, örselenir, solar. Hangi vicdan çiçek gibi yalnız korka korka sevilecek, korunulacak, üzerine düşülecek bir kadının

örselenmesine, solmasına tahammül edebilir?..

Bütün bu lafları dinledikten sonra, gel de Mithat'a:

– Şeyhzade... deme.

Fakat Nusret'in de bu gece bir somurtkanlığı, neşesizliği ve hoyratlığı vardı. Hiç konuşmuyor, surat asıyor, söylenen şeylere bir iki kelimeyle cevap verip geçiyor. O da beni kıskanıyor galiba! Ben de bu kıskançlığa tahammül edemiyorum. Ben hiç kimsenin senetli, tapulu malı mülkü değilim ki bir de kıskançlığa tahammülüm olsun...

Molla Beylerde saat iki buçuk-üçe kadar kaldık. Çıkarken, Mithat, Rıfat Şükrü, doktor hepsi etrafımı sarmışlardı. Başka başka yerlerde toplanmak için tekrar tekrar randevu istiyorlardı. İşi:

– Aa ben artık böyle her akşam üçlere kadar kalamam... Şimdi Hayati Bey'den kazandıklarımı yiyeyim de ondan sonra... filan diye alaya döktüm ve... hiçbirine söz vermedim.

Bütün erkeklerin benimle meşgul olmalarını da öteki kadınlar bir türlü çekemiyorlar. Ellerinden gelse bir kaşık suda beni boğacaklar. Fakat ben de hiç aldırmıyordum.

Tam kapıdan çıkarken, Hayati Bey:

– Benim arabama "lütfen tenezzül" göstermez misiniz? Size devlethaneye kadar refakat etmiş olurdum... dedi.

Teklifinden ziyade, bu cesareti buluşu hoşuma gitti.

– Estağfurullah. Hayhay... memnuniyetle... dedim.

Baktım, ötekiler hep birden somurttular. Fakat ben gene iltifatlarımı esirgemedim!..

Nusret, benim arabamla yalnız döndü!

* * *

Otomobilde bir sorgu hâkimi gibiydi. Apartmana gelinceye kadar durmadan sordu:

– Paşa hazretleriyle bütün bütün ayrıldınız mı?.. Nusret Bey'le beraber mi oturuyorsunuz? Nusret sizi çok seviyor galiba?.. Siz de Nusret'i seviyor musunuz? Artık yalnız yaşamaya mı karar verdiniz? Müsaade ederseniz tekrar birleşmenize yardım edeyim!..

Hiçbir sualini cevapsız bırakmadım. Ona anlattım ki:

– Paşa'yla aramızda henüz boşanma yok. Fakat bir daha kendisine dönmeyeceğim. Bu kararla konaktan çıktım. Her gün de haber gönderiyor, barışmamızı istiyor. Onun için ayrıca bir aracılığa lüzum yok. Nusret'le beraber oturuyoruz. Bu, belki bir tesadüf. Hiç kimseyi sevmiyorum ki, Nusret'i de sevmiş olayım. O benim için ne düşünüyor, bilmiyorum?

Bütün bunları konuşurken, o yalnız soruyor, cevap alırken de her tarafı dikkat kesilerek ağzımın içine bakıyordu. Hele... ben söyledikçe:

– Ya?!. Tuhaf... diye kâh hayret ediyor, kâh kaşlarını çatıyor düşünüyor, kâh hak veriyordu.

Araba apartmanın önünde durunca:

– Bir likör almak için çıkmaz mısınız? dedim.

– Rahatsız etmez miyim?..

– Rica ederim.

– Neredeyse sabah olacak. Davetinizi nezaketinize telakki etmeme müsaade etmelisiniz!

Güldüm:

– Aman Hayati Bey... Teklif mi var?.. Rahatsız olsaydım hiç sakınmaz söylerdim...

– O halde memnuniyetle likörünüzü içeceğim efendim, dedi, sırıttı.

Pek memnundu, bunu adeta erişilmez bir saadet sayışı yüzünden, gözlerinden, her şeyinden belliydi. Nusret de aynı zamanda otomobilden inmişti. Bir şey söylemiyor, çok nazik, mültefit gö-

rünmeye çalışıyor, fakat dudaklarını da ısıra ısıra bir oluyordu!

Hep beraber yukarıya çıktık!

* * *

– Bir kadeh likör...

Bir şişe şarap, daha sonra birkaç kadeh viski oldu. Sabah oldu, güneş doğdu, biz hâlâ içiyor ve konuşuyorduk. Nusret kendisini yiye yiye en son dayanamadı, hiçbir şey söylemeden çıktı, odasına gitti. Hayati Bey'le tanışalı belki sene oluyordu. Fakat bu gecenin sabahına kadar bana karşı sadece bir tutkun; dilsiz, hareketsiz bir âşık olmaktan başka ifadesi yoktu. İlk defadır ki, bu gece Molla Beylerde kendisine biraz cesaret vermiş ve gene bu gecenin sabahında da onu benimle açık konuşmak imkânına sahip etmiştim. Belki, bu nazırlar içinde en genç olanı... Fakat ne kadar olsa kırk beşi geçmiştir. Bu yaştaki adamların aşkı, ihtirası, şehvet ifadeleri bambaşka oluyor. Bir gencin delikanlılığı, onun ateşi, onun çılgın hamlesi, tecavüzü, azmi, koparıcılığı bu hüviyetlerde tamamıyla kayboluyor. Daha ziyade hesap, muhakeme, bir sürü mantık silsilesi; kuvvetli, duyguya ihtiyaç bırakmayan ve akılla kurulan sözler, teşebbüsler filan kendilerine hâkim oluyor.

Nitekim Hayati Bey sadece bana:

– Sizi seviyorum, sizin perestişkârınızım hanımefendi! diyebilmek için bir şişe şarabın dörtte üçünün, iki kadeh viskinin tamamlanmasını bekledi.

Bunun içindir ki:

– Bir akşam birlikte yemek yemekliğimize müsaade eder misiniz? sualine derhal:

– Hayhay... memnuniyetle... dedim ve... içimdeki bu alay hududunu genişleterek ilave ettim:

– Yalnız bir şartla...

Tıkanacak gibi bir kaygıyla sordu:

– Ne şartı?..

– Mithat, Rıfat Şükrü, doktor da beraber olacaklar.

Bir saniye düşündü:

– Pekâlâ... dedi.

Bu düşünüşte açık bir memnuniyetsizliğin ifadesi vardı. Onun hesabına göre, benden bir yemek randevusu almak bir şehvet gecesi yaşamanın başlangıcı, belki de kendisi olacaktı. Teklifim onu şaşırttı. Fakat gene düşündü ve... hesap etti:

– Bu ziyafet laubaliliğimizin, münasebetlerimizin derinleşmesinin başlangıcı olacaktır. Gene iyi!..

Ben de memnundum. Hayatımda hiçbir pusulası, hesabı, planı olmayan yeni bir macera başlıyor demekti!..

Macera... Hesapsız, muhakemesiz, plansız, pusulasız bir macera!.. Oooh... Bu ne iyi şey?!.

* * *

Hayati Bey:

– Yemeği müsaade ederseniz Tarabya'da hazırlatacağım... der ve elimi sıkarken, saat dokuzu çeyrek geçiyordu.

– Şimdi doğru nezarete mi gideceksiniz? dedim.

– Hayır... Bir banyo alacağım.

– Sonra?

– Sonrası yok. Nihayet on birde nezaretteyim...

– Nasıl çalişabileceksiniz?..

– Ee... bugün artık böyle geçer. Müdüri umumîler, müsteşarlar çalışsın... dedi.

Bu cevap tuhafıma gitti:

– Bir gün için zararı yok!.. dedim.

Biraz kalın kafalı galiba:

– Yoo... Ekseriya ben nezarete böyle giderim... Alıştık artık. Gene nazırların en düzgün çalışanı benimdir... dedi.

O zaman hayret ettim!

Benim için, galiba bu gecenin en kazançlı izlenimi, bunu işitmek oldu.

* * *

Hayati Bey'e:

– Güle güle... dedikten sonra,

– Gene, nazırların en düzgün çalışanı benimdir... deyişini düşüne düşüne yatak odama giriyordum.

Birdenbire Nusret'i karşımda gördüm.

– Sen uyumuyor muydun? dedim.

Hiç cevap vermedi. Rengi bembeyazdı, titriyordu. Saçları karmakarışık olmuş, gözleri büyümüştü. Soyunmamıştı da...

Titreyişi, bembeyaz oluşu onu müthiş kararlara sevk etmiş gibi görünüyordu. Demek ki, odasına çekilmiş, Hayati Bey'in gitmesini beklemişti. Şimdi kozunu benimle pay edecekti. Düşündüm. İki şey olabilir. Bu hali ya kıskançlık nöbetidir, bir gülüşümle gelip geçecektir, yahut da kafasının içinde gene kıskançlık saralı bir fırtına hazırlanıştır. Bu takdirde yapacak şey yoktu, iş olacağına varırdı. Zaten, benim için de mesele yoktu. Ben yalnız bu an ve... bu hadise için değil, bütün hayatımı gelişine, olacağına bırakmıştım... Her iki vaziyette de bir şey kaybetmezdim!.

Tekrar ettim:

– Sen uyumadı mıydın Nusret?

Gene hiç cevap vermedi. Titremesi devam ediyordu. Parlak, çukurlarının içinde lacivert birer bileğitaşı gibi büyüyüp yuvarlanan gözlerini gözlerime dikmiş, tepeden tırnağa beni süzüyordu.

Yürüdüm.

O da beni takip etti.

Salona geçtim, geniş bir koltuğa kendimi bıraktım:

– Ooof! Dehşetli yorulmuşum...

Kalın, keskin bir sesle:

– Kendinizi çok yoruyorsunuz da ondan... dedi, geçti karşıma oturdu. Ve... homurdanır gibi söylendi:

– Belkiys, bu adam niçin bu kadar kaldı?

Ben, gayet sakin, sesimde hiçbir pürüz yapmadan konuşuyordum:

– Misafir yavrucuğum. Kalk git... denmez a...

– Fakat misafirliğin de bir haddi vardır.

Cevap vermedim. O devam etti:

– Sulu adam. Böylelerine, ham hışır... derler. İnsanda biraz sıkılma olur. Daire vakti gelmese daha kırk sekiz saat buradan çıkıp gideceği yoktu!..

Boş bulundum da akşamdan beri devam eden kayıtsızlığımla:

– Nesi var?.. Pek güzel adam... dedim.

Bu sözüm, Nusret'e hançer gibi geldi. Oturduğu yerden hızla fırladı. Önüme kadar gelerek, iki elini gerdi, yumruklarını sıktı, gözlerini patlatarak:

– Güzel adam mı?.. Eşek adam. Ebenneka. Memleketin en budala adamı!.. dedi.

Nusret'i bu halde ilk defa görüyordum. O yumuşak, ele avuca sığacak gibi yumuşak, hafif, kaypak, şuh Nusret birdenbire kıskançlık denilen mancınığın üzerinde öyle değişmişti ki... Ona, "Nusret" demenin, "Şişli'nin en zarif... en cana yakın erkeği" diye bakmanın bu anda imkânı yoktu.

Yüzünde, gözlerinde, gönlünde kopan fırtınayla devam ediyordu:

– Belkiys, bu adamın seninle ilgilenmesine, sana iltifat etmesine,

sana sokulmasına tahammül edemem. Böyle kaba bir adam, ebenneka bir adam senin ne yanında, ne sofranda, ne evinde yer bulamamalıdır. Bakmadın mı, dikkat etmedin mi; bir insanın yüzü neyse, ruhu da odur... derler. Bunun yüzünde bir parçacık olsun meymenet, şirinlik, şuhluk var mı?.. Bunu gördün mü? "Allah'ın insan suretinde yarattığı bakar" dedikleri şey bu adamdan başka bir şey olamaz. O ölü gibi daima yere bakan esmer iri kemikli, yayvan yüzüyle, patlak, siyah, iri, çukurundan üçer santim ilerde gözleriyle, kalın sesiyle, dangul dungul sözleriyle bu adamın bir öküzden başka neye benzediği var? Kabinedeki arkadaşları bile ona, "Eşek Hayati" diyorlar. Böyle bir eşek, adam kıtlığında nasılsa Osmanlı İmparatorluğu'nun bir nezaret sandalyesini eline geçirebilmiş. Böyle bir eşekle sen nasıl dost, canciğer ahbap olabilirsin?..

– A... a... bu canciğerlik de nereden çıktı?.. dedim.

– Nereden mi çıktı? Kendin çıkardın. Onu apartmana ben mi getirdim? Likörü, şarabı, viskiyi önüne ben mi koydum? Onun soğuk soğuk söylenmesine ben mi meydan verdim?..

– E... bu canciğer ahbap olmak mı?..

– Daha ne olsun? Ne istersin?

– Bir şey istemiyorum ama, abarttığın kadar da bir şey yok!..

Hâlâ önümdeydi, hâlâ asabiliği devam ediyordu.

– Hem, artık yatalım. Benim duracak halim kalmadı! dedim.

Bu sözüm ona galiba müthiş dokundu. Ve... Nusret birdenbire gene bambaşka bir adam olarak hızla ellerime kapandı:

– Belkiys senden rica ediyorum. Bu adamla, hatta mümkünse bu adamların hiçbirisiyle konuşma, dedi.

– Niçin?

– Niçin mi? Seni seviyorum da onun için!.. dedi, yeniden ellerimi tuttu, dudaklarına götürdü, söylenmeye, yalvarmaya başladı. Sesi yumuşamıştı, gözleri dolmuştu, yüzündeki gerginlik gitmişti:

– Belkiys, sensiz olmak, senin iltifatından uzak kalmak beni korkutuyor. Seninle bir başkasının senli benli olmasına, senin hususiyetine girmesine tahammülüm yok. Sen yalnız benim olabilirsin. Ve... ben seninim. Bir başkasının benim sevgime ortak olması ne feci şey?.. Bunu hiç düşünmedin mi?..

Gene, işi alaya boğmak istedim:

– Desene beni kıskanıyorsun... Hah... Hah... Hah!

O, gene ciddiliğinden hiçbir şey kaybetmeksizin devam etti:

– Görüyorsun ya... Hem de ne kadar çok!..

Baktım, iş hakikaten sarpa sarıyor. Bayağı bayağı Nusret beni hem kıskanıyor hem de tamamıyla bana sahip olmak istiyor. Tehlikeli, hiç işime gelmeyen bir gidiş.

– Aman Nusretçiğim. Beni sevmen, kıskanman iyi hoş ama... lüzumsuz olur, dedim.

Bön bön gözlerimin içine baktı:

– Anlamadım...

– Yani kıskançlığın bu derecesine ben tahammül edemem, demek istiyorum.

– Fakat ben seni seviyorum!

– Sevme demiyorum!..

Şaşırıyordu:

– O halde?..

– Kıskanmadan sev...

– Nasıl?..

– Basbayağı!..

– Ben bunu yapamam.

– Ama sonra beni kaybedersin!

Dehşetle içini çekti.

Ona anlattım:

– Ben hiçbir zaman hatırıma günün birinde senin bu hale düşe-

ceğini getirmemiştim. Nusret onun içindir ki, seninle beraber oturmaktan da çekinmedim. Fakat bana tahakküm ettiğin gün bir saniye bile beraber kalamayız.

Heyecanla sordu:

–'Ayrılır mıyız?

Soğukkanlılıkla cevap verdim:

– Evet!

Elini şakkadak kuvvetle dizine vurdu:

– İşte, bu olmaz...

Gene soğukkanlılıkla devam ettim:

– Öyle ise bana karışma... Görüyorsun etrafımda ne kadar erkek var. Bunların hepsi benim için bütün servetlerini vermeye hazır bulunuyorlar. Sen her gün ve her gece benimle berabersin. Onlar bunun bir gününe, bir gecesine bile razılar.

Çünkü, ben artık ne sevgiyi biliyorum, ne böyle bir kelimeyle aşinalığım var! Ben bütün bu his ve kelimeleri gömdüm, onların üzerine çıktım. Kimse için değil, kendim için... Kimsenin keyfi, hevesi, ihtirası için değil, kendi keyif, heves, ihtirasım için yaşıyorum.

En son söz olarak da Nusret'e:

– Eğer söylediğim gibi olmasaydı, Paşa'dan ayrılmazdım değil mi?.. Neyim eksikti? Yalnız onun bana temin ettiği serveti, debdebeyi başka kim temin edebilir? Demek ki, benim için hiçbir şeyin kıymeti yok ve... ben herkesten ayrıyım, dedim.

Arkasından da:

– Haydi artık, duracak halde değilim, dedim.

Onun bir şey söylemesini beklemeden kalktım, yürüdüm. Arkamdan mırıldanıyor:

– Belkiys!.. diyordu.

Başımı çevirmedim bile. Emindim ki, o benim sözlerime ihtiyaç hissetmeden beni biliyor, tanıyordu. Fakat gene hislerine hâ-

kim olmuyor, benden de her kadından beklenen bağlılığı bekliyordu. Hiç bunun imkânı var mı?

Her şeyi ölen ve öldürülen bir kadın, bir ruh harabesi ona ne verebilirdi?

* * *

Bu adam sahiden bana tutkun.

Saat üçte telefon etti:

– Nasılsınız hanımefendi?..

– Daha şimdi kalktım... Siz nasılsınız? dedim.

– Şimdi "Meclisi Vükela"ya gidecektim de, bir kere hanımefendimizin hatırlarını sormak ve... sabaha kadar sizi rahatsız ettiğim için tekrar üzüntülerimi arz etmek istedim.

– Estağfurullah... Bilakis sabaha kadar beraber olmamızdan çok memnunum!.. cevabını verdim.

Arkasından hemen gene cesaret buldu, galiba bir sarhoşluk, yorgunluk filan anında alınmış bir söz olmasın... diye tekrar etti:

– Akşam yemeğini ne günü için emredeceksiniz efendim?..

– Şartlarımı unutmadınız değil mi?

– Yerine getirdim bile efendim!

– Bilmiyorum. Benim için muayyen bir gün yok.

– O halde bendeniz size haber veririm...

– Çok iyi olur. Bir gün önce telefon edersiniz değil mi?

– Hayhay hanımefendiciğim. Emredersiniz!.

– Müsaade ederseniz yemeği Tarabya'da hazırlatayım...

– Çok iyi olur...

– Yarın için vaktiniz müsait mi?..

– Yarın ne?..

– Perşembe...

Bir saniye düşündüm:

– Hayhay... Başka yere sözüm yok!..

– Çok mersi!..

Eğer, hemencecik telefonu kapamasaydım, ihtimal yeni bir satırbaşı bulup söze devam edecekti. Nusret de odadaydı.

– Perşembe akşamı Tarabya'dayız, dedim.

– Neden?..

– Hayati Bey'e yemeğe davetliyiz!..

Cevap vermedi. Ve... gözlerini büyülte büyülte gene uzun uzun bana baktı!..

* * *

Aman bu adamlarla meşgul olmak, onları dinlemek, onlarla alay etmek öyle hoş, öyle neşeli şey ki... Şimdiye kadar belki bana yüz-iki yüz erkek aşkından bahsetti, kur yaptı:

– Güzelsiniz... dedi.

– Seviyorum!.. dedi.

– Sizin için ölüyorum! dedi, şu oldu, bu oldu; fakat bunlar gibisine hiç rast gelmedim.

Başta Hayati Bey olmak üzere avukat olsun, doktor olsun, Şeyhzade Mithat olsun hepsi teker teker ve bir arada dehşetli hoşuma gidiyorlar. Yarı komik, yarı aptal, yarı hovarda, yarı bön, yarı elegan, yarı yontma cinsten adamlar. Konuşmaları, ilanı aşk etmeleri, bana karşı münasebetleri, her şeyleri bambaşka... Halbuki, hiç de böyle olmamaları lazım değil mi? Her gün Şişli'deler; her gün salonlardalar, her gün bir hanımefendinin davetindeler. Bugün de Rıfat Şükrü telefon etti:

– Hanımefendiciğim, bendenizi hatırlamış olmanıza pek minnettarım, diye söze başladı; uzattıkça uzattı:

– Lütfetmişsiniz, Tarabya'daki yemeğe bendenizi de emir buyurmuşsunuz..

Daha bilmem neler... Neyse ki, o sırada Lale:

– Bir misafiriniz sizi bekliyor efendim, dedi de:

– Müsaadenizi rica ederim. Misafirlerim geldi. Perşembe akşamı görüşürüz, dedim telefonu kapadım.

İnsan böyle bir adamla alay etmekten hoşlanmaz da ne yapar?.. Bu nevi adamlar benim daha çok hoşuma gidiyor ve gözüme kuşaklarının arası altınla dolu Halep yağcılarının Şişli'ye düşüşleri gibi gözüküyorlar.

* * *

Lale'nin misafir dediği de Ulviye...

Beni görünce:

– Hanımefendiciğim... diye ellerime sarıldı.

Zavallı kızcağızın gözleri yaş dolu. Anladım ki, beni sahiden seviyormuş:

– Siz yoksunuz; konağın ne tadı, ne tuzu var... Paşa'ya da bir mahzunluktur, çöktü!.. Hastalıktan başını alamıyor, her tarafta sizi aratıyor, diye, bir türlü ellerimi bırakmadı. Paşa, bu defa da onunla bir mektup göndermiş: "Seni affettim. Gel!" diyor. Hastalığından, yeisinden, sinirlerinin bozuk olduğundan bahsediyor.

Ulviye, alelade bir halayık, büyütme filan ama.... zeki bir kız. Üzerimde çok tesir yapmaya çalıştı:

– Hanımefendiciğim reddetmeyin. Bütün konak yas içinde! Hepimiz sizi bekliyoruz. Her şey öyle yüzüstü kaldı. Kimsenin canı bir işe el sürmek istemiyor!.. diye birçok şeyler söyledi.

Bu kız, benim yalıya kapandığım ilk günden beri kâh uzaktan, kâh yakından hayatımın hemen her safhasını bilen, görebilen bir kızcağız. Ondan sakınmadım, ona bütün yaramı açtım, nasıl bir felsefenin beni ancak yaşatabildiğini, yaşamak için yaşamanın... ne demek olduğunu ona uzun uzun anlattım. Ve:

– Görüyorsun ki, ben gelemem Ulviye... dedim.

Zavallı kız, boynunu büktü, bilmiyorum neden ve niçin gözünden bir damla yaş aktı!..

İçlendim. Eğer, kalkıp gramofona bir şen plak koymasaydım, belki ben de ağlayacaktım.

Bunun içindir ki, onun yaşaran gözlerine hiç bakmadım, onun ruhundaki derin sızıya hiç aşinalık göstermedim.

Plaktaki Kazaska aklımı çeldi ve... bambaşka yerlere götürdü. Ondan Nedim Bey Nazmi'yi sordum:

– Ne yapıyor?.. dedim.

Baktım, aranızda geçen hadiselerden hiç haberi yok.

– İyi... demekle geçti. Ve... boyuna bana:

– Geliniz. Hanımefendiciğim konağa dönünüz, diye yalvardı durdu.

Fakat ne yapabilirdim ki, olmayacak şeye hiç kimse:

– Amin... demez...

* * *

Nedim Bey Nazmi'yi Ulviye'den ne diye sordum bilmem? Tarabya'da karşıma çıkıverdi!..

Sanki, şeytan bizim Hayati Bey'in sofrasında bulunacağımızı ona haber vermiş gibi... Eğer, gittiğimiz zaman onu Tokatlıyan'da bulsaydım:

– Mutlaka haber almış... derdim.

Fakat öyle bir karşılaşma oldu ki, sonraki skandal olmasaydı onun da benden aşağı kalır yeri olmayacaktı.

Geldiği zaman saat bir-bir buçuk vardı. Ama nasıl geliş?.. Zilzurna sarhoş. Hem de yanında bir nazeninle!.. O da burnunun ucunu görmeyecek gibiydi. Hiç görmediğim, tanımadığım bir kadın. Uzun boylu, sarışın, genç bir taze... Fakat gözleri hiç hoşuma gitmedi. Hatta, onun geldiğini görür görmez, Hayati Bey'e eğildim:

– Hihhh... Şu çıtkırıldıma bak. Aman ne çirkin gözleri var!.. dedim. O da:

– Ömrümde bir defa bir kadının ötekisini beğendiğini görmedim ki... dedi ve... güldü.

Sahiden çok çirkin gözlü bir kadın... Çıyan gibi sarı, mavi bir tuhaf gözleri var!

Nedim Bey Nazmi, bizi görür görmez bütün sarhoşluğuna rağmen, masaya şöyle eğile büküle baktı... baktı, ihtimal, kafasının içinde:

– Gideyim mi, gitmeyeyim mi?.. diye bir muhakeme yürüttü, daha sonra damını masasına oturtup, geldi elimi öptü:

– Nasılsınız Prenses hazretleri!..

Ben de yavaş yavaş çığırından çıkıyordum. Fazla içmiştim.

– Teşekkür ederim Prens hazretleri... Siz nasılsınız?.. dedim.

Alay ettiğimi anladı. Elleriyle kendisini göstererek:

– Ne halde olduğumu görüyorsunuz, dedi.

Şeyhzade Mithat sordu:

– Nereden böyle?..

– Büyükdere'de Şule'deydik. Kimse kalmadı! dedi, ilave etti:

– Sultansuyu'na çıksak mı dersiniz?..

Nusret:

– Oraya sultanlar gider Nedim. Sana yakışır yer!.. dedi ve hep birden gülüştük:

– Kah... Kah... Kah!..

– Buyurun. Oturun... filan... dememiştim.

Hiç ehemmiyet vermiyor, hatta konuşmayı bile istemiyordum. Belki can sıkacak bir şey söyler... diye düşünüyordum. Fakat o biraz ayakta kaldıktan ve iki tarafına epeyce yalpa vurduktan sonra:

– Ayol... Hepinizi ayrı ayrı göreceğim gelmişti, diye, bir sandalye çekti, biraz oturmak istedi. Neyse ki, beraberinde getirdiği hanım:

– Nedim Bey... diye seslendi de, hemen gitmeye mecbur oldu.

– Bu kadın kim?

Bunu merak ediyordum. Sonra kendi kendime:

– Bütün bunlar Paşa'nın paralarıyla oluyor. Aptal Paşa kim bilir bu adama neler kaptırıyor, neler? diyordum.

Bilmiyorum, bu his nereden geliyordu. Nedim Bey Nazmi'yi kıskanmış mıydım?.. Yoksa onu antipatik bulduğumdan mıydı nedendi?

* * *

Bir iki saat sonra Mithat da, Rıfat Şükrü de kendilerini iyice vermeye başladılar. Mithat'ın sarhoşluğu mükemmel... Takatı kalmadı mı:

– İşte benden bu kadar!.. diyor, üst üste:

– Ben sarhoş oldum!.. Ben sarhoşum!.. Doktor bana bir çare?.. diye diye gözlerini kapatıyor ve... başını sandalyenin arkasına dayıyor.

* * *

İçimizde ne rakının, ne şarap ve vermudun tutmadığı Nusret'ti! Bu akşam ne kadar içse vız geliyordu. Hatta bir aralık:

– Nusret ne bu halin?.. dedim.

– Şerbetlendim!.. dedi.

Onun şerbetinin ne olduğunu biliyordum: kıskançlık. Bu gece de beni fena halde kıskanıyordu. Fakat ben üstüne düşüyor:

– İç... Haydi bize benze!.. Sarhoş olmazsan tadı çıkmaz!.. diye boyuna kadehimi kaldırıyor, ona içirmek için kendim de çok içiyordum!

* * *

Rıfat Şükrü'nün sarhoşluğu çok fena!.. Hem sulanıyor, hem tecavüz ediyor. Bir iki defa hadise çıkacaktı, gene ben önüne geçtim.

Ben kendisine:

– İç... dedikçe, o da kadehini kaldırıyor,

– İç be yavrum. Yetim malı değil... nazır sofrası... diyor, sonra Hayati Bey'e taşlar atıyordu:

– Nazır Bey, maaşınız hepi topu yüz elli-iki yüz liranın içinde değil mi? Halbuki, Halil Şakir, Hasan, Cem'i, Cemil Bedii gibi arkadaşlarınız, bazen gecede yüz elli-iki yüz lira harcıyorlar. Acaba bunlar bu parayı nereden bulurlar?

– ...

– Nazırların cebi ile imparatorluk Hazinesinin arasına oluk gibi bir şey konmuş mu dersiniz?

– ...

– Devlet malı çalmanın günahı mı, sevabı mı daha fazladır?..

– ...

Arada bir, lafı getirip bu sözlerle bağlıyorlardı. Hayati Bey bir defasında fena halde kızdı; hiddetinden kızararak yerinden kalktı:

– Rica ederim. Açık olunuz, bana hırsız mı demek istiyorsunuz? Bunu mu söylemek istiyorsunuz? diye sert söylendi.

– Estağfurullah, estağfurullah... Ne münasebet?.. Nereden de aklınıza bunu getirdiniz?.. filan diyerek yerine oturttuk.

Yoksa Rıfat Şükrü, herhalde başından aşağı bir iki tabak, sonra da bir iki yumruk yiyecekti!..

* * *

Nedim Bey Nazmi masasında boyuna *Traviata* ile *Tosca*... ve *Aida*'dan[10] parçalar çaldırıyor.

– Yaşa, Maystor... diye, Paşa'nın çil çil Napolyonlarını kemancının avucuna atıyordu.

Hele *Tosca*'yı, üst üste birkaç kere çaldırdı, kendisi de bizim

10 Ünlü operaların popülerleşmiş kimi şarkıları kastediliyor.

masadakilerine karışarak hep beraber söylediler.

Gene bir an, *Tosca* çalınıyor, onlar da hep beraber coşmuş, ağızlarına geldiği gibi söylüyorlardı. Etrafta da bizden başka kimse kalmamıştı. Müzik, geceyarısından sonra, bir bara çevirdiğimiz salonda yalnız bizlerle meşguldü. Hem başka ne yapacaktı? Bol bahşiş, bol içki, bol maskaralık... Bundan daha neşeli, daha hususî ve eğlenceli yer mi bulacaklardı?

Kalktım. Hayati Bey sordu:

– Şimdi geleceğim!..

Israr etti:

– Rica ederim nereye?..

– Neye bu kadar ısrar ediyorsunuz? der gibi dudağımı ısırdım.

Anlamadı.

– Rahatsızsınız galiba?.. diye, o da benimle beraber kalktı. Bir şey söylemedim. Yürüdüm. O, gene söyleniyordu:

– Neyiniz var?.. Mideniz filan mı bulandı?..

Artık gırtlağıma dayandı:

– Hayır... Hiçbir şeyim yok. Biraz dışarıya çıkacaktım!.. dedim.

Daha cümlemi bitirip başımı çevirirken bir de baktım, Rıfat Şükrü de yanımda peyda oldu, sarhoş sarhoş söyleniyordu:

– Ne oldunuz efendimiz?..

Bu kadar alaka canımı sıkmaya başladı:

– Hiçbir şey olmadım efendim... Şimdi geleceğim... dedim.

Daha da masadan ancak dört beş adım ilerideydim. Gözlerim Nusret'in gözlerine ilişti. İrileşen gözleriyle dik dik bana ve yanımdakilere bakıyordu. Rıfat Şükrü bir sözüyle bütün bütün sinirime dokundu:

– Affedersiniz. Galiba Nazır Beyefendi'yle biraz dışarıya çıkacak, denizi filan seyredecektiniz... Sizi rahatsız ettim!.. dedi.

Fakat bu kelimeleri ben böyle intizamla hatırlıyorum. O, kim bilir ispirtodan çarpılan ağzının içinde bunları nasıl sıraladıydı?..

– Hayır... Zannettiğiniz gibi değil efendim... dedim.

İkisini de bıraktım, hızlı hızlı yürüdüm!..

* * *

Zaten Nedim Bey Nazmi oraya geldikten sonra içime bir zevksizlik, ağırlık çökmeye başlamıştı. İfade edemediğim, mana veremediğim bir endişe bana hâkim oluyordu. Ve... boyuna ufak tefek hadiseler çıkıyordu!..

Altı yedi sene ve... hele beş sene oluyor ki sayısız erkekle sayısız toplantılarda içki içtim, eğlendim. Fakat ilk defa böyle alaturka, tam alaturka erkeklik zevkinin hâkim olduğu bir içki meclisinde bulunuyordum. Bunda ya mecliste benim tek kadın oluşumun tesiri vardı. Ya da, birbirlerini gene benim için hiç çekemeyen, yaradılış, his ve terbiyeleri birbirine tamamıyla zıt erkekler arasındaydım ki en son korktuğum oldu.

Sabah oluyordu. Bir iki saat evvel:

– Sultansuyu'na senin gibi sultanlar gider, diyerek Nedim Bey Nazmi'yle alay eden Rıfat Şükrü daha cıvık, daha sulu bir sarhoş olarak tutturdu:

Sultansuyu'na gidelim.

İlk önceler aldıran olmadı. O, üst üste tekrar ediyordu:

– Sultansuyu'na gidelim!.. Aman oranın sabahına bayılırım... Arap Mehmet'i filan da bulur alırız. Onun zurnası dinlenmez mi beyahu?..

Ve... biraz sonra, daha mütecaviz, daha dürüst olmaya başladı:

– Rica ederim Nazır Bey bu mecliste nazırlığı bırak da bizi Sultansuyu'na götür... Yahu, korkma, Arap Mehmet'i dinlemekle nazırlık şerefine noksan gelmez... Biz de çok şükür kendimize göre birer nazırız. Bizim de itibarımız, paramız, servetimiz var!..

Hiç kimse:

– Gidelim... demiyordu.

Hep:

– Artık ancak evlerimize gidebiliriz...

– Onu da bir başka akşam yaparız...

– Bu gece geçti... filan, diyorduk.

Bey Nazmi'nin:

– Vallahi hiç de fena olmaz, diye masadan masaya bir söz atması rezaleti kopardı.

Nedim Bey Nazmi böyle söyler söylemez, Rıfat Şükrü kalktı, devrile devrile yanıma geldi.

– Sen söyle cancağızım. Gidelim mi, gitmeyelim mi? Sen, ne dersen o olur, diye ellerimi tuttu.

Ayakta duracak hali yoktu. Fakat çenesi hiç durmuyordu! Gözleri kıpkırmızı olmuş, bebekleri içinde birer küçük siyah nokta gibi kalmıştı.

– Rica ederim. Yerinize oturunuz... diyorum.

Tuttuğu ellerimi dudaklarına götürdü, şapur şupur öpmeye başladı:

– Sen benim canımsın!

Bütün bu hadise saniyelerin içindeydi. İlk önce, kendimi tutamadım. Güldüm. Öbürleri hep bu sahneye dikkat ediyorlardı. Ellerimi gene ellerinin içinde tutarak tekrarladı:

– Sen benim canımsın. Emret!..

Ve... birdenbire dudaklarıma uzandı, şappadak öptü!

Hayati Bey, yanımda oturuyordu. Parlayıverdi:

– E çok oldun!..

Ve... göğsünden itti. Ellerimi, kendi avuçları içine çekti:

– O, kimsenin değil, benim canım.

Ve... gene bu saniyede Nedim Bey Nazmi'nin bir kahkahası kulağıma geldi. Ve bu kahkaha kulağımı sağır ederek, salonu gözlerimde döndürdü!..

Daha sonra, sağırlaşan kulaklarım, tek tek bazı kelimelerin

parçalanmış hallerini zaptediyor ve gözlerim tokatlaşan birkaç adamı silik bir fotoğraf camı gibi seçebiliyordu:

– Ben...

– Vay sen mi?..

– Canım...

– Benim canım ya?..

– Şak!..

– Pat!..

– Ona hiç kimse dokunamaz!..

– Orta malı mı zannettin ya?..

Gene tokat şakırtıları:

– Şak!..

Bir tabağın kırılışı:

– Çat!..

Bir sandalyenin devrilişi:

– Küt...

Ve... sözler:

– Daha ben ölmedim.

– Rezil...

– Sarhoş!..

– Adi adam!..

– Külhanbeyi!..

– Alçak..

Kim söylüyor, neyi söylüyor, kime söylüyor?.. Kim kime vuruyor, ne oluyor?.. Hiçbirisini bilmiyordum.

Bir an geldi ki, hiçbir şey bilmez, görmez, işitmez olmuştum!..

* * *

Gözlerimi açtığım zaman yalnız bir odadaydım. Hiçbir şey düşünemiyordum. Başım dönüyor, oda, her şey başıma çevriliyordu.

Ömrümde bu kadar bana acı gelen şey olmamıştı!..

Annem:

– Kayıtsız baş "terki"de... derdi.

Ben de kayıtsızlığımın cezasını görüyordum. Ve... gözlerimin önünden bir türlü Rıfat Şükrü'nün:

– Sen benim canımsın!.. diye üzerime eğilip dudaklarıma dudaklarını getirdiği gitmiyordu.

O anda kulağıma gelen kelime gibi hakikaten:

– Orta malı... olduğumu hissetmiştim.

Aman ya Rabbi, benim için bu ne hazin, ne feci, ne tasavvur edilemez bir sahneydi?.. Beş erkeğin birbirine girmesi, dövüşmesi sövüşmesi ve... beni koltuk meyhanesine çekilen bir karı gibi rakı masası başında bölüşmeye kalkışmaları ne çıldırtıcı bir akıbetti! Hele, bu akıbetin içinde Nedim Bey Nazmi'nin kahkahaları da karışık olursa?..

Çıldıracak gibi oldum, utandım, kendimden utandım, onlardan utandım, başımı tekrar yastığın altına soktum ve gözlerimi sıkı sıkıya yumdum; yorganı sıkı sıkıya kulaklarımdaki uğultuyu bastırmak için çektim!..

* * *

Beni tekrar Nusret uyandırdı:

– Belkiys, daha kalkmayacak mısın?..

Gözlerimi açtığım zaman, aptallar gibi onun yüzüne baktım. Uzun uzun, tek kelime söylemeden bakıyordum.

Eğildi, yanaklarımdan öptü:

– Nasılsın?..

– ...

Cevap vermedim. Gene o sordu:

– Kırgınlığın filan bir şeyin var mı?..

– ...

Ağzımı açıp da kelime söyleyecek halim yoktu. Nusret'ten utanıyordum. Hem ne söyleyebilirdim; ne söylemek düşerdi?..

Güldü:

– Ben de çok sıkıldım ama, bu kadar değil canım... diye, karyolamın kenarına oturdu. Ellerimi avuçlarının içine aldı, öpe öpe:

– Kendini fazla üzme... Böyle âlemlerde çok rast gelinen şeyler... dedi.

Söylemek istediği şeyi hissediyordum:

– Ben sana bu vaziyeti daha evvelden anlatmaya çalıştım... demek istiyordu. Fakat o bunu söylemedi.

– Rıfat Şükrü'nün şirretliği, diye sözüne devam etti ve... anlattı:

– Zaten o, her vakit öyledir. İki kadeh rakı başına vurur!

Ve... gene Nusret anlattı ki, bütün kabahat Rıfat Şükrü'ndür.

Her şey olup bittikten sonra, kabahati paylaştırmak neye yarar değil mi?

* * *

Nusret:

– Bu geceyi burada geçirelim... Yorgunsun! diye çok ısrar etti.

Fakat:

– Olamaz... dedim.

Nasıl, "Olur" diyebilirdim ki, Tokatlıyan'ın adamlarının yüzüne değil, duvarlarına bile bakmaktan çekiniyordum.

Ve... gene böyle çekine çekine otelden çıktım, kendimi otomobile güç attım!..

* * *

Çok tatsız bir akşam yemeği yedim. Üzüntüden boğuluyordum. Nusret'i de üzüyordum.

– Canım, bu kadar üstüne varılacak bir şey değil, diye saatlerce beni avundurmaya çalıştı.

Hayatımda herhangi bir hadise bu kadar ağrıma gitmemiş, hiçbir vaka beni bu derece düşündürmemişti! Bazen bunalıyor, göğsümde biriken ve darlık yapan sıkıntıyı dağıtmak için geniş nefesler alıyordum. O zaman, Nusret ellerime yapışıyor:

– Yapma böyle Belkiys!.. Beyhude üzülüyorsun... Nihayet, böyle meclislere bir daha gitmeyiverirsin olur... biter!.. diyordu.

Zannediyordum ki, bütün Şişli, Beyoğlu, İstanbul bu olayı öğrendi ve... herkes:

– Belkiys Hanımefendi'yi gördün mü başına neler gelmiş?..

– Aman neymiş o?..

– Prenses için herkes birbirine girmiş, Tokatlıyan'da bir rezalettir kopmuş!.. diye aralarında konuşuyorlar, bire beş, beşe yüz katarak kulaktan kulağa götürüyorlar.

Hatta, bir aralık gözüme masanın üstündeki gazeteler ilişti, onları bile ellemekten korktum, çekindim. Hemencecik, heyecanlı manşetlerle kararan sütunlar gözlerimin önüne geldi:

"Tokatlıyan'da dün akşamki eğlence...

Dilden dile dolaşan bir şehvet hikâyesi..

Masalar devrildi tabaklar başlarda parçalandı!..

Öpülmek istenen bu kadın kimdi?..

H... Beyle R... Bey niçin dövüştüler?.."

gibi manşetleri okuyorum gibi ürktüm, çekindim!

* * *

Nusret:

– Artık uyuyacağım... dediğim zaman:

– Uyu... Hiç düşünme, dedi...

Ve... ilave etti:

– Paşa'nın konağında olsaydın; ne bu işler olurdu ne de şimdi sen böyle üzülürdün... Bu sözüme ister kız, ister darıl ama, hakikat böyle. Fakat ne yapayım ki sözümü dinletemedim. Kaç defa ben sana, haydi konağa dön, şu adamlarla konuşma, değmez... dedim, aldırmadın!..

* * *

Yatakta saatlerce bu sözleri de düşündüm. Konağa dönmek. Paşa'nın karısı olarak kalmak, bu adamlarla konuşmamak! Belki, Nusret'in hakkı var. Öyle ya, Nusret'le yaşayabilen bir kadın, başkalarıyla niçin yaşayamasın?.. Onlara cesaret vermeye benim bu vaziyetim de yardım ediyor.

Rıfat Şükrü de, Hayati Bey de, Şeyhzade de böyle böyle düşünmekte kendilerini pekâlâ haklı görebilirler.

İhtimal, gene bu düşünüşün yöneltmesiyledir ki, Rıfat Şükrü böyle yapmakta kendini haklı gördü. Halbuki, ben konakta olsaydım:

– Paşa'nın karısı... Prenses Hanımefendi!.. diye daha ağır, daha derli toplu bulunmaya kendisini mecbur ederdi.

Birisinde serbest olan bir kadından pay istemek var, öbüründe kocalı bir kadının hususiyetini kazanmak dikkati hâkim.

Fakat gene düşündüm ki, ne o, ne ötekisi. Ben, bu iki kadın da değilim. Ne pay çıkarılacak bir kahpe, ne dişiliği yüz kızartan hain bir zevce!..

Ben, bir bıkkınım!..

Kimliğini öldüren bir bıkkın!..

Bu bıkkınlık, gözlerime bağ oldu ve... beni yaşamanın kayıtsızlığı içine koyuverdi. Ve... ben şimdi, yalnız kendim için yaşıyorum... İstediğim gibi yaşıyorum!..

Yaşamak için yaşamanın, kendisi için yaşamanın sırrı bu değil

mi?.. Ben bunun için yaşamıyor muydum?..

O zaman, rahatladım ve... uyudum!..

* * *

Ertesi gün ferahtım. Zaten geç kalktım. Her şeyi unutmuştum bile. Günleri düşündüm. Aklıma geldi:

– Bu akşam Unvanzade Recai Beylere davetliyiz.

Kendi kendime:

– Nusret gelsin... Gideriz, dedim, piyanoya oturdum.

Hiçbir şey olmamış gibi, iki gece evvel dehşete düşen kadın ben değilmişim gibi çalıp söylüyordum.

Hizmetçim:

– Bir efendi, sizi görmek istiyor... diye geldi.

– Kim?.. dedim.

– Bilmiyorum. İsmini sordum. "Siz haber veriniz. Mutlaka kendilerini göreceğim" dedi.

– Nasıl bir adam?..

– Uzunca boylu. İriyarı. Şişman yüzlü bir adam?..

Ezberden kim olduğunu kestiremedim:

– Gelsin... dedim.

İki dakika sonra, bir de baktım ki, Nedim Bey Nazmi. Tuhafıma gitti.

– Buyurun Nedim Bey... dedim ama, kalbim sancılanarak!..

Zaten sevmediğim bir adam. Böyle ansızın da karşımda görünce bütün bütün huylandım. Halbuki o gayet soğukkanlıydı. Hatta biraz da neşeli, süzgün, müstehzi!

Yer gösterdim:

– Oturun... dedim.

Geldi, elimi öptü.

– Hanımefendi afiyettedirler inşallah?.. dedi.

Sesinde sinsi bir tırmalayış vardı.

– İyiyim Nedim Bey. Siz nasılsınız?.. dedim.

– Çok mersi!.

– Affınızı rica ederim vakitsiz geldim. İhtimal meşguldünüz... filan diye birçok şeyler söyledi, arkasından:

– Paşa hazretleri emir buyurdular da ondan, diyerek cebinden bir zarf çıkardı, bana uzattı.

Gösterdiğim yere oturmamıştı.

Tekrar ettim:

– Otursanıza...

Dudaklarını büktü, gözlerini süze süze gözlerimin içine baktı:

– Çabuk dönmeye mecburum. Mektubu okursanız hemen müsaadenizi rica edeyim...

– Nasıl isterseniz?.. dedim.

Zarfı yırttım.

Bu, üç-beş satırın içine sığabilen bir ayrılık kâğıdıydı. Nihayet beklemediğim değil istediğim bir şeydi. Kendimi tutamadım:

– Memnun oldum Nedim Bey Nazmi. Fakat bu mektubu sizin elinizden almak istemezdim... dedim.

Sesim titriyordu. Ne kadar soğukkanlı olmaya, aldırmamış görünmeye çalışsam gene kızgınlığım belli oluyordu.

– Niçin hanımefendi?.. dedi gülümseyen bir istihza yanaklarında yayıldı.

Cevap vermedim. Gene onu, her vakitki müstahdemim gibi karşımda tuttum, ayakta beklettim:

– Memnun olduğumu Paşa'ya söyleyiniz!.. dedim.

Başımı çevirdim. O da daha ilerisine gitmedi:

– Allahaısmarladık... dedi.

Gene başımı çevirmeden:

– Uğurlar olsun... cümlesini ağzıma almamıştım.

Bu adama nasıl almayayım ki gelişinde:

– İşte biz adama böyle yaparız!.. diyen bir istihza; sözlerinde:

– Nasıl sen beni reddeder misin? Ben, işte böyle yaparım!.. diyen bir tehdit; duruşunda, bakışında, göz kırpışında, gülüşünde:

– Paşa artık bu son rezalete tahammül edemedi!.. Senin nasibin işte bu boş kâğıdı... diyen bir aşağılama vardı!

* * *

Pencerenin önüne oturmuş dalgın dalgın düşünüyordum. Birçok şeyler.

Nusret:

– Ne o Belkiys, gene dalmışsın?.. diye beni ayıltmasa ihtimal daha böyle birçok zaman kendi kendime kalacak, düşünmeye devam edecektim.

Kırgınlığımı, üzüldüğümü çarçabuk sezmişti.

– Nereden böyle... dedim.

– Nezaretten. Bugün biraz erken kurtuldum, dedi, fakat ne söyleyeceğimi beklemeden sordu:

– Asıl sende bir şeyler var. Gene neler düşünüyorsun!..

Omuzlarımı silktim:

– Yo. Bir şey filan düşündüğüm yok!.. Kendi kendime şöyle biraz dalmışım.

– İmkânı yok. Sesinden, bakışlarından, yüzünden belli!

Yerimden kalktım:

– Nedim Bey Nazmi'ye kızdım!.. dedim.

Nusret:

– Ne münasebet?.. O da nereden aklına geldi? dedi.

– Aklıma gelmedi, kendisi geldi!..

– Ne diye?

Ve... ilave etti:

– Gene, o akşamki meseleyi mi tazeledi?..

– Hayır.

– Ya, ne?..

– Paşa'dan mektup getirmiş.

Nusret acele acele sordu:

– Ne mektubu, nerede?..

– İşte orada, masanın üstünde! dedim ve... ilave ettim:

– Boşanma kâğıdım!

Manalı manalı gözlerimin içine baktı, yüzünü ekşiterek masaya doğru söylenerek ilerledi:

– Fena mı?.. İstediğin olmuş.

Bu çocuk da benim Paşa'dan ayrılmama düşman. İkide bir:

– O milyonları yemesini bilmedin!.. deyip bir daha demiyor.

Onunla da anlaşamadığımız tek nokta bu. Ben:

– Yaşadıkça herkesin parası benim, diyorum, o:

– Hayır. Kazın ayağı öyle değil, demekte ısrar ediyor.

Gene bu yürüşünde, manalı gözlerime bakışında, söylenişinde hep bu düşmanlık tahammül edememezlik vardı. Fakat daha mektubu okumasına vakit kalmadan hizmetçim:

– Hayati Beyefendi geliyorlar, diye soluk soluğa koştu, geldi!

Nusret buna da içerledi.

* * *

Nazır Bey sahiden bana âşık. İçeri girip de ellerimi dudaklarına götürürken tir tir titriyor, gözümün içine bakmıyordu.

Hem beni görmeye, hem af dilemeye, hem:

– Rica ederim beni reddetmeyin, demeye gelmiş.

Hele, belki yüz defa:

– Ben kabahatsizim. Beni affedin!.. Ellerinizden öperim! Kulunuz kurbanınız olayım, beni suçlu bırakmayın, dedi, yalvardı.

Ben de belki o kadar defa:

– Sizin için daima iyi düşünüyorum! dedim de, ondan sonra adamcağızın içi rahatlandı.

Fakat Rıfat Şükrü'den öyle bir bahsedişi var ki bir adam ancak bu kadar kötülenebilir. Rıfat Şükrü'nün ne hilebazlığını, ne gaddarlığını, ne müvekkillerini soymadığını, ne devlete fenalık etmediğini... söylenmedik hiçbir şeyini bırakmadı. Hem de, öyle nefretle anlatıyordu ki...

– Rıfat Şükrü deyince, herkes de onu bu memleketin en yüksek, en temiz avukatı zanneder. Onun ne rezil olduğunu bilmek için yakından tanımalı, diye bir söze başladı. Durmadan söyledi. Bir iki cümlesi hemen harfi harfine aklımda kaldı:

– İnsafsız herif herhangi bir davalıyı bir kere eline düşürdü mü sırtlan gibi iliklerine kadar kanını emer. Hiçbir müvekkil, üstündeki yorganını bile satıp parasını bu adamın eline tutuşturmadan yakasını kurtaramamıştır. Kaç davasını ben bilirim ki davacı aleyhine karşı tarafla uyuşmuş, iki tarafı da soymuş, soğana çevirmiştir. Rüşvet bunlarda, komisyonculuk bunlarda, tellallık bunlarda... Kaç defa bana önüne düştüğü Frenkleri de soymak için Mersin Limanı ve Trabzon rıhtımı imtiyazı etrafında iş ve komisyon teklif etti. Gene, ben insan... diye bu herifin yüzüne bakıyordum. Servetinin yarısını muhakkak şantajcılıktan yapmıştı. Birkaç Yahudi'yle birlik olup Kohen Şalmon ailesini nasıl soyduğunu bilmeyen kalmamıştır. Bu, böyle şirret bir heriftir!

Daha birçok şeyler söyledi ama, şimdi toparlayamıyorum. Bu kadarı bile müthiş bir şey!..

Eğer, söylenen bu sözlerin yüzde biri doğru ise insanın hayretten donacağı geliyor. Kim, zanneder ki herkesin ağzındaki meşhur avukat:

– Rıfat Şükrü Bey, bu adamdır.

Ne içyüz ya Rabbim !.. Şeyhzade için bir şey söylemedi ama, bir aralık doktordan da gene ben ne sordum da bilmem, pek fena bahsetti. Hatta, asabiyetle:

– Bırak canım bu teresleri, hepsi birbirinden beter adamlar, dedi, onun için de söylemediğini bırakmadı.

– Zanneder misin ki, doktor beyimizin o sıra sıra apartmanları alın teriyle yapılmıştır?.. diye başladı.

Onun için de birçok şeyler anlattı:

– Hasta gönderir komisyon alır, hasta getirir komisyon verir; o, böyle rezil adamdır. Hangi hasta olursa olsun son meteliğine kadar soymadan bırakmaz. Vizitası güya dört liradır, hastayı ölümle, tehlikeyle, başkalarına güvensizlikle tehdit eder; kan muayenesi, röntgen muayenesi, idrar muayenesi, şu muayenesi, bu tahlili diye bir vizitayı yirmi beş liraya getirir. Ondan sonra da elinden kurtulabilirsen kurtul! Geçen gün Meclisi Vükela'da bile hususî bir bahis halinde arkadaşlar arasında görüşülüyordu. Balzade Hacı Ali Bey'in ölümüne doğrudan doğruya bu sebep olmuş. Adamcağız mis gibi karaciğer kanseriymiş. İlk önce taş var demiş, ur var demiş, şunu demiş, bunu demiş: "Röntgen tedavisi lazım..." diyen doktorları suçlamaya kalkışmış, nihayet adamcağızı beş-on bin lirasını türlü türlü bahaneyle çırptıktan sonra öldürmüş, işin içinden de çıkmış !.. Sen, böyle adamlarda namus, haysiyet, vicdan, insaf mı arıyorsun?

Eğer, münasebet düşseydi de daha birkaç kişinin ismi geçseydi, ihtimal onlar için de kim bilir neler söyleyecekti? Ben kendi hesabıma doğrusu bütün bunları dinledikten sonra hayretten parmağımı ısırdım.

– Meşhur ve âlim bir avukat...

– Meşhur ve âlim bir doktor!..

Hayatta bunlar olsun !.. İnsan, bu şöhretler içinde gizlenen

böyle suçları muhakemeden âciz kalıyor. Hayat, insanları bu kadar küçültebilen ve kirleten şeyin adı mı?..

* * *

Hayati Bey'e:

– Akşamı yemeğini beraber yiyelim... dedim.

– Çok isterdim. Fakat bu gece Sadrazam Paşa'nın konağında toplanacağız. Bir başka akşam için bu arzunuzu emir telakki edeyim, dedi, kalktı.

Buna en çok sevinen gene hiç şüphesiz Nusret oldu.

O çocuğun zıddına giden de bu adamlar. Hiçbirisi hakkında fark gözetmeksizin... hepsinden nefret ediyor!

Halbuki Hayati Bey hiç oralarda değil. Ya Nusret'in hoşnutsuzluğunun farkında değil ya da onu benim yanımda adamdan saymıyor.

O, gene ayrılırken Nusret'in elini sıkmayı bile unutarak, heyecan içinde boyuna bana:

– Beni affettiniz değil mi?.. diyordu.

Ben de yüreğine dert olmasın diye üst üste:

– Affettim... dedim.

* * *

Gece güya Unvanzade Recai Beylere gidecektik. Nusret:

– Hastasın... Yorgunsun! Yatıp kalacaksın. Kırk yılda bir de benim sözümü dinle?.. diye tutturdu.

En nihayet:

– Gelemeyecek... diye telefon etti rahatlandı.

Bari evde kaldığıma göre sinirlerimi bozmasaydı.

– Ee... uzun uzun konuşmadık. Paşa meselesi şimdi ne olacak?.. diye tekrar lafı açtı.

– Hiç... Mesele yok. Ne oldu ise oldu!.. dedim.

– Fena yaptın!..

– Neden?..

– Sen bu adamdan ayrılmayacaktın.

– Rica ederim, gene bana bunu söyleme.

– İstersen susarım ama, hata ettin!

Ciddi kızarak, gücenerek:

– Ne hata ettim, ne bir şey... Mükemmel yaptım!.. dedim.

Hem söylemekten korkuyordu hem de söylemeden duramıyordu:

– Hata mı, sevap mı bilmem. İsterim ki, hayat ve hadiseler beni yalancı çıkarsın. Benim için gaye, senin daima gördüğüm gibi kalmandır!

– Teşekkür ederim. Ben Paşasız da böyle kalabilirim...

Nusret, bu noktada tereddüdünü saklayamadı. Yerinden:

– Nasıl... Nasıl... diye fırlayıp, devam etti:

– Bu adamlarla mı?..

– Nusret bu bahsi birkaç defadır konuşuyoruz. Gene hep aynı meseleler üzerine gelmeyelim. Başka laf yok mu?.. dedim.

Elime bir gazete aldım. Sustum. O, gene:

– Bunlar konuşulacak şeyler. Sen hata ettin! diye söyleniyordu.

Yeni yeni münakaşaların açılmasına meydan vermemek için sustum.

* * *

Nusret'in:

– Sen hata ettin... demesi ne de olsa zihnimde bir yer yapmış!

Gece yalnız kalınca hep bunu düşünmeye başladım. Kafamın içinde uzun uzun hesaplar yaptım, ölçtüm biçtim, evvelce verdiğim kararları tekrar yoklamadan geçirdim.

– Paşa'dan ayrılmak.

Bu, bana hiçbir korku vermiyordu. Ayrılmayı hazırlarken düşünmedikten sonra, ayrılığın sonunu düşünmenin ne manası, ne ehemmiyeti olabilirdi. Düşünmek uykumu kaçırabilecek, belki zihnimi yoracak, sinirlerimi bozacak, fikirlerimi karıştıracak, kararlarımı bozacaktı. Ve o zaman tehlikenin en büyüğüyle karşılaşacaktım: Belkiys'in kendi hüviyetiyle baş başa kalması. Bundan daha büyük tehlike ne olabilirdi? O hüviyet dirilir dirilmez bu Belkiys'i boğar, öldürür, yerden yere çalardı! Ruhlar bir olmasa bile beden bir değil mi? Paşa başı sıkışınca:

– Karım orospuluk etti. Onun için boşandım, diyebilecektir.

– Onu kendime bende edemediğim için ayrıldık, demesini bilmeyecektir.

Hiç şüphe yok ki, o boşanma kâğıdını ancak Nedim Bey Nazmi'nin gidip Tokatlıyan hadisesini kendisine bin bir ilavesiyle anlatmasından sonra yazmaya mecbur oldu. Ne kadar isterdim ki, bu adamdan bu kadarcık kolay ayrılmış olmayayım... Dediğim gibi, onu hiç de cezalandırmış olamıyorum. O gene konağında, rahatında, yaşayışında devam edecek ve ancak sevdiği, kendisine ram etmeye çalıştığı bir kadının yokluğuna, bu uğurdaki bütün emeklerinin hiçe gittiğine katlanacak.

Halbuki, ben onun kanlı ellerinden tutmak, kanına girdiği genç kızın mezarından boğula boğula:

– İntikam! diye kulağıma gelen feryattaki hıncı almak isterdim!

Onun içindir ki, ayrılmış olmakla gene ona hiçbir şey yapmış olmuyorum...

* * *

Bu noktayı düşüne düşüne uyumuşum. Sabahleyin geç kalktım. Kafam hiç işlemiyordu. Sanki, omuzlarımın üzerine kocaman

bir taş oturtulmuş gibi başımın ağırlığını hissediyordum.

Uyanır uyanmaz gene düşündüm:

– Konağa gideyim. Şu bunak herife ağzıma geleni söyleyeyim! Hayır, ben ayrılmıyorum; gene geldim, diye konakta oturayım ve onu kan kustura kustura ömrümün sonuna kadar rahat bırakmayayım!

– Konağa döner dönmez, şu Nedim Bey Nazmi'yi hemen kulağından tutup dışarıya atayım... filan dedim.

Fakat gene düşündüm ki:

– Bana muhtaç oldu. Boşanma kâğıdını alınca aklı başından gitti! Ne yapacağını şaşırdı. Onu affettim... Bensiz yaşayamaz... Boşayacağımı zannetmiyor, nazlanıyordu. Şımarmanın sonu işte buydu... Şimdi ben onu konağa kapatayım da görsün, diyecek.

Belki hakikat bu olacak değil. Fakat ne de olsa bu zannın ve vehmin bir defa zihnime girmiş olması bana hiç olmazsa:

– İçinden böyle söylüyor... dedirtecektir.

Ve... gene bu tesirlerdir ki, ona zehir çanağı olacak olan hayat benim için de ondan öte bir eziyet ve ıstırap çıbanı gibi yumruluk kalacak. Hem, böyle bir mücadeleye girmek benim için çok zararlı, çok tehlikeli. Ve çok yıpratıcı olabilir.

– Paşa'dan intikam almak...

Bu da, nasıl olsa günün birinde kendiliğinden bir fırsat olarak karşıma çıkacaktır. Yeter ki, Belkiys yaşasın! Kendisi için yaşayan Belkiys yaşasın!.. Pusulasız, hesapsız, kararsız, hedefsiz Belkiys yaşasın!..

Bugün çok rahatım. Artık ne bir üzüntü, ne bir yorgunluk, ne bir kararsızlık... Hiçbir şey hissetmiyorum. Hayati Bey gene telefon etti:

– Nasılsınız?..

– Çok iyiyim... dedim.

Ve... epeyce gülüştük. Açılmak için bir çift mandanın gücünü arayan bu adam, şimdi bülbül kesildi:

– İstiyorum ki, sana her saniye telefon edebileyim... Zihnim hep seninle meşgul... Müsteşarın getirdiği kâğıtlara imza atarken bile seni düşünüyor, ekseriya dalgınlıkla evrakı imzaladım zannedip geçiyorum... Birisine bir şey söylemek isterken "B..." diye başlıyor, güçlükle kendimi topluyorum... Hep seninle bir ve beraber olmak istiyorum... diyor.

– Aman bu kadar dalgın olmaktan sakın!.. dedim ve... o söyledikçe ben güldüm!

Fena değil. Karikatür gibi bir insan. Beni epey eğlendirebilecek...

* * *

Nusret akşam eve çok asabi geldi.

– Ne var?.. dedim.

– Hiçbir şey yok... Yorgunum, dedi.

Biraz piyano çaldım, şarkı söyledim.

Ben söyler ve çalarken, o oturmuş boyuna eli şakağında düşünüyor, arada bir uzun uzun dalıyordu. Bir aralık en çok sevdiği şarkıyı çaldım. Her vakit daha ilk nağmeyi çalar çalmaz hemen başucuma gelir, kendisi de benimle beraber söylemeye başlardı. Bu akşam hiç yerinden kıpırdamadı bile. Dikkat ettim; bir defacık yüzünde hafif bir tebessüm dalgalandı. Gözlerimin içine baktı, solgun güldü. Tekrar daldı, tekrar uzun uzun düşünmeye başladı. Dişlerini gıcırdatıyor, şakak derileri geriliyor, bacaklarını odayı sarsacak kadar kuvvetle oynatıyordu. Beraber yaşadığımız için mi, yoksa fazlaca hoşlandığım için mi bilmem neden; şarkıyı yarım bırakıp kalktım:

– Nusret, niye böylesin bu akşam?.. dedim.

– Bugün çok yoruldum'dan başka ağzından kelime çıkmıyordu.

– Hayır... Değil!.. Bir şey var mutlaka... üzülüyorsun?.. diye diye en nihayet ağzından yeni bir şey alabildim:

– Canım sıkıldı!.. dedi.

Ve... konuşmaya başladık:

– Niçin?

– Müsaade et... Neticesini alıncaya kadar söylemeyeyim!..

– Canım ne var ki?..

– Senin de canın sıkılacak da onun için söylemek istemiyorum.

Böyle söyledikçe meraklanıyor, üzerine düşüyordum:

– Rica ederim söyle...

– Daha neticeyi almadan söylemek istemiyorum.

– Olmaz mutlaka söyleyeceksin.

Benim bu derece ısrarımı görünce, bu kadarını da söylediğine pişman olan bir halle:

– Önemsiz bir şeydi. Büyüttüm galiba? filan demeye başladı.

Fakat ben bırakmadım.

Sonunda:

– Yerimi değiştiriyorlarmış da ona canım sıkıldı.

– Kim söyledi?

– Bugün müsteşar haber verdi. Karar mucipten çıkmış ve tasdike gitmiş...

– Nereye tayin etmişler?..

– İşte onu ben de öğrenemedim. Müsteşar pek hatırında tutamamış!.. dedi.

Fakat söylerken tereddütle söylüyor, kafasının içinde çarçabuk bir şeyler hazırlayarak onları bana söylediği anlaşılıyordu.

Tekrar zorladım:

– Nazırı mı kızdırdın? İhtimal, mesainden memnun değiller!..

– Hayır. Bunların hiçbirisi değil! Bilakis terfi ettim. Maaşımı, derecemi artırarak gönderiyorlar, dedi.

Son kelimeden yakaladım:

– Nereye gönderiyorlar?..

Güldü:

– Nereye mi?

Ve... ilave etti:

– Bağdat Valiliği'ne... "Dahiliye Nezareti umuru mahalliyei vilayet müdiri umumî muavini" Bağdat valisi oldu. Birinci sınıf vali. Şimdi anladın mı?

Ve... adeta hınçla, alayla devam etti:

– Terfi işte buna derler. Ayak kaydırmanın başka bir türlüsü. Emrimizi nazır bey imzalamış ve tasdike göndermiş!..

Ve... küfretmeye başladı:

– Sıkılmaz herifler! İnsan hiç olmazsa imza etmeden evvel bir kere, "Nusret buraya gel... Seni Bağdat'a vali yapıyoruz... Ne dersin?.." diye sorar. Keratalar akıllarına gelen işi yapıyorlar. Ben kim, Bağdat valiliği kim? Buraya kayırılacak bir adamı vardır, onun için.

Ben de şaşırmıştım:

– Bağdat'a sen nasıl gidersin? dedim.

İlk önce omuzlarını silkti:

– Hiç nasıl olacak? Basbayağı. Kol kola verip gideceğiz, dedi, sordu:

– Sen de gelirsin değil mi?..

– Alayı bırak canım, dedim.

– İşine gelmiyor galiba?.. diye gülerek devam etti:

– Müsteşara zaten ültimatomu dayadım. Tasdikten çıkmadan evvel teşebbüs edin, geriye getirilsin. "Eğer beni nezarette fazla görüyorsanız tayin edileceğim başka yer mi yoktu?" dedim. Bana feragatten, fedakârlıktan, vatana hizmetten, genç ve münevver valilere memleketin ihtiyacından bahsetti, bir sürü nasihat verdi durdu.

Hem anlatıyor, hem kızıyordu:

– Bize ders verecekleri yerde biraz da kendileri fedakâr olsalar ya?

Acaba Nazır Beyefendi hazretleri bir defa olsun, Çatalca'ya kadar gitti mi, İstanbul'dan ötesini gördü mü? Tavsiyeler hep bize... Hem, benim için hava hoş. Bir defa içine girmişiz. Cehenneme git deseler gideceğim. Fakat seni ne yapacağım? Beraber götüremem. Burada kalmana ben tahammül edemem. İstifa etsem yazık. Bunca sene heves ettiğim, emek verdiğim meslekten olacağım. Hem, ben başka ne işe yararım? Bundan sonra, yeni bir işe atılamam. Ticaret yapamam, bir şirkette memur olamam. Vali, müdüri umumî muavini, şu bu ol da sonra gel bilmem hangi Frenk'in ağız kokusunu çek!..

– Fakat valilik senin için hakikaten terfi değil mi? dedim.

– Evet hakikaten terfi. Benim yaşımda hiç yok gibi bir şey. Vali olmak için eloğlu kırk sene bekliyor. Benim için bu büyük bir takdirdir. Mülkiye'yi bitirmiş, Avrupa'da tahsilini, stajını tamamlamış bir genç için yerinde bir taltiftir. Aynı zamanda devletin gençleştirilmesi yolundaki teşebbüslerin de tabiî neticeleri böyle şeyler olabilir. Fakat bütün bunlar seni tanımadan evvel olacak işlerdi. Şimdi imkânı var mı ki ben seni bırakabileyim?..

Bunları söylerken sahiden gözleri yaşarıyor, sesi üzüntüsünden titriyordu. En ihtiyatlı olmam lazım gelen bir andı. En basit bir sözüm, en küçük bir hareketim onu kırabilir, aleyhime fena hükümlere sevk edebilirdi. Hem ben de samimi bir kanaat halinde bunun böyle oluşuna üzülmüştüm. Uzun uzun onu teselliye çalıştım.

– Ben de çalışırım. Hayati Bey'e söylerim. Diğer tanıdıklardan rica ederim. Sen "Gitmem" dedikten sonra kaybetmeyi göndermeye tercih etmezler, dedim.

Ve... hakikaten karar verdim:

– Sabah olur olmaz, Hayati Bey'e, bütün tanıdıklarıma bu işe mani olmalarını söyleyeceğim. Ve... herhalde sen gitmeyeceksin, diye, onu temine çalıştım.

Hem, ilave de ediyorum:

– Gidersen beraber gideriz.

Bunu hiç aklı almıyordu. Üst üste birkaç defa sordu:

– Sahi mi? Gider misiniz? Demek, gelirsin ha?..

Ben de her soruşunda:

– Sahi. Gideriz. Gelirim, dedim.

Ondan sonra, neşelendi, her vakitki cici, sevimli, şuh, yaramaz Nusret oldu!..

* * *

Hayati Bey'e telefonla söyledim:

– Kuzum, Nusret'i Bağdat'a gönderiyorlarmış. Çok iyi bir şey ama, ben istemiyorum.

Teklifimi gayet iyi karşıladı:

– Hayhay hanımefendiciğim. Vazifem. Elimden gelen gayreti gösteririm, dedi.

Ayrıca, Hariciye Müsteşarı Şekip Bey'e de söyledim:

– Nusret'i Bağdat'a göndertmemek için sen de çalış!.. O da:

– Peki... dedi.

Bakalım ne olacak?.. Herhalde, bunlar birbirlerinin hatırından çıkmazlar değil mi? Nafıa nazırı:

– Rica ederim, diyecek de Dahiliye nazırı:

– Olmaz... diyecek değil ya?..

* * *

Bugün kendi kendime düşündüm:

– Acaba Nusret'i mahsus mu Bağdat'a gönderiyorlar?.. Çeke-

meyenler bunu pekâlâ böyle yapabilirler. Zaten, herkesin gözü çocuğun üzerinde. Kıskanıyorlar, benim etime, kemiğime sahip olmasını bir türlü hazmedemiyorlar.

– Nusret'i İstanbul'dan uzaklaştıralım... diye tesir yapanlar olmamış... denemez.

Fakat buna da bir türlü kesin karar veremedim ki... Doğrudan doğruya talihin bir piyangosu da olabilir. Mademki, devlet teşkilatını gençleştirmek istiyorlar, genç ve kıymetli elemanları işbaşına getirmeye çalışıyorlar. Nusret'i de bu niyetle tayin ettiklerinin aksi nasıl ispat edilir?..

* * *

Akşamüzeri Hayati Bey'i gene aradım:

– "Meclisi Vükela'da" dediler.

– Ne yaptınız, Dahiliye Nazırı Bey'e söylediniz mi? diyecektim.

Ben, telefonu kaparken Nusret geldi. Getirdiği haber hiç iyi değil!

– Ne yaptın?.. dedim.

– Bugün Dahiliye nazırıyla kendim konuştum. Ümit yok! dedi, ilave etti:

– Bağdat'ın hususiyeti varmış. Benim gibi bir vali oraya lazımmış. Devlet siyaseti noktasından oralara yeni bir önem veriliyor; Arap kabileleri arasındaki cereyanları idare etmek, Urban'ın hissiyatında hâkim olan hassasiyeti gidermek tedbirler almak lazımmış ve... bunların hepsini de ben yapacakmışım. Nazır Bey'in bana çok itimadi varmış. Düşünmüş, düşünmüş, benden daha elverişlisini bulamamış!..

– Demek olmuyor?..

Boynunu büktü, ağır ağır söylendi:

– Evet olmuyor.

Sordum:

– Nasıl bir adam bu nazır?..

Nusret sorgumu anlamamış gibi göründü:

– Bayağı bir adam. Senin gibi, benim gibi!..

– Hayır, canım... Genç mi, ihtiyar mı?

– Orta yaşlı. Hayati Bey kadar.

– Eğlenceleri filan seviyor mu?

Nusret durdu:

– Neden soruyorsun? dedi.

Gayet sade:

– Öğrenmek için... dedim.

Kaşları çatıldı, dudakları toplandı:

– Söylemek istediğin şey zihnimi karıştırdı da ondan.

Ben, gene hiç aldırmadan:

– Canım, zihin karıştıracak filan bir şey yok. Sen benim sorduklarıma cevap ver. Neyine lazım!.. dedim.

Ve... devam ettim:

– İçki içiyor mu?..

– İçiyor...

– Evli mi?..

– Evli...

– Kaç çocuğu var?..

– Bilmiyorum.

– Her akşam evine mi gider?..

– Eğlenceye gittiği de çok oluyor!..

– Metresi filan var mı?..

Nusret sorularımdan hiç hoşlanmıyordu. Ben de öğrenmekte acele ediyorum.

– A... ne bileyim. Ben hususî kâtibi miyim?.. dedi.

– Ben bu işi yapacağım Nusret, dedim.

– Nasıl?..

– Sen karışma. Görürsün!..

Nusret bu sözümden ne anladı bilmem. Birdenbire kıpkırmızı oldu; gözleri parladı, kısa kısa, keskin keskin:

– Rica ederim. Beni büyük bir minnet altında bulundurmaya kalkışma!.. dedi.

Eğer, anlatmak istediği anladığım gibiyse:

– Hayır hayır. Minnetlik iş yok, dedim.

Ve hemen telefonun başına gittim:

– Aloo...

– Aloo...

– ...

– Efendim?..

– Kiminle görüşüyorum?

– Hayati bendeniz.

– Burada görüşen Belkiys.

Masanın başında bir defa yerinden kalkıp oturduğunu görür gibi oldum.

– Sizi evvelce gene aramıştım. "Meclisi Vükela"da olduğunuzu söylediler. Kuzum ne yaptınız, Rıdvan Bey'le görüştünüz mü?

Kısılan bir sesle:

– Görüştüm efendim, görüştüm. Müspet bir netice almaya çalışacaklarını vaat ettiler. Fakat bilmem ama biraz da zor gibi gözüküyor. Herhalde bendeniz azamî ısrarı yapacağım, dedi.

– Çok meşgul müsünüz?

– Hayır, sizi dinlemeye amadeyim!..

– Yarın akşam yemeğini bizde yer misiniz?

Sesi derhal açıldı, gürleşti, yüzü güldü:

– Minnetle. Emredersiniz... Çok iyi bir vesile olur! diye sevincinden ne söyleyeceğini şaşırdı.

Fakat ben ilave ettim:

– Yalnız bununla beraber bir noktayı rica edeceğim.

Zaten kendisinin böyle bir teklifime can atacağı malum. Benim için asıl mesele, davetin asıl sebebi bu kısımdı. Buna da:

– Hayhay... Rica ederim efendim. Bendeniz yalnız bunu değil, bütün emirlerinizi yerine getirmeye hazırım, cevabını verdi.

– Dahiliye nazırı beyin de bu yemekte bulunmasını rica ediyorum, dedim.

Bir saniye düşündü.

– Rıdvan Bey'i de istiyorsunuz, diye kendi kendine söylendi.

Sonra:

– Bilmem ki, o biraz aksidir, dedi ve devam etti:

– Kendisiyle tanışmıyorsunuz değil mi?..

– Hayır...

– Acaba, bunu vesile ederek gelmemezlik yapmasın? Tuhaf tuhaf huyları vardır.

Şimdiye kadar ilk defa Hayati Bey'i bu tarzda müterediddit görüyordum.

– Fakat siz isterseniz gelir!

– Vaat etmeyeyim. Fakat çalışayım!..

– Yo, çalışmak olmaz. Ben gelmesini istiyorum.

– Ya gelmemezlik ederse o zaman ben emrinizi yerine getirememiş olacağım!..

Vaziyete baktım. Nazik. Kadınlık tarafımı bu muhavere üzerinde tamamıyla harekete getirmek lazımdı.

– Sonra, gücenirim size... dedim.

– Yapmayın.

– Tabiî değil mi?

– Aman hanımefendiciğim, sonra bendenizin hali ne olur?

– E ne yapayım? Sizden bir defacık ehemmiyetsiz bir şey isti-

yorum. Onu da yapmıyorsunuz?..

Hayati Bey düşünmeye başladı.

– Fena!.. dediğini telefonda işitiyordum.

Bir saniye geçti. Sonra:

– O halde bu davet şekli olmasın da uğramak olsun, dedi.

– Nasıl olursa?.. Uğrayınız, akşam yemeğini de bizde yersiniz?..

Tekrar sesine kuvvet geldi:

– O halde ben, Rıdvan'la size uğramış ve bir emrivaki halinde yemeğe de sizde kalmış oluruz, dedi.

– Çok teşekkür ederim.

Ve... telefonu kapamadan ilave ettim...

– Siz gene yarın akşama kadar Nusret'in İstanbul'da kalması lazım geldiğini ona anlatınız olmaz mı?.. Hele, bu neticeyi almış olarak gelirseniz çok sevineceğimi, sevincimden neler yapabileceğimi tahmin edersiniz değil mi? dedim ve... hemen telefonu kapadım. O, bu cümlemi istediği gibi yorumlasın...

Ben, telefonu ederken Nusret başımın ucunda duruyordu. Suratı gene asıktı:

– Ne yapıyorsun Belkiys?.. Anlayamıyorum!.. dedi.

Ona da kestirme bir cevap verdim:

– Senin aklın ermez dur bakalım ne olacak?

– Ben hiçbir şey olacağına kani değilim...

– Neden?

– Hele Rıdvan Bey seni tanıdıktan sonra, hiçbir şey yapmaz!..

– Tuhaf şey?.. Neye öyle?..

– Niyesi filan yok. Nihayet sen güzel ve herkesin dilinde bir kadınsın. Sonra, benim karım da değilsin!..

– E ne olur, ne çıkar bundan?..

İçini çekti, kafasını salladı, gözlerini kaydıra kaydıra:

– Bakalım ne çıkar, dedi.

Sustu.

Ben hiç aldırmadım!..

* * *

Hayati Bey sahiden dediği gibi yaptı.

– Geçerken uğradık...

Ve... arkadaşını bana tanıttı:

– Dahiliye Nazırı Rıdvan Bey...

Ben de iyi bir aktör gibi rolümü hiç bozmadan sonuna kadar iyi yaptım.

Ve... onları zorladım:

– Yemeği beraber yiyelim!

Fettan kadın, şuh kadın. Daima dediğini istediği gibi yaptıran kadındır. Ona:

– Mükemmel dişi... diyorlar.

Ben de bu akşam mükemmel bir dişiydim. Hayati Bey:

– Müsaade etseniz, dedikçe, yerinden kımıldamak istemeyen en başta Dahiliye Nazırı Beyefendi hazretleriydi!

Bundan daha mükemmel dişilik ne olurdu?.. İlk görüşte bütün bir vücudu şehvetin ağı içinde derlemek ve bir çift gözü hiç ayrılmamacasına ya bir çift güzel baldırın, ya bir çift gözün esaretine bağlamak, bendetmek.

Rıdvan Bey'e ben de bunları yaptım.

Ve... biraz sonra, onlara:

– Yemeğe buyurmaz mısınız?.. dediğim zaman gene ilk kalkan ve yürüyen o oldu!

* * *

Sofra mükemmel... İçki boldu!

Rıdvan Bey sağımda, Hayati Bey solumdaydı. Nusret'i tam kar-

şıma oturtmuştum.

Dikkat ediyordum: bir göz yarışması vardı! İkisi de birbirlerinden azgın, birbirlerinden deli nazarla yiyecek gibi eritecek gibi hınçla, kıskançlıkla hep Nusret'e bakıyorlardı.

Hayati Bey ve.... Rıdvan Bey...

Sonra bunlar da birbirlerine aynı kıskanç, hınçlı bakışlarla, gözlerin hep Nusret'e bakan o kızarış ve kızışıyla bakmaya başladılar!

Sofrada, bakışların arkasına sinen ve beyinleri kinli bir boğuşmaya sürüyen bu mücadeleyi benden daha iyi sezip seyredebilen yoktu.

Hele, en son altı göz birden bir gözün bebeklerine kalplerde kızaran şehvet alevini aksettiren birer yangın meşalesi gibi tutulursa!

* * *

Gözlerin bu kıskanç ve iştahlı anlarında onlara hiç Nusret'ten bahsetmedim. Yalnız içmelerine, iştahlanmalarına, hızlanmalarına ehemmiyet verdim. Rıdvan Bey:

– Yetmez mi hanımefendi?.. dedikçe:

– Daha ne içtiniz ki?.. diye hemen kadehimi kaldırıyor:

– Çın... çın!.. diyor, ilave ediyordum:

– Ama hepsini bitireceksiniz, kimin kadehinde kalırsa cezasını çekecek!..

Sabırsızlıkla soruyorlardı:

– Cezası da ne?..

– Daha bir kadehi hemen yalnızca içmek!.. Rıdvan Bey, bu cezadan dehşetli korktuğu için olacak ki, kadehlerinin dibinde sızıntı bile kalmıyordu.

Ve... böyle üst üste:

– Çın... çın'lar...

– Prozit'ler arkası gelmeden sürüp gidiyordu...

* * *

İkisinden biri olmalı. Ya:

– Nefis... Enfes!.. Harikulade... Bana ne zaman kalacak bu kadın?.. diye düşündü, yahut taburedeki vaziyetin ne olabileceğini hissetti de ondan.

Bir şey söylememi beklemeden lafı bizzat Rıdvan Bey açtı:

– Ee... delikanlı Bağdat'a ne zaman gidiyorsun bakalım?

Sesinde bir nazır hâkimiyet ve kudretinin bütün ifadesi vardı. Kolay mı bu?.. İşkodra'dan Bağdat'a, Erzurum'dan Yemen'e, Yemen'den Trablusgarp'a kadar hüküm onun!..

Nusret cevap vermeden evvel gözlerimin içine baktı. Ve onun yerine ben söyledim:

– Herhalde tahmin ediyorum ki, Nusret'i Bağdat'a göndermekte ısrar etmeyeceksiniz?..

Uzun uzun beni süzdü, şehvetle yanan gözlerini gözlerime dikti.

– Nasıl olur hanımefendiciğim?.. dedi.

Ben gayet kayıtsızdım:

– İsterseniz olur...

– Eğer, yüzde bir derecesinde bile imkân tasavvur edebilseydim derhal emrinizi yerine getirirdim...

Sonra tuttu bana devlet meselesinden, prensiplerinden, Bağdat valiliğinin öneminden, Nusret için bunun bir şeref, dikkati tahrik edecek bir terfi olduğundan bahsetmeye başladı.

– Ben bu söylediklerinizden hiçbir şey anlamam. Bildiğim şey, sizin Dahiliye nazırı olduğunuz. Bağdat'a onu tayin eden nazır bey yeni bir değişikliğe de muktedir olmalıdır. Değil mi?.. dedim.

Fakat o gene bana yetkisizliğini, tayinin tasdikten belki de bu

gece çıkmış olduğunu, "arzuyu şahane"nin yerine gelmiş olması için Nusret'in Bağdat'a gitmesinin herhalde lazım bulunduğunu ispata çalışmaya koyuldu.

Bilmiyorum, nasıl oldu?.. Bir aralık dışarıya çıktım. Nusret de arkamdan çıktı. Beni odaya çekti:

– Görüyorsun ya... Dediklerim birer birer çıkıyor! diye hiddetli hiddetli söylenmeye başladı.

– Tabiî... Hemen birdenbire başüstüne diyecek değil ya... dedim.

Yüzü kıpkırmızı olmuştu.

– Sen öyle zannediyorsun ve hâlâ kendi kendini aldatıyorsun. Bu adamın kararını değiştiremezsin... İmkânsız, dedi ve kolumu şiddetle sıktı.

– Niçin?

– Niçin mi?.. Demek hâlâ bunun farkında değilsin!

– Hayır...

Gözlerini gözlerime dikti, yiyecek gibi, bir tarafımı koparacak gibi elinde tuttuğu elimi silke silke homurdandı:

– Çünkü sen güzelsin... Çünkü sen benim karım değilsin. Çünkü, bu büyük ve iştahlı lokmayı benim elimden çekip kendileri yutmak istiyorlar da onun için!..

– Sen delisin!..

Adeta kavga etmeye başlamıştık.

– Olabilir. Fakat ya sana ne diyeceğiz? Ahmak mı?

– Saçmalıyorsun... Haydi içeri gidelim. Ayıp oluyor!

Bütün bütün köpürdü:

– Ayıp mı olur?.. Ayıplarından kendileri utansın. Nerede senin Nafıa Nazırı Beyefendi?.. Hani söyleyecekti, iltimas edecekti, rica, istirham edip beni burada bırakacaktı? Sen söylerken başını bile sallamadı, sen şu işi yap Rıdvan bile demedi!.. Belki de Rıdvan'a,

"Şunu nezaretten at da Belkiys'i paylaşalım" diyen kendisi olmuştur!

Nusret'in bu sözleri fena halde sinirime dokundu:

– Sus işitirler. Bunlar sadece bir sarhoşun sözleri olabilir. Ne yapıyorsun, neler söylüyorsun?.. Farkında mısın? dedim.

O, kolumdan bir defa daha bütün hızıyla çekti.

– Belkiys, seni seviyorum değil mi?..

– Evet...

– Senin için her fedakârlığa katlanabilirim değil mi?

– Evet...

– Sana koca da olabilirim değil mi?..

Burada, yalan söylememiş olmak için, kendimi tutamadım:

– Hayır... dedim.

Sendeledi, dişlerini gıcırdattı:

– Neden?..

Ben, gene yumuşak, sakindim:

– Nusretçiğim, hakikaten bunları konuşmanın sırası değil. Haydi içeri gidelim... diye zorladım.

Sözlerimi dinlemiyordu bile.

– Hayır, söyle niçin? dedi.

– E bunları kaç defa konuştuk. Ben serbest, kendi aklımın pusulasına göre yaşamak isteyen bir kadınım. Ne seninle, ne hiç kimseyle evlenemem.

– Fakat ben seni seviyorum!.. Belkiys, seni mesut etmeye çalışacağım! Belkiys, vazgeç bu eksantrik fikirlerden. Mütevazı, fakat mesut bir yuva kuralım... Belkiys, söyle bana, şu heriflerin hepsini kovayım! Belkiysçiğim haydi bana söz ver, "Senin olacağım" de. Bak, nasıl bir buhran içindeyim. Çıldıracağım. Haydi!

Soğukkanlılığımı hiç kaybetmiyordum:

– Bu söylediklerinin hiçbirisi olmaz Nusret! Ben artık cemiye-

tin, ailenin muayyen kalıpları içine girip yaşayamam... Ben şimdi sadece bir insan harabesiyim. Cabadan yaşayan bir insan. Niçin bunu anlamamakta ısrar ediyorsun? Görmüyor musun? Bende tabiî yaşamanın hiçbir zerresi var mı? Israr etme... Haydi misafirlerimizin yanına gidelim...

– Olmaz, demekte ısrar ediyordu.

Galiba son sözüm biraz sert oldu:

– E... bu böyle... dedim, yürüdüm.

Arkamdan koşmadı, beni çevirmek istemedi:

– Ya, öyleyse... dedi ve uzun uzun dişlerini gıcırdattı!..

* * *

Tekrar yanlarına geldiğim zaman rengim biraz değişik olacak ki galiba, Rıdvan Bey de, Hayati Bey de, ikisi birden sordular:

– Ne var?

– Ne oldunuz?

Hatta Rıdvan Bey ilave de etti:

– Nerede kaldınız hanımefendiciğim?..

– Hiçbir şey yok. Biraz geciktim, dedim ve hemen kadehimi kaldırdım:

– İçelim...

Rıdvan Bey'in gözleri yavaş yavaş küçülüyor ve buğulanıyordu:

– İçelim...

Birinci, ikinci, belki üçüncü kaldırıştaydı, Nusret içeri geldi. Gözleri kan çanağı gibi kızarmıştı. Yüzünde neşenin tek bir çizgisi bile yoktu. Kadehlerimizin kalkışına o da yetişti.

– İçelim!.. diye sesten ziyade uzun bir inilti çıkardı!

Bilmiyorum ne kadar sonraydı. Rıdvan Bey'e tekrar ettim:

– Nusret'i mutlaka İstanbul'da alıkoymalısınız. Bunu sizden o kadar ısrarla istiyorum ki...

Rıdvan Bey'in cevap vermesine meydan bırakmadan Nusret yerinden kalktı:

– Hayır... Hayır!.. diye haykırdı.

Rengi kıpkırmızı olmuştu. Gözleri kalpleri delen birer ok gibi sertleşmişti. Sesi titriyordu:

– Hayır... Hayır!.. İstanbul'da kalmak istemiyorum. Tayin ettiğiniz yere, Bağdat'a gideceğim!..

Hepimiz şaşırmıştık. Hepimiz hayretle onu seyrediyorduk. Sahnede deliren bir aktör gibi hınçla, kinle, isyanla haykırmakta devam ediyordu:

– Haydi kadehlerinizi kaldırınız. Bağdat'a gitmemin şerefine içeceğiz!..

– Ne oluyorsun Nusret? diyebildim.

Nefret, aşağılama ve alayla yüzüme baktı, yüksek sesle:

– Bir şey yok. İçelim, diyorum!.. dedi ve kadehini havanın boşluğunda tekrar dolaştırdı:

– Haydi Bağdat yolcusunun şerefine!..

Bu kadehin kalkışına ilk karşılığı Hayati Bey gösterdi, arkasından Rıdvan Bey de kadehini kaldırdı:

– Bağdat yolcusunun şerefine içiyoruz!..

Anlamadım. Hayati Bey istediğinden mi, yoksa korktuğundan mı böyle yaptı?..

Ve... bundan sonra Nusret boyuna içmeye başladı. Durmadan, soluk almadan içiyor:

– Bu son gecemiz, ömrünüzde bir gece... İçin beyler!.. diye elindeki kadehi adeta onların burnuna kadar götürüyor, geriye çeker çekmez başına dikiyordu.

Sarhoş olacağından değil, delireceğinden korktum!.. Kendini kaybetmek, içkiyle boğulmak, yok olmak için içtiği belliydi. Artık başkalarının içip içmediklerine de bakmıyor, sadece ağzını açtıkça:

"Böyle gecenin hayır umulur mu seherinde ?.." diye bir mısra parçasını tekrarlıyor, arkasından:

– Bağdat postası kalkıyor. Haydi !.. İçelim... diye kadehini havalandırıyordu.

* * *

Deli gibiydi, saldıracak gibiydi, azgın ve korkutucu bakışlarla beni ve onları süzüyordu.

Saat dört buçuğu çaldı.

– Haydi Nusret yatırayım artık seni şekerim !.. dedim.

Başını kaldırdı. Gözlerimin içine dik dik baktı. Hiçbir şey söylemeden:

– Hıhhh... diye uzun, içli bir inilti çıkardı, sonra onlara gene deli, saldıracak azgın ve korkutucu bakışlarla baktı baktı. Birdenbire masanın üzerindeki kadehi kaptı, bir atlet hızıyla kolunu havalandırdı:

– Haydi Bağdat yolcusu gidiyor. Son kadeh !

O içti, ötekiler durdular. Fakat kadehi tekrar masanın üzerine koymadı, gücünün bütün şiddetiyle yere attı, parçaladı. Sonra, yerinden kalktı. Yüzü ıstıraptan bumburuşuktu, gözünün altına, yanaklarına üst üste çizgiler yığılmıştı:

– Ben gidiyorum beyler, dedi.

Elini uzattı. Durduğu yerde sallanıyordu. Sandım ki, demin söylediğimi yapıyor:

– Haydi beni yatır, diye kalkıyor.

İki nazır elini sıktılar:

– Bol bir uyku, mükemmel bir banyo istersin Nusret, dediler.

Hatta ben de:

– Artık akşama kadar uyur... dedim.

Halbuki, o elini bana da uzattı:

– Allahaısmarladık hanımefendi! dedi, sık adımlarla yürüdü.

Kendi kendisine söyleniyordu:

– İşte geldik gidiyoruz. Şen olasın Halep şehri!..

Ne yapmak istediğini, ne dediğini hâlâ anlayamamıştım. Odadan çıktı. Ben de çıktım. Koridorda:

– Siz zahmet etmeyiniz hanımefendi, dedi.

Sesi değişti, ton her vakitki Nusret'in tonu değildi. Hem, çok derinden ve resmî söylüyordu.

– Kendi başına mı gideceksin?.. dedim.

– Evet... dedi. Sonra, söylenerek yürüdü:

– Tabiî. Kendi başıma. Ya kiminle?.. Kendi kendime, tek başıma, yapayalnız!..

Tekrar gene ben:

– Dur seni ben götüreyim, dedim.

Sarhoşluktan yalpalıyordu. Koluna girmek istedim.

– Rica ederim. Yalnız. Tek başıma. En iyi olan şey bu... diye yardımımı reddetti.

Kendi haline bıraktım.

Fakat baktım, yatak odasına girmedi, antreye doğru ilerledi ve seslendi:

– Lale... Lale... Fesimi, pardösümü getir.

Kolundan tuttum:

– Ne pardösüsü, ne fesi Nusret? Yatmıyor musun? dedim.

Tekrar başını kaldırdı, tekrar uzun uzun gözlerimin içine baktı:

– Hayır yatmıyorum, dedi.

– Ne münasebet?..

İçli içli:

– Eh artık gidiyorum, dedi.

O zaman kafama dank etti. Derhal kendime geldim:

– Nereye gidiyorsun?

– Bağdat'a... Ve... ilave etti:

– Öyle istediniz!

– Yok canım, ben öyle bir şey istemedim. Senin evhamın, dedim.

– Hayır. Doğru söylemiyorsunuz. Öyle istemişsiniz. Ve ben de şimdi işte gidiyorum, dedi.

Tekrar yürümeye başladı. Hem acıdım, hem üzüldüm, hem ona bu kadar ıstırap verdiğime müteessir oldum. Gönlünü almak, onu kandırıp odasına almak, soymak, yatırmak istiyordum.

– Sen farkında değilsin. Gel haydi odana. Soyun yat! dedim.

Ayık bir adam gibi, hiç içmemiş bir adam gibi:

– İmkânı yok Belkiys. Ben gitmeliyim, dedi.

Bu fikri, belliydi ki, bir yengeç gibi beynine yapıştı, onu değiştirmeye meydan bırakmıyordu.

– Beni bırakıp da mı gideceksin?.. diye hislerini çelmeye çalıştım.

Ona da:

– Evet... dedi ve... yürüdü.

Anlıyordum ki bana:

– Evlenelim, dediği zaman:

– Hayır. Böyle şey olmaz, deyişim ve biraz da:

– Olmazsa ayrılırız. Ne yapalım!.. demem onu fena halde gücendirmiş ve bu karara yöneltmişti.

Kırgınlığa, izzetinefsin galebesine, fazla şiddetli menfi hareketlerin büyük ruhî tepkiler yaratacağına inanıyordum, onu haklı buluyordum. Fakat ben de başka bir şey söyleyemez, onu kandırmış olmak vaziyetine düşemezdim. Hakikatleri bile bile, seve seve ve onlarla baş başa, ne aldatarak, ne aldanarak yaşamalıydık.

Tekrar kolundan tuttum:

– Hiçbir yere gidemezsin Nusret! dedim.

– Niçin?.. diye sordu.

– Çünkü, ne yaptığını bilmiyorsun!..

– Ne münasebet?..

– Münasebeti filan yok. Haydi odana!.. dedim.

– O halde tekliflerimi kabul ediyorsun demek?..

Bu nokta üzerinde imkânı yok yalan söylemiyordum. Ve... hele bunu böyle söyledikten sonra, onun sarhoşluğunu filan her şeyini unuttum da gene:

– Hayır böyle bir teklifi kabul edemem, dedim.

Döndü, yalpalana yalpalana:

– O halde size son bir allahaısmarladık! dedi, kapıya doğru ilerledi.

Düşündüm:

– Yalan söyleyeyim mi? Peki... diyeyim mi?

Fakat aksi bir kanaat hâkim oldu:

– Hayır, dedim.

Ve... zannettim ki bana numara yapıyor, bana:

– Gitme Nusret... Peki!.. dedirtmek istiyor.

Ve... gene hükmediyordum ki, ben onu bırakınca gidemeyecek, dönecek, girip odasına yatacak.

Ertesi gün de bana yalvaracak:

– Affet Belkiys!.. diyecek.

Ve ben gene içki sofrasına döndüm.

* * *

Rıdvan Bey çok içmesine rağmen dayanıklı, şenliğini muhafaza edebilen bir adam. Ona içirdiğim kadarını başkasına içirmiş olsaydım, çoktan sızar, dünyayı duman gibi görürdü. Hayati Bey bile, az çok sersemlemişti. Kafası ikide bir gözlerini yuma yuma göğsünün üzerine düşüyor, sandalyede kendisini zoru zoruna tutuyordu. Halbuki, Rıdvan Bey şendi, diriydi, konuşkandı. Ben sofraya döner dönmez:

– Aman hanımefendiciğim gözümüz yolda kaldı. Baksanıza Hayati uyuyor... diye latifelere başladı.

Hayati Bey'in gözleri sahiden kapanıktı. Bu lafları işitir işitmez; yayık bir ağızla:

– Yoo... Yo... Vallahi değil. Daha benim uykum yok. Yalnızlıktan şöyle bir rehavet geldi, dedi.

Rıdvan Bey devam etti:

– Hanımefendi siz olmayınca sahiden neşemiz kalmıyor. Bakın siz gittikten sonra bir kadeh bile içemedik.

– Teveccühünüz efendim, dedim.

Hayati Bey:

– Aman bu çocuğunuz ne kadar da yaramaz şey... Çok geç uyudu değil mi?.. dedi.

– Evet ama, ben size dargınım...

Böyle söyleyişime ikisi birden şaşırdılar. Hiç beklemedikleri bir söz oldu. İlk önce Hayati Bey gözkapaklarını zorlayıp kaldırarak sordu:

– Neden? Neden?..

Rıdvan Bey de ne söyleyeceğimi merakla bekliyordu.

– Neden olacak? Nusret için hiç çalışmadınız. Arkadaşınıza en basit bir iş yaptırmak istemediniz, dedim.

– Vallahi değil... Vallahi değil!.. Kaç defa söyledim, dedi.

Rıdvan Bey'in tanıklığına başvurdu:

– Kaç defa söyledim değil mi Rıdvan?.. Sen söyle...

Ve... ilave ediyordu:

– Yoo... Şüphe altında kalmak istemem...

Bilmiyorum niçin? Rıdvan Bey uzun uzun, manalı manalı arkadaşının gözleri içine baktı, ondan sonra cevap verdi:

– Eğer imkân olsaydı hanımefendiciğim, onun söylemesine bile lüzum kalmadan emrinizi derhal yerine getirirdim. İnanınız ki,

imkân denilen şeyi bulamadım. Hatta Nusret Bey'in tayini benim emrimle değil, Meclisi Vükela'nın kararıyla oldu. Bu tayinin önemi var. Bağdat Valiliği'yle Sadrazam Paşa bizzat alakadar ve meşgul oldular.

Ben, hakikat ne olursa olsun gene düşündüğümü söylüyordum:

– İsteseydiniz Nusret İstanbul'da kalabilirdi...

* * *

İkisi de yalvardılar:

– Ne olur biraz piyano çalın...

– Çok yorgunum. Başka bir zaman olsun, dedim.

– Size harikulade güzel ve yeni plaklarım var, onlardan çalayım... dedim, dinletemedim.

Israrları değil, sanki bir bardak suymuşum gibi kolaycacık beni içmek için gösterdikleri bol iştiha hoşuma gidiyordu.

Bu bir kadının en zayıf noktasıdır.

Onun içindir ki, çaldım ve... söyledim.

* * *

Bana:

– Allahaısmarladık.. dedikleri zaman saat yediyi geçiyordu.

İkisi de bitkindi, ikisi de damarlarını tutuşturan şehvet alevinin huzı içinde bunalmışlardı. Birisi elimi bırakıyor, öbürü tutuyor, ağzına götürüyor ve... görülecek kadar ellerimi öpe öpe söyleniyorlardı:

– Minnettarınızız...

– İhya ettiniz!..

Hele Rıdvan Bey durmadan söyleniyordu:

– Hayatımın bu gecesini ömrümün sonuna kadar unutamayacağım hanımefendiciğim...

– Sizinle görüştüğüme çok bahtiyarım.

– O kadar çok bizi kendinize ısındırdınız ve bağladınız ki, eğer sık sık sizi rahatsız edersek bizi affetmeli ve bunu sizi sevdiğimize bağışlamalısınız.

Daha neler... Ne komplimanlar!..

* * *

Onlar kapıdan çıktılar, ben de:

– Oohh... dedim, geniş bir nefes aldım.

Ömrümün hiçbir gününde bu kadar yorulmamıştım. Nusret'le uğraş, bir tayin emrini geriye aldırmaya çalış ve... hiçbir şey yapama. Bu gece hayatta ve kararlarımda ilk başarısız gecem oluyordu!

Ben de şaştım ve:

– Galiba Nusret'in hakkı var... diye söylene söylene doğru yatak odama yürüdüm. Lale'ye tembih ediyordum:

– Dünya yerinden oynasa beni uyanacağım saate kadar bırakın!..

* * *

İlk gözüme çarpan şey, Nusret'in yatağı oldu. Boştu!

Bakındım. Odanın hiçbir tarafında da yok!

– Acaba başka bir odaya girip de sızdı mı, ne oldu? dedim.

Dışarıya çıktım, seslendim:

– Lale!.. Lale!.. Nusret Bey nerede?

O da uyku sersemi:

– Bilmem efendim. Odalarında yok mu? dedi.

– Yok. Bak bakalım öteki odalarda filan var mı?

* * *

Beş-on dakika sonra, hizmetçi kız geldi:

– Baktım hanımefendi. Hiçbir yerde yok!..

İnanmadım.

– Nasıl olur? dedim, ben de arandım.

Bütün apartmanı dolaştım. Sahiden yoktu. O zaman içime bir sızı düştü:

– Çocukçağıza bunu ben yaptım!.. dedim.

Dehşetli üzgünüm. Bu teessürle odama geldim, karyolamın kenarına dayandım ve hüngür hüngür ağlamaya başladım, bu yaşlar, Cahit'in ayrıldığından sonra gözlerimden sel gibi boşanan ilk alevli ve coşkun yaşlardı.

Talihsizliğime ağlıyordum, onun gidişine ağlıyordum, bu geceki başarısızlığıma ağlıyordum, her şey, bütün hayatım için ağlıyordum!.. Katıla katıla, damarlarımdaki bütün suyu çekip gözlerimden akıta akıta ağladım!

Ve... merak ediyordum:

– Nereye gitti?.. Nasıl gitti?.. Nasıl gidebildi?

Muhakkak ki, beni delirerek seviyordu! Bana tamamıyla bağlanmıştı. Bensiz olamıyordu. Beni gönlünün bütün genişliğiyle sevdiği için her şeyime katlanıyordu!

Bilmiyorum, ben de onu seviyor muydum?.. Sevdiğim için mi ağlıyordum, yoksa sadece alıştığım için mi ağlıyordum? Niçin onun gidişini birdenbire bir boşluk gibi içimde duydum? Gözyaşlarımın manası neydi, acı niçindi, kalbimi kemiren üzüntü nedendi?..

Ve... merak ediyordum:

– Çok sarhoştu!.. Bu saatte nereye gidebilir? Bir yerde düşüp kalmasın?.. Bir kazaya uğramasın!.. Kendisine bir şey yapmış olmasın?

Ve... tekrar tekrar koridorda onun bana, benim ona söylediklerimi birer birer kulağımda canlandırmaya çalışıyor, değişikliği, isyanı ve bu reaksiyonun onu nerelere kadar sürüp götürebileceğini tahlile çalışıyordum. Hele:

– Yalnız, yapayalnız olmak en iyi şey! dediğini hemen söylenmiş gibi kulağımda işitiyordum.

Acaba, o da benden ders mi almıştı? O da:

– Yaşamak için yaşamak!.. demenin sırası gelmiş ve bu andan itibaren tesadüflerin getirisine kendisini kaptırmış mıydı?..

Ben ona iyi bir örnek miydim, yoksa fena bir kılavuz mu oldum?..

* * *

Ağlamam, "Zavallı Nusret, kim bilir şimdi ne oldu?" demem, "Kendisini öldürmeye filan kalkmasın!.." diye meraklanmam az sürmedi.

Ağlayarak soyundum, ağlayarak yatağa girdim!.

On beş gün sonra

Nihayet. İnsan her şeye alışabiliyor.

Nusret'in gidişine de alıştım. Sanıyordum ki, sarhoşluk, bir sinir buhranı onu evden çıkardı, ertesi gün gene ne yapıp edip gelecek. Halbuki beyefendimiz İstanbul'da üç dört günü zor geçirmiş ve tayin emrini, harcırahını, talimatını alır almaz:

– Bağdat postası budur, diye trene atlamış.

En çok kızdığım şey, insan giderken hiç olmazsa bir defa uğrar:

– Allahaısmarladık, derdi.

Aramızda bunu dedirtmeyecek kadar ne var sanki? Beraber yaşamak ne kadar tabiî ise, günü gelince ayrılmak da o derece gerekliydi. Mamafih, ona da hak vermiyor değilim. Seviyordu, arzuları vardı, beni sonuna kadar kendisine karı edebilecek sanıyor... bütün bunlara inanıyordu. Halbuki, bu inanış ve düşleyiş iskambil kâğıdından kuleler gibi bir üfürükte önüne yıkılıverdi. Mu-

hakkak ki, acısıyla gurbete giden bir sürgün gibi içi kanaya kanaya Bağdat'a gitti. Ve... inandı ki, hayatta hiçbir şey yalnız erkeğin istemesiyle olmaz. Kadın da isteyecek, kadın da:

– Evet, diyecek.

Ve... ben de inandım ki, Nusret'in gönderilişinde kast vardır, Hayati Bey onun Bağdat'a gönderilmesini istedi, yaptırdı, Dahiliye nazırını zorladı. Sonra da bana rol yapıyorlar. Fakat zararı gene elbette kendisine dokunacak, istediği gözünde kalacak. Görsün ki, Nusret Bağdat'a gitmekle Belkiys de Hayati Beyefendi hazretlerinin kolları arasına girmeyecek. Fakat onu yalnız bu kadarla bırakmayacağım!..

* * *

Aybaşı. Telefon, terzi, lokanta, elektrik, su, bakkal, havagazı, daha bilmem neler, hepsi faturalarını göndermişler. Sabahleyin şöyle bir yekûn yaptım:

– 1 465 lira otuz kuruş, tutuyor.

Buna hizmetçi, kapıcı, apartman aylığı ve daha bir iki şey ilave edecek oldum:

– 1 793 lira bilmem kaç kuruşa... kadar çıktı!

Bütün paramı hesapladım:

– 411 lira.

Bu sırada telefon çaldı:

– Alo.

Bir ses:

– Efendim burası telefon şirketi faturanızı takdim etmiştik. Ödeme için vaktin dolduğunu hatırlatmak istiyoruz, dedi.

Düşündüm:

– Peki... Bugün göndereceğim efendim. Adamın yoktu da biraz gecikti!.. dedim.

Arkasından Lale elinde kırmızı bir kâğıtla geldi.

– O da ne?..

–Elektrik tahsildarı bıraktı Hanımefendi... dedi.

Baktım, son ihbarmış. Vezneye para yatırılmaz ise cereyan kesilecekmiş! Dehşetli sinirlenmeye başladım. Paranın istenmesinden ziyade hepsinin böyle üst üste insanı sıkboğaz edecek gibi gelmelerine içerliyorum. Bu aralık telefon bir daha çaldı.

– Hah... Bu da, ya bakkal, ya lokanta filan... dedim.

Ne babamın evinde ne de Prenses Belkiys'in hayatında hiç rastlamadığım bir haldi bu! Hele, müsrif Prenses, hiçbir şeyi sakınmadan avuç avuç masraf yapan Prenses, para nedir, kıymet vermeyen Prenses için, böyle her taraftan:

– Para... Parrra!.. diye yaygara koparılması hiç tanımadığım, tamamıyla yabancı olduğum bir sahneydi!..

Yüreğim ezile ezile telefonun başına gittim:

– Alo...

– Siz misiniz, hanımefendi?.. Bonjur...

Baktım Hayati Bey'in sesi. İçim ferahladı! Yeni bir alacaklının para isteyişiyle karşılaşsaydım, muhakkak, üzüntüden boğulurdum.

Borç ve... parra. Bunu düşünmek ağır bir boyunduruktu, kendi kendisi için yaşayanların celladıydı!..

Onun içindir ki karşımda Hayati Bey'i bulunca adeta bir sevinç hissettim, içimin ferahladığını duydum. Nusret gideli beri her gün bir iki kere telefon ediyor.

– Nasılsınız?.. Ne yapıyorsunuz?.. Bir emriniz var mı?.. Hiçbir hizmetinizde bulunamıyorum!.. İltifatınızı esirgiyorsunuz, deyip duruyordu. Bugün de gene epeyce gevezelik yaptı. Gene tekrar etmeye başladı:

– Bir emriniz var mı?.. Hiçbir hizmetinizde bulunamıyorum!..

O sırada hemen aklımdan geçti:

– Bana bugün iki bin lira kadar gönderebilir misiniz?.. diyeyim... dedim.

Kafamın içinde bir ihtilal vardı. Bir arzu şiddetle hâkimdi:

– Evet...

Kalbimi buran ve beynimi sızlatan diğer bir his:

– Hayır... Hayır!.. Bu parayı gönderdiği anda, sen onun olacaksın. İstemediğin o kollar seni saracak, kendini satmış olacaksın... Dikkat!.. diyordu.

Ve... gene bu his kafamın içinde kasırgalanıyordu:

– Yaşamak için yaşamakta prensip hürriyet içinde yaşamaktır. Hayati Bey senin arzu ettiğin bir erkek değil, seni kendi yatağına çekmek isteyen bir benden! Etini ona herhangi bir ihtiyaçla sattığın gün kendi prensibini kendi elinle boğmuş öldürmüş olacaksın! O zaman sana kendisi için yaşayan, pusulasız, kayıtsız, yaşayan kadın değil... Etini gönlünü satarak bir orospu gibi yaşayan kadın!.. diyecekler.

Hem, onun telefondaki sorgularına, sözlerine cevap vermeye çalışıyor, hem de beynimi ihtilale düşüren bu düşüncelerin mücadelesi içinde kıvranıyordum. Telefonu kapadığım zaman ona:

– Bana iki bin lira gönderir misiniz, demediğime göre mücadeleden muzaffer çıkmış oluyordum.

Ahizeyi yerine koyduktan sonra sehpaya boynum bükülerek dayandığımı ve bir iki saniye öylece hiçbir şey düşünmeden, sararak, sızlanarak kaldığımı hatırlıyorum! Daha sonra Lale'yi çağırdım. Boynumdaki pırlanta kolyeyi ve parmağımdaki tek taşlı yüzüğü büyük ve günahsız bir masumiyetle çıkardım, onun avucuna koydum!

– Haydi Lale, bunları götür, bana iki-üç bin lira kadar getir... dedim.

Hizmetçi kız ilk önce hayretle gözlerini gözlerime dikti, irileşen, dalan ve anlam arayan bakışlarını gözlerimin içinde dolaştırdı; sonra aradığı anlamı bulan, öğrenen bu bakışlar yavaş yavaş söndü, küçüldü, eğildi ve kapandı...

Bu saniyede ikimiz de yere bakıyorduk ve... bir tek kelime konuşmuyorduk!

* * *

Yüzüğümü, kolyelerimi satılığa göndermekle hiçbir şey kaybetmemiş, aksine kazanmıştım. Hem izzetinefsimi kazandım, hem prensiplerimden fedakârlık yapmadım, hem de Hayati Bey'den ve hayattan öç almaya başladım. Onu öyle kıvram kıvram kıvrandırıyorum ki. Bir gün muhakkak:

– Belkiys... diye sarası tutup yerlerde çırpınacak, fakat:

– Hayır... demekte devam edeceğim.

O, henüz hiçbir şeyin farkında değil. Hâlâ, zannediyor ki Nusret Bağdat'a gitti ve... meydan kendisine kaldı. Eğer, devlet işlerinden de bu kadar anlıyor, onlara da bu gözleriyle bakıyorsa kim bilir ne zavallıdır o devletin hali?..

Akşam, ağır azamet... dedikleri gibi hazırlanmış geldi. Hem de büyük bir hediyeyle. Bilmem, bu fedakârlığa nasıl katlandı?.. Aşağı yukarı bin beş yüz-iki bin liralık bir broş getirdi. Önce, bilmiyordum. Oturduk, uzun uzun konuştuk.

– Sizi görmek için mutlaka devlethaneye gelmek lazım. Hiç artık pokere filan gitmiyorsunuz, dedi.

– Hayır... dedim ve...

Böyle dereden tepeden birçok şeyler konuştuk:

– Eskiden Maksim'e, Garden'e filan da çıkardınız!..

– Bilmem ki, neden?..

– Yalnızlığa üzülüyorsunuz galiba?..

– Pek değil. Eş dost pek de beni yalnız bırakmıyorlar... Gene toplanıyoruz, eğleniyoruz, geziyoruz...

– Fakat nede olsa eskisi kadar hudutsuz neşeniz yok. Bu herhalde Nusret Bey'in olmamasından?..

Burada biraz durdu, ilave etti:

– Nusret'in gitmesi sizi çok üzdü mü?..

– Hayır, dedim...

Bekliyordum, ne söyleyecek?..

Gene epeyce düşündü. Herhalde, konuşmamız meraklı bir safhaya giriyordu.

Ve... ben de heyecanla bekliyordum.

– Ne kadar olsa ona alışmıştınız. Ayrılmamayı tercih ederdiniz... diye söze başladı.

Devam ediyordu:

– Doğrusu size karşı çok mahcubum. Emrinizi yerine getirmek, onu göndermemek için çok çalıştım, fakat tesadüf bütün gayretimi kırdı... Gördünüz ya, o gece bile Rıdvan Bey tayinin değişikliğindeki müşkülatı size ne kadar kuvvetli olarak izah etti. Bu şartlar altında hiçbir şey yapamazdım değil mi?..

Ve... elime uzandı, korkarak öptü.

– Beni affediyorsunuz değil mi?..

O masum görünmeye, masum görünerek kandırmaya çalışıyordu; ben de bilerek bir aptal gibi görünmeyi, inanmış olmayı kabul ediyordum.

– Evet, siz yapabileceğiniz her şeyi tabiîdir ki, yapmaya çalıştınız, dedim.

– Ne kadar anlayışlısınız Belkiys Hanımefendi, diye, tekrar tekrar elime uzanmak, öpmek istedi.

Bir kedi gibiydi. Sahibinin eteklerine dolaşarak mırıldanan ve yüz isteyen bir kedi gibi. Dünyanın en sinsi, korkak ve kalleş hay-

vanı kedilerdir. Kucağa çıkar, başa çıkar, vücuduna en narin özelliklerini verir ve... bu anda da tırnaklarını hiç hissettirmek istemeksizin batırır. O zaman sesiniz çıkmaz, şüpheniz galebe çalmaz, hayvanlığına verir geçersiniz. Bu adam da tıpkı bir kedi. Yüzüme güle güle, hiç iz vermeden Nusret'i benden uzaklaştırmak istedi; şimdi de gene bir kedi gibi sokula sokula, yumuşata yumuşata, razı ede ede koynuma girmek istiyordu. Fakat bilmiyordu ki, karşısında kolay kolay tırnağa ve pençeye gelmeyen bir av var. Öte yandan hiç sakınmadım. Dudaklarını elime uzattığı zaman çok müsaittim.

Bütün kuvvetiyle tutup sıktığı elimi dudaklarının olanca ateşiyle öptü; uzun bir inilti çıkararak:

– Belkiys Hanımefendi size bağlanmak, esir olmak istiyorum!.. dedi.

Cevap vermedim. Sadece güldüm.

– Hayır, demeyişimi kendisi için en büyük ümit ve teselli biliyordu. Kadınlığımın bu kadar kurnazlığı da mı olmasın?..

Ve... görüşmemizin konusunu mevzuunu daha derinleştirerek devam etti:

– Müsaade ederseniz, size yalnız Belkiys... diyeyim!..

Gözlerini gözlerime dikmiş, heyecan içinde:

– Ne diyecek? diye ağzımdan çıkacak kelimeyi bekliyordu.

– Hayhay, dedim.

Buna çok sevindi. Bakışlarının içinde büyük bir ümidin yanışı, tesellisi vardı.

"Cananla meyle son günü ey mevt sendeyiz..." diye bir mısra okumaya başladı. Daha mısrasını bitirmeden:

– Oo maşallah, sizin şairliğiniz de var galiba?.. dedim.

Güldü:

– Rica ederim. Ben kim, şairlik kim?.. diye devam etti:

– Canan kelimesine bayılırım.

Sonra, benden sordu:

– Güzel kelimedir, değil mi...

– Bilmem?..

– Rica ederim, söyleyin!..

– Hakikaten fikrim yok!..

Yüzünü buruşturdu; mahzun bir sesle:

– Demek sevmiyorsunuz?.. dedi.

– Hayır, dedim.

– O halde?..

– Severim.

Çocuklar gibi ellerini çırptı:

– Ne iyi. Ne iyi.

Arkasından da:

– O halde, ben size sevdiğiniz bu kelimeyle hitap edeyim, dedi.

– Pek güzel.

Ve tekrar etti:

– Canan!..

Gene bir saniye geçmeden, o söze başladı:

– Ben de sizi o kadar seviyorum ki, canan kelimesini çok az, çok zayıf buluyorum, dedi.

– O halde?

– O halde, canımsınız!.. dedi, boynunu büktü, gözlerimin içine baktı.

Gene gözlerindeki bu ümit, bu teselli, bu ışıkla elini cebine götürdü, mavi atlas bir mahfaza çıkardı, açtı:

– Müsaade ederseniz bu gecenin naçiz bir hatırası olmak üzere canıma şöyle küçük, kıymetsiz bir şey hediye etmek istiyorum, dedi.

Mahfazanın içinden çıkardığı broşu, elleri titreye titreye, heye-

can içinde boynuma taktı. Taşlara şöyle bir baktım. Benim kolyenin ve yüzüğün yerini tutabilecek gibi:

– Çok teşekkür ederim. Çok naziksiniz... Çok lütufkârsınız!.. Bilakis bence çok kıymetli bir hediye... filan dedim.

Düşündüklerinin umduğundan daha çabuk, daha gizli bir gelişme gösterdiğine inanıyordu. Ben de, hiçbir şey vaat etmeksizin kadınlığımın, dişi tarafımın bütün çıldırtıcı, coşturucu varlığını onun şehvetten yanan gözlerinin önüne yığıyordum!

* * *

Bilmiyorum, gene ne kadar çok ümide düştüğü ve damarlarının şehvet aleviyle kavrulduğu bir andı:

– Sizinle beraber yaşayalım!.. dedi, Nusret'in yokluğunu, yalnızlığı, beni çok sevdiğini, can bildiğini uzun uzun anlattı:

– Can, nasıl olur da, vücuttan ayrı olur? dedi...

Akşamdan beri işin alayındaydım. Onu böyle karşımda ezilir, büzülür gördükçe, dünyanın en büyük zevkini kendimde buluyor:

– Aptal... diyor ve... Boyuna kahkahalarla gülüyordum. Hele, Lale'ye:

– Al şu yüzük ve kolyeyi, götür sat... demeden telefonda kendisinden bir yardım istemek için şeytana uymadığıma pek memnundum.

Gururumun kurtuluşundaki bütün neşeyi bu surette buluyordum.

Ben hiçbir şey istemeden, o getirmişti. Ben hiçbir şey vermeye razı olmadan, o bütün izzetinefsini, gururunu topuklarının altına atıp istemeyi göze almıştı; ben kaybettiğimi hissimden, bedenimden, etimden en küçük bir fedakârlık bile yapmadan kazanmıştım. O belki bütün hüviyetini şüpheye koyarak, bütün kazancını tehlikeye koyarak getirmeyi kendisi için bir mecburiyet bil-

mişti. Hele, vaziyet bu safhaya girdikten sonra, eminim ki, ondan en iyi, en mükemmel tarzda Nusret'in benden ayırt edilişinin hıncını çıkarabileceğim.

Bunun için çok neşeliydim, gülüyordum, gülmekten kendimi alamıyordum. Hem, ona kediliğin, sinsiliğin, bana:

– Vah... vah... deyip de Nusret'i Bağdat'a aşırtmanın nasıl olduğunu iyice öğreteceğime pek memnundum. Ben de ona:

– Vah... vah... diyecek, fakat:

– Ah... demesini bekletecektim!.. Son teklifine:

– Nasıl olur?.. dedim.

– Çok kolay... der gibi bir hal aldı ve... uzun uzun tezini müdafaa etmeye, yalvarmaya başladı.

O kadar... içten söylediğine emindi ki, hatta bir aralık gözlerinden yaş sızıyordu ve... üst üste:

– Bunun için ne istiyorsun canım?.. Sana ne yapabilirim?.. Canıma tamamıyla esir olmak, bağlanmak istiyorum!.. Emret... Ne istersen o olsun!.. diyor, gözlerimin içine bakıyordu.

– Fakat siz evlisiniz?.. dedim.

Sert bir bakışla ne diyeceğini bekledim. Şaşaladı, durakladı, kızardı. Belliydi ki, bu sorgum kafasının içinde birdenbire bir sarsıntı yaptı, hiç düşünmediği ve beklemediği bir darbe oldu. Belki bir iki dakika onun düşünmesi, benim beklememle geçti. Sonra:

– Bunun için, ne mahzur görüyorsunuz? diye söze başladı.

Ve... en son söyleyeceğini en önce söyledi:

– Zaten ben karımı sevmiyorum!..

Ben sadece dinliyordum.

O, karısını niçin sevmediğini, "Nikâhta keramet vardır", lafının boşluğunu kendi nefsinde tecrübe ettiğini, karısının da bunu gayet iyi bildiğini anlatıyor; ihtimal içinden de:

– Nasıl olsa bunu kandırırım... diyordu.

Ben de dinledim, dinledim, tam onun:

– Eh... gördün ya, sakınılacak hiçbir şey yok... der gibi olduğu saniyede:

– Ya çocuklarınız?.. dedim.

Bu, ikinci soruşum büsbütün fena kaçtı. Bunun, artık ne nikâhtaki kerametle, ne karıkoca hoşlanmasıyla alakası olamazdı. Bu defa:

– Bak şu belaya... der gibi kaşları çatıldı, yüzü buruştu.

Uzun uzun düşünmesine meydan bırakmadım, üst üste tekrarladım:

– Bunları hiç hesaba katmamıştınız değil mi? Beraber yaşamak için serbest olmalıydınız. Çocuklarınıza, karınıza hıyanet, bu nasıl olur?.. Karınız ne der?.. Çocuklarınız, hakkınızda neler düşünmezler?.. Bu büyük günahın mesuliyetini ben nasıl boynuma alırım?..

Onu tamamıyla sersemletmek, söyleyeceğini şaşırtmak, kendisini müdafaadan alıkoymak istiyordum. Nitekim de öyle oldu! Konuşmamız bu şekle girince her sözüm ona bir kurşun gibi işlemeye, bir şarapnel gibi beyninin ortasında patlamaya başladı. Dili tutuldu, rengi kireç gibi beyazlandı, gözleri ufaldı, yaşardı; en son:

– Belkiys Hanım, bana merhamet edin... diye ellerime sarılıp yalvarmaya başladı.

Ve... bu adamdan bu gece iğrendim. O toy, bir Sultanahmet efendisi gibi his ve şehvet oyunlarına acemi görünen kalpte ne iğrenç bir kan, o Osmanlı İmparatorluğu'nun koca bir nezaret koltuğuna oturtulan vücutta ne murdar bir his, devlet siyasetine giren bu başta ne hoyrat ve sefil fikirler varmış. İnsanların ruhî varlıklarını rakı masasında ölçmeyi söyleyen Ziya Paşa[11] bir de şeh-

11 1825-1880 yılları arasında yaşamış şair ve devlet adamı. Maarif müsteşarı; Konya, Adana valisiydi. Divan şiirine "hak", "adalet" gibi yeni kavramlar getirdi.

vet kucağında tecrübe etmeyi tavsiye etseydi...

– Bana merhamet... diye yalvarırken titriyordu.

Sesi kısılmış gibiydi, daha sonra:

– İstersen karımı boşayayım. Çocuklarımı bırakayım!..demek, bunu ısrarla söylemek, inanarak söylemek, inandırmak üzere söylemek için insanda nasıl bir ruh, nasıl bir vicdan, ne ikiyüzlü bir karakter olmalıdır?..

İnsan, yaşadıkça çok şey görüyor!

İsterdim ki, onu bu saniyelerde bir salaş palyaçosu kadar maskara edeyim; hıyanetini, suçluluğunun ağırlığını, ruhunun iğrençliğini bütün çıplaklığıyla yüzüne vurayım. Fakat düşündüm ki, hesabımı bu kadarla kesmek beni tamamıyla avutmuş olmayacak; Nusret'in kollarımın arasından çekilip gönderilişini bana unutturmayacak. Böyle insanların yüzlerindeki sahte örtüyü tırnaklı bir elle çekip almak ve altındaki cılk suratı meydana çıkarıp:

– İşte efendiler!.. demek herhalde çok tatlı, çok doyulmaz, vahşi ve ihtiraslı bir zevk!..

Bunun içindir ki ona:

– Düşüneceğim dedim ve... gene son sözümü söylememiş oldum.

O da, gene ümidini bütün bütün boğmuş olmayarak benden:

– Allahaısmarladık canım, diye ayrıldı!

* * *

– Bülbülün çektiği dili belasıdır... derler, Hayati Bey'in çekeceği de galiba kendi aptallığının belası olacak.

Ona, kim dedi ki:

– Nusret'in kuyusunu kaz! Ona, kim öğretti ki:

– Dahiliye nazırını bu işe alet et...

Ona kim söyledi ki:

– Daha senin bile tanımadığın kadına üstelik bir de senden çok haşarı, çok pişkin olan arkadaşını tanıt!..

Bir insan bindiği dalı ancak bu kadar körü körüne keser. Benimle yaşamak için bütün vicdanını topuklarının altına bıraktığı yetişmiyormuş gibi, şimdi başına öyle bir püsküllü bela satın almış oluyor ki, bu doğrudan doğruya kendisinin ortaya çıkardığı bir ortak!.. Ben Rıdvan Bey'i nereden tanırdım, onun Dahiliye nazırı olduğunu nereden bilirdim, onun da dört tarafımı çevreleyen hayranlarım arasına karışacağını nereden aklıma getirirdim. Maşallah, o beyim de adamakıllı sıraya katıldı. O gecenin sabahından beri telefonu elinden bırakmıyor. Hem de büyük bir cerbeze ve pişkinlikle:

– Nasılsınız? Ne yapıyorsunuz? Bütün gün sizi düşünüyorum!.. Karşıma çıkan ilk ideal kadın siz oldunuz. Sizi seviyorum, size tapınıyorum, diye, her gün yarım saat telefon ediyor. Bugün de:

– Bir akşam yemeğini kabul etmeyecek misiniz?.. diye tutturdu. Neşeli bir zamanımdı:

– Peki... Kabul ediyorum, dedim; müthiş sevindi:

– O halde, yarın akşam sizi evden alacağım, dedi.

Hiç sormadım bile:

– Kim var?.. Kiminle yemek yiyeceğiz?.. Nerede yiyeceğiz?.. Nereye gideceğiz?..

Bakalım ne çıkacak?

Adam sen de!..

* * *

– Dalavere... deyince, bunu, alelade, düşkün bir tipin alışkanlığı sanmak genel kanıdır.

Ve... ben de son zamanlara kadar böyle zannedenlerden birisiydim. Fakat şimdi gözüm fal taşı gibi açıldı.

İşadamı diye tanınanların ne yüksek, payelerine erişilmez dalavereciler olduklarını öğrendim. Hele, Şeyhzade Mithat'ın bunlardan biri olabileceğini hiç aklıma getirmezdim.

Meğer o da mükemmel, tam tip bir dalavereciymiş. Fakat ne oluyor? Mithat'a:

– Beyefendi. Büyük sermaye sahibi!.. Madenci. Tam işadamı, deniyor, sonra beride ekmek parasını çıkarmak için didinen filan efendiye:

– Vay dalavereci vay! Maskara herif... Gene "..."i kafese koymuş!.. deniyor.

İşte insanlar ve cemiyetin tasnifleri arasındaki fark! Hâlâ ne iptidaî, ne basit değil mi?

Mithat, dün bendeydi.

– Sana bir şey söylersem yapar mısın?.. dedi.

Önce yapılacak şeyin ne olacağını bilmediğim için:

– Söylenecek şeye göre... dedim.

Artık her erkekten:

– Beraber yaşayabilir miyiz?.. Benimle birlik olmayı kabul eder misiniz? gibi teklifler dinlemeye alıştığım için bunun söyleyeceklerini de öyle sanmıştım.

Onun için müteredditbir cevap verdim. O, gene ısrar etti:

– Yapılacak şey çok basit...

– Mesela ne?..

– Yaparım... de, ondan sonra söyleyeyim? Hem, yapılmayacak bir tarafı yok!..

– Söylemeden, hiçbir şey kabul etmem...

Ben, böyle söyleyince:

– Dur seninle bu tarzda anlaşamayacağız... diye, yanıma kadar sokuldu, kafasının içinde büyük çapta arzu ve fikirler taşıyan bir adam eda ve haliyle:

– Sana bir iş teklif ediyorum, dedi, ilave etti:

– Aracılık edeceksin. O kadar. Yapabilirsen sen de kazanacaksın, ben de. Şimdi anladın mı?

Güldüm:

– Eh... Bunu konuşabiliriz.

Sandalyesini çekti, dizlerini dizlerime yanaştırdı, sesine çeşit çeşit ton vererek anlatmaya başladı:

– Yahya Şuayip Efendi'yle ortak olduğumuz bir işimiz var...

– Ah... sahi bir Yahya Şuayip Efendi vardı. Ben onu unutmuştum, dedim.

– Bu işi yapmaya muvaffak olursak, büyük bir şey kazanacak değiliz. Nihayet kârımız yüzde ikiyi geçmez. Fakat sana en aşağı bir elli-altmış bin lira çıkarırım.

Ben, hâlâ işi alay... diye dinliyor, bu tarzda hiçbir şey yapmayacağıma kendimi inandırdığım için yine güle güle cevaplar veriyordum:

– Eh... hemen öyle ise yapalım. Altmış bin hazır mı? Sen ona bak...

O, yine hiç ciddiyetini bozmuyordu:

– Senden istediğim şu: Hayati Bey üzerinde tesir yapacak Nafia'ya ait olan bu işin münakaşaya konmayarak pazarlıkla alınmasını emrettireceksin. Küçük, senin bir söylemenle yapılacak şey!

Ve... fikrini biraz daha izah etti:

– Münakaşa ile pazarlık arasında bizim kazanacağımız demin de söylediğim gibi yüzde nihayet iki... Münakaşa olursa hamallığına iş sırtımıza kalacak. Halbuki, yüzde ikide biraz ekmek var. Elli-altmış bin sen alırsan, belki beş-on bin de bize kalır, bedavasına çalışmış olmayız...

Bakkalın, lokantacının, terzinin, telefonun, şunun bunun yine

ay sonunda gelecek faturaları, benim eksiklerim, sonra da Hayati Bey bir an gözümün önüne geldi. Rakam kulağımda çınlıyordu:

– Elli-altmış bin lira alacaksın!..

Düşündüm: Havadan, onun söylediği gibi:

– Bir sözle alınacak para...

Fakat Hayati Bey'e bu söylenebilir miydi, o yapar mıydı?.. O ki, Yahya Şuayip Efendi'den bana bahsederken:

– İşte, bir işadamı... demiş, yalnız:

– Her yola gelir, karışık hüviyetli bir adam, dememişti.

Fakat tamamıyla, bunu ifade etmek istemişti. Ama kaşları çatıktı, yüzü buruşuk, alın derileri kırışıktı. Yine o yüz, gözlerimin önünde bütün hüviyet ve manasını aldı. Gayri ihtiyarî, iyice kararlaştırmadan:

– Hayati Bey onu yapmaz Mithat!.. dedim.

Mithat, yüzünü buruşturdu:

– Ne beceriksiz şeysin yahu... der gibi bir hal aldı, elimden tuttu:

– Nasıl yapmaz canım?.. Tecrübe ettin de yapmadı mı? dedi, ilave etti:

– Senin için canını bile verir. Hissetmiyor musun gözlerinin içine bakıyor!

– Evet ama, yapmaz!..

– Rica ederim böyle söyleme...

Kuvvetli bir kanaatle:

– A canım, bu adamın en kuvvetli tarafı bu... Nasıl olur da, hiç yapmayacağı bir şeyi kendisine yaptırmaya kalkışırım... dedim.

Şeyhzade, benim böyle söylememe adamakıllı içerliyordu.

– Çocuksun vallahi... İnsan böyle bir fırsatı kaçırmak için aptal olmalı... Her vakit Hayati Bey senin için her şeyini feda edecek vaziyette bulunmaz. Para böylelikle kazanılır. Rahatçacık, suya sabuna dokunmadan elli-altmış bin lirayı cebine atmak fena

bir şey mi?.. Yok senin milyonların var da bu paraya önem vermiyorsan o başka?

Mithat'ın bütün bu sözleri beni daha ciddi düşünmeye sevk ediyordu. Hayati Bey'in gözlerimin içine bakması, benim için her şeyini fedaya hazır olması, ne söylersem yapabileceği yavaş yavaş kafamın içinde yerleşebiliyordu. Böyle olmayan bir adam nasıl bana:

– Karım, çocuklarım, her şey, hepsi sana feda olsun, diyebilir, ayaklarıma kapanırdı?.. O, henüz bu saranın nöbeti içindeyken belki kendisine:

– Mithat'ın işini yapıver... dersem yapardı!.. Ben, bunları düşünürken, Mithat gene söylemekte devam ediyordu:

– Hem, bunun yapılmayacak nesi var?.. Gayet basit bir teklif... Cebinden de on para çıkacak değil ya, devlet Hazinesi denize benzer; ne aldığın, ne koyduğun belli olmaz.

Fakat Hayati Bey'in hali bana o kadar kuvvetli bir telkin yapmıştı ki, onun bile her ne pahasına olursa olsun böyle bir isteğe:

– Evet... diyebileceğine bir türlü kendimi inandıramıyorum. Hakikaten de böyle değil miydi? Aşağı yukarı nazırların birçoğu için birçok şeyler söyleniyordu. Fakat Hayati için hiçbir şey işitmemiştim. Hiç kimse de:

– Şu işten para almıştır. Bu işi komisyonla yaptırmıştır... demiş değildi.

Çapkınlığında bile arkadaşlarından toy olan bir adam nezaret masası başında muhakkak ki çok dürüst, özü sözü bir olmalıydı. Sonra, benim karakterim böyle bir aracılığı hiç de hoş görür vaziyette değildi. İhiyacım, muhakkaktı. Bu altmış bin lira beni birkaç sene istediğimden âlâ yaşatabilirdi. Fakat yaşamak, kendim için yaşamak felsefemde bile böyle bir teklife karşı olumsuz bir hassasiyet vardı.

– Mithat ben, böyle bir teklifi yapamam... dedim.

Fena halde kızdı; asabi asabi:

– Aptallığına doyma... der gibi bir edayla söylendi:

– Nihayet senin bileceğin iş. Fakat sen yapmazsan başkasına yaptıracağım. Ama, beş-on param daha fazla gidecekmiş. Gitsin. Ne çıkar?.. Ben Hayati Bey'in para almayacağını bildiğim için senin hisseni bir iki kişiye dağıtacağım, onlar çalışacaklar, onlar alacaklar. Geçen gün gene böyle bir iş vardı. Ticaret nazırıyla işi çarçabuk hallettim, imtiyazı aldım. Bu, ayıp bir şey değil ki... İş!.. Adamcağızla meseleyi gayet açık konuştum. Hemencecik anlaştık. Şeker gibi adam... O da kazandı, ben de. Daha "Evet" derken çıkardım, hemen parayı eline saydım.

Hiddeti hâlâ geçmemişti. Sözlerinin bu noktasına gelince, bir sigara yaktı, yüzüme dik dik baktı:

– Vallahi senin bu haline hayret ettim. Yahu böyle yapacağını bilseydim, ağzımı açıp da bir tek kelime söylemezdim. Sanki sana hırsızlık, rüşvet, sahtekârlık teklif etmişim gibi oldum. Dünyanın her tarafında bu böyledir. Bir iş yapılır, onun komisyonu paylaşılır. Ve nihayet alınan paranın adı da komisyondur. Ben de sana böyle, komisyonu bol bir iş getirdim. Bu işi görecek, zahmetinin karşılığı olarak da yüzde bir iki bir şey alacaktın. Bunun diğer işlerden ayrı olabilen tarafı nedir?.. Bir hekim hastasını iyi eder, para alır. Bir avukat aldığı davayı bitirir, parasını ister. Bir işçi emeğinin karşılığını bekler, bir memur maaşını bekler. Senin bunlardan farkın ne olacak? Bir iş yapacak, yorulacak, zekânı sarf edecek ve bu yüksek kabiliyet ve emeğinin karşılığı olarak hakkını alacaktın!..

Bizim çocukluğumuzdan beri, mektepte, aile içinde:

– Rüşvet. Dalavere. Gayri meşru kazanç. Devlet parasını çalmak. Memuriyet nüfuzunu suiistimal!.. filan diye bellediğimiz işleri şeyhzade o kadar kuvvetle müdafaa ediyor, bilakis bu tür bir

işin en meşru kazançlardan birisi olduğunu öyle cazip bir dava halinde gösteriyordu ki, arada bir ben de kendimi inandırıyor:

– Sahi... demeye mecbur oluyordum. Nitekim, en son:

– İşte bu böyle. Ben sana bir iş teklif ettim, yapıp yapmamak senin bileceğin iş. Eğer, sen yapmazsan ben nasıl olsa bunu yaptırırım. Ama nazırla olmaz da bilmem filan müdür veya komisyon reisiyle olur, ehemmiyeti yok!.. Ben, daima neticelere bakarım. Eğer, yaptırabilirsen ne âlâ. İstersen şimdiden avans olarak emrine on beş-yirmi bin liralık bir çek doldurayım... dedi.

Gözlerimin içine baktı ve... bir taraftan da çek defterini çıkardı, eline aldı. Adeta yumuşamış, uysallaşmış, karakterimdeki direnci kaybetmiş bir haldeydim.

– Evet... Bunun nesi var?.. Tabiî bir iş... demeye kendimi inandırmaya başlamıştım. Bunun içindir ki:

– Pekâlâ... Bu meseleyi düşüneceğim... Yapmaya çalışacağım!.. dedim.

Ve gene bunun içindir ki, o da sevinerek:

– Ha şöyle, aklını başına topla... diyerek benden ayrıldı.

* * *

Şeyhzade masanın üzerine on beş bin liralık çeki bırakıp gittikten sonra, kendi kendime az düşünmedim değil! Kâh:

– Bu nasıl olur?.. Hayati Bey'i kandırıp gayri meşru bir kazanca yol açacağım... Devletin parası şunun bunun cebine girecek!.. Bir kasadan para çalmak ile bu tarzda para almak arasında ne fark var? Suiistimal daha başka nasıl olur?.. Bu, kanunların gösterdiği yol dahilinde takip edilmiş bir iş değil ki, alınan parasının karşılığı demek olsun... Kanun ve nizam haricinde bir iş teklif etmiş oluyorum... diyor, asla böyle bir şeyi yapmayacağını düşünüyor.

– Buna alçaklık, dolandırıcılık, dalaverecilik... derler, diye ka-

rarımı veriyor, çek kâğıdını parmaklarım masanın üzerinden düşman bir cismi kovar gibi hırçın hırçın itiyordum. Kâh:

– Altmış bin lira bu!.. Ben almasam başkası alacak?.. Nasıl olsa yaptıracaklar... Demek ki işadamı... kalantor... burjuva sınıf... kibar takım... yüksek zevat... dediğimiz efendilerin kazancı hep bu! Hepsi bu yüzden servet sahibi olsunlar da ben ne diye yüzüğümü kolyemi satıp faturaları ödeyeyim? Ben de alırım! Ben de keyfime bakarım... Benim de yaşamaya ihtiyacım var... Bana daha çok para lazım!.. Ne kocam var... Ne Paşam var... Ne gelirim!.. Nihayet yaşamak için kazanmak lazım değil mi?.. İşte bir voli!.. Hayati Bey nasıl olsa bunu yapar?.. Benden vazgeçebilmeli ki, yapmasın!.. Vazgeçmek şöyle dursun iştiha ve zaafı gün geçtikçe artıyor!.. diye bütün asabımda şiddetli bir arzu ve gerginlik duyarak çeki parmaklarımın arasına alıyor, kendi kendime:

– Haydi bankaya Belkiys!.. diyordum.

* * *

– Ne yapayım?.. diye daha bir karar vermeden, Lale:

– Hanımefendi... Rıdvan Bey teşrif ettiler... dedi.

Arkasından o kapıdan içeri girdi:

– Bonsuvar hanımefendi!..

– Bonsuvar Rıdvan Bey!.

– Sizi almaya geldim!..

– A... bugün müydü?..

– Öyle değil mi hanımefendiciğim?.. Dün telefonla bugün için söylememiş miydim?..

Kafam hâlâ Şeyhzade'nin teklifini muhakeme etmenin yorgunluğu içindeydi. Biraz dalgın, biraz bulanık, gölgeli bakışlarla:

– Peki öyle ise, dedim.

Ve... masanın üzerinden sinsi bir uzanışla çeki çektim. Gördü.

Fakat bir şey söylemedi yan gözle uzun uzun baktı!..

– Müsaade ederseniz giyineyim... Ben şimdi hazır olurum...

O, derin bir neşenin çalkantısı içindeydi. Boyuna şen kahkahalar salıveriyor, söylemek, çok söylemek istiyordu!..

Odadan çıkarken:

– Hayati Bey'i de yemeğe çağırdınız mı?.. dedim.

Yüzüme baktı:

– Hayır. Ben yalnız bulunmayı düşünmüştüm... dedi.

– A... olmaz onu bulun. Bakın nerelerde var ise kendisini telefonla arayınız... Hem yalnız onu değil... Şeyhzade Mithat'ı da... dedim.

Güldü. Geldi, elimi öptü:

– Merak etmeyin hanımefendiciğim kalabalığız. Hayati Bey de var. Şeyhzade'yi de şimdi bulurum, dedi, hoşuma gitti.

Eğer, muhakemem mütemadiyen Şeyhzade ve Hayati Bey'le meşgul olmasaydı ihtimal onun:

– Hayır... deyişine ben:

– Peki... diyebilecek ve... bunu pusulasız yaşamanın bir tesadüfü bilerek kendisiyle yalnız gitmeyi kabul edecektim. Böyle olduğu çok hoşuma gitti!..

* * *

Eğlencesi bol, neşesi bol, kahkahası bol, harikulade bir geceydi. Hayatımın en iyi gecesi. Yalnız, ne oldu ise Hayati Bey'e oldu.

"Cananla meyle son günü ey mevt sendeyiz"

diyen zavallı Hayati Bey, bu gece:

"Canan gide, meclis dağıla, mey ola rizan...

Böyle gecenin hayr umulur mu seherinde..."

diye diye gözlerinden zehir aktı durdu.

Mehtap boldu, mükemmeldi. Ada'nın bu kadar nefis, bu kadar

cana yakın olduğunu hatırlanıyorum.

Geceyarısına doğru, Rıdvan Bey:

– Çocuklar büyük bir tur yapalım... dedi.

Ben:

– Hayır, içelim... diyordum.

Zaten, birdenbire neşelenmiş, içkinin bütün zevkini almıştım. Çok içmek, daha fazla içmek, büsbütün coşmak istiyordum. Rıdvan'ın teklifi üzerinde en fazla ısrar eden:

– Canım, Yat Kulüp yerinden gitmiyor ya. Gene döner, sabaha kadar içeriz... diyen Hayati Bey oluyordu.

Şeyhzade de:

– Hadisene... Kalksana... diye gözlerimin içine bakıyordu.

Hissediyordum. Hayati Bey:

– Aman biraz çıksak da, konuşsak...

Şeyhzade:

– Hayati'yle yalnız kalsalar da bizim işi halletseler...

Rıdvan Bey de:

– Turda baş başa kalsak da hanımefendiyi biraz sıkıştırsam!..

Ötekiler de:

– Ayran elden, su gölden... Ne kadar gezsek o kadar iyi... diye her birisi bir ümide kapılıyor, hepsinin kafasından bir arzu, bir tahayyül geçiyor ve hepsi birbirini atlatmak için zihinlerinin içinde bin türlü pazarlıklı düzenler kuruyorlardı!.. Onun içindir ki, ben oturmakta, içmekte, onları böyle kıvrım kıvrım kıvrandırmakta daha fazla zevk, daha bol bir neşe buluyordum. Fakat Şeyhzade Mithat gözlerimin içine o kadar çok bakıyor, o kadar beni tahrik ediyordu ki, evde Rıdvan Bey'in bakışlarından sakladığım on beş bin liralık çek Mithat'ın nazarları altında saklanarak adeta gözlerime batıyor ve arkasında da daha üç on beşer bin liralık çekin gölgesini aksettiriyordu!..

Bir an, bütün bu servet tek tek banknotlar halinde gözlerimin önünde dağ gibi yığıldı...

Tamamıyla daldım, her gün üzerine bir o kadarı daha gelen binlerce böyle banknot dağının ve yüzlerce işadamı, komisyoncubaşının hayalini yanındaymış gibi içindeymişim gibi görmeye başladım. Bu hayal, bu cazibe, bu tahrik en son bana da:

– Haydi !.. dedirtti ve kalktım:

– Arabalar hazır mı ?.. Büyük tura çıkıyoruz.

* * *

İlk önceden Rıdvan Bey'le bir arabadaydım. Ona:

– Biraz Hayati'yle konuşacağım, haydi sen git, o yanıma gelsin. Sonra gene seni çağırırım, dedim.

Pek hoşuna gitmedi, kıskandı, tacı başından alınan bir hükümdar gibi boynunu büktü, fakat itaat etti:

– Peki...

Ama ne tuhaf değil mi ?.. Beni Hayati Bey'in yardımıyla tanıdı, şimdi ondan müthiş kıskanıyor.

– Dağdaki gelir, bağdakini kovar... dedikleri işte tam budur.

Zavallı Nusret'in kulakları çınlasın. En doğruyu gören ve söyleyen o oldu!

* * *

Rıdvan arabamdan inişine ne kadar üzüldüyse, Hayati de gelişine o kadar sevindi. Ellerime sarıldı, dizlerime kapandı, bir âşıktan ziyade sahibine şımaran bir fino gibiydi !..

* * *

Turu yarılamıştık. İki elimi birden avucunun içine sıkıştırmış, durmadan yalvarıyordu:

– Beraber yaşayalım... Beni reddetmeyiniz!.. Karımla bütün münasebetimi kesmek için tamamıyla hazırım!.. Çocuklarımı ne yapacağımı düşündüm! Mektep müdürüyle gittim görüştüm. Sizi mesut etmeye çalışacağım! Sizin olacağım!..

Ve... bütün bu sözler sıra sıra devam edip gidiyordu. Onu dinledim ve bir noktada:

– Hayati Bey sizden bir ricam var, dedim.

İlk önceleri nasıl söyleyeceğimi kestiremiyordum:

– Ya reddederse... Nihayet bana bunu mu teklif edecektiniz? "Hayatımın pahasına bile olsa böyle bir şey yapamam" derse diye düşünüyordum.

Fakat:

– Emredin... Sizin ricalarınız değil, iradeleriniz olur... deyince cesaretlendim, iki kelimeyle ona kısaca anlattım.

Canı cımbızla çekiliyormuş gibi yüzünü buruştura buruştura beni dinledi; biraz düşündü, yutkundu:

– Bu işi kim yapmak istiyor?.. dedi.

Sesi zayıftı, boynu birdenbire bükülüvermişti:

– Şimdi onu, bana sormayın... dedim, ilave ettim:

– Siz, ilk önce bana karar verdiğinizi söyleyin.

Gene biraz düşündü. Ben de düşünmeye başladım. Kafamın içinde o anda adeta bir mahkeme kuruldu. Beni, Şeyhzade'yi, Hayati'yi muhakeme ediyordu.

– Belkiys Hanımefendi. Canım, emrin benim için çok ağır bir teklif oldu. Yirmi altı senelik memuriyet, üç senelik nazırlık hayatımda hiç yapmadığım ve kimsenin yapmasına müsaade etmediğim bir işin, benden yapılmasını istediniz.

Son sözünü bekliyordum... Kulüpte arkası arkasına içtiğim viski ve kokteyllerin hızı, şimdi beynimi sarıyor, hislerimi geriyor, hüviyetime düzen veriyordu. Son sözü:

– Fakat söylediğinizi yapacağım. Söz... Yarın nezarete gelsinler, alakadar umum müdürle görüşsünler... dedi.

– Çok teşekkür ederim... dedim, bekledim...

Hemen ilave etti:

– Siz de kararınızı verdiniz mi?..

Düşünmek sırası bendeydi... Bu suali, bir zehirli ok gibi birdenbire beynime saplandı ve... sanki onun acısıyla:

– Hayır... dedim.

Şaşaladı. Yüzü bembeyaz oldu. Kireç beyazlığında bir renk...

Elleri tir tir titriyordu. Sesinde de bu titreyiş ve kısıklık vardı...

Güçlükle sordu:

– Neden?..

Haşin, tok sözlü, kaba yaradılışlı hâkimin hayali tekrar gözlerimde belirdi, sesi kulağımı doldurdu. O hızla:

– Kendimi, sizin kadar alçalmış görmeye tahammül edemiyorum da, onun için... dedim...

Uzun, hıçkırık halinde boğazından çıkan bir iniltiyle:

– Ya!.. dedi, baygın bir halde arabaya yaslandı...

* * *

Biraz sonra, ona:

– Haydi siz gidiniz, Rıdvan Bey'i bana gönderiniz, dedim.

Lafımı anlamıyor gibiydi... Alık alık yüzüme bakıyordu.

Tekrarladım:

– Siz gidiniz, Rıdvan Bey'i gönderiniz...

Gene durdu. Gene sönük, utanan bakışlarla uzun uzun gözlerimin içine baktı. Dili söyleyemiyor, fakat gözleri dilinin ucundakileri anlatıyordu:

– Bana bir şey söyleme artık. Ben yokum... Ben öldüm!.. Ben yaşamıyorum...

Kendi kendime bir mücadele anı daha geçirdim.

– Buna acımak lazım... Mahvolacak. Sahiden ölecek!.. diye düşündüm.

Fakat yaşamak için yaşayanlarda, kendileri için yaşayanlarda acımak yoktu. Cahit bana bu felsefenin esaslarını verirken:

– Acımayacaksın!.. demişti.

Ve... tekrar tekrar bu fikri kafamın içinde teraziye vurdum:

– Sana kim acıdı?..

Ondan sonra arabacıya:

– Dur... dedim, Hayati Bey'e de:

– Size yardım edeyim, ininiz...

Ve araba durunca seslendim:

– Rıdvan Bey...

Rıdvan Bey hemen koşarak geldi:

– Halooo...

– Arkadaşınızı arabasına götürünüz, siz buraya gelirsiniz...

* * *

Kulübe tekrar döndüğümüz zaman, ben gene hiç durmadan masanın başına geçtim:

– Viski... diye üst üste garsona elimle şişeyi kadehime boşaltmasını emrettim.

İçmek, muhakkak ki benim gibi insanlar için en büyük zevk ve teselli!..

* * *

Hayati Bey masada yoktu. Bir aralık, Şeyhzade Mithat yanıma sokuldu, gözleri parlaya parlaya, ümit ve tereddütle karışık:

– Ne yaptınız... Görüşebildiniz mi?.. dedi.

Bir kelimeyle cevap verdim:

– Hayır!..

Ve... ilave ettim:

– Çekiniz duruyor. Eve uğrarsanız iade ederim.

Onun da:

– Niye böyle yaptınız?.. demesiyle kollarının yanına düşmesi bir oldu. İnsan kendisine felç geldiği zaman ancak bu kadar sersemleşebilir, durgunlaşabilirdi!..

Bu hayat sahiden çok gaddar bir şey!.. İnsanları maskara etmek için neler, ne bahaneler bulmuyor... Fakat Hayati Bey ile Mithat arasında tek bir fark vardı. Birisi:

– Mahvoldum... derken, öbürü sadece:

– Yandık!.. diyor ve ilave ediyordu:

– Enayi. İnsan altmış bin liralık komisyonu kaybetmek için tımarhanelik olmalıdır. Sen bir delisin!..

Arada ve aramızda bu fark da olmasın mı?

Üç ay sonra

Artık her akşam sabahlıyoruz. Baş dönmesi içinde geçen bir hayat!..

Dün gece gene mükemmel bir motor gezintisi yaptık!..

Hele, Meclisi Mebusan adliye encümeni reisi ne komik adam. Güle güle hepimiz bayıldık. Sonra sadaret mektupçusu, şehremini muavini, Ekrem (Kozan), Arif (Bitlis), Reşit (Kastamonu), Mustafa (Adana) az mı şen, az mı şakacı adamlar.

Arif ile Mustafa ikide bir karşı karşıya geçip çiftetelli oynayıp kırıttıkça gülmekten kasıklarım çatlıyordu!..

Emniyeti umumiye müdürünün ikiyüzlülüğü, evet efendimciliği de ömür şey!.. Bütün bu kalabalık laubaliliğin içinde, türlü türlü maskaralık yapılırken onun bir kere bile ellerini göbeğinin üze-

rinden çözüp de şöyle bir ferah oturduğunu, kahkahayla güldüğünü görmedim. Rıdvan ikide bir kalkıp kalkıp:

– Vur patlasın... Çal oynasın!.. diye göbek atar, yahut da boyuna saza:

– Zeybek!.. deyip dizlerini döverken müdür beyin bu el kavuşturup durması az gülünç değildir.

Fakat Arif'in (Bitlis) bir aralık farkında olmayarak söylediği bir söz pek hoşuma gitti. Rıdvan bir aralık:

– Aman Adanalı, canım Adanalı... şarkısıyla sözüm yabana kantocu kızlar gibi sarhoş sarhoş göbek atarken, Arif bir taraftan:

– Oooh... Oooh!.. diye el çırpıyor, bir taraftan da:

– Aman efendim aman..Millet gelsin de devlet adamlarını görsün... Biz, işte böyle göbek atmasını da biliriz... diyordu!..

Fakat bütün bunlardan bana ne?.. Yemeli... İçmeli... Gezmeli... Düşünmemeli!.. Aldırmamalıyım!.. Osmanlı Devleti'nin, onun idaresinden mesul olan ben miyim?.. Millet, gözünü açsın da görsün...

Yirmi gün sonra

Rıdvan'la artık öyle senli benli, öyle yüz göz olduk ki:

– Al takke, ver külah... diye, sanki bizim için söylenmiş!..

Öyle de çapkın şey ki. Fakat ne de olsa Hayati Bey'i unutamıyor, ona:

– Zavallı... demekten kendimi alamıyorum, kabahat bende mi?

Bir insan yapabileceğinden daha ilerisine gözlerini kaydırmamaya dikkat etmelidir.

Hayati bu dikkati göstermedi!.. Şimdi o ıstırap çekiyor biz Rıdvan'la:

– Gel keyfim gel, deyip yaşıyoruz.

Çapkın, bana da çıldırırcasına âşık!..

Bir ay sonra

Mükemmel!..

Bundan daha mükemmel, daha nefis hiçbir şey olmaz.

Rıdvan şimdi telefon etti:

– Haydi hazırlan!.

– Nereye?.. dedim.

– Avrupa'ya gidiyoruz.

– Ne zaman?..

– Hemen, yarın...

– Niçin?..

– İsviçre'deki "Sulhu Umumî Konferansı"na Osmanlı murahhası olarak iştirakimi sadrazam kabul etti. Konferans yirmi beş gün kadar sürecek. Ondan sonra da Avrupa "payitaht"larında tetkikat yapacağım. Bu da üç aydan aşağı olmaz ya.

– Peki ama, ben de konferansa gidecek değilim ya...

– Canım konferans da, tetkikat da laftır. İşte, şöyle üç ayımızı Avrupa'da, canımızın istediği yerde geçireceğiz demektir. Ben şimdi senin pasaportlarını hazırlatıyorum. Yarın konvansiyonelle sen, arkandan ekspresle de ben hareket edeceğiz. Sofya İstasyonu'nda birleşeceğiz. Neyse akşam daha fazla konuşuruz... Ben şimdi sana haberin olsun, biraz sevin, diye telefon ettim...

– Çok mersi canım!..

Telefonu kapattıktan sonra öyle sevindim, öyle sevindim ki, bu kadar neşe bulduğum zamanım çok azdır.

Hiç hesapta yokken Avrupa'ya gitmek, hem de Rıdvan'la beraber gitmek. Bu ne doyulmaz, ne keyifli bir seyahattir!

Bari, hemen hazırlansam!

Düşünüyorum, tekrar Paris gecelerim, Venedik eğlencelerim, Napoli hatıralarım, sefahete hız verdiğim baş döndürücü günlerim

olacak! Ooh... bütün bunlar ne iyi?..

Ben, daha şimdiden bu kızgın yaşamaya başlar gibi oldum.

– Yaşasın şehvet!.. Yaşasın kötülük!.. Yaşasın yalnız kendisi için yaşayan Belkiys!..

Demek, yarın tam saat bir buçukta bu Belkiys, Prenses Belkiys Sirkeci İstasyonu'nda ve... vagonun penceresinde olacak!..

Dördüncü bölüm

On bir sene sonra

Soğuk, mermerden bir heykel gibiydi. Yanına ilk çıkışta beni tanımadı. Daha çok şişmanlamış, suratı porsumuş, saçlarında beyazlar var. Masasının başında ayakta duruyordu.

Sesimi çıkarıp da:

– Paşa'yı göreceğim... deyinceye kadar kim olduğumu bilmiyor, tereddütlü bakışlarla:

– Acaba?.. Acaba?.. diye hafızasını seferber ediyordu.

Sesimi alınca durdu, hayretle karışık bir çığlık koparmak için ağzını açtı. Bağırıyordu. Fakat gururu bir yumruk olup boğazını tıkadı; hayret ve çığlığın:

– Sen bu oldun ha?!. diye yüzüne dağıttığı hatlar yerine soru ve hor görüşün zalim çizgileri belirdi.

Tekrarladım:

– Paşa'yı göreceğim!..

Artık beni iyice tanımıştı. Hiç kımıldamadan, yüzüme bakmadan:

– Siz misiniz?.. demeden, yabancı, hiç tanımadığı, ömründe bir kere bile yüzünü görmediği birisine söylüyormuş gibi:

– Maalesef göremeyeceksiniz. Bu saatte kimseyi kabul etmezler... dedi.

Gene hiç kımıldamadan, ses tonunu değiştirmeden ilave etti:

– Bir arzunuz mu var? Bana söyleyebilirsiniz.

Kızdım. Onun bana gösterdiği kabul tarzından çok, benim bu vaziyete düşüşüme kızdım. Bu saniyede, sanki kafamın kemikleri birbirinden ayırt edilmiş beynim tırnaklı bir elle yerinden sökülüp alınıyormuş gibi bana ıstırap veriyordu. İlk önce gözlerim doldu. Bir tek kelime daha söyleseydi, masanın önüne düşecek ve onun topukları dibine alçalmışım gibi yaşlarımı akıta akıta parmaklarımı boğazıma götürecek, gırtlağımı sıkacaktım. Gelgelelim bir saniye:

– Niçin? Kimin için? diye düşündüm.

Bu sorgu bir ikaz neşteri gibi zihnime saplandı, kendimi topladım. Sesim sertti, sinirlerim geriliydi. Bir kaplan bile bu saniyede pençelerinde benden daha çok kuvvet bulamazdı.

– Siz Nedim Bey Nazmi değil misiniz? dedim.

Gene, o put yapılı, kımıldanmayan, soru dolu bakan adam cevap verdi:

– Evet Nedim Bey Nazmi!

Bir adım attım. Yazı masasının tam karşısındaki aynada bir hayal gördüm. Zihnimdeki bütün hatıralar bu anda canlanmıştı. Aynadaki hayal yapyabancı, hiç tanımadığım, yüzünü görmediğim, sesini işitmediğim bir kadındı.

Bu soluk, sarı benizli, çökük şakaklı, gözleri derinden, mor halkalı bir çukurdan bakan, zayıf, çelimsiz, sıska kadın kimdi?.. Bu kadın neydi, ne istiyordu, niçin gelmişti, kime gelmişti?.. Dibindeki son damlayı çeken ve parlayan bir kandil fitili gibi ikide bir açtığı ve:

– Sen!.. dediğim ölgün gözleriyle niçin gözlerimin içine bakıyordu? Neden benim her yaptığım şeyi bana tekrar ediyordu?

Ben, Belkiys. Prenses Belkiys.

Kendisi için yaşayan prenses: yaşamak için yaşayan prenses, herkesin:

– Güzel... En güzel... Yeryüzünün en orijinal güzeli... dediği ka-

dın bu sarı benizli, ölü yüzlü, çelimsiz ve sıska kadına beni taklit etmek cesaretini nereden ve nasıl veriyordum?..

Odada ben ve benim kâtibim Nedim Bey Nazmi vardı? Aynada gördüğüm bu kadın ne zaman gelmişti, ne hakla gelmişti, niçin gelmişti, ne yapmak için gelmişti?.. Benimle alay etmek, benim yaptıklarımı yapmak yetkisini ona kim vermişti?.. Beni kim zannediyordu?

Ona huşunetle:

– Beni tanımadınız galiba?.. dedim.

Ben söylerken onun da dudakları kımıldıyordu. Ben susarken o da susuyordu. Ve... ben onun ne diyeceğini beklerken Nedim Bey Nazmi'nin sesini işitiyordum:

– Tanıdım efendim, tanıdım!..

Nedim'in söylediğini dinlemek için başını çevirirken onun da çevirdiğini gördüm. O zaman, bütün vücuduma bir ürperme yayıldı.

– Heyy... kendine gel, o sensin... Şimdiki Belkiys! Nedim Bey Nazmi on beş-on altı sene evvel senin kâtibindi. Ne istiyorsan onu söyle?.. diyen bir çığlık kulaklarımı doldurdu!..

Titredim, korktum, utandım, başımı önüme eğdim. Evet, o kadın bendim.

On bir senelik çılgın, kayıtsız, pervasız, baş döndürücü bir yaşayıştan sonra tekrar kendisini bulan, tanıyan, düşünen, yaşamak için ekmek isteyen bir Belkiys!

– Aç Belkiys!.. Morfinman Belkiys!.. Paşa'ya görünmek isteyen Belkiys!..

O kadını tanıyıncaya kadar benim bu olduğumu, benim var olduğumu, konağa kadar gelen, Nedim Bey Nazmi'nin karşısında bir kararla duran, Paşa'yı görmek isteyen kadının ben olduğumu bilmiyordum. Ben olabileceğimi, Prenses Belkiys'in, nazırlarından milyonerlerine, milyonerlerinden mebuslarına, tüccarlarına, büyük

avukatlarına, yüksek şahsiyetlerine, ediplerine, kibarlarına, gözdelerine, işadamlarına, madencilerine, imtiyaz komisyoncularına kadar birinci planda gelen herkese hayranlıklar, tutkular uyandırmış olan Belkıys'in bu kadın olabileceğini bir an düşünmemiştim!.. O ayna, o kadın, o masa, o heykel gibi duruştur ki, bana bunu öğretti; ölü bir hüviyetin kirini ölmek istidadındaki bir bedenin ruhuna aşı ve gıda yaptı!.. Sert, hızlı, keskin feveranını birdenbire yapan zalim bir aşı!.. Onun içindir ki, yüksek sesle tekrarladım:

– Beni Paşa'yla konuşturunuz!..

Fakat put gibi adam hâlâ öyle duruyordu. Onda hiçbir değişiklik yoktu!

– Görüştürmeyecek misiniz?.. dedim.

Yalnız başı kımıldadı:

– Maatteessüf...

Topuklarımı yere vurdum, yumruklarımı sıktım.

– Neden?..

– Kabul saatleri değil...

Ve... ilave etti:

– Hem, sizi görmek istemeyecektir!..

Masanın karşısındaki maroken koltuğa oturdum. Dudaklarım ıslık çalar gibiydi.

– Nedim Efendi... Ne yetkisiyle bunu söylüyorsunuz?.. dedim, devam ettim:

– Paşa beni görmek istemez öyle mi?.. Hıhh... Göremez ha?.. Ve... bunu siz söylüyorsunuz... Utanmadan söylüyorsunuz... Yüzüme bakmaya cesaret bularak söylüyorsunuz...

– Rica ederim. Asabileşmeyiniz. Bir şeye ihtiyacınız mı var?.. diyordu.

– "Şeriki cinayetiniz" olan Paşa'yı görmeye ihtiyacım var!.. Onda genç kızlık hakkım var. Bütün hayatımın tazminatı var. Onda

ömrünün sonuna kadar ödeyemeyeceği haklarım var. Kendisiyle bunların hesabını göreceğim. Hesaplaşacağım anladınız mı?..

Ve... daha sert, daha haşin, daha tok devam ediyordum:

– Beni on dört-on beş sene sonra tekrar görmüş oluyorsunuz değil mi?.. Ne haldeyim?..

Burada sözümü kesti:

– Fakat bütün bunlar sizin kabahatiniz... dedi.

Bağırdım:

– Hayır... Paşa'nın kabahati. O yaptı!.. Onun içindir ki, onu görmek istiyorum. Haydi kendisine haber veriniz...

Ve... hiçbir utanç duymadan, hiçbir şeyden çekinmeden söylüyordum:

– Kendisinden para isteyeceğim. On param yok. Bugün morfin alamadım. Kış, üşüyorum. Soba, giyecek, yiyecek lazım. Artık kazanamıyorum da... Anlıyor musunuz?.. Haydi Paşa'yla beni görüştürünüz!..

Hâlâ o ayaktaydı. Hâlâ masasının başında bir put gibi, bir heykel gibi soğuk ve aldırışsız duruyordu.

– Paşa'yı görmeniz imkânsız...

– Görmeliyim!..

Yapılacak şey yok!.. der gibi sustu, cevap vermedi.

– Siz laf anlamıyor musunuz?.. dedim.

Eliyle işaret etti:

– Çaresiz!..

Yüzünde en küçük bir teessür bile belirmiyordu. Bütün bir hayatın yıkılışı, bütün bir hüviyetin nefsindeki gururlu edanın bu hezimeti karşısında onun kaşlarını bile kımıldatmayışı fena halde gücüme gidiyor, hiddetimi kamçılıyordu. Bir defa daha:

– Haydi biraz kımıldanınız, Paşa'ya haber veriniz... dedim.

Ellerini ovuşturdu:

– Prens hazretlerini görmekte ısrar etmeyiniz, diyerek ilave etti:

– Size küçük bir yardım yapabilirim...

Ve elini portföyüne götürdü. Bu hareket karşısında birdenbire yıldırımlanmışa döndüm, öldüğünü zannettiğim gururlu, hâkim benliğime bir kurşun sıkıldığını sandım, yaralı, bedenimin bütün düşkünlüğüne rağmen yalnız hâlâ kendisinin kuvvetle ayakta durduğunu hissettiğim hüviyetimin baş kaldırıp isyan ettiğini gördüm; haykırdım.

– Sizin yardımınıza ihtiyacım yok. Sadaka istemeye gelmedim, Nedim Efendi!.. Beni Paşa'ya götürünüz...

Bir zamanlar göz koyduğu efendisinin karısını erkekliği ve şeytanetiyle yenemeyen bu adam, şimdi beş-on parasıyla bütün bir ömrün taşıdığı gururu ve... dipdiri bir hüviyetteki dik başlılığı avuçlayıp:

– Nah işte!.. diyecekti, öyle mi?..

Buna imkân mı vardı?.. Belki, Belkiys yanılıp geldiği bu konaktan gene on parasız çıkıp gidebilirdi...

Müthiş sinirliydim. Başım dönüyordu. Yerimde güç oturabiliyordum.

Portföyünü tekrar cebine yerleştirirken, hafif bir tebessüm kalın dudaklarında dağıldı. Bunun manası:

– Hâlâ mı olduğunuz yerde sayıyorsunuz? Hâlâ mı, bu gurur?.. demekti.

Son bir defa:

– Paşa'ya haber vermenizi istiyorum. Fazla beklemeyeceğim... dedim.

Kollarını göğsünün üzerinde kavuşturdu, kaşlarını çatarak:

– İmkânı olmadığını söylemiştim efendim... dedi.

Göğsümü şişiren isyan kudurdu:

– Ben gider onu görürüm... dedim, yerimden kalktım:

– Hem, size ne oluyor? Burası benim evim... Ben hayatımı buraya defnettim... diye, şiddetle yüzüne baktım.

Gene soğukkanlıydı:

– Olabilir ama, Paşa'yı göremezsiniz...

– Görürüm.

– Göremezsiniz...

"Harem"e geçen yan kapının önüne kadar ilerlemiştim.

Yanıma geldi.

– Müsaade ederseniz, kolunuzdan tutmayayım, dedi.

Bana:

– Defol artık. Yoksa kolunuzdan tutar atarım... diyordu.

Aldırmadım. Bütün sinirlerim ayaklanmıştı. Gözüm hiçbir şey görmüyordu. Tekrar adımımı attım. O daha evvelden kapının tokmağını tuttu ve önüme geçti. Sonra seslendi:

– Ya Sât...

Hemen kapıdan içeriye:

– Lebbeyk... diyen bir zenci uşak girdi.

– Hanımefendiye yol gösteriniz... dedi.

Uşağı görünce vücudumdaki bütün kan başıma çıktı. Beni uşakla kovuyordu!..

Artık ne yapacağımı şaşırdım. Kendimi tamamıyla kaybettim.

– Gidiyorum Nedim Efendi... dedim ve hızla masanın üzerinden kaptığım bir sigara tablasını bütün hıncımla başına attım, odadan fırladım.

Son sözümü hatırlıyorum:

– Sen bayağı ve efendinden daha alçak bir uşakmışsın!

* * *

Konaktan bir rüzgâr hızıyla çıkmıştım. Bir fırtına gibi, ayaklarımın bütün gidişiyle yürüyordum.

Bir saniye, sanki gözlerini bir tipinin bunaltısından kurtarabilen düşkün bir yolcu gibi gözlerimi açtım. Hava iyice kararmıştı ve... ben Taksim'deydim. Nişantaşı'ndan buraya kadar nasıl yürüyebilmiş, nasıl gelmiş, neler yapmıştım?.. Hiçbir şey bilmiyorum! Kafamın içi allak bullaktı. Doğru dürüst hiçbir şey düşündüğüm yoktu. Hatıralarım hep birden ayaklanmıştı. Ömrümün her safhasından bir parça birdenbire gözlerimin önüne geliyor, onu gene hemen bir başka hatıra, bir başka safha takip ediyordu! Hele o Nedim Bey Nazmi'ye ağzıma gelen küfürü ediyor:

– Paşa'yla beni niçin konuşturmadı? diye bir türlü hiddetimi yenemiyordum.

Eğer bir parçacık morfin, yahut da kokain bulabilseydim belki bu hiddetim yarı yarıya inecek, asabım düzelecek, dimağım her vakitki uyuşukluğunu ve rahatlığını bulabilecekti. İkide bir çantamı açıyor para arıyordum. On para yoktu!.. Eczaneye gideyim, reçeteyi vereyim, veresiye bırakayım... diye düşündüm. İmkânı yok. Morfin ve kokain aldığım üç eczane vardı. Üçüne de borçluyum. Parayı peşin almadan yeni hiçbir şey vermiyorlardı.

Bir aralık:

–Ne olursa olsun, gider, yalvarır, yarın hepsini getireceğimi söyler, hiç olmazsa biraz morfin alırım... diyordum.

Ve... Bu kararla yürüdüm!

* * *

Koşa koşa, ayaklarımı birbirine dolaştıra dolaştıra gidiyordum. Bir saniye, kulaklarımda kalın bir erkek sesi çınladı.

– Ooh canım. Ne de güzel şey!..

Sesin geldiği tarafa baktım. Gene söyledi:

– Nereye böyle yavrucuğum?

Hava iyice kararmış, sokak tenhalaşmıştı. Yanıma sokuldu:

– Hani yalnızsan beraber gidelim, diyecektim!

İnce, uzun boylu, çopur, dağınık yüzlü, derinden bakan, sarhoş bir adamdı. Kelimeler ağzından döküle döküle çıkıyordu.

– Nereye gideceğiz? dedim.

Üzerime yıkılacak gibi oldu.

– Nereye mi?.. İstediğin yere. Neresi olursa oraya!..

Belki de hiç düşünmeksizin, kalbimi, beynimi saran his ve arzuyla sordum:

– Para var mı?

Sarhoş adam, iki tarafına yalpalaya yalpalaya uzun, çatlak bir kahkaha salıverdi. Arkasından:

– Parrra... Parrrra... diye söylendi.

Ve... cevap verdi:

– Para da ne?.. Devam etti:

– İstediğin para olsun be canım? Benim gibi adama para da ne?.. Ben ona can verir de senin gibi bu Taksim caddesinde yürütürüm!

Ben de güldüm, ben de uzun, hıçkırıklı bir kahkaha salıverdim. Bir kendi başına kalmışın sorgusu:

– Kimsin?.. Nesin?.. Ne istiyorsun?.. deyişi olmaz.

Bu sorgusuzluğa, bu gecelik tanışıklıklara alışalı epey oldu.

– Haydi yürü öyle ise... dedim.

Bir adım atar atmaz:

– Ver bana iki papel bakalım... diye durdum.

Ağzım, hüviyetim, hayatı görüş, yaşayış kayıtlarına bağlanışım o kadar değişmişti ki... Hele bu akşam anadan doğma bir külhanbeyi ağzıyla konuşuyor, hiçbir şeye metelik vermiyordum. Belki o da hiç böylesine rast gelmemişti. Ya:

– Amma belalısına çattık!.. diyor, yahut da:

– Selam verdik borçlu çıktık. Pek külhanî bir şey... Dehşetli şir-

ret... Beni laternacı mı sandın be, bu ne ağız? diye kendi kendisine çıkışıyordu.

Fakat bir şey söylemedi. Hem elini cebine götürüyor hem de sadece:

– Ne yapacaksın?.. diyordu. O kadar.

– Dur, istersen verme. Beraber gidelim. Şuracıkta! dedim.

– Neresi o?..

– Sen gel benimle... Nene lazım?..

Ve... boynumu şöyle kırıp gözlerinin içine baktım. Karanlıkta, o sarhoş haliyle bu bakışımın farkına vardı mı, varmadı mı bilmiyorum?.. Fakat itaatle yürüdü!

Yürürken kafamın içinde tek bir şey vardı: morfin...

Ve... kolumda taşıdığım adamın tek ifadesi vardı:

– İki papel...

* * *

Eczacının elinden morfin tüplerini darı darına kaptım. Ve... bir gecelik tanışığıma, beklediğinin en erişilmezine varan bir insanın zevkiyle:

– Hadi yürü canım... dedim.

Başım dönüyor, heyecandan titriyor, bir saniye evvel tüpün birisini kırıp damarlarıma akıtmak için sabırsızlanıyordum. Onun para vermesini bile beklemeden yürüdüm. Eğer, imkân bulabilseydim, hemencecik, orada, kapının içinde iğneyi kaba etlerime sokacak, geniş, ferah bir nefes alacaktım!

Oooh bu enfes... Buna ne kadar ihtiyacım vardı. Hele bugün, bu akşam, bu gece! İçime biriken bütün ağulu kini, sabahtan beri göğsümü daraltan ıstırap yumrusunu eritip götürecek; her şey bu bir şırınganın vereceği uyuşuklukla sinirlerim de sinecek, boğulacak, yok olacaktı!..

Ve... ben ferahlayacaktım...

Ah... o Nedim Bey Nazmi!..

* * *

Beni ilk önce Galatasaray'ın arka sokaklarında dar, kuytu, basık meyhanelerden birisine götürdü. Kalabalıktı.

– Burası, benim meyhanem!.. diyor ve... her rakı kadehini kaldırışında:

– İç be can iç!.. Korkma. Biz, bununla büyüdük. Rakı bedenin şifası, ruhun gıdasıdır... diye kadehini uzatıyordu.

Ben işin alayındaydım. Ona gülüyor.

– Senin içişin bana vız gelir paşam!.. diye diye ben de kadehimi havalandırıyor.

– Dik bakalım... diyordum.

Benim bu içişime hayretle bakıyor, her:

– Çın... Çın! deyişte, hayretini yenemeyerek, ilave ediyordu:

– Sen yaman şeymişsin be can?.. Morfin, sonra da bu kadar rakı. Aşkolsun billahi... Ben böylelerine bayılırım!

Ona sordum:

– Hiç morfin aldın mı?..

Bön bön yüzüme baktı:

– Hayır. Kendimi alıştırmadım.

Ve... ilave etti:

– Kullananlardan da pek hoşlanmam...

Hemen atıldım:

– Benden de hoşlanmadın mı?..

Bir saniye durakladı.

– Pot kırdık galiba?..

Ve... sözünü tamamladı:

– Yok yavrucuğum senin için söylemedim. Sen, hiç kalıbının

adamı değilsin. Şeker gibisin. Ben insan sarrafıyımdır!

Dudaklarımı büktüm:

– İstersen bana da söyle. Ne çıkar?..

Fakat morfini alışım hakikaten hayret verici bir halde oldu. Daha meyhanenin kapısından içeriye girer girmez:

– Burası nasıl yer?.. Müşterileri kimler?.. Servisi ne biçim? filan diye düşünmeden gözlerimi onun gözlerine diktim, hiçbir şeye bakmadan:

– Nereye oturacağız? dedim.

Bir şey söylemeden yıkıla yıkıla ilerledi, salonun en dibinde boş bir masaya oturdu. Ve...

– Buyurun paşam efendim... diyen garsona, yüksek sesle:

– Yorgi rakı getir... dedi.

Sonra bana kısaca anlattı:

– Burası benim doya doya rakı içtiğim yerdir. Küçüktür, dumanlıdır, müşterileri orta halli adamlardır ama, hepsi sevimlidir, candan insanlardır.

Onun ne kadar sarhoş olduğunu bildiğim, gördüğüm için, kendimi tutamadan söyledim:

– Daha mı içeceksin?..

Cevap veriyordu:

– Ben içtikçe açılırım...

Dinlemiyordum bile. Çantamı masanın üzerine koymuş, sağa sola bakınarak şırıngayı hazırlıyordum. Tüpü kırmamla hemencecik, kızgın, ateşli, doyulmaz bir ihtirasla kalçama götürmem bir oldu. O susmuş, dikkatle, gözlerini şaşkın şaşkın açarak beni seyrediyordu. Şırıngayı yapar yapmaz, arkasından da susuz, mezesiz büyük bir duble rakıyı ağzıma boşalttım:

– Ooooh...

İşte, o zaman:

– Aşkolsun !.. dedi, kendisi de bana benzer bir kaldırışla kadehini havalandırdı ve... yüzünü buruşturmadan içti !..

Aradan bir saat geçmesine, birçok kadehler dolup boşalmasına rağmen hâlâ bu hissin tesiri altındaydı. En son:

– İstersen bana da söyle ne çıkar?.. deyişimden epeyce alınmış olmalı ki aradan geçen iki saniyelik sususuştan sonra ilk söz olarak:

– Birer tane daha... diyerek kadehini kaldırdı ve sordu:

– Sen kimsin Allahını seversen. Daha senin gibisine rastlamamıştım. Adın ne?..

Bu sualine cevap vermeden:

– Çok içiyoruz. Sonra, sarhoş olacaksın !.. dedim.

Bu sözüm üzerinde de durdu. Yüzüme baktı, baktı:

– Korkma, bir şey olmam. Ben daha içtiğimin üç mislini içerim... dedi.

Tekrarladı:

– Söyle bakayım sen kimsin?..

Kısa bir duruştan sonra sordum:

– Ne yapacaksın?

– İnsan konuştuğu, tanıştığı kadını öğrenmek istemez mi?

Sonra, dirseklerini masaya dayadı, çenesini iki elinin arasına aldı, küçülen, dumanlanan, kara, boncuk gibi gözlerini gözlerime dikti, uzun uzun baktı, bekledi. Hiç onun istediği gibi bir cevap vermedim:

– Bir gecelik, bir saatlik, bir günlük tanışıklık?.. Kim bilir benim gibi tanıdığın kaç yüz kadın vardır. Ben de onlardan birisiyim işte !.. dedim.

Ve... bilmiyorum niçin?.. Sözümü bitirir bitirmez:

– Oof! diye bütün göğsümü sarsan uzun, hıçkırıklı bir inilti çıkardım, sonra gözlerim daldı ve... öylece kaldım.

Bir şey düşünüyor muydum, düşünmüyor muydum, onu da bil-

miyorum. Dalışımın, sükûtumun arkasından deli kalbimi parçalayan, sesimi zehirleyen, çatlak ve korkunç bir kahkaha salıverdim:

– Kah... Kah... Kah!..

Deminki keyfi, her şeyi olduğu gibi kabul eden hali çılgın neşesi, hafif sarhoşluğu yerine bu saniyede kendisinde derin bir merak, öğrenmek arzusu hâkim olmaya başlıyor, gözlerindeki duman siliniyor, aydınlanıyordu. Durgun kesik bir ses, tane tane kelimelerle:

– Fakat sen hiç o tanıdığım kadınlara benzemiyorsun?.. dedi.

Ben ise aksine, o derinleştikçe kendim kayıtsızlığa, ruhumdaki yeniliğe, hüviyetimdeki aldırmamazlığa, meşrebimdeki bohemliğe doğru gidiyordum. Cevap verdim:

– Öğrenilecek ayrı bir tarafım yok. Sizin lisanınızdaki kadın. Bir gaco... o kadar.

Ve... güldü:

– Haydi içelim!..

Kadehini eski, hırslı iştihayla kaldırdı. İçtik. Fakat düşünüyor, gözlerini gözlerimden ayırmıyor, gitgide değişik bir adam oluyordu. Ben onun yüzünü hiç tanımıyordum. Tekrar tekrar dikkat ettim: çopur, esmer yüzlü, uzun çeneli; siyah, çok siyah, küçük, yuvarlak gözlü, dağınık kıvırcık saçlı, uzun boylu, zayıf bir adamdı. Böyle bir yüzü hiç görmemiştim. Hafızamda ona tanış verebilecek hiçbir hatıra yoktu. Kimdir, nedir, ne yapar, nasıl yaşar, neyle geçinir, evli mi bekâr mı? Bunların hiçbirisini de bilmiyordum. Hem neme lazımdı? Bir gaco bir gecelik dostu için bunların hiçbirisini düşünmez. Ya onunla birlik olup karnını doyuracaktır, ya içecektir, ya yatacaktır, ya etinin hakkı bildiği parayı alacaktır; yahut da benim gibi işte böyle bir morfin pahasına karşısına çıkan ilk adamın koluna girip sürüklenecektir. Benim için böyle bir adamın hiçbir hususiyeti, hiçbir manası, hiçbir ayrılığı olmazdı. Benim için o adamın manası

yalnız içimdeki arzuyu giderecek bir vasıtalıktır. Daha basit ifadesi, vücudum o adam için yalnız bir makinelik vazifesi gören unsurdur. Hüviyetim, hislerim, benliğim daima ve her şeye rağmen sadece benimdir, vücudumun okşanması ona istenilen şekillerin verilmesi bu manevî vahdete, benliğimdeki külçeye ne uzanabilir, ne tesir yapabilir, ne hükmedebilir... Gözlerimde, hafızamda, hayalimde, varlığımda, kalbimde, nihayet hüviyetimde, hatıralarımda, hissimde yeri ve izi olmayan bir adamın yanımda olup olmayışı, hatta birçok zamanlar beni hiç alakadar etmez. Bunun içindir ki, bu adamın da benim için başka bir mana ve ifadesi olamazdı. Bir an düşündüm:

– Acaba beni eskiden tanıyor, o mu, değil mi diye mi düşünüyor?..

Bundan şüphe ettim. Sordum:

– Bir gece beraber kaldığınız kadınları çok mu yakından tanımak istersiniz?..

Kaşlarını kaldıra kaldıra cevap verdi:

– Hayır.

Daha sonra, anlatmaya başladı:

– Çok zamanlar tanıdığım kadınları bir gece, hatta bir saat sonra bile hatırlamam. Fakat siz çok merakımı uyandırdınız, bende bütün bütün başka bir duygu uyandırdınız. Hislerim hep sizinle meşgûl. Hoş, bu kadar kuvvetli tesir yapacak bir şey de olmadı ama, neden böyle bilmem?..

İlk önce, köşe başında kadın ayartmaya alışık bir erkek çalımıyla benimle konuşmaya başlayan bu adamın gittikçe sesinde bir ahenk, hislerinde incelik, kelimelerine nezaket hâkim olmaya başladı. Artık hiç:

– Sen... demiyor, her cümlesi temiz ifadesini alarak kulaklarıma aksediyordu.

Bir an hiç içmemiş, ağzına tek kadeh rakı koymamış bir adam

oldu. Çenesini ellerinin arasında iyice sıkıştırdı. Cevabımı derin, hudutsuz bir alakayla bekleyerek sordu:

– Hayatınızda hiç roman okudunuz, musikiye heves ettiniz, resim yaptınız mı?

Kendimi tutamadım:

– Ne münasebet? Damdan düşer gibi, bunların da şimdi yeri mi?.. der gibi, geniş, yüksek bir kahkahayla güldüm.

Şaşaladı:

– Sorgum çok mu manasız oldu?

– Hayır... Fakat tuhafıma gitti...

– Niçin?

– Eğlenmek, yemek içmek için yanınıza aldığınız bir kadına bunlar sorulur mu bilmem?

Dudaklarını ısırdı. Bir saniye bakışlarını meyhanenin duvarlarında dolaştırarak:

– Fakat ben sizin yanınızda öyle bir erkek değilim... dedi, devam etti:

– Gayet ciddi söylüyorum. Garip bir tesadüf, mana ve mahiyetini bilmediğim meçhul bir tesir beni sizinle çok alakadar ediyor. Konuşuşunuz, duruşunuz, gülüşünüz, içişiniz, bir çatal tutuşunuz bile çok ayrı, çok bambaşka... Siz, sokakta rast gelinen kadınlara hiç benzemiyorsunuz!

Muhakkak ki, bütün bunları söylerken samimiydi. Aksini düşünmek için sebep de yoktu. Nihayet beni yoldan çeviren, buraya getiren, morfin paramı ödeyen, rakı ısmarlayan, yemek yediren bir erkeğin bütün bu gece için ben, saati, arkasındaki ceketi gibi kendi öz malıydım. Nasıl istediği anda, istediği kadar saatini çıkarıp bakar, avucunun içinde tutarsa; nasıl ceketini sık sık giyip çıkarabilmek kararına sahipse, beni de öylece bütün bu gece sık sık soyar, açar, giydirir, bir saat yelkovanının dolaşışı gibi bütün vücu-

dumda parmaklarını dolaştırabilirdi ! Fakat ben bütün bunların cahili gibi, gene ona ters cevap verdim:

– Yanılıyorsunuz. Ben de o kadınlardan birisiyim. Hiç farkımız yok.

Ve... teklif ettim:

– Haydi birer tane daha içelim !..

* * *

Bilmiyorum ne kadar zaman geçti. O benden sormayı ihmal etti, ben onun sorduklarını unuttum. Gene o tam bir zampara, ben de tam bir sokak kadınıydım. Gülüyor, konuşuyor, içiyor, şakalaşıyorduk. Tekrar akşamki halini alıyor:

– Yorgi rakı getir... diye üst üste içiyordu. Ben de içiyordum. Nasıl oldu ? Niçindi ?.. Bu ara, dilimin ucuna bir iki mısra geldi:

"Sen miydin o afet ki dedim bezmi ezelde
Bir kanlı gül ağzında ve mey kâsesi elde..."

Ve... bunları söyledim. Kaybettiğini bulmuş bir insan hırsıyla, gözlerini açа açа:

– Ne güzel... Ne güzel !.. dedi, ilave etti:

– Hani ya sen, hiç şey bilmezdin ?.. Bu mısraları burada söylemek için hissetmek, duymak, bilmek lazım. Sen muhakkak ki, artist bir kadınsın.

Ve... arkasından:

– Dur senin bir resmini yapayım... diye cebinden bir kâğıt ve kurşunkalem çıkardı. Sordum:

– Siz ressam mısınız ?..

– Evet, resim de yapıyorum, dedi, durdu.

Gayet sadelikle bu cevabı verdi ve ilk çizgiyi çekti.

– Herhalde üstat bir ressam... dedim.

Yüzüme baktı.

– Henüz çalışıyoruz...

– İsminiz ne?..

– Tırnovalı Halim... dedi ve... arkasından elini gelişigüzel sallayarak:

– Naçiz birkaç tablosu ve Sanayii Nefise'de,[12] bir iki lisede hocalığı olan fakir bir ressam... diye sözünü bitirdi.

O zaman:

– Estağfurullah... Ben sizin imzanızı ve bir iki tablonuzu tanıyorum, dedim.

Merakla sordu:

– Ya... Resme merakınız var mı?

– Kendim yapamam. Fakat yapanlara karşı çok hürmetim var. Başarılı eserleri seçebilirim. Avrupa müzelerinde büyük sanatkârların tablolarını kendimden geçerek seyreder, onlara bir türlü doyamazdım. İstanbul'da da bir iki resim sergisine gittim. Hatta bir zamanlar iki üç beğendiğim tabloyu satın almıştım.

Eğer, sözümü o kesmeseydi:

– Çok âlâ... Tuhaf!.. Ya... filan diye hayretini meydana vurmasaydı ben kesecektim.

Çünkü birdenbire hatıralarımın canlandığını, Louvre'un içinde hayran dolaşan Prenses Belkiys'in, resim sergisinde tablo satın alan Belkiys'in dirildiğini, gözlerimin önüne geldiğini hissediyordum. Bu uyanış ve dirilik bana fenalık getirebilir, beni deli edebilirdi. Sustum. Fakat artık o susmuyordu:

– Gördünüz mü, sizi öteki kadınlardan ayrı tutmamın yeri varmış. Çünkü, akşamdan beri içime doğuyor. Kendi kendime, "Bu kadın başka kadın" diyordum. Ne haklıymışım... diyor ve devam ediyordu:

12 O dönemlerin Güzel Sanatlar Akademisi.

– Nihayet biz, kalplerimizle, ruhlarımızla birbirimizi anlayacak vaziyette olan insanlarızdır. Birbirlerini çarçabuk bulan, anlayan, seven insanlar artist olan insanlardır. Onlardaki özellik hiçbir yerde ve hiçbir kimsede bulunamaz. Eğer sen yüksek ruhlu, artistik bir kadın olmasaydın, hiç bu kokulu, dumanlı, basık meyhanede oturup benimle içer miydin?.. Biz bara da gidebilirdik, lüks bir birahaneye de gidebilirdik. Tırnovalı için paranın hiç hükmü yoktur. Ben bir bardak suyu daima bir deste banknottan daha kıymetli bulurum. Bu akşam canım böyle istediydi. Burada oturmak, içmek, geceyi yarılamak. Ve... bak biz hemen birbirimize uyduk, çarçabuk anlaştık, ısındık!..

İstemiyordum, kendime gelmek, kendimi bilmek, kendimi tartmak, kendimle baş başa kalmak istemiyordum. Ben, Belkiys'i çoktan gömmüş, onu unutmuş, bir bedenin canı çekilişini bekler olmuştum. Onu ısrarla susturmak, başka yollara götürmek, zihnini havaî konulara çelmek istiyordum:

– Bütün tahminlerinizde aldanıyorsunuz. Ben sizin tasavvur ettiğiniz kadın değilim!.. Avrupa'ya gittiğimi mahsus söyledim. Hepsi laf!.. Haydi içelim. Ve... gidelim!.. Uykum geldi artık!..

En son sıkıldım, dayanamadım, bunaldım, tıkanmaktan korktum:

– Haydi beni odama götür... dedim, kalktım!..

* * *

Meyhaneden çıkınca:

– Ev nerede?.. dedi, sordu:

– Bir otomobile atlayalım değil mi?..

Otomobil... Tuhafıma gitti. Kaç zaman var ki ben onu yalnız sokaklarda görüyordum. Bana, benim topuklarıma, benim kalçalarıma yapyabancı bir şeydi. Kendi kendime:

– Nerede o arabadan, otomobilden inmeyen Belkiys, nerede bu sürtük karı?.. dedim, cevap verdim:

– Otomobillik yer değil... Şuracıkta. Hemen gideriz. Tarlabaşı!..

Ve... koluna girdim:

– Haydi, yavaş yavaş yürürüz.

Sakin bir sesle:

– Yürürüz canım!.. dedi.

* * *

Parmakkapı'daydık.

– Dur, şuradan bir şişe rakı alayım. Bu akşam rakı hiç beni tutmuyor. Sen panzehir gibi bir şey oldun. Ne içsem seninle konuşurken eriyip gidiyor!..

– Yeter artık, ne yapacaksın içip de...

Israr etti:

– Yooo... daha içeceğiz. Seni karyolana yatırır, ben başının ucunda oturur içerim.

Ve... yaradılışını söyledi:

– Hem ben iyice içip de gözkapaklarım kendiliğinden kapanmayınca uyuyamam ki...

– Peki... Al!.. dedim.

O, gene kolumu sıkıyor, kaburga kemiklerini yarıp beni içine alacakmış gibi vücudumu kendine çekiyor, yanına yaslıyor:

– Canım... Canım!.. Sen ne şeker şeymişsin billahi... diye yürüyor, açık bir bakkal arıyordu!

* * *

Sokağın başında durdu. Sıkıntılı bir nefes alarak sordu:

– Hâlâ gelmedik mi canım?..

– Şimdi!.. dedim.

Kendi kendisine söylendi:

– A be yavrum sen Tarlabaşı dedin ama, Dolapdere'ye kadar indik. Yoksa sen mi yolu şaşırdın?

Sükûnetle:

– Hayır... Hayır!.. Burada, iki dakika daha, dedim.

Tekrar karanlık, batak, yağmurdan göl göl olmuş birikintili sokaklara daldık!..

* * *

Dar, tahtaları çürümüş bir kapının önünde durdum.

– Geldik!..

Uzun, pis, kaldırımları bozuk bir sokaktı. İlk önce ayağını bir taşa çarptı, can acısıyla:

– Ööf vışşşşşş... diye inledi.

Sonra, bu sokaklara daldığından beri gösterdiği hayretin beş-on fazlasını taşıyan bir edayla:

– Burası ha?!. dedi.

Ben çok sakin, soğukkanlıydım:

– Burası...

Ve... adeta kafa tutarcasına sert bir dille sordum:

– Beğenmedin mi?..

Cevap vermedi. Karşıdaki evin penceresinden sızan ışık kapıyı ve duvarları biraz aydınlatıyordu. Derin derin eve baktı.

Kapıyı çaldım.

O ne bir şey söylüyor, ne bana bakıyor, ne de gözlerini bu kapı ve çürük kaplama tahtalarından ayırıyordu. Arada bir sinirden ayaklarını hızla yere vuruyordu.

Sürpik Dudu kapıyı açtığı zaman beni çift görünce yüzündeki memnuniyeti sezdim...

– Nasılsın madam?..

– Seni gördüm daha iyi oldum...

Fazla konuşmadık. Yürüdüm. Merdivenin tahtaları gıcırdıyordu. Eminim ki, bu gıcırtılar ressam müşterimin kafatasında:

– Nereden buraya düştün?.. Tanıyacağın başka kadın yok muydu be adam? Allah'ın belasını buldun!.. Haydi şimdi ayıkla pirinçin taşını... diye zonklayan birçok soru kıvrıntıları ve hüküm darbeleri gibi ötüyordu!

Merdivenleri çok müteredditi, sarsak adımlarla çıktı.

Odam onu büsbütün korkutmadı, iğrendirdi...

Sadece:

– Dur bakalım bu maceranın sonu neye varacak?.. diyen bir tevekkülle odadan içeriye girebildi.

Aksi nasıl düşünülebilir ki, bu odaya kim baksa ağzından ilk çıkacak cümleler ancak şunlar olabilirdi:

– Aman ya Rabbim ne sefalet?.. Ne pis kadın!.. Nasıl bu yatağın içinde yatabiliyor?.. Bu ne koku?.. Hiç pencereyi de mi açmamış?..

Odam dağınıktı. Kırık ayaklı bir sandalye, boyası dökülmüş bir masa, boş sigara paketleri içine atılıvermiş bir gardrop, siyah demir karyola, külleri içinde duran sigara tablaları sanki neydiler ki, nasıl toplanacaklardı?.. Hele yatağım. Belki aylar vardı, bir defa bile çarşaflarını değiştirmedim, yorganımı düzeltmedim. İçinden nasıl çıkıyorsam yine öyle giriyordum! Hoş, bütün bunlar benim için mesele değil. Benim misafirlerim de:

– Niye böyle?.. diye sormuyorlardı.

Karşına kim çıkacak? Gene ya tersane amelesi, ya tesviyeci, ya terkos onbaşısı, ya su yolcusu,[13] ya bir tütün işçisi.

13 Su yolu: su arkına mahsus, yer altında, lağım, künk ya da demir borudan ibaret yol. Su yolcusu: burada çalışan kişi.

Onların bekâr odaları benimkinden daha az kir tutmaz değiller ya?..

Nereden benim aklıma gelir ki konağa gideceğim, oradan boş döneceğim, Taksim'de bu adama rast geleceğim ve o da karşıma:

– Ressam Tırnovalı Halim... diye çıkacak!..

Belki, bir seneden fazla var ki ben yokuşu tırmanıp da Beyoğlu'na çıkmadım. Morfin parasını doğrulttum mu:

– "Mal" parası gene çıktı! deyip yan geliyorum!.. Onun için Ressam Bey'in surat ekşitmesi, çalımı hepsi bana vız geliyordu. Aklıma esti mi:

– İşte hemşeri yol. Çalım burada sökmez...

Buraya Kılburnu, bana da Gündoğdu Emine... derler!.. deyip kapıyı gösteririm!

Şimdi gene nereden aklıma geldi. Buraya ilk düştüğüm gün Sürpik Dudu:

– Senin ismin ne?.. demişti.

Dilimin ucuna gelivermişti.

– Emine... Gündoğdu Emine!

O günden beri ne onlar:

– Belkiys...

Olduğumu bildiler, ne de ben:

– Belkiys'im!.. dedim.

Öyle ya, artık Belkiys var mı? Emirgânlı Belkiys ölmeseydi, Prenses Belkiys olmazdı. Prenses Belkiys'i, kendisi için yaşayan, şehvet kucağındaki, sefahat âlemlerindeki Belkiys öldürdü ki, o nihayet güzel bir kadındı, güzel bir vücuttu, iştihalı bir kadındı!..

O da öldükten sonra kendisini Feridiye'nin çamuruna, küçük Paris'in kırmızı fenerli sokağı ve... nihayet Kılburnu'nun batağı

içinde bulunan vücut, fikir, ideal, vicdan harabesi sürtük kadın ancak böyle bir "Gündoğdu Emine" olabilirdi.

* * *

Bekliyordum ki:

– Ne diye beni buraya kadar getirdin!.. diye çıkışsın ve kapıyı yüzüme çarpınca çıksın gitsin!

Aksine, yüzünü buruştura buruştura girdiği ve burnunu tuttuğu bu oda birdenbire onu sardı:

– Ee otur bakalım... dedi.

Bu, garip bir adamdı. Saniyesi saniyesine uymayan bir adamdı.

Kendi kendime söylendim:

– Sahiden artist ve... tam bir bohem!..

Sonra, cebinden şişeyi çıkardı, sordu:

– Bunu böyle ağzımıza mı dikeceğiz!..

– Ne olur? Bir yudum sen bir yudum ben alır, şişeyi devririz! dedim.

Güldü.

– Haydi öyleyse... diye şişenin dibine vurunca mantarını fırlattı:

– İç bakayım sen!..

– Yoo... Önce sen!..

– Ben de içerim! Haydi nazlanma!.

Israr edince şişeyi ağzıma götürdüm ve lıkır lıkır içmeye başladım.

O, sadece:

– Aşkolsun be kadın!.. diyebiliyordu.

* * *

Şişe bitiyordu.

– Cebimde ikinci bir şişe var. Onu da içiveririz... dedi, paltosu-

nu aramak için kalktı.

Karyolanın önünde durdu. Bütün dikkatiyle bakıyordu:

– Bu ne?..

– Rafael'in bir tablosunun fotoğrafisi, dedim.

Kendi kendisine söylendi:

– Vay kâfir, ne olduğunu biliyor.

Heyecan içindeydi. Gözleri belki istemeyerek odanın içinde döndü. Bana, eşyaya, tabloya baktı:

– Evet Rafael'in tablosu. Siz bunu gelişigüzel değil, bilerek buraya asmışsınız... dedi.

Cevap verdim:

– Evet bilerek. Zevklerimden bana kalabilen tek şey!

Mırıldandı:

– Ya..

Koşarak paltosunun yanına gitti. Rakı şişesini almak için acele ediyordu.

– İçmesek... dedim.

İsyan etti:

– Hayır. İçeceğiz. Rafael'i bilen, seven, tanıyan kadının şerefine içeceğiz. Yetmezse gene alacağız, gene içeceğiz!..

Gafletimi anladım:

– Fakat o kadın burada yok... dedim.

İlave ettim:

– Rafael'i Belkiys severdi. Bu fotoğraf ondan bana kaldı. Tek mirası. Başka hiçbir şey bırakmadı.

Telaşla sordu:

– Öldü mü?..

Boynumu büktüm, tevekkülle cevap verdim:

– Öldü!

Gözlerinin içinde bir şimşek alevi çaktı. Rakıdan bir iki yudum

daha aldı. Yüzü kızarmış, saçları bütün bütün dağılmıştı.

– Hayır... Hayır... Anlıyorum. O sensin! dedi ve kendisini tutamadan söyledi:

– Yazık. Sen ölmemişsin, seni öldürmüşler.

Devam ediyordu:

– Fakat sen hâlâ yaşıyorsun. Kendi kendini inkâr etme. Beyhude rol yapıyorsun, ben kanmam...

Sözleri zehirli bir neşter gibi kafamın içine işliyor, sanki perde perde dimağımı saran, uyuşturan zarları kesiyor, birer birer kaldırıyordu. Ben, hayatımda doğrudan doğruya ruha söyleyen, beyin zarlarını açan, en usta bir operatör gibi dimağ hücrelerine bıçağını götürebilen böyle bir adama hiç rastlamamıştım. Nasıl ki, bir insan omuzlarında taşıdığı büyük bir günahın ağır yüküyle hiç istemediği bir zamanda kiliseye, camiye, yalnız ruhaniyetin olduğu bir yere girer de birdenbire bir huşu, bir azap, bir korku duyar ve... kaçmak, kurtulmak, tekrar günahlarıyla baş başa kalmak ister. Ben de, bu adamın karşısında yavaş yavaş aynı vaziyete düşüyor, onun sözlerinden korkuyor, çekiniyor, sıyrılmak ve kurtulmak istiyordum. Hızla kurtulmak, çarçabuk kurtulmak, küllenen hüviyetime bir sıyırık, bir nefes deliği açtırmadan kurtulmak istiyorum:

– Ben burada tersane işçileriyle ömür geçiriyorum!

Hatta, daha ileriye gittim, ağır söyledim, tam Gündoğdu Emine'nin ağzıyla söyledim:

– Eh kes be artık. Tıraş etmeye mi geldin, şurada yatıp bir iki papel bırakmaya mı geldin?.. Deli misin, divane misin adam?.. Maytaba çekecek başka birisini bulamadın da benimle mi alay ediyorsun!..

Fakat o hiç buralarda değil.

Ağzımdan nasılsa aldığı isimle:

– Belkiys... diye sözlerine başlıyor ve boyuna söylüyordu:

– Bak. Kendini yokla. Sen Emine değilsin!.. Ruhun, ben Belkiys'im... diye haykırıyor. Hüviyetini hapsetmişsin! Niçin fikirlerini, düşünüşlerini, benliğini tazyik ediyorsun!.. Bırak onları, genişlesinler, ferahlasınlar, havaya, aydınlığa çıksınlar! Zorlama! Haydi söyle. Ben Belkiys'im de. İtiraf et. Haykır. Candan ol. Aslındaki gibi ol. Kendine gel! Belkiys!.. diyordu.

Zorladım, çırpındım, ısrar ettim:

– Sus!.. Bana papelden haber ver. Ben bir sürtüğüm. Gacoyum. Gaco!.. Sabahleyin terkos onbaşısı Ömer gelecek. Bana morfin, kokain getirecek. Seni burada görmesin. Sus. Konuşma. Haydi yatalım artık, dedim, kıvrandım.

Ve... bir morfin daha yaptım!

Fakat o gene susmadı!..

* * *

Bir an ve bir saniye daha geldi.

Zaaf saniyesi!..

Ve... asıl Belkiys'in hüviyetini bulduğu saniye.

Sesi yumuşaktı. Ruhu, hissî iradeyi birden kucaklayan, saran ve hükmeden bir yumuşaklık ve ahenk!..

– Annen yok mu? Kimsen yok mu?.. Hiç, seni bütün şefkatiyle içine alacak bir kucak yok mu?.. Sen neydin, kimdin, nereden geldin, nereye gidiyorsun?.. diyor ve... her söyleyişinde zihnimin içinde bir uçurum yıkıntısı yapıyordu!..

– Annen... derken, tir tir titredim.

Onun zayıf, solgun, topraklaşan yüzü; hasta, ince, yumuşak sesi; bahtsızlığı bir gölge gibi süründürüp götüren çelimsiz hayaleti gözlerimin önünde canlandı! Bilmiyordum, hiçbir şey bilmiyordum! O neredeydi, ne olmuştu, sağ mıydı, ölü müydü? Haberim yoktu. Paşa'nın konağına kapatıldığım ilk günden sonra ne onu,

ne babalığımı bir defa bile görmemiş, görmek istememiş, küskün, hınçlı bir içlenmeyle geriye, gerideki hayatıma işaret eden her şeye baş çevirmiştim. Emirgân'ı, çocukluğumu, genç kızlığımı, hepsini unutmuştum. Hepsine bükülmez bir azimle:

– Allahaısmarladık, demiş ve... yaşamak için yaşamak, kendisi için yaşamak felsefesinin yarattığı bencil inanışla onlara veda etmiştim!..

* * *

Bütün bu hercümerç saniyelerinde bir defa daha:

– Annen yok mu, bilmiyor musun? derken, en son direnci yaratan dimağ hücresinin de büyük bir sarsıntıyla yıkıldığını hissettim.

Ve gözlerimden sel olup boşanan bir yaş yağmuru akmaya başladı. Titreyen, kısılan, boğazımı yakan alevli, zehirli acı bir sesle:

– Var!.. dedim ve... ondan sonra, ona bütün hayatımı anlatmaya başladım.

Gözlerimdeki yaş gittikçe sıcaklaşıyor, yanaklarım alev alev yanıyordu!.. İçimi boşaltmak, göğsümü darlaştıran ne varsa hepsini atmak, hafızamdaki bütün pası silmek, gözlerimden boşanan bu yaşlarla akıtmak, günahlarımı akıtmak istiyordum!..

Ve... istiyordum ki, artık bu zehirli, kaynar gözyaşları açık alınlı, temiz ve idealist Belkiys'e, Emirgân Korusu'nda Cahit'in kolları arasına kendisini veren Belkiys'e aslındaki benliğini versin, bu vücudun içinde kir ve günah... diye ne varsa hepsini yusun götürsün!

* * *

Gene bir saniye geldi ki, ben susmuştum, söyleyeceklerimi bitirmiştim. Fakat gözlerimdeki yaş musluğu açık kalan bir çeşme gibi akıp gidiyordu!

O, hayret içindeydi alnında ve yüzünde hüzün ve ıstırabın çizgileri kat kat olup birikmişti. Beni dinlerken sadece bir tek kelime söylediğini işittim.

– Yazık!..

Ve... en son hükmü:

– Zavallı kadın... oldu; ilave etti:

– Kabahat sanki sende mi?..

Ve... titreyen, zayıf elleriyle saçlarımı okşadı, okşadı, başımı göğsünün üzerine yasladı.

Ben gene ağlıyordum, o düşünüyordu.

* * *

Gözyaşlarımın dindiği ve... onun tamamıyla sustuğu bir an daha geldi. Ruhum sakin ve temizdi. Başımın hafiflediğini hissediyordum. Sinirlerim yumuşamış, omuzlarımdan sanki senelerin pranga gibi sırtıma yüklediği ağır, taşınmaz bir yük kalkmış gibiydi. Fakat kendimde bir boşluk buluyordum. Kararsızdım.

Hayat ve alışkanlıklarıyla bütün bağları kesilmiş ve ortaya bırakılıvermiş boynu bükük, dili dönmez, kafası işlemez, tutuk, sersem, aptal bir haldeydim. Ne yapacağımı bilmiyordum. Gene ilk hareketi o yaptı. Ellerimi, ellerinin içine aldı, okşadı ve... birden verilmiş bir kararla:

– Haydi kalk gideceğiz... dedi.

Sormadım:

– Nereye gideceğiz?

Düşünmedim:

– Niçin?..

O kalktı, ben de kalktım. O giyindi, ben de giyindim, o yürüdü, ben de yürüdüm. O ilerledi, ben de bir gölge gibi onu takip ettim. Onun tamamıyla esiri gibiydim, hükmü altındaydım!..

Yirmi gün sonra

Öğleye kadar uyumuşum. Annem uyandırdı. Fakat gözkapaklarımı açamıyordum. Başımda, boyun damarlarımda bir şişkinlik vardı. Bilmem çok uykudan mı, yoksa hasta mıydım?..

– Yavrucağım kalkmayacak mısın?.. dediği zaman gözlerimi zor açtım.

Zavallı kadın üzerime titriyor; beni gördükçe ağlamamak için kendisini zor tutuyor.

Sesinde, bakışlarında, duruşunda o ağlayışın çok daha acısı var!.. Müthiş de çökmüş. Bir deri, bir kemik. Sık sık sancılanıyor, ölüm azabı geçiriyor. Damarlarında eğer bir damla kan varsa çok iyi. Rengi zaten sarıydı. Büsbütün sararmış, koyulmuş. Sanki beyaz teni mavileşmiş ve üzerine koyu sarı bir renk çökmüş gibi. Nefes alamıyor, merdiven çıkamıyor, biraz çalıştı mı kesiliyor! Eğer Rüştü Efendi öldükten sonra, Emine Teyze gelip ona yardım etmeseymiş belki şimdi o da çoktan ölmüş bulunacaktı! Artık iyice yaşlı da... Ölmediğine değil, yaşadığına hayret etmek lazım. Sanki benden daha mı az çileli?.. Fakat annelik şefkati gene ölüm anında bile olsa onu ayakta ve başucumda tutabiliyor. Daha ilk görüşünde bu şefkat kanat olup yüzüme gerildi ve... beni ona affettirdi. Ben de affettim. Zaten, mesuliyet ve kabahatlerin tasfiye ve muhakemesi için artık ne sebep, ne vakit var. Böyle bir arzu yaraları deşmekten, gizlemeye, örtmeye çalıştığım kirleri tekrar gözlerimin önüne dikmekten başka neye yarar?

Sükûna, başımı dinlemeye, masum, mümkün olduğu kadar masum ve temiz bir his ve ruh beraberliği içinde yaşamaya ihtiyacım var. Hayatımın herhangi bir safhasını hatırlamak istemiyorum. Korkuyorum, bunalıyorum, dehşet içinde kalıyorum.

İstiyorum ki, ben yalnız gene on sekiz yaşındaki güzel, genç, temiz, bön, idealist, maddeye bakmayan Emirgânlı Belkiys olayını, dünyaya gözlerimi bütün günahlarını ödemiş, bütün alışkanlıklarını terk etmiş ve yeniden gelmiş bir insan gibi açayım!.. Halim de hep bana bunu tavsiye ediyor.

– Hiçbir şey düşünme. Her şeyi unut!.. diyor.

Ve... ilave ediyor:

– Sen faziletin çocuğuydun. Gene faziletin esiri olacaksın!.. Geldiğim zaman daima seni bu yol üzerinde biraz daha ilerlemiş bulmalıyım...

Elimden geldiği kadar onun sözlerine, tavsiye ve nasihatlerine sadık kalmak istiyorum. Zaten ruhum, hissiyatım, benliğim de bu sadakate yatkın. Fakat muhakkak ki bu adam peygamber gibi bir şey. Bunun kadar temiz yürekli, içli, fazilet âşığı, hür fikirli, prensip sahibi adam olmaz. Öyle derin bir hissi, öyle yüksekten bakan bir ruhu var ki. Bir defa bile elini elime uzatıp da dokundurmadı, bir defa bile beni öpmedi!.. Ve... sık sık geliyor:

– Nasılsın?.. diyor, kendisinde büyük bir kurtarıcılığın gururunu duyuyor!

Ve.. eserini korumak, ona istediği canı vermek için gene her gelişinde çenesi yorulup duruncaya kadar bana telkin yapıyor, benimle meşgul oluyor! Belki, onun bu sık sık gelişleri olmasa, asabımın gerildiği zamanlarda belki de başımı alır gene çıkar, durmadan, düşünmeden, kayıtsız ve pusulasız gezerdim. En çok yenemediğim ve galibiyetini duyduğum ihtiyaç morfin oluyor.

– Ah bir santigram bile olsaydı!.. diyorum.

– Acaba morfin yerine su şırınga etsem, kendimi aldatabilir miyim?.. diye birçok defalar düşündüm.

Belki de, şırıngam olsaydı, bunu yapacak, gene zihnimde tereddüde bir yer ayırmış olacaktım!..

Muhakkak ki, istememek azminde ısrar edebilmek benim için daha çok gururlu, daha çok faziletli oluyor...

* * *

Dün akşam ilk defa sokağa çıktım. Sersem gibiydim. Bomboştum. İçi ve beyni boşaltılmış bir insan gibi. Nereye gideceğimi, ne yapacağımı bilmiyordum. Adımlarımı atarken ayaklarım dolaşıyordu. Yürümüyor, bir gölge, bir hayalet, cansız bir iskelet gibi sürükleniyordum!..

* * *

Üşüdüm. İliklerimin soğuduğunu duyuyordum!

Bu üşüyüş, bu soğukluk, bu dondurucu durgunluk beni ayılttı. Gözlerimi açtığım zaman kendimi koruda buldum.

Uyumuş muydum, donup kalmış mıydım, beynim kurumuş. Kanım çekilmiş miydi, neydi hiç bilmiyordum.

Ayakları dolaşa dolaşa bir gölge gibi Emirgân'a çıkan ve şaşkın bir hayalet gibi sürüklenen Belkıys, Cahit'in kolları arasında son geceyi geçirdiği köşede ve ağacın altındaydı.

Şaştım!..

Vakit... akşamdı. Hava kararıyordu. Gene o günbatımı vardı. Güneş İstinye sırtlarından çekiliyor ve son ışıklarını karşı sahillerin loşluğundan yer yer pırıldatıyordu. Sanki dünyada ne ben, ne değişen hiçbir şey yoktu!

Sanki Cahit ve ben gene baş başa vermiş buradan, bu ağaçların süslediği köşeden gurubu seyrediyor, talihimizi, ilerimizi, çocuklarımızı düşünüyorduk!

Uzun saniyeler böylece kaldım. Bütün varlığımla, heyecan ve idrakimle o günlerimi yaşıyordum ki, en küçük bir kımıldanış bile daldığım hayalden beni ayırmasın. Bu o kadar tatlı, o kadar cazip ve

candan bir tahayyül sahnesiydi. Ve razıydım ki güneşin Kandilli sırtlarında solan son ışığını seyrederken damarlarımdaki son kan damlası da kurusun ve gözlerim Cahit'in gözleri içinde erisin, bitsin!

Gözlerimin son ışığı değil, güneş söndü! Ve... ben bahtım gibi gene karanlıkla baş başa kaldım. Bu boşluk, bu yalnızlık boğazımda yumaklanan bir ıstırap çıbanı oldu ve ilk hıçkırık onu deşti!

Anladım ki, ben burada, bu koruda, bülbül yuvasında ve... bu ağaçların süslediği köşe içinde tek başımayım. Artık ne ben o Bekiys'im, ne de Cahit'le beraberim. Dirilen ve çok geriye giden hüviyetimle kalmış ve derin bir hatırlayışın ifadeli, ıstıraplı, engin düşlerine dalmışım!..

Hakikat bu değil ve... Ben rüyadayım!.. İşte o zaman. Gözlerim birdenbire doldu, ellerim birdenbire yüzümü kapadı ve ben ömrümün ilk kaynar gözyaşlarını akıttım, akıttım ve ıslattığım her toprak parçasını:

– Cahit Cahit!.. diye avuçladım. Oralarda didindim, haykırdım...

On beş gün sonra

İki gündür bütün vücudum kırmızı lekeler döktü, döktü. Dudaklarımda da var. Fakat daha beyaz. Levha levha. Hiç iştahım yok. Yemek yiyemiyorum. Kırıklığım var. Her tarafımı bir ağrı kaplamış gibi. Annem:

– Meraklanacak bir şey yok. Ortam değiştirdin. Ondandır. Her vakit olur, diyor.

Yoksa hastá mıyım?..

* * *

Dün Halim geldi.

Kapıdan girer girmez:

– Ben hastayım!.. dedim.

İlk önce latife ediyorum zannetti.

– Demir gibisin maşallah. Vehim... dedi.

Dudaklarımı çevirdim gösterdim, kolumu sıyırdım.

– Bak bunlar ne?.. dedim.

Kırmızı kırmızı lekeleri görünce, durdu dikkatle hatta hayretle baktı:

– Sahi... dedi.

Sordum:

– Ne dersin?..

Dudaklarını büktü:

– Bilmem ki?..

– Annem ortam değiştirmekten diyor, böyle şey olur mu?

Düşündü:

– Ne dersem boş!..

İçimde bir korku, sebepsiz, meçhul, ne olduğunu, nereden geldiğini tayin edemediğim bir endişe vardı:

– Acaba çabuk geçer mi?.. Başka bir şey olmasın?.. dedim.

O her vakitki gibi mütevekkil, şen ve teselli vericiydi:

– Aldırma canım... Bir şey değildir!.. dedi.

İlave etti:

–Yarın bir doktora gidiveririz!..

* * *

Bunun kadar samimi, candan ince, hassas bir adam olmaz. Hiçbir mecrubiyeti yokken beni büyük, derin, tarif edilmez bir ilgiyle düşünüyor:

– Üzülmesin... diye gözlerimin içine bakıyor.

Galiba, hayatta can vermek istediği eseri ben olacağım.

Ve... bir gün bana:

– Seni ben yaptım!.. diyebilecek.

Daha sabahleyin kahvaltısını yapar yapmaz:

– Haydi giyin doktora gideceğiz, dedi.

Ondan utanıyorum. Kılburnu'ndan beni çekip anamın kolları arasına verdiği günden beri belki haftada iki üç defa geliyor, beraberinde birçok şeyler getiriyor, bana para bırakıyor.

Ve... sonra da elini elime dokundurmuyor. Bilmiyorum ona ne demeliyim?.. Baba mı, can yoldaşı mı, ağabey mi, dost mu, kurtarıcı mı, tam insan mı, ne, hangisi?..

Eğer her artist, tam artist bu ise muhakkak ki, dünyada en geniş manasıyla en yüksek ruhlu insanlara verilen ad:

– Artist!..

Sanatkârın ruhu, onun kalbi, onun düşünüşü ve görüşü, onun duyuşu ve alakası demek ki bambaşka bir şey!..

Onun içindir ki, ben Tırnovalı ressama, ressam Halim'e başka mana vermiyor, onu iyice tahlil edemiyor, ona sadece:

– Sanatkâr... diyebiliyorum.

Eminim ki, herkes de sanatın asil çocuklarının bu anlaşılmayan derinliği karşısında benim kadar cahil, benden bilgisiz ve... benden bön kalmakta devam ediyorlar.

Belki, sanatkârı sanatkârın kendisi bile dünyanın sonuna kadar tarif edemeyecek ve onun anlatılışı daima noksan, daima hakkından çok eksik kalacaktır!..

* * *

Vapurdan çıkınca; sordum:

– Hangi doktora gideceğiz?..

– Herhalde bir cilt hekimine, dedi.

Araba çağırdı. Çok sıkılıyordum. Gizli bir kuvvet boyuna kalbimi sıkıyor, beni eziyordu.

Yüzümde keder ve sıkıntının buruşturduğu çizgilerin o da farkındaydı.

– Belkiys, kendini beyhude üzüyorsun. Bak göreceksin, herhalde ehemmiyetsiz, küçük bir hastalık, diyor ve sık sık tekrar ediyordu:

– İhtimal kanında bir şey var. Bir ilaçlık şeydir!..

* * *

Doktorun muayene odasına girmeden epeyce bekledim. Salonda birçok hastalıkların resimleri vardı. Bir sürü mikropların büyütülmüş çizgileri asılıydı.

Sifilitik hastalara hiç bakmadım. Gözüm ilk önce dudakları ve burnu dökülen bir frengilinin resmine ilişti, titredim ve... gözlerimi yerinden söküp fırlatıyormuşum gibi bütün gücümle darı darına o resmin üzerinden kaçırdım ve gayri ihtiyarî mırıldandım:

– Allahım sen beni bu hastalıklardan koru!..

Cüzamlı hastaların fotoğrafları da bu hastalarınkinden daha az feci ve dehşet verici değildi! Onların içinde de başı şişip su kabağına çevrilenler; parmakları dökülüp düşenler dudakları yok olanlar vardı. Hatta, Halim'e kızdım:

– Kuzum başka doktor mu yoktu, ne getirdin beni buraya?.. dedim. Rahat rahat güldü:

– Yine mi evham...

– Hayır bu hastalıkları aklıma getirdiğim için değil, fakat sinirime dokundu da ondan!..

Ve... sıramı beklemek için, koridora çıktım!..

* * *

Koridorda sabırsızlanıyordum. Halim'e:

– Kuzum daha çok bekleyeceksek gidelim, dedim.

Ben ne kadar müphem bir zorun sızısı ve tazyikiyle bunalıyorsam o, o kadar neşeli ve çalak görünüyordu:

– Ne diye bu kadar sinirleniyorsun?.. dedi ve ilave etti:

– Gel otur beş dakika daha. Salonda bizden evvel gelmiş bir kişi kaldı!.

– İmkânı yok içeriye girmem... dedim, koridorda sanki müthiş, korkunç bir haberle karşılaşacak mışım gibi bir sinir sarası içinde titreye titreye dolaşmaya başladım.

Bilmiyordum, bu korku, bu teessür, bu önsezi niçindi...

* * *

Doktor bir hastasını çıkarırken, Halim:

– Aman Nahitçiğim ayaklarıma karasu indi, iki dakikalık bir işimiz var. Bizi içeriye al... dedi.

Galiba Halim'in hatırını kıramıyor.

– Peki... Buyurun... dedi.

* * *

Hiç hoşlanmadığım bir adamdı.

Soğuk, çatık kaşlı, haşin, sesi gibi ruhu da tok ve kaba görünen bir doktor. Sadece sanatının adamı. Muayene odasına girer girmez içimden:

– Ne suratsız şey!.. dedim.

O, ilk önce uzun uzun beni süzdü. İhtimal:

– Halim'in yanında bu kadın da kim?.. diye düşünüyordu.

İlk sözü:

– Nasılsınız Halim Bey? oldu ve...

Arkasından sordu:

– Hasta hanımefendi mi?

– Evet... Bir şeyi yok ama. İşte bir geldik. Kanında biraz bozuk-

luk var galiba...

Doktor, gayet ağırdı, tane tane soruyordu:

– Neyiniz var hanımefendi?..

– Bilmem ki... dedim, kendisine doğru ilerledim:

– Cildim hasta. Kendimde de müthiş bir iştihasızlık, kırıklık hissediyorum... dedim, kolumu sıyırdım gösterdim:

– Bakınız vücudum böyle lekeler içinde...

Kaşları bütün bütün çatıldı, yüzü dikkatin yoğun hatlarına büründü. Hem beni dinliyor, hem soruyordu:

– Kaç gündür böyle?..

– Bir iki gündür...

Sonra beni kendisine doğru çekti.

– Bu lekeler bütün vücudunuzda var değil mi?

– Evet...

Ne düşündü bilmiyorum. Kendi kendisine hüküm verir gibi:

– Hıhhh... diye mırıldandı, devam etti:

– Ağzınızı açar mısınız?..

Açtım, baktı bakmadı, yine bir:

– Hıhhh... savurdu.

Sinirleniyordum. O, hiç oralarda değildi. Soruyor ve ben de cevap veriyordum:

– Hiç tedavi gördünüz mü?..

– Hayır...

– İlk çıbanı ne zaman çıkardınız?..

– Bilmiyorum. Nasıl çıban?..

– Sert, tepesi çukur, etrafı halka halka mor bir çıban. Hatırlamıyor musunuz?..

– Hayır...

– Dikkat etmemişsinizdir, dedi ve ilave etti:

– Çok zamanlar hastalar bu çıbanın farkına varmıyorlar!..

Ne sorduğunu, niçin sorduğunu, ne düşündüğünü, hastalığın ne olduğunu bilmediğim için ne demek istediğini anlamıyordum.

O da ihtimal ben farkındayım... diye söylemeye bile lüzum görmüyordu. Sadece:

– Evet hastasınız. Hemen tedaviye başlarız! dedi, Halim'e döndü:

– Geç kalmış. Baksanıza rozeollere, dedi.

Gene bir şey anlamadım. O devam ediyordu:

– Şimdi reçetesini yazayım. İlaçları yaptırır, şırıngalara başlarız. İnşallah bir şey kalmaz.

Halim sordu:

– Doktor hastalık ne?

O, gayet kısa, soğukkanlı ve gene kaşları çatık cevap verdi:

– Gayet aşikâr. Kan almaya bile lüzum görmedim.

Ve... bir tek kelimeyle hastalığın ismini söyledi:

– Frengi...

İlave etti:

– İkinci devre...

Frengi... kelimesini işitir işitmez yıldırımla vuruldum sandım ve sadece bir çığlık kopardım:

– Frengi ha!..

Ve... Halim de benim gibi beynine bir kurşun sıkılmış gibi haykırdı:

– Frengi ha!..

Ondan ötesini bilmiyorum. Sanki birisi dizlerimin arkasına bir yumruk vurdu, bacaklarımı büktü, ağzıma da bir şamar yedim ve birden yere düştüm!

Ağzımdaki son kelime gene oydu:

– Frengi!..

Artık söylemiyordum, konuşmuyordum, bilmiyordum ve... ben yoktum!..

* * *

Nasıl kendime geldim, bilmiyordum. Müthiş bir eter kokusuyla uyandım. Başım dönüyordu. Doktor:

– Mesele yok canım... Bu hastalık yalnız size vergi değil ya... diyordu.

Fakat ben hiç oralı değildim. Sarhoş gibiydim. Ne yaptığımı, ne olduğumu bilmiyordum. Bir insan bunamış olsaydı ancak bu kadar kendisini kaybedebilir, hadiselere karşı ancak bu kadar lakayt olabilirdi.

Halim'in kolları arasında bir kötürüm gibi merdivenleri zor indim.

Halim, beni vapura bindirmedi. Otomobille doğru Emirgân'a götürdü. Arabanın içinde yalnız eterle yaşayan, onun verdiği ferahlık ve uyarımla nefes alabilen bir insandım. İyi hatırlıyorum, Boyacıköy tepelerinden aşağı inerken Halim'e:

– Artık ben ölüyor muyum?.. dedim.

Güldü. Kederli bir gülüştü. Yüzünde duyulabilecek acıların en kuvvetlisinin birikinti ve buruşukları vardı:

– Ne münasebet, herkes ölmedi de sen mi öleceksin? dedi ve ilave etti:

– On şırıngalık iş. Hiçbir şeyin yok.

Fakat düşünüyordum:

– Bu hastalığı nereden aldım? Ne zaman aldım?.. Kimden aldım? Nasıl ilk çıbanın farkına varmadım?..

Hayret içindeyim, bir türlü bu suallerin cevabını bulup veremiyordum. İhtimal morfinin bütün sinirlerimi uyuşturduğu ve beynimi dondurduğu bir günde bu hastalığı almış ve hiç fark bile etme-

miştim. Hâlâ da farkında değildim.

Ne çok geceler olurdu ki, yanımda sabahlayan adamın kim olduğunu bile seçemez, sadece bir morfin parasını çıkarmak için vücudumu, etimi, asabımı kiralardım.

İhtimal ki, bu gecelerin bu meçhul ziyaretçilerinden biri bünyesinde gizlediği bu afeti bana da verdi!

Tesadüf. Fakat ne acı, ne korkunç, ne yenilmez bir tesadüf!..

* * *

İki gündür doktora gidip geliyorum! Ömrümün hiçbir safhasında bu kadar azap ve ıstırap duyduğumu hatırlamıyorum. Gidip gelinceye kadar gözlerimden iplik gibi yaş boşanıyor. Bu yaşlarda yalnız talihsizliğin acısı değil, karanlık bir bahtın onulmaz azap ve ıstırabı var.

Meğer, ne kadar gafil, ne kadar boş bir hayat sürmüş gitmişim. Yaşamak için yaşamak değil, yaşamak için öldürmek lazımmış!.. Muhakkak ki, bütün insanlar yalnız bu inanışın esiri olarak hayat sürüyorlar! Mademki, insanlar kendi boğazlarını kendi elleriyle sıkamıyorlar, o halde gırtlaklarında biriken mihnet ve ıstırabı zevk sanıp bir başkasının gırtlağında kurtuluşlarının zevkini arıyorlar! Bu arayışta merhametin yeri yok; şuur nafile, düşünüş boş!.. Mutlak bir zevk var. Zevkini yenememek var. Karar ve cüret var!.. İnsanlar yaşamak için yaşıyor değil, aksine öldürmek ve yaşamak için yaşıyorlar!.. Beni de böylece öldürdüler!..

* * *

Aynaya bakmaktan korkuyorum.

Dehşet içindeyim!

Sinirlerim dimdik, gerilmiş birer urgan gibi sert ve kalın. Kinimden, hiddet ve heyecanımdan delirip bunalacak gibi oluyo-

rum. Annemin yüzüne de bakamıyorum. Ondan utanıyorum, hayatımın hiçbir gününde ve hiçbir safhasında bu utancı duymadım.

Bir frengili olmak ve bu yüzle anneye bakmak... Ne feci, ne yıkım verici bir ayıp.

Hayret ediyorum, niçin benden nefret etmiyor, niçin dilinin altına toplayacağı balgamı:

– Tuuu!.. deyip yüzüme fırlatmıyor?.. Nasıl bana elini uzatabiliyor, nasıl hâlâ "Kızım" diyebiliyor? Niçin ve nasıl şefkatle gene beni sarmak, okşamak, hizmetime bakmak istiyor?.. Böyle kucaktan kucağa dolaşan, şehvet esaretinin müthiş isteklerini benliğinde toplayan bir kıza bakılmaz, adi ve sürtük bir orospuya şefkat eli uzatılmaz, ona "Nasılsın" bile denmez!

Fakat niçin böyle?.. Hayır, benim nasibim bu olmamalı. Benim suçum günahım ne?..

Ben mi böyle oldum?.. Ben mi böyle olmayı istedim?

Kucaktan kucağa, şehvet esaretinin en tutkulu sırrına bağlanan kadın ben değil Prenses Belkiys'ti, metres Belkiys'ti, küçük Parisli Belkiys'ti, Kılburnu'nun Belkiysiydi!

O Belkiys ölmedi mi?.. O Belkiys'i son günü Gündoğdu Emine'nin odasına, onun karyolasına ressam Halim'in eliyle gömmedik mi?..

Şimdi, bu Belkiys... duyan, gören, bilen, tanıyan, düşünen Belkiys, Emirgânlı Belkiys, toy Belkiys, idealist Belkiys:

– Yaşamak için öldürmek lazımmış!.. diye haykıran Belkiys'tir.

O da yaşamak için öldürmek istiyor!.. O da kin duyuyor, o da azap ve işkenceye, ıstırap ve sızıya anlam veriyor.

Beni bu hale koyanlar bir an için bile olsun acıdılar mı, bir saniye düşündüler mi?..

Şimdi ben de kin istiyorum, ceza istiyorum ve... bunlar için ya-

şamak, bu gözle dünyayı görmek için yaşamak istiyorum!..

Ooh Allahım sana ne kadar muhtacım!..

* * *

Zavallı Halim. Perişan bir halde. Hiç ağzını açıp laf söylemek istemiyor.

Dün gene bana gelmişti. Sesi heyecanlı ve titrekti:

– Nasılsın... dedi.

– Fena... dedim.

– Neden?..

– Sinirlerim çok bozuk...

– Ben doktorla gene konuştum. Beş-on şırıngadan sonra bir şeyin kalmayacak. Yalnız tedavide disiplini kaybetmemek lazım.

– Fakat o bana göre değil!..

– Kendini beyhude üzüyorsun!..

– Sahi öyle. Sinirlerimin hiçbir şeye tahammülü yok artık!..

Ben böyle söyleyince çok üzüldü, derin sarsıntı geçirdi. Yüzünü buruşturdu, içli içli gözlerime baktı. Korkan, hayıflanan bir bakışı var. Korkuyor ki, eseri yarım kalacak, can vereceği tabloyu bitirip:

– İşte!.. demeden hayat ve tesadüf onu ezecek, paramparça edecek.

Ve... bana acıyor!..

* * *

– Para lazım!.. Parra!.. Parra!..

Halim iki üç gündür gelmedi. Bugün doktora gitmek için on param yok. Anneme sordum:

– Paran var mı?..

Kaşlarını kaldırdı, yoksul yoksul yüzüme baktı.

Hey gidi Belkiys hey!.. Sen bu mu olacaktın? On sekiz yaşında-

ki Belkiys'in, toy, idealist Cahit'le evlenmeye hazırlanan Belkiys'in acaba bir saniye bile hatırından böyle bir son geçmiş miydi?

Tabancayla beyinlerine bir kurşun sıkanlar çarçabuk ölüyorlar. Onlara:

– İntihar ettiler!.. diyoruz.

İntihar, en bedbaht ve en bedbin olanın ölümüdür.

– Kayıtsız ve... pusulasız yaşamak.. da bundan başka ne?..

Arada mesafeyi uzatmak ve kısaltmaktan gayri ne var?.. Ben de böyle yapmışım.

Emirgân'dan ve Cahit'in kolları arasından alınan kız gene Emirgân'da ömrünün sonuna gelmiş, hasta bir kahpe halinde can çekişe çekişe ölürken yeryüzünde hiç kimsenin rahatı bozulmayacak, hiç kimsenin yüzü bile buruşmayacak mı?.. Demek, ben öleceğim.

– Paşa yaşayacak...

Ben sürüneceğim...

– Nedim Bey Nazmi gülecek.

Ben felç getirip yatağımın içinde kıvranacağım.

– Rıdvan Bey hatırlamayacak!

Ben mezara gideceğim!.. Yirmi senenin başından sonuna kadar etrafımda pervaneler gibi dolaşan çeşit çeşit âşıklarım, hayran gülüp oynayacaklar, bir saniye bile Prenses Belkiys'in, salondaki Belkiys'in, metres Belkiys'in, Türkiye'nin en güzel kadını Belkiys'in, şehvet tanrıçası Belkiys'in, Taksim, Şişli, Kadıköy, Moda evlerindeki Belkiys'in, küçük Parisli Belkiys'in ve en son Kılburnu'nun Belkiysinin arkasından bir göz bile kırpılmayacak. Öyle mi?

İşte bu fena!

* * *

Akşam, büyük çınarın dibinden denizi ve balıkçıları seyrettim. Akşamın esmerliği denize çöktükçe hüznüm de o kadar artıyor,

yeis duyuyordum! Hele bir balıkçının gözlerime garip garip, acınarak bakması beni pek sinirlendirdi. Onun bakışında merhamet vardı, soru işareti vardı, kayıtsızlık vardı.

– Bu saatte burada bu sürtük de kim? diyen bir soru vardı!

Sabahleyin koruda da bahçıvan o gözlerle bana baktı ve o gözlerle:

– Adam sen de... Bir kadın! dedi, hiç aldırmadan, hiçbir şey duymadan yürüdü gitti!

Halbuki, gene bu koruda ve bu deniz kıyısında Emirgânlı Belkiys'in:

– Güzel... Bir içim su!.. Enfes kız... Şeker gibi şey! dedikleri Belkiys'in gözlerinden hiçbir erkeğin gözü ayrılmaz ve... her gören benim gölgemle arkadaş olmayı kendisi için zevklerin en büyüğü ve en iyisi bilirdi!

Bütün bunlar şimdi yok. Bir tek insan bile kafasını çevirip bakmıyor! Bakanlar da ya balıkçının gözündeki acıyışla, ya bahçıvanın bakışlarındaki lakaytlıkla bakıyorlar. Öyle ya neye baksınlar, kime baksınlar?

Bir ölü gözlü, soluk benizli, renksiz, cansız, bir tutam etsiz kadına mı baksınlar? Hangisine? Yoksa öbek öbek vücudumu saran kırmızı çiçeklere mi?..

On sekiz gün sonra

Oooh... Çok rahatım!..

Bu rahatlıkta geniş nefesin, insan hazzının bütün ferahlığı, bütün zevki var. Artık azap duymuyorum, ıstırap çekmiyorum.

Korudan denize, onun akşamlarına, esmerleşişine doya doya, neşeli, mağrur, içi boş bir adam gibi bakmak en sonsuz bir hazmış...

Yalnız bir teessürüm var: ölüm.

Fakat bundan da korkmuyorum. Ona hiç kıymet vermiyorum. Doktora:

– Ben herhalde çok yaşamam değil mi? dedim.

– E tabiî. Kendinize pek hor bakmışsınız. Ne de olsa Zaro Ağa[14] kadar ömrünüz olmayacak... dedi.

Sızı duymadım. Bugün bile ölsem razıyım. Biri çıksa da:

– Hayatta iki saniyen kaldı. Ölüyorsun artık!.. dese gene en küçük bir silkinme, hayat düşkünlüğü, ayrılık hissetmeyeceğim.

Tek şeye içerliyor, ona üzülüyorum: yavaş yavaş ölmek. Onun içindir ki, Boğaz'da gurubun ölüşünü artık seyretmek istemiyorum. Güneşin çekilişi, yeryüzünün yavaş yavaş koyulaşarak simsiyah oluverişi bana hayatımı bütün safhalarıyla hatırlatabiliyor ve... beni üzüyor! Düşünüyorum:

Bir gurubun ölüşü ile bir insanın, benim gibi bir insanın ölümü arasında ne fark var?.. Ben de güneş gibi hayata doğdum. Ben de ilk önceleri onun gibi yükseklerdeydim ve ancak Cahit'in kucağını ışıtabiliyordum. Sonra ben de onun ömrünü yarılayışı gibi kendi ömrümü yarıladım ve birçok gönüllere ışık oldum. Kalpler ısındı, yüzler nurlandı ve bir sürü baş birbirinin arkasında zincir oldu. O da iniyor, ben de indim. Gönüllerden bellere kadar indim, gönüllere ışık olurken bedenlere kement ve kilit oldum. Daha indim, daha alçaldım, topuklara kadar düştüm, oraya kadar indim. Daha ötesi yok! Güneşin çekilişi benim çekilişim değildir. O yarın sabah tekrar doğacak, tekrar hayat bulacak, tekrar tazelenecek. Benim çekilişim, benim gidişim geriye yalnız ham, irinli posasını bırakan bir ruhun sönüşü, onun çekilişi, onun gidişidir! Sönüşler bir, fakat mana ve ifadeler ayrı... Hüzün bu noktadadır, ıstırap bundadır, aykırılık ve ayrılış buradan geliyor!..

14 Yüzü aşkın yıl yaşayıp Türkiye'nin en uzun ömürlü kişileri arasında olan bir insan.

Yürüdüm.

– Ne yapayım?.. diye düşünüyordum.

Kafamın içinde bir fener ışığı gibi yumulup açılan bir sürü fikirler gelip geçiyor, kimisine:

– Evet...

Kimisine:

– Hayır... diye diye yol alıyordum.

Fakat muhakkak ki, prangasını koparan bir esirin hürriyete kavuşuşundaki çalaklıkla yürüyor, nereye gittiğimi, ne yaptığımı, ne yapacağımı bilmeden sokaklara dala çıka gidiyordum.

Bir an gözlerim tamamıyla bağlandı. Artık düyayı görmüyor, bastığım yeri bilmiyor:

– Kana kan!..diye haykıra haykıra koşuyordum.

Kaç defa ayaklarımı taşlara çarptım, dizlerimin üzerine düştüm! Hâlâ dizkapaklarımda bu çarpış ve düşüşlerin acısı ve izi var!

Konağın kapısında gemi birdenbire kısılan azılı bir hayvan, frenleri birdenbire sıkılan bir araba gibi durdum. Buraya kadar beni itip getiren bir deli rüzgâr vardı. Fakat burada ve bu konağın kapısında azılı bir fırtına, ruhları birbirine karıştırıp havada savuracak bir kasırga başlıyordu.

Kapıdaki Arap:

– Nereye hanımefendi?.. dedi.

Adırmadım, tekrarladı, arkamdan koştu, beni önlemek istedi.

– Nedim Bey Nazmi'ye... dedim, ilave ettim:

– Görülecek çok acele bir işim var...

Sustu ve... çekildi. Akşamdı. Konağın lambaları yer yer yeni yakılıyordu.

Sofayı geçtim. Bir hırsız, bir şaki, bir sehpa kaçkını bu saniyelerde ancak benim kadar korku ve heyecan duyabilirdi. Görülmekten korkuyor duyulmaktan korkuyor, yakalanmaktan korku-

yordum. Kendi kendime meraklanıyordum.

– Ya burada yoksa... Ya yanında biri varsa... Ya göremezsem...

Ve... üzülüyordum:

– Eğer şimdi rast gelemezsem bir daha ne zaman bu fırsatı bulacağım?

Kapıdaki Arap beni tanıdı mı tanımadı mı bilmiyorum. Fakat bir başka vakit için bunu nasıl garanti edebilirdim?..

Bir koridorda yürüdüm ve hareme geçtim! Gene bıraktığım odada mı oturuyordu, salonda mıydı, yatak odasında mıydı, neredeydi bilmiyordum? Fakat koridorlarda, gelip geçtiğim her yerde tek bir adama, bir hizmetçiye, bir halayığa rast gelmemek ne olmaz bir tesadüftü? Oturma odasının kapısı önünde biraz durdum. Kulağımı verdim, içeriyi dinledim. Hiç ses seda gelmiyordu. En küçük bir kıpranma yoktu!

– Ne olursa olsun... dedim, kapıyı usul usul açtım.

Aralıktan baktım.

Hiç kimse yok. Oda boş. Fakat değişmemiş. Bıraktığım gibi duruyor. Yine usulcacık kapadım. Yürüdüm. Ne yapacağımı, niçin buraya geldiğimi, Paşa'yı neden aradığımı bilmiyordum! Sadece gözlerimi bürüyen ve dünyayı kapkara eden bir bulut bütün şuurumu da kaplamış, hissiyatıma doğrudan doğruya hükmediyor ve beni kamçılayıp götürüyordu.

Yatak odasının önünde de durdum. Bir an kulağıma ayak sesleri geldi.

– Eyvah görülüyorum, diye ürktüm.

Fakat kimse gelmedi, sesler uzaklaştı! Orada da kapıyı dinledim. Gene hiçbir tıkırtı bile yoktu. İlk önce:

– Burada da yoktur... diye yürüyecek oldum.

Sonra:

– Hayır... diyen bir arzu!

– Aç... dedi.

Burayı da öteki kapı gibi usulcacık açtım.

Başımı korka korka içeriye uzattım. Oda karanlıktı, sessizdi. Hiçbir şey görünmüyor, işitilmiyordu. Bir saniye durdum, düşündüm:

– Ne yapayım?..

Elimle duvarı araştırdım, elektrik düğmesini buldum...

Lambalar birden yandı.

Bu odada hiçbir şey değişmiş değildi. Mazi, seneler baş döndüren bir süratle gözlerimin önünden geçti. Hatırlarım:

İlk yalıya tutsak edildiğim gün bu oda kapatılmış ve uzun saatler yapayalnız burda hıçkıra hıçkıra:

– Cahit!.. diye dövüne dövüne ağlamıştım.

Dalgın dalgın hiçbir şey düşünmeksizin biraz ilerledim karyolanın başına kadar gittim. Yatak derli toplu ve... içine hiç yatılmamış gibi duruyordu.

– Acaba Paşa başka yerde mi yatıyor?.. dedim; yatabilir ve burasını olduğu gibi bırakmış olabilirdi.

Fakat başımı çevirip diğer eşyaya göz gezdirdiğim zaman masanın üzerinde Paşa'nın pırlantalı altın cep saatini gördüm. En çok kıymet verdiği ve sevdiği şey buydu.

Onu orada görür görmez:

– İşliyor mu, işlemiyor mu? dedim.

Eğer işlemiyorsa ben ona şu manayı verecektim:

– Paşa yatak odasıyla beraber en kıymetli saatini de bırakmış! Ve o zaman onun:

– Sensiz yaşayamam... deyişinin doğruluğuna inanacak, belki de biraz yumuşayacaktım.

Saati aldım, kulağıma götürdüm kulağımı delecek gibi işliyor, çarkları sanki bana:

– Hey gafil, hâlâ mı bu akıldasın?.. diye dönüyorlardı.

Bu işleyiş bana müthiş bir tesir yaptı ve kinimi bütün bütün artırdı. O hızla saati masanın üzerine attım.

– Onu mutlaka bulmalıyım... diye odadan çıkmak, tekrar tekrar aranmak için yürüdüm.

Birkaç adımdan sonra bir fikir geldi.

– Niçin bu saati almıyorsun? Bu akşam yiyecek ekmeğin var mı?.. Doktora gitmek için Halim'in para bırakmasını bekliyorsun, satar, beş-on gün canına bakarsın, dedim.

Döndüm. Masanın başına kadar gittim. Saati elime aldım. Fakat birdenbire elim ağırlaşmıştı, onu avucumun içinde sıkıp mantomun cebine götürmek için güçlük duyuyordum. Ve bu ağırlık hislerime, fikrime, zihnime de çöktü. Şiddetli bir akisle onu masanın üzerine tekrar bıraktım:

– Sen bir hırsız değilsin, Belkiys. Aç ölebilirsin, fakat hırsız olmaya asla tahammül edemezsin... dedim, yürüdüm.

Belki, bütün bir hayatı kirli tırnaklarıyla didik didik etmekten çekinmeyen bir adama karşı o saati o masanın üzerinden almak, satmak, parasını keyif ve hevesle yemek yerinde bir şey olabilirdi. Buna, ihtimal:

– Hırsızlık değil. Aksine mükemmel bir şey o senin bütün hayatını yedi bitirdi de fenalık olmadı. Senin bir saati yemen mi suç oluyor?.. diyenler de olabilir ve beni teşvik ederlerdi:

– Seninki hısızlık değil, yerinde bir kin! Bu kinin tezahürü, bundan daha mükemmel bir şey olamazdı!..

Ben oda kapısını çekip de tekrar parmaklarımın ucuna basa basa dışarıya çıktığım zaman ilk önce:

– Öhö... Öhö... diye bir öksürük sesi aldım.

Bunu ayak sesleri takip etti. Arkamı duvara vedim, biraz bekledim. Ses yakınlaştı ve koridorun dönemecinden zayıf bir yürü-

yüşün akisleri hızlanmaya başladı. Kalbim çarpıyordu. Kafamın içinden bir şey geçiyordu:

– Acaba o mu?.. Geriye dönsem mi?.. Yatak odasına girip saklanabilir miyim?

Ve ben daha hiçbir şeye karar vermemişken Paşa birdenbire dönemeçten koridora çıktı. Benden on adım ötedeydi ve geliyordu. Henüz beni görmemişti. Duvarın içine girecekmişim gibi geriye geriye çekiliyor, iyice arkama yaslanıyordum. Hayatımda hiçbir an kalbimin bu kadar çarptığını ve gözlerimin aydınlığa simsiyah olarak açıldığını görmemiştim. Kalbim yerinden sökülecek gibiydi. Göğsümün ortasında sanki çırpınan kocaman bir kuş vardı. Damarlarım patlayacak gibiydi. Sesim boğazıma tıkanıyordu.

Paşa yürüdü yürüdü ve... iyice geldi. Bir adım aramız kalmıştı. Onu adeta hayal meyal görüyordum. Kamburlaşmış, çökmüş, tam:

– Bunak... denecek bir poz almıştı.

Adımlarını ağır ağır ve sürüye sürüye atıyordu. Hiçbir tarafa bakmıyordu. Eğer:

– Paşa... demeseydim, hançerimi yırtan bu hitap ağzımdan çıkmamış olsaydı, belki de beni görmeden gelip geçmiş olacaktı.

Fakat ben onu görmek için buraya gelmemiş miydim? İşte karşımdaydı ve... hiç kimse yoktu. Ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi, niçin burada durduğumu, neden onunla karşılaşmak istediğimi bilmiyordum. Ellerim titriyor, başım alev alev yanıyordu.

– Paşa! der demez durdu.

Sesim, kelimenin ağzımdan çıkışı onu korkutarak durdurmuştu. Belki de bu duruş sesimdeki korkunçluğun durduruşuydu, sesimi tanımamıştı.

– Paşa... Dur gitme. Konuşacağız... dediğim zaman yolunmuş bir tavuk gibi damarlarındaki bütün kan birdenbire soğuyuverdi

ve bir iki saniye nefes bile alamadı. Neden sonradır ki:

– Vay sen burada ha... Belkiys burada... diyebildi.

Şaşkındı, aptaldı, neyle karşılaştığını bilmez bir haldeydi. Beynim tamamıyla durmuştu. Yalnız ağzım işliyordu.

– Evet Belkiys burada... dedim, ilave ettim:

– Şu odaya girin de konuşalım!

Cansızdı, hareketsizdi, ne yapacağını bilmiyordu.

– Girmeyelim! diye teredüt etti.

Dili dolaşıyordu. En son:

– Fakat ben sizinle konuşamam. Nedim Bey Nazmi'yi görmediniz mi?.. dedi.

Bu cevabı alır almaz delirdim, kudurdum, onun üzerine atıldım.

– Hayır... görmedim. Seni gördükten sonra onu da görürüm, dedim ve bileklerinden yakaladım, sarstım:

– Demek şimdi beni görmek istemiyorsun ha...

Ve... yıldırımlanmış gibi devam ediyordum:

– Artık, Belkiys güzel değil... Kapatılacak hali yok! Bir sürtük... Bir sefil!.. Bir harabe... Prens hazretleri adi bir kadınla görüşmezler öyle mi?.. Bunu mu söylemek istiyorsun?..

Ve... gene yıldırımlanan bir hızla onu boğazından sıktım sıktım ve tuttuğum elini kan fışkırıp yüzüme sıçrayıncaya kadar kuvvetle ısırmış ve birbirine geçirmiştim ki serbest kalan eliyle başımı itip kakmasına:

– İblis ne yapıyorsun?.. diye haykırmasına ve bütün gücüyle çırpınmasına rağmen elini ağzımdan kurtaramıyordu.

Ve... ona:

– Nasıl canın acıyor ha? demek için ağzımı tekrar açtım.

Ve... yüzüne bağırdım:

– Alçak adam...

Tekrar elini kaptırmamak için geri geri çekildi. Şaşkın ve can acısıyla:

– Habis kadın!.. Melun kadın... diye bir sürü nefret kelimelerini sıralıyordu.

Üzerine bir defa daha saldırmak, rast getirebildiğim yerinden daha kuvvetle ısırmak istedim, Arap şivesiyle:

– Ya şeytan çekil buradan... diyerek bağırmaya başladı:

– Huuu... Nedime! Baki... Kimse yok mu oralarda?.. Neredesiniz çocuklar...

Ben sadece:

– Sus... Rezil. Seni boğacağım! diye üzerine yürümekte devam ediyordum:

– Beni bu hale getiren sensin. Bir de şimdi elimden kurtulmak için yardım istiyorsun, öyle mi?.. diyordum.

Karşımdan adeta kaçıyor, ne yapacağını şaşırmış bağırmakta devam ediyordu. O çekile çekile, ben de üstüne yürüye yürüye koridorun ağzına kadar geldik. Orada biraz daha hızlandım. Tekrar atıldım, boynundan yakaladım ve ensesine yakın bir yerden dişlerimin bütün kuvveti ve kalbimin bütün hıncıyla bir defa daha ısırdım. Orası da kanadı...Ve... sesinin çıkabildiği kadar tizden bağırdı:

– Nedime!.. Yetiş beni öldürüyorlar...

Nedime kimdi tanımıyordum. Herhalde yeni bir hizmetçi kızdı. Ya da halayıklardan seçme bir gözde veya odalıktı.

– Sen öleceksin!.. Benimle beraber öleceksin!.. dedim.

Boynundan tekrar ısırdım. Ne tuhaf tesadüftü. Her vakit bu koridorlar insanla dolup boşalırken bu saniyeler içinde bir tek kişi bile yoktu. Ve... ben o kadar azılı, o kadar güçlü, ele gelmez bir haldeydim ki, Paşa'nın erkek kuvveti beni tutup fırlatmaya yetmiyordu. Koridordan çıkmak, merdivenlerden aşağı kendisini atıp başı-

nı kurtarmak istiyordu. Ona da imkân vermiyordum. Kollarımın bütün kuvvetiyle boynuna asılmış, bütün ağırlığımı vermiştim. Kımıldayamıyordu bile. Ne kaçabilecek ne de kendisini kurtarabilecek bir imkân mevcut olmadığını görünce galiba en son çare olarak aklına bütün arzu ve emellerinin sadık bir köpek gibi itaatli vasıtası olan Nedim Bey Nazmi geldi ve...

– Melun kadın bırak beni, bırak! derken:

– Nedim Bey Nazmi... Nazmi... Oğlum Nazmi... diye avaz avaz haykırmaya başladı.

Fakat daha fena yaptı. Kendi kurtuluşunu bulurken onu da bana hatırlattı. Geçirdiğim kuduz cinnet nöbeti içinde:

– Nedim Bey Nazmi... ismi kafamın içinde bir şarapnel gibi patladı ve... sanki birisi kolumdan tuttu:

– Ne duruyorsun... Hadisene onu da gör, onu da bul, onu da ısır... dedi ve... beni Paşa'dan ayırdı.

Birdenbire bu fikre kapıldım, bu emre boyun eğdim ve Paşa'yı bırakınca:

– Nedim Bey Nazmi... Nedim Bey Nazmi!.. diye söylene söylene koşmaya başladım.

Hemen gitmek, onun odasına girmek, onu da ısırmak, salyalar taşan ağzımı onun da etlerine götürmek, dişlerimin arasında kısmak, sıkıştırmak istedim.

– Acaba beni takip ediyor mu?.. diye arkama baktığım zaman, Paşa'yı sadece olduğu yerde bağırır, ve:

– Yezit... İbni yezit... Sen nihayet bana bunu yapabildin... diye arkamdan söylenir gördüm.

Hiç şüphe yok ki, bağıra bağıra başına bir sürü adam toplamak, sonra da beni kovalamak, tutturmak istiyordu. Aldırmadım. Bir kurşun hızıyla koridorda koşuyor, bir an evvel Nedim Bey Nazmi'nin odasına girmek istiyordum. Fakat Paşa'ya da:

– Daha dur. Tekrar geleceğim! Seni öldüreceğim, demekten kendimi alamadım ve... ona bu sözleri boğazımı yırtan bir sesle haykırdım.

Her şey istediğim gibi gidiyordu. Ömrümde bu kadar şanslı olduğum başka bir anı hatırlamıyorum.

Kapıdan içeriye girer girmez Nedim Bey Nazmi'yi maroken koltuğun içine gömülmüş gazete okur buldum.

Beni görünce şaşırdı, ayağa kalktı.

– Sen burada ha... der gibi bir edası vardı.

Ama, sadece:

– Belkiys Hanım!.. diyebildi.

Ben zaten hiç oralarda değildim... Daha kapıdan girince doğruca üzerine gittim:

– Ne o beni burada gördüğünüze hayret mi ettiniz? dedim ve... ne cevap vereceğini beklemeden sanki muayyen, kararlı ve tehir edilemez bir işi başaracakmış gibi şişman yüzünü iki avucumun arasına sıkıştırdım, büyük bir sürat ve kindar bir iştihayla dudaklarımı yanaklarına götürdüm.

Ve... ısırdım!..

– Ah, ne yaptın?.. diye haykırdı.

Koca vücudunu denizde vurulup bocalayan bir fok gibi sıçrattı, odanın içindeki eşya sarsıldı, zangırdadı.

Bütün bunlar bir saniyenin içinde oluyordu. Yanakları hâlâ iki elimin içindeydi. Dudaklarımı ayırmamla öteki yanağına yapıştırmam gene bir oldu. Ve... tekrar ısırdım. Beni şiddetle itip bir tüy parçası gibi karşı duvara fırlatırken zannettim ki, yanağından bir lokma et dişlerimin arasında kaldı.

Ve... ilk sözü:

– Sen delirmişsin kadın!.. oldu.

Acı, zehirli bir kahkaha savurdum:

Ve... onu da gözlerimle gördüm. Yüzü kan içindeydi. Alay eder gibi:

– Ne oldu, yüzünüz mü kanıyor?.. dedim.

Ne yapacağını bilmiyordu. Dövse mi, vursa mı, kovsa mı, ne yapsa?.. Tuhaf değil mi, ben de boyuna gülüyor, ellerimi arkama kavuşturmuş, sırtımı duvara yaslamış sükûnla, tam mutlak bir sükûnla onu seyrediyordum. Ve... boyuna gülüyordum:

Bir aralık dayanamadım tekrar ettim:

– Fena mı?.. Size senelerce evvel beklediğiniz buseyi vermiş oluyorum. Siz ne kadar zaman benden bir öpücük almak için çalıştınız. İşte ben size bunu vermiş oluyorum. İsterseniz gelin siz de beni öpün. Memnunsunuz değil mi?..

Sözlerimin belki de hiçbirisini dinlemiyor, hadiseye bir türlü mana veremiyordu. Cebinde mendil kalmadı. Telaş içindeydi. Ve... kan devam ediyordu. Ben de hayret içindeydim. Nasıl ısırmıştım? Nasıl bu kanı çıkarabilmiştim? Acaba bir damarı mı patlatmıştım, dudaklarım damarlarındaki bütün kanı çeken bir vantuz mu olmuştu?.. Zaten beni bu muhakemeye sürükleyen ve ilk defa kafamı yerine getiren bu kan ve mendillerin mütemadiyen ısırık yerinin üzerine basılışı oldu.

O, sordu:

– Neden böyle yaptınız?..

Ve... ilave etti:

– Siz delirdiniz mi?..

Yavaş yavaş üzerime doğru geliyordu.

– Ne var, hoşunuza gitmeyen bir şey mi oldu? dedim.

O, hâlâ hayret içindeydi:

– Daha ne olacak Belkiys Hanım. Yüzümü görmüyor musunuz?..

Yanıma geldi, ellerimden tuttu:

– Niye böyle yaptınız ?.. diye ilk sualini tekrarladı.

Cevap vermedim. Elimi tutan elleri silktim:

– Bırakınız beni... dedim.

Ve... düşündüm:

– Daha niçin burada duruyorum ?..

Bu bir kararsızlık, onun ifadesi olmaktan ziyade bir korkunun hatırlanışıydı. Birdenbire zihnimde bir hatıra canlandı: Cahit'in benden alınıp götürülmesi ! Sanki, birisi kulağıma eğildi, söyledi:

– Unuttun mu Paşa'nın ne kadar düzenbaz olduğunu, gene bütün polisi, mahallenin imam ve muhtarlarını toplar buraya gelir, başına işler açar. Haydi durma... Git !..

Ve... bu sözler benim için kuvvetli bir uyarı oldu, derhal kararımı verdim:

– Durma Belkiys !..

Artık, bir saniye bile odada kalmak, onunla bir tek kelime konuşmak istemiyordum. Fakat bir şey söylemeden de çıkmamalıydım. Sanki, hiçbir şey olmamış gibi:

– Allahaısmarladık Nedim Bey Nazmi, dedim.

Kapıya doğru yürüdüm:

– Sizi böyle vakitsiz rahatsız ettiğime müteessirim.

Ve... yüreğine indirmek için haber verdim:

– Paşa'yı da gördüm.

O zaman, büsbütün şaşırdı, hayretle karışık bir inilti çıkardı:

Bir defa daha başımı çevirip arkaya bakmadan odadan çıktım...

O kadar şaşkın, kendisinden geçmiş bir haldeydi ki beni takip etmeyi bile düşünmedi !.. Konağa girdiğim gibi, gene o hızla, o şiddetle tıpkı bir kasırga, bir bora gibi sokağa fırladım. Kafam gene bir mahşer yerini andırıyor, gözlerim dünyayı gene kapkara görüyordu. Sokağa çıkar çıkmaz, "Arkasından kurşun atsan yetişmez"

dedikleri gibi, rüzgâr gibi gidiyordum.

Hiçbir şey düşünmüyordum, hiçbir şey olmamış, hiçbir şey yapmamış gibi yürüyordum.

Ne kadar zaman sonra ve nasıl bilmiyordum. Gözlerimi açtığım zaman Gümüşsuyu'nda Alman Hastanesi'nin yanındaki arsanın içinde kendimi buldum... Bravo nasıl, ne vakit, neyle, hangi kuvvet ve takatle gelmiştim!.. Uzun süre yerimi, kendi kendimi yadırgadım, derin bir rüyadan uyanıyormuş gibi oldum. İlk önce bir şey hatırlamıyordum. Hatta nerden geldiğimi, ne yaptığımı, niçin burada bulunduğumu, hiçbirisini?! Sonra, sonra... Sanki gözlerimi yırtan bir hayal perdesi beynimi, hafıza ve hatıralarımı aydınlattı, konakta geçen olayları parça parça, birbirlerine ekleye ekleye hatırlamaya başladım. Epeyce dalmışım. Yerimden kımıldayacak halim yoktu. Deniz buradan çok iyi gözüküyordu. Dolmabahçe'den vuran ışıklar, karşı sahillerde parıldayan lambalar denizin loşluğu ve karanlığında sarı birer şerit gibi uzanıyor, yer yer gökteki yıldızların akisleri bu sarı siyah rengin içinde birer baht kandili gibi pırıldıyorlardı. Denize baktım göğe baktım, yıldızlara baktım, sahile baktım ve sonra kendi kendime:

– Ne yaptım sanki ben? dedim.

Ve... kafamın içine sokulan bir neşterle beynim yaralanmış, açılmış gibi hayıflandım:

– Onlar da frengi oldular!..

Ve... üzülmeye başladım:

– Niçin böyle yaptım?.. Yapmamalıydım!..

Ve... bütün bu konu üzerinde düşüne düşüne bir noktaya kadar geldim. Kendimi ağır bir vicdan mesuliyetinin yükü altında hissediyordum.

– Gidip haber versem de hemen tedaviye başlasalar. Hastalığın önüne geçmek için çareler arasalar... diyordum.

Fakat bu anda beynimden değil, kalbimden gelen zehirli, acı, bütün sinirlerimi kabartan bir soru dudaklarımda büküldü:

– Kime, neye, niçin acıyorsun?..

Ben kendimi yaşamak için yaşamak... diye aldattım. Halbuki, onlar yaşamak için öldürmek lazım... dediler!.. Şimdi öldürmek sırası bende!..

Ve... bundan sonradır ki:

– Oooh... diye bütün ciğerlerimdeki kin ve zehiri dışarıya döken geniş bir nefes aldım ve kanlı, ölümlü maceranın zevkini bulmaya başladım.

Bir an öyle oldum ki, sevincimden yerimde oturamayacak gibi oluyor, doyulmaz bir keyif ve neşeyle gelişigüzel çöküverdiğim toprağın üzerindeki çimen ve otları tırnaklarımla söküp etrafa konfeti ve senpantinler saçan insanlar gibi atıyordum. Hatta, yalnız onları kudurmuş birer köpek gibi ısırmak, yanak ve ellerinden fışkıran kan levhalarını gözlerimin önüne getirmek yetmiyormuş gibi:

– Ah çıbanları döküp doktora koştukları gün onları, frengi... cevabını aldıktan sonra görsem, diyor ve tasavvur ediyordum:

Herhalde birdenbire kendilerini kaybedecekler, ortalığı velveleye veren bir çığlık koparacaklar, sapsarı kesilecek renkleriyle sarara sarara çabucak bir çiçek gibi olup yürek üzüntüsünden ölecekler. Hatta uğursuz, bayağı bir tutkuyla istiyordum ki onları, tabutları mezarlığa indirildiği günde, arkadan durup seyretmek bana dünya hazinelerine sahip olmaktan hoş gelecekti. Beni ölüme mahkûm edenleri aynı illetten veya onun üzüntüsünden ölmüş görmekten daha zevkli, daha hoş ne olabilirdi?..

Herkes kötülüğünün cezasını görmelidir, ama herkes!..

Bu hükmü verir vermez ilk aklıma gelen Rıdvan oldu. Rıdvan'ı da bana Paşa kadar, Nedim Bey Nazmi kadar fenalık yapmış tanı-

yordum. Hatta onun yanında Nedim Bey Nazmi'nin, yalnız antipatik, intikamcı, hafiye olmasından başka hiçbir kabahati yoktu !.. Beni Nusret'ten ayıran, bana fuhuşun zehirli çukuruna ilk adım attıran Rıdvan olmadı mıydı ?.. Belki de, ben onunla karşılaşmamış olsaydım, bugünkü Belkiys, bu haldeki Belkiys ve cemiyetin haklıyı haksızı ayırmadan şarp diye alnına damga vurduğu:

Kahpe Belkiys.

Sürtük Belkiys!

Kokainman Belkiys.

Şıllık Belkiys!..

Frengili Belkiys.

Morfinman Belkiys, olmazdım.

Rıdvan'ı bulmak için çok düşündüm, bir türlü karar veremiyordum. Bir fikir:

– Haydi kalk şimdi git bul! diyordu.

Öbürü:

– Sabahleyin gidersin... diye zihnimi oyalıyordu.

Şimdi nasıl gidebilirdim, sabahleyin nasıl gidecektim ?.. Hem sabah nasıl gidebilirdim ?.. Nerede, ne yaparak ?.. Emirgân'a gitmek ? Bunun imkânı yoktu. Vapur işlemiyordu. Otomobil, araba için ceplerimden on para bile çıkmazdı. Yürüyemezdim. Karnım açtı. Sabahleyin içtiğim çayla duruyordum. Açlıktan gözlerim kararmıştı. Hem bu anda midem öyle bulanıyordu ki... Sokakta da geceleyemezdim. Hiçbir şey olmasa, polis:

– Serseri... diye yakama yapışır, beni karakol karakol süründürürdü. Bir başka erkekle de gidemezdim. Şimdiki Belkiys, asıl hüviyetine dönen Belkiys, insanlığına inanan Belkiys, ressam Tırnovalı Halim'in çamurdan çıkarıp ana kucağına verdiği Belkiys bir erkeğin koynuna girmeyi değil, bir erkekle tek adım atmayı bile düşünemezdi!

– Hemen gitmeliyim. Onu evinde bulmalıyım, dedim, yerimden kalktım.

Hem, başlanmış bir işi bitirmek için o kadar kuvvetli, o kadar çılgın ve delirten bir arzu duyuyordum ki...

Gene hızlandım, gene delirdim, gene bir kar fırtınası, bir poyraz kasırgası gibi sokakları ayaklarımda kısalta kısalta yürüdüm.

Ben farkında değilmişim. Meğer, Ayaspaşa'da geceyi geçirmişim bile. Karaköy'e indiğim zaman hava iyice ağarmıştı. Sokaklarda gelip geçenler, arabalar, işçi kafileleri çoğalmıştı.

– Hedef, Rıdvan Bey'in konağı, deyip yürümüştüm.

Karaköy'e geldiğimi bile:

– Hişt hanım!.. diye haykıran ve:

– Yoldan çekil, diyen bir arabacının kaba haykırışı bana öğretti.

Fakat rüyada gibiydim. Halimde beyinsiz bir insan yürüyüşü vardı. Yorulmadan harekette olan yalnız ayaklarımdı. Köprüyü geçerken de bir defa daha kendime geldim. Tahsildar:

– Hanım para... dedi.[15]

Ve yolumu kesti. Bende olmayan bir şey istiyordu. Tekrar:

– Hanım kuruş! deyip elini göğsüme dayayınca birdenbire kendine gelen ve ayılan sarhoşlar gibi toplandım.

– Yok... dedim.

Durdum:

– Olmasa ne olur! Bir kuruşla belediye zengin olacak değil ya?.. der gibi gözlerinin içine baktım.

İnsaflı adammış. Sabah keyfiyle:

– Haydi geç... dedi.

Yürüdüm. Hayret içinde yürüyordum:

– İnsanların boğazına sarılan ve kuruşu almadan öbür tarafa

15 O dönemlerde köprüden geçenlerden "yaya geçiş parası" alınırdı.

geçirmeyen bu adamlar nasıl bana, "Geç" diyebildiler?..

Sonra, kızdım:

– Tahsildarın bu merhameti duyması için ne kadar acınacak hale gelmiş olmalıyım!..

Ve... o zaman düşündüm:

– Demek ki artık ben yüzüne bakılınca kitap sayfası gibi çarçabuk ve satır satır okunabilen bir haldeyim!

– Taze simit!.. diyen satıcının sesi kulağıma gelince kendimi bütün bütüne düşmüş hissettim.

Midem bomboştu. Başım dönüyordu. Açlık içimi eziyor, kara bir pençe gibi tırnıklarını karnımın boşluğunda gezdiriyordu! Bir simit alabilseydim, ne midemde boşluk, ne başımda dönme, ne karnımda açlığın didikleyişi, hiçbir şey kalmayacaktı.

O adam sırtına yüklendiği sepetiyle:

– Taze simit! deyip geçerken bir simit alamamak, bir yüz para bulamamak, bir meteliğe bile sahip olamamak ne feci, ne ağır şeydi!

Bir saniye ayaklarım gayri ihtiyarî köprü parmaklıklarına sürüklendi. Gittim, demirlere dayandım.

– Şuradan kendimi denize fırlatayım... dedim.

Kararımı vermiş gibiydim. Hatta ayağımı kaldırdım bile. Fakat bir soru gene kafamın içinde bir balyozun ağır inişi gibi zonkladı:

– Seni öldürenler yaşayacaklar. Ne yapıyorsun?

O zaman ayağım tekrar yerine çekildi, tekrar gözlerimin önünden Paşa, Nedim Bey Nazmi, Rıdvan, Hayati, Nusret, Rifat Şükrü'den başlayarak bir miting yerini dolduracak kadar yüz ve baş geçti!

Ve... sanki birisi vermiş de, yapmakta gecikmişim gibi:

– Haydi vazifene geç kadın... diyen bir eda ve sadakatle yürümeye başladım.

Doğruca: İthalat ve İhracat Merkez Anonim Şirketi Meclisi İdare reisi, büyük zengin, büyük tüccar, ricali sabıkadan Rıdvan Beyefendi'nin Divanyolu'ndaki konaklarına gitmek için bacaklarımdaki son takati topladım. Bir taraftan da kendi kendime:

– Hey gidi dünya hey!.. diyor, ilave ediyordum: Dahiliye nazırı beyefendi, şimdi artık devletle en küçük bir alaka sahibi bile değil. Mesele kesesini doldurup yükünü tutuncaya kadarmış. Şimdi hazret sadece devlet kesesinden şişirdiği midesinin bir kat daha şişip genişlemesinden başka bir şey düşünmüyor!..

Ve... düşünüyordum:

– Her gün bir han, bir hamam, bir apartman satın aldığını söylüyorlar. Fakat kimse çıkıp da:

– A Rıdvan Bey bunları nasıl alabiliyorsunuz?.. Dahiliye nazırıyken kaç paranız vardı?.. Babanızdan, ananızdan mı kaldı? Büyük ticaret işlerine kabineden çekilir çekilmez girmek için sermayeyi birdenbire böyle nereden bu kadar büyültebildiniz?..

Ve gene birisi çıkıp da:

– En büyük rakamları alan dahiliye tahsisatı mesturesini kendi keyif ve hevesinden başka nereye sarf ettiniz, bir tanesini gösterebilir misiniz?.. demiyor.

En çok tuhafıma giden de buydu!..

Divanyolu'nu güç bela tuttum ve... konağın kapısına gittiğim dakikada yere düşecek gibi oldum. Kapı açıktı, iki çocuk yanlarında bir hizmetçiyle mektebe çıkıyorlardı.

– Herhalde Rıdvan'ın çocukları... dedim.

Ve... yanlarındaki kadına sordum:

– Rıdvan Beyefendi konaktalar mı?..

Kadın:

– Evet. Fakat daha kalkmamışlardır... dedi, ilave etti:

– Kapıdan sorun!..

Yere düşmemek için kendimi zoru zoruna tuta tuta kapıdan içeriye girdim. Karşıma efendi kılıklı bir uşak çıktı:

– Ne istediniz?..

Burada hiç kimse beni tanımıyordu. Gayet dikkatli olmak lazımdı.

– Beyefendi hazretlerini görmek istiyorum...

Uşak, çok nazik ve centilmen bir uşaktı. Kibar konuşuyor, benim sefaletimle adeta istihza etmesinden korkan bir çekingenlikle:

– Hanımefendi... diyordu.

Acı acı güldüm. Bu samimiyet ve efendilik, konağın asıl efendisini elbette aşıyordu...

– Henüz uyuyorlar!..

Ben de tamamıyla kendimi acındıracak, dediğimi yaptıracak bir poz alıyordum:

– Fakat beyefendi hazretlerini hemen görmek ihtiyacındayım...

– Bir arzunuz mu vardı?

– Evet... Hem de pek mühim!..

– Öğle üzeri teşrif etseydiniz, belki kabulünüz için beyefendi nezdinde ısrarlı bir ricada bulunabilirdim...

– Şimdi lütfen saati bana söyler misiniz?

– Sekize beş var. On bir buçukta belki görüşebilirsiniz...

Derhal boynumu büktüm:

– Üç buçuk saat daha ben nasıl ve nerede vaktimi geçirebilirim?.. Çok bitkin bir haldeyim.

Ve... hakikaten ağlayan bir sesle:

– Burada bir yerde oturmama ve bir kahve içmeme müsaade etmez misiniz?..

Adamcağız, içini geçirdi:

– Hayhay!.. dedi, bir odanın kapısını açtı:

– Burada oturabilirsiniz... dedi.

Gene kendimi yenemeden:

– Sizden yüzüm kızararak bir ricada daha bulunacağım, dedim.

Gayet ciddi bir reveransla:

– Emredersiniz... dedi, bekledi.

Bu nezaketle, lüks ile sefalet arasında fark gözetmeyen ve terbiyeyi terbiye olarak kabul eden adama hayret ediyordum.

– Estağfurullah dedim.

Kekeleye kekeleye söyledim:

– Sizden utanıyorum. Fakat söyleyeceğim. Ben çok açım.

Hicabımdan boğulacak gibiydim. Kendimi sokağın ortasında avuç açan bir hale gelmiş bularak:

– Bana lütfen biraz peynir ekmek filan bir şey emretmez misiniz?.. dedim.

Derhal:

– Emredersiniz. Şimdi size bir kahvaltı hazırlatayım... dedi, odadan çıktı.

O, çıkarken benim de gözümden acı, kaynar, ıstıraplı bir damla yaş çıktı!.. Sanki, bu damla ta ayak parmaklarımın ucundan çekildi ve bütün vücudumu bir an içinde sancılara boğarak dolaştı ve bir damla cehennem taşı gibi yanağıma düştü!.. Ve, işte bu anda ben de:

– Yaşamak billahi yerde sürünmeye değmez... dedim.

Adeta kendimden geçtim.

Reçel, tereyağı, peynir, zeytin, havyar, taze yumurta, çay süt!..

Bir milyon liralık bir hazineyi gözlerimin önüne yığsalar da:

– Al!.. deselerdi, bu kadar sevinmezdim.

Tepsiyi gözlerimi bulandıran bir heyecanla hemen önüme çektim ve hiçbir sıra gözetmeden, hiçbirisini ötekisine değişmeden tabaklarda neler varsa hepsini birbirine karıştıra karıştıra sa-

ra nöbeti tutmuş bir hasta gibi yemeye başladım. Sanki ömrümde böyle bir kahvaltı yapmamış, kıtlıkta senelerce kalmış da ölmeden kendisini kurtarıp bir aşçı dükkânına düşmüş gibiydim. Tabaklarda hiçbir şey kalmayıncaya kadar hepsini yedim! Ve... üst üste belki üç bardak sütlü çay içtim. Bütün bunları yiyip içtikten sonra, vücuduma şiddetli bir rehavet geldi, çene kemiklerim yerlerinden sökülüp çıkacakmış gibi esnemeye başladım. Boyuna geriniyordum! Hatta, bir aralık tok karınla rahat koltuğu bulunca dalıp kalmışım.

Bu uyku ve rahatlık ne kadar sürdü bilmiyordum. Eğer, uşak gelip de:

– Beyefendi şimdi çıkacaklar. Burada sizi görüştürürüm!.. demeseydi ihtimal akşama kadar:

– Deliksiz!.. dedikleri gibi bir uyku çekecekmişim.

Muhakkak ki, bu kibar yapılı uşak benim bu halimi görünce uyandırmaya bile kıyamadı; fakat bu halde bir kadına:

– Acaba yardım edebilir miyim?.. endişesiyle hizmet etmeyi daha faydalı bulduğu için beni uyandırdı.

Tuhaf değil mi?.. İsminin Murtaza olduğunu söyleyen muhatabım:

– Beyefendi şimdi çıkacaklar... dediği zaman adeta nerede olduğumu, ne yaptığımı, kimin ne söylediğini bilmeyerek:

– Efendim?.. dedim, alık alık, bilmeye bilmeye, bir hayli adamcağızın yüzüne bakarak düşündüm.

Bu kadar şuursuz, bu kadar kendinden geçmiş bir halde hareket ediyordum. Ve... bu tembihten sonra da gene kendime gelmiş:

– Ne yapıyorum ben?.. dememiştim.

Aksine göğsümün daha çok kabardığını, sinirlerimin daha fazlasıyla gerildiğini hissediyordum. Murtaza'ya hiç renk vermemekle beraber:

– Ya Rıdvan Bey... böyle ha... Bir dilim ekmeği senin kapından isteyecek vaziyete de gelecektim, diyor, dişlerimi gıcırdata gıcırdata sıkıyordum.

Bu sıkışta kin, gurur, ihtiras, istek vardı.

Bir saniye dışarıda ayak sesleri fazlalaştı.

Ve Murtaza kapıdan göründü:

– Beyefendi teşrif ediyorlar. Geliniz, kapıda bekleyiniz... dedi.

Hemen yerimden fırladım. Her tarafım sinirden tir tir titriyordu:

Rıdvan'ın karşısına bu halde çıkmak, onunla bu halde konuşmak dehşetli ağırıma gidiyordu. Onun bir zamanlar:

– Canım, hayatım, her şeyim senin... dediği, bir buse için bin yalvarış bestesine uyduğu kadını şimdi bu haliyle karşısında görünce acaba ne yapacak, ne diyecek?.. diye düşünüyordum.

Ve... her saniye geçtikçe heyecanım daha fazla artıyordu. Hem ne yapacağımı, ne diyeceğimi, niçin geldiğimi nasıl anlatacağımı da bilmiyor, düşünmüyordum. Sadece zangır zangır titriyor, gözlerimin sislendiğini, asabımın bir çelik yayı gibi gerildiğini ve dişlerimin bilendiğini hissediyordum... Tam kapının yanında bekliyordum. Murtaza'nın:

– Geliyor... demesiyle Rıdvan'ın görünmesi bir oldu.

Boyu adeta biraz daha uzamış, yanakları kırışacağı yerde biraz daha dolmuş ve gerilmiş gibiydi. Gözleri her vakitki gibi iri, hâkim, şeytan bakışlıydı. Yüzünde neşe, refah, hayat, konfor vardı. Çok şık giyinmişti. Zannettim ki, birdenbire beni görecek ve görür görmez:

– Vay Belkiysçiğim... diyecek, yanıma koşacak, gene eskisi gibi ellerime sarılacak:

– Canım... Yavrum... diye dudaklarımdan öpecek ve... ben de şımaracak, ona lütfen dudağımı yalnız bir öpüş için uzatacağım. Bu insanı maziye götüren bir saniyelik aldatıcı bir düş sahnesiymiş ve boş şeymiş, halbuki beyefendi hazretleri... beni görmesine

rağmen, hiç tanımadı, alakadar olmadı, aldırmadan yürüyüp geçmek istedi.

Gene iyi ki Murtaza:

– Beyefendimiz hanımefendi sizi görmek için bekliyor, dedi de benimle Rıdvan'ın konuşmasına vesile verdi.

İyi kalpli uşak öyle söyler söylemez göz ucuyla bana bakan ve belki de sahiden tanımayan Rıdvan Beyefendi, durduğu yerden kâh başını bana çevire, kâh:

– Bunu da şimdi nereden çıkardın?.. der gibi uşağın yüzüne baka baka, kayıtsız ve hafif memnuniyetsizlik ifade eden sesiyle:

– E ne istiyorlar? dedi.

– Beni tanımadınız mı Rıdvan Bey?.. dedim, ilave ettim:

– Hele şöyle dikkatli bir bakın!..

Ben, bunu böyle söyler söylemez:

– Evet, evet simanız ve sesiniz yabancı değil. Fakat nerede, ne zaman tanıdım hatırlamıyorum, dedi.

Bilmiyorum, sahi mi, yalan mı? O, ya beni baştan atmak için böyle yaptı ya da cidden tanımadı.

– Güzelim... En güzel... Can kadın!.. Bir tane kadın... diye tapındığı Belkiys'in bu Belkiys olabileceğini hatırına getirmedi.

Buna bir tek sebep daha ilave edilebilir: gurur ve büyüklük edası. Fakat ben ne olursa olsun onu hiç beklemeden yanına sokuldum:

– Beni unutacak, tanıyamaz olacak kadar aradan zaman geçmedi Rıdvan Bey... dedim.

Sesim titriyordu.

– Ben Belkiys'im!

Karşımda o gurur, azamet ve kibir kulesi halinde duran adam birdenbire yıldırımla vurulup yıkılmışa döndü, sarsıldı, yalnız sarsılmakla kalmadı, rengi de sapsarı oldu ve bir güz yaprağı gibi

titremeye başladı.

Hükmettim ki, şimdi tanıyabildi. Ve gene zannettim ki, bu sarılık, sarsıntı ve çırpınış arasında hemen yanıma koşacak:

– Vah Belkiys... diyecek, af dileyecek.

Fakat o:

– Evet sizi tanıdım... bile demedi.

Aksine deminki sarılığın, titrekliğinin yerine, rengine bir kat kırmızılık, davranışlarına asabiyet, kayıtsızlık geldi ve bu ziyareti pek kısa kesmek arzusuna saplandı. Sadece:

– Sizi böyle gördüğüme çok üzüldüm... dedi.

Sesi buz gibiydi, tatsızdı, kar havasından farksızdı. Ve... dudaklarını büke büke ilave etti:

– Bir şey mi istiyordunuz?..

Hele, bu son sözü işitir işitmez kafatasımın tam tepesinden yarıldığını ve bir şimşek alevinin bütün beynimi sararak başımda savrulduğunu duydum, bağırdım:

– Hayır efendi hiçbir şey istemiyorum. Gençliğimi istiyorum!..

Benim böyle birdenbire bir bomba gibi patlayışım hem onu şaşırttı hem de koridorda ellerini göbeklerinin üzerinde kavuşturmuş kediden korkan bir fare gibi gözleri efendilerinin gözünde tetikte duran uşakları korkuttu. Hemen davranıp beni kapı dışarı etmek istediler. Onlara hışımla baktım!

– Çekilin bir kenara!.. dedim ve bir sırtlan çevikliği ve gene onun hoyratlığıyla tıpkı Paşa'ya, Nedim Bey Nazmi'ye yaptığım gibi Rıdvan Beyefendimizin de boynuna atıldım, dişlerimi yanağına geçirdim, can havliyle:

– Ah... Aman!.. diye bir defa haykırdı, boğazlanan bir öküz gibi kıvranıp deprenmeye başladı. Yanağını dişlerimden kurtarmak için gücünün son hız ve gücüyle beni sarsıyordu. Uşakları da üzerime atıldılar, beni didik didik etmeye başladılar. Fakat ben bütün

hafifliğime, cılızlığıma, takatsizliğime rağmen bir yengeç gibiydim, ona iyice sarılmıştım, dişlerim tuttuğu et parçasını ancak bir bıçakla bırakabilecek gibiydi.

Sırtıma vuruyorlar, kaburgalarıma parmaklarını geçirmiş çekiyorlar, ayaklarımı, kollarımı, başımı yerlerinden koparacak gibi bütün vücudumu didim didim didiyorlardı.

Hiçbir şey yapamadılar. O öküz gibi böğürdü, ötekiler maymun gibi kuklalaştılar ve... ben dişlerimi bir yanaktan çekip hemen öbürüne yapıştırıverdim.

Kendimi bırakıp tekrar onun karşısında durduğum zaman:

– Rıdvan ben seninle konuşmak istiyorum, sadece, yalnız ve baş başa anladın mı? dedim. Bu çalımı bana yapacak ne vardı?..

– Hayvan!.. diye hırladı, yürümek istedi.

– Baksana bana, ağzını topla. Şimdi seni rezil ederim, maskara... Beraber yaşadığımız günleri ne çabuk unuttun! O zamanlar çok iyiydim, yerden temennalarla yanıma geliyordun, çünkü güzeldim değil mi?.. Dur şimdi rezil edeceğim. Bu sahte azamet ve gururun paçavraya dönecek... Her şeyi şimdi birer birer anlatacağım!..

Bu sözümü de işitir işitmez yüzünden sızan kanlarla suratı bayramı yerine kurulan çadır tiyatrolarında elalemi güldürmeye koyulan düzme palyaçoların boyalı suratına dönen efendi hazretleri gözlerini parlattı, yataklarından söküp çıkaracak gibi açtı.

– Belkiys sus... diye üzerime geldi.

– Ne o? Boğazıma mı sarılacaksın?.. dedim, güldüm.

Titriyordu, tek kelime söyleyecek halde değildi, elimden tuttu. Yumuşanmış, adileşmiş, kanatları düşük bir hinthorozu hali almıştı. Korka korka yanındakilere:

– Hanım nerede?.. dedi ve... cevabını beklemeden:

– Geliniz Belkiys Hanım görüşelim!.. dedi.

Demin nasıl bir kavgadan mağlup çıkmış savruk bir kurt gibi ise şimdi de burnu yerde hilekâr bir tilki gibiydi.

– Görüşmeye ihtiyaç yok. Soruma cevap veriniz. Beni tanıdınız mı?.. dedim.

Boğuk bir sesle cevap verdi:

– Evet.

Ve yüzünü eğdi, başı önüne düştü. O zaman:

– Tu... diye boğazımda, ağzımda biriken ne kadar tükürük, balgam varsa hepsini birden onun yüzüne attım.

– İstediğim işte buydu!.. dedim.

Kaşını kıpırdatacak bile hali yoktu. Sert sert yüzüne baktım ve tek kelime söylemeden yürüdüm.

Sokağa çıktığım zaman ferahtım, geniş nefes alabiliyordum:

– Ooh!

Fakat kendi kendime sordum:

– Nereye gidiyorum?..

İki cebinde on parası olmayan bir insanı ne köprüden geçirirler, ne Emirgân'a kadar götürürlerdi. Doktora da gitmek lazımdı. Ona da borçluydum. Hiç olmazsa on lira olsun götürmek:

– Şimdilik bunu alın da kusura bakmayın... demek isterdim.

Düşündüm:

– Acaba Sanayii Nefise Mektebi'ne kadar gidip Halim'i bulsam, bana para ver desem mi? Ne hakla para isteyebilirim? Acaba parası var mı? Eğer, daha yardım edebilecek olsaydı az yerine daha çoğunu getirebilirdi. Emirgân'a beni ziyarete gelmek için belli birçok masraflar yapıyor. Daha fazlasını istemek hem ayıptır, hem günah...

Ve... birden aklıma geldi:

– Niçin dönüp Rıdvan'dan istemiyorum?..

Dilimin ucunda kıvrılan bu sual birden bir hüküm halini alıp:

– Rıdvan'dan bir hak olarak isteyebilirsin... Haydi dön... Hem çok iste...

Bu kararla döndüm. Tekrar kapıdan girdim. Herkes şaşkındı:

– Gene mi bu bela geldi?.. der gibi bir halleri vardı.

Hiç kimseye ağız açtırmadan sordum:

– Rıdvan ne oldu?..

Bu kadar kayıtsız şartsız:

– Rıdvan... deyişim, çıkışışım onları hayretten hayrete düşürüyor. "Beyefendi..."siz ağıza alınabilen bu ismin benim dilimde bütün tılsımını kaybedişi karşısında ne yapacaklarını bilmiyorlardı!

Sualime ilk cevap veren, Rıdvan'ın nerede olduğunu söyleyen o, kibar... dediğim uşak oldu:

– Yukarıya çıktılar.

Adeta emrettim:

– Bana çağırın.

İşte, yalnız buna cesaret yoktu:

– Nasıl olur?.. der gibi yüzüme baktılar.

Kaşlarımı çattım, sert, hükmeden bir sesle tekrar ettim:

– Bana çağırın...

Kibar uşak ellerini kavuşturdu:

– Yapmayın hanımefendi... Kıymayın bize... diye sızlanan bir bakışla boynunu büktü:

– Şimdi bize çok kızacak, belki de hemen kovacak... dedi.

Güldüm, ona cesaret verdim:

– Korkma. Ben yaşadıkça o sana hiçbir şey yapamaz!

Ve... kendi kendime söylendim:

– Eğer dünyaya rezil olmak istiyorsa, kimseye bir şey yapsın...

Bu mağrur bakışlarım, kendime inanan söyleyişim onu da inandırdı.

– Peki gideyim... dedi ve hızlı hızlı beyefendisinin yanına çıktı.

Titreyerek bekliyordum. Geldiği zaman onu yalnız görünce:

– Hani Rıdvan? dedim.

– Yatıyorlar hanımefendi. İnemeyecekler. Ne emriniz varsa bildirmenizi istiyorlar, dedi.

– Peki öyleyse bir kâğıt, bir kalem verin, dedim.

Hemen getirdiler. Üzerine:

"Rıdvan... Para istiyorum.

Çok para. Ne kadar varsa hepsini gönder. Müthiş parasızım! Haydi bekliyorum... Cüzdanını bana gönder..."

diye yazdım.

– Al bunu götür... dedim.

– Başüstüne... dedi, çıktı, geldiği zaman elinde bir zarf vardı.

Elime almadan:

– Say bakayım. İçinde ne kadar var? dedim.

Elleri titreyerek saydı:

– Beş... On... Yirmi... Otuz... Elli... Bir ellilik de bu: yüz!

Tekrarladı:

– Yüz...

– Yirmi beşini kendine ayır, üst tarafını bana ver, dedim.

Sevindi, güldü, şımardı ve hayret etti.

– Mersi... derken muhakkak ki, dilinin altında asıl söylemek istediği şey şuydu:

– Bu ne biçim kadın? Yenicami'de dileniyor, Ayasofya'da sadaka veriyor.

Ve... zarfı avucumun içinde buruştura buruştura:

– Haydi Allahaısmarladık... dedim, yürüdüm!

Artık arkama bile bakmıyordum. Kendi kendime:

– Haydi mükemmel bir aşçıya ve doktora... dedim.

Fakat kendi kendime müthiş, içli bir arzuyla da kıvrandım:

– Halim'i görmeden mi eve döneyim?

Ve... ilave ettim:

– Beni görürse kim bilir ne kadar çok sevinecek...

* * *

Muhakkak ki, çok hastayım. Ömrüm müthiş bir sinir buhranı içinde geçmeye başladı. Ne yiyebiliyorum, ne içebiliyorum, ne güneşe, aya, denize bakmak istiyorum.

İnsanlardan nefret duyan bir hissim var. Tahammül edemiyorum, insan yüzüne bakmaya tahammülüm yok!.. Herkesten ve her şeyden tiksiniyorum.

Zannediyordum ki:

– Bir yerine dört hasta var!

Bilince rahatlayacağım, unutacağım, hayattaki, fenalıklarla ödeşeceğim, içim ferah, başım yerinde bir insan olacağım. Ne boş emel, ne nafile arzuymuş. Bu rahatlık da üç-beş günden fazla sürmedi.

Anlaşılan kokain, morfin, içki, yaşamak için yaşamanın üst üste gelen bütün darbeleri bende sinir namına hiçbir şey bırakmamış!

Adeta artık içi boşalmış, balı akmış bir bal peteğine benzedim. Yahut da yağı iyice tükenmiş bir zeytinyağı kandili fitili gibi damarlarımdaki son katre kan çıkıyor, onunla yaşıyorum!

O kadar eridim, o kadar çöktüm!..

Bu halim benden çok Halim'in sinirlerini bozuyor. Dün gene beni görmeye gelmişti. Üzüldü, ıstırap duydu ve... ağladı.

Onu ilk defa ağlarken görüyordum. Eserine ağlıyor, kurtarmak, yükseltmek ve yetiştirmek istediği kadının tabiata ve bünyeye mağlubiyetine ağlıyor... ağlıyor. Onun tamam olmayışına ağlıyor!

Tabiat, bu zayıf ve yıpranmış kalbi avuçlarının içine almış ona

kahrediyor ve diyor ki:

– Sen benim oyuncağımsın... İstediğimi yaparım...

* * *

Halim:

– Sen burada iyi olamayacaksın... İstanbul tarafında bir yer bulsak... Hem doktora daha muntazam gidersin hem de hatıralarınla daima baş başa kalmak tehlikesinden uzak olursun... diyor.

Biliyorum, bunu tek şey için söylüyor: beni daha sık görmek!

Fakat daha başka sebepleri var:

Para... Vakit... İhtimam... Tedavi!..

Her gün doktora gitmek lazım. Vizite, ilaç, yol parası, gelmek, gitmek, doktora vermek en aşağı beş liranın içinde.

Bunu bana kim verecek?.. Annemde metelik yok. Rüştü Efendi iki ev bırakmış. O kadar... Onun kirası da ancak boğazımıza yetişiyor. Kadıncağızdan fazla bir şey istemeye yüzüm yok.

Halim vere vere ne verebilecek?.. Belki de verdiklerini bin güçlük içinde getirebiliyor. Geçen gün söylüyordu. Tablolarını bu sene istediği fiyatla satamamış. Mektepteki maaşı da ancak kendisine. Hem her vakit düşünüyorum:

– Ne hakla ondan bir şey isteyebilir ve ne hakla onun bana para veya başka bir şey getirmesini düşünebilirim?

Bilmem ne yapacağım?.. Hakikaten Halim'in dediğini yapmalı, İstanbul'a gitmeli miyim, yoksa burda kalmalı mıyım?..

Burada tek şey için kalmak istiyorum: Cahit!..

Onun hatıraları, onun gezdiği topraklar, onun oturduğu ağaç altları, onun kollarında geçirdiğim saniyeler.

Hissediyorum ki, mezara giderken bile onu unutamayacağım, onun aşkından, onun sevgisinden kendimi alıkoyamayacağım.

Bu sevgi ve düşünüşte şehvet değil, bir kalbin parçalanışı,

onun didik didik oluşu, onun çarpışı var!.. Bu, sevginin özü ve ta kendisidir. Benim aşkım budur, bundan başka hiçbir şey olamaz. Ben yalnız bir defa ve ancak onu sevdim!..

Onun içindir ki, Emirgân'dan, bu hatıralardan, bu hazdan ayrılmak istemiyorum. Ve... asıl hüviyetiyle yaşayan Belkiys bu ayrılığa pek güçlükle razı olabilir!..

İki ay sonra

Süleymaniye'de küçük bir evde oturuyoruz.

Sefalet, parasızlık, ıstırap, çile nihayet beni Halim'in yoluna getirdi. Ve onun dediğini yaptırttı!

Bana, Gündoğdu Emine'nin Kılburnu'ndaki odasını hatırlatan küçük bir odanın içine sığındım! En çok anneme acıyorum. Zavallı kadın bu halinde benim için çırpınıyor, benim için gözyaşı dökü-yor, benim için didiniyor.

Ben günah ettimse bile o affetmesini biliyor!..

Fakat şu Halim'e de kendimi kurban vereceğim geliyor. Zavallı adam, sanki benimle beraber hasta!..

İstanbul'a ineli beri hemen her gün bir defa uğruyor:

– Nasılsın?.. diyor.

Bu odacığın parasını o verdi, nakil masraflarını o yaptı, dispansere gidip tedavi görmeyi o öğretti.

İsmini anarken gayri ihtiyarî gözlerim kapanıyor, nurlanıyor, ışıyor, bir caminin mihrabı önünde secdeye varıp kendinden geçmişler gibi huşu duyuyorum. Yeryüzünde, muhakkak ki bundan daha iyi bir kalp, daha mükemmel bir yaradılış olamaz.

– Ben artistim... dediği ve kendisini anlattığı zaman hiç yanılmamış.

Hakikaten tam artist. Tıpkı anlattığı ve tanıttığı adam. Temiz,

heyecanlı, idealist, insan ahlakına inanmış, fazilet, feragat, vicdan mefhumlarına kıymetlerini veren bir adam.

Hele, bana:

– Merak etme. Mutlaka iyi olacaksın... dediği zamanlarda göğsünü genişlete genişlete öyle heyecanlı nefesler alıyor, öyle doyumsuz bakışlarla gözlerimin içine bakıyor ki...

* * *

Dispansere her gün gidiyorum. Kollarım iğne yarasından sızım sızım sızlıyor! Kalçalarımın üzerine oturamıyorum. Doktor:

– Bu hastalık o kadar önemli değil. Neosalvarsan meseleyi halletmiştir. İntizam ve dikkat kâfi... diyor, beni teselli için mi, yoksa doğru mu bilmem?

– Yüzde doksan beş frengi afiyet itibarıyla salim bir hal almıştır, diye gönlümü ferahlandırıyor. Fakat:

– Siz kendinizi harap etmişsiniz!.. derken de dudaklarında oluşan kıvrıntıların acısı ta içime işliyor, ciğerlerim bir cımbızla parça parça çekilip koparılıyor zannediyorum.

– Ben artık bitmişim!.. demekte herhalde hakkım var.

Aynaya baktığı zaman kendisini tanımayan bir kadın için:

– Ben varım... Yaşıyorum!.. demek hem çok güç, hem çok gülünç olur.

Eriyen, biten, ölüme doğru hızla giden bir insan için hakikatin bundan daha açık bir çehresi olamaz.

Bir buçuk ay sonra

Kim ne derse desin!

Hepsi boş.

"Rozeol"ler hâlâ dilimin altından ve dudaklarımın arkasından

kaybolmadı. Çıbanlar batıyor, sonra gene çıkıyorlar! Galiba artık vücudumda ne Neosalvarsan'ın tesir yapabileceği ne de doktorların ve tesellinin hüküm geçirebileceği bir hayatiyet eseri kalmadı.

Ölümü, felaketi, düşüşün dehşetini çok yakından hissediyorum! Eti eriyip damar ve kemiklerini sırıtkan bir kelle gibi ortaya koyan küçücük kafam adeta bir sukabağı gibi hafifledi ve bomboş oldu!

Bacaklarımda takat denilen şey de kalmadı. Dispansere gidip gelinceye kadar kaç defa sokakta oturup dinlenmek için tenha köşe arıyorum. Kesiliveriyorum.

Hele, kalbim kafese konup çırpındırılan yırtıcı bir kuşa döndü. Bazen öyle çarpıyor, beni öyle kıvrandırıp inletiyor ki. Baş ağrılarım da cabası!..

* * *

Ooof!.. Artık hiçbir şey istemiyorum. Ne yaşamak, ne şu, ne bu. Keşke tekrar morfin alabilsem, tekrar kokain çekebilsem, tekrar bardak bardak rakı içsem.

Hüviyetimi kaybetsem, gözlerimi kapasam, dünyayı unutsam, insanları görmesem, yaşadığımı bilmesem!

Benim şimdi buna ihtiyacım var:

– Bilmeyerek yaşamak!..

Beni bu kurtaracak, bana ölümün rahatlığını bu verecek. Biliyorum ki öleceğim. Ancak rahat ölebilsem. Azap duymadan, daha fazla işkenceye kendimi koymadan ölsem!..

Belki bir morfin bana hiç olmazsa bu acıyı hissettirmeden öldürecek, duyurmayacak, gözlerimi bir daha açılmamak üzere kapatabilecek ve toprakla sıvayacak!..

Fakat ben bunu yapabilecek miyim?..

Bir hafta sonra

Sürüne sürüne yürüyordum.

Kendi kendime:

– Ooh... işte dispanser! dedim.

On adımlık yer bile gözümde kilometrelerce büyüyordu!

Köşeyi dönerken bir adamla göz göze geldik. Bakışlarımız birbirine takılınca ikimiz de durakladık, ikimiz de birbirimize tanış vermek istedik. İlk bakış muhakemesizdi, pusluydu, aranan bakışlardı. Saniyenin içinde o adam, kıranta ihtiyar yüzlü, kürk paltolu adam bana doğru ilerledi; ben de ona daha dikkatle baktım. Düğümlenen bu son bakışlar onu bana tamamen anlattı:

– Hayati Bey!..

O da dudaklarını hayretle açtı, ismimi söyledi:

– Belkiys Hanım!

Biraz müteredditti.

– Evet benim... Belkiys!.. dedim.

İlave ettim:

– Galiba çok güç tanıyabildiniz?..

Riyakâr olmadan cevap verdi:

– Sahiden öyle. Çok değişmişsiniz. Eğer gözleriniz olmasaydı sizi tanımanın imkânı olmayacaktı... Neden bu kadar değiştiniz?..

Keşke bunu sormasa, "Neden?.." demeseydi.

Damarlarımdaki kanın hızlanmasına bu sebep oldu. Yeniden bana baş dönmelerimi bu sorgu getirdi.

Hemencecik:

– Beni bu halde göreceğinizi hiç aklınıza getirmediniz değil mi?.. dedim.

Fakat gözlerim yavaş yavaş kara, nemli, sisli bir havayla bulutlanıverdi. Sinirlerim geriliyordu. Gene o kuduz, bir damla teessür-

le taşan kin kuyusunun içine süratle indiğimi hissediyordum. Bu bir tehlikeydi, onun işaretiydi!

O ise yalnız acıyan, saniyeler geçtikçe bu acılığın derinliğine inen bir hal alarak gözlerimin içine bakmakta devam ediyor, sualime cevap hazırlıyordu. Hatta, dudaklarını bükerek, üzüntüsünü taşırarak ilk sözlerini söyledi:

– Akılsız kalacağını zannederdim de sizi bu halde görebileceğini hiç aklıma getirmezdim!..

Ben gayet soğukkanlı, riyakâr, içinden pazarlıklı cevap verdim:

– Halbuki, ne yanlış düşünmüşsünüz, değil mi?

Sustu. Bu anda Taksim'deki apartmanında Nusret'le beraber oturan İstanbul'un en güzel kadını Belkiys gözlerimden geçti. Nusret'i iyice hatırladım. Hayati Bey'i iyice hatırladım. Onun komplimanlarını düşündüm, onun:

– Belkiys Hanımefendi sizin için her şeyi fedaya hazırım!.. dediğini; çocuklarımı, karımı hepsini derhal terk edebilirim, emrediniz... deyişini gözlerimin önüne getirdim.

Aklımda şimşek hızıyla bir sorgu parladı:

– Bu adam bana acaba Paşa, Nedim Bey Nazmi, Rıdvan kadar fenalık yaptı mı?..

Ve... bu sualler çoğaldı:

– Buna da ötekiler kadar zalim davranmalı mıyım? Hangisi daha suçlu?.. Bu adam bana sahiden âşık olmaktan başka ne yaptı?.. Sevmeseydi, istemeseydi, yani kendisine karı etmek istemeseydi çocuklarını bile feda edecek kadar ileriye gidebilir miydi?..

Ve... gene aynı saniyenin içinde suallerime içi bomboş kalan dimağım cevaplar bulup verdi:

– O seni sadece sevdi. Nusret'i Bağdat'a göndermekle hayatını yeni bir istikamete sürükledi. Seni Kılburnu'nun yolu üzerine o çıkardı! Nusret senden ayrılmasaydı, bugün bir frengili olmayacaktın!

Ve son hükmü verdim:

– Hayati Bey bugünün Belkiys'ine şekil veren adam olmuştur!..

Ama hükmün bu kadar ağır olmasına rağmen ona karşı muhakkak ki, yavaştım, durgundum, kararlarımda ve hareketlerimde daha yumuşaktım. Paşa'ya yaptığım gibi, Nedim Bey Nazmi gibi, Rıdvan gibi onun da boynuna atılmak onun da suratından ısırmak istiyor, fakat basit bir mantık bu devamlı ve âdet hükmüne giren kuduz arzu ve heyecanımla mücadele ediyordu.

Ve... biz gene konuşmamıza devam ediyorduk. En çok beni yumuşatan onun hâlâ şehvet yerine biraz da dolgun şefkat ve muhabbet taşan gözleriydi. Hayati bana ilk günde de son günde de daima bu gözlerle bakmıştı. İsteyişinde bu his vardı, "Karım ol..." deyişinde bu his vardı, saçlarımı okşar, yüzümden öpmek isterken dudaklarında bu arzu ve bu emelin ifadesi vardı.

Rıdvan bana:

– Belkiys... derken kollarımdan erkekliğinin bütün hıncı ve zoruyla tutup çekmesini ve dudaklarını zorla dudaklarıma getirip yapıştırmasını ve ısıra ısıra öpmesini bilirdi.

Belimi kollarının arasına alıp sıktığı zaman kemiklerimi birbirine geçiren ve beni bayıltacak kadar kuvvet ve heyecanı vardı. Hayati için bu sıkış ve öpüş daima uzun uzun düşünülen bir tasavvur levhası oldu. O beni öpemedi, sıkamadı, bir gün, bir gece bile benim yastığıma baş koyamadı! İstedi ki onu daima ben teşvik edeyim, ona ancak ben:

– Gel... diyebileyim.

Ve... ben ona bu fırsatı vermedim. Bu anda benimle konuşurken bile dudaklarında ve gözlerinde gene bu saralı bekleyişin yanıklığı vardı! İhtimal ki, ben onun o günlerini birer sinema şeridi gibi gözlerimin önünden geçirirken o da kafasının içinde aynı hatıraların dirilmesine ve ayaklanmasına imkân veriyordu. Belki de

dudaklarının ucundaki kelimeler şunlardı:

– O zaman ne güzeldi, onu ne kadar seviyordum. Onun için çıldırdım. Ve... o daima benden kaçtı. Bu yüreğimde ebedîleşen bir sızı olacaktır.

Bu aklıma gelir gelmez sözünü kestim:

– Beni hâlâ eski bakışlarınızla görebiliyor musunuz Hayati Bey?.. dedim ve ilave ettim:

– Şimdi ihtimal bu halimden iğrenirsiniz değil mi?..

Kalbini paslandıran arzuyla yüzüme baktı, baktı:

– Sizi çok sevmiştim Belkiys Hanımefendi. Fakat kader buymuş! dedi.

İstemeyerek yanına sokuldum.

Tenha bir sokaktaydık. Yavaş yavaş yürüyorduk. Onun kolundaydım. Sanki bir an bütün gençliğimi, güzelliğimi, tez canlılığımı, iştihalı kadınlığımı kendimde buldum, içimden gelen bir uçarılıkla:

– Hayati Bey, dedim.

Bu hitabım onda da senelerce evvelki ruh durumunu uyandırdı:

– Belkiys... dedi.

İkimiz de kendimizi unuttuk. İkimiz de kendimizden geçtik, ikimiz de vücudumuzu saran bir şehvet alevi içinde yandık ve ikimiz de gözkapaklarımızda gençliğimizi hapsettik. Başlarımız eğildi ve dudaklarımız birbirine kilit oldu!

Saniyelerin içinde senelerin biriktirdiği iştiyak ve doyumsuzlukla öpüşüyorduk!

Beni kollarının arasında gittikçe daralan ve kuvvetini artıran bir baskıyla sıkıyordu. Bu sıkışta aşkın, şehvetin, damar ve sinir sevgisinin bütün hususiyeti vardı. Ben de onu bilhassa, bu arzu, bu gençlikle sıkıyordum. Dudaklarımı öper ve emerken birden hırslandı ve bütün damarlarını kabartıp sinirlerini ayaklandıran bir tutkuyla ısırıverdi!.. Dudakları ağzımın içindeydi.

Ben de onu ısırdım, ısırdım!

Fakat birden aklıma geldi ve neşterli bir tahrik darbesi beynimin içinde burkuldu:

– Eyvah, mahvoldun Hayati!.. diye haykırdım ve dudaklarında soğuk bir demir gibi katılan dudaklarımı çektim.

Şaşırdı:

– Ne oldu?.. dedi.

Telaşla tekrar etti:

– Ne var, niçin mahvoluyorum?..

Ve... ona hakikaten acıyarak baktım:

– Bende salgın frengi vardı gözüm! dedim.

Sahiden bunu hiç düşünmemiştim, en küçük intikam hissi bile zihnimde yer yapmamıştı. Tesadüfün kinini kendiliğinden yaratıp söndürdüğü bu hareket onu ne kadar şaşırtmış, dehşete düşürmüşse beni de o kadar üzmüş, yüreğime derin bir sızının hançerini sokmuştu.

– Bende frengi vardı!.. der demez, ağzından ilk çıkan söz:

– Ya?.. oldu ve birdenbire yüzü kâğıt gibi beyazlaştı:

– Bana bunu da mı yapacaktınız, Belkiys Hanım?.. dedi.

Bu söz kulağıma varır varmaz bir an:

– Bu adamın da hiç günahı yok mu?.. dediğimi:

– Eğer Nusret'i Bağdat'a göndertmeseydi bunların hiçbirisi başıma gelmezdi. Paşa ne kadar sorumluysa, ömrümü dümeni kırık bir sandal teknesine çevirip şehvet denizinin fırtınaları ortasına koyan Hayati Bey de o kadar sorumludur! diye düşündüğümü hatırladım.

Daha fazla düşünmedim, daha çok onun yüzüne bakmadım:

– Affet beni Hayati... bile diyemeden yürüdüm.

Ayaklarını zor sürüyen, duvarlara tutuna tutuna yürüyen bu kadın o anda bir kurşun hızıyla gidiyor, gözden, onun zehir çanağı gibi nemlenen ve kendini taşıran gözlerinden kaçıyordu!..

Arkamdan daha neler söyledi, ne yaptı, ne düşündü, nasıl oldu, nereye gitti bilmiyorum?

Fakat hâlâ ona acıyorum! Mamafih, bazen de içime öyle bir his, öyle bir değişiklik geliyor ki:

– O da ettiğini buldu! diyorum.

Bir hafta sonra

Halim:

– Niçin dispansere gitmiyorsun? diyor.

Ve... artık endişelerini saklamıyor:

– Çok bitkin bir haldesin; ihmal etmemek lazım.

Biliyorum ve... görüyorum; çok üzülüyor. Kendisi hastaymış gibi. Kendisi sönüyormuş gibi. Kendisi ölecekmiş gibi. Ona acıyorum. Onun üzülmesini istemiyorum. Ona benim için en küçük bir kötülüğün gelmesini istemiyorum. O beni kurtarmak, bana hayattaki asıl mevkiimi vermek, beni bedbinliğin kucağından zorla çekip almak için didindi, çalıştı, çırpındı. Hâlâ da bu endişenin, bu çırpınışın, bu hülyalı gayenin peşinde. Fakat görüyor ve anlıyor ki, her şey nafile. Ben yaşamıyorum. Damarlarımın içinde beynimin hücrelerinde vücudumun mesamelerinde beni yaşatacak en küçük bir hayatiyet zerresi yok. Ve... ben öleceğim! Her şey unutulabiliyor. Cahit'in hayattaki en kati, en sağlam hükmü bu olmuştu: unutmak!

İnsanlar acınarak, sızlanarak, uzun veya kısa bir zaman içinde unutabiliyorlar.

İnsanların, "Hayat..." diye çırpındıkları şeyi ben ısıra ısıra, kemire kemire bitirdim, ona daima layık olduğu aşağılayıcı muameleyi yaptım.

Onu horladım. Onu ayaklarımla çiğnedim. Onun tepesine vura

vura yaşadım! Onu maskesiz görmeye, içten görmeye kendimi alıştırdım.

Söylenen söz hayat değildir. Bütün insanlar söylediklerini tutmuyorlar! Hayat riya macunuyla insanların yüzünü sıvayan ve onlara kalpsiz yaşamayı öğreten, kukla eden usta bir hokkabaz!

Bütün insanlar maskeli. Kalpleriyle değil, vücutlarıyla yaşıyor. Dimağları vücutlarının hizmetkârı.

Ve...

– Yaşamak için yaşayanlar... yaşamak için öldürenler! olacak, şimdi ben de buyum.

Ben de öldürüyorum. Ben de arkamdan dört caniyi toprağa çekiyorum. Onlar da benim gibi ölecekler. Onlar da benimle ölecekler!

Fakat Cahit'i bir kerecik görüp de ölseydim!.. Onu öyle istiyorum, öyle özlüyorum ki...

Halbuki, o dediğini yaptı ve... unuttu!..

* * *

Cahit, Cahit!..

Sahiden gönlüm ve gözlerim bütün hızıyla onu arıyor...

Kocakarı dilinde bir laf vardır:

– Burnumun ucunda tütüyor!.. derler.

Benim de öyle. Cahit burnumun ucunda tütüyor!.. İki bütün gün ve gecedir, gözümü ne bir saniye kapayıp uyuyabildim ne de bir saniye onun hayalini gözlerimden ayırabildim?..

Zannediyorum ki, korudayım, büyük fıstık ağacının dibinde onunla baş başa, yan yana oturuyoruz. O her vakitki gibi vücudunu kavrayan ateşli kalbiyle beni sıkıyor, sıkıyor, gözlerinde sonu gelmeyecek bir ümit, bir aşk güneşi gibi yanan hülya emellerini bütün tatlılığıyla gözlerime taşıyor ve:

– Yavrucuğum, evlenmemiz için daha ne kaldı sanki?..

– Cahit, Cahit!..

Bu ne müthiş sızıymış ya Rabbi.

Onun adını anarken kalbimin burkulduğunu, bir elle tutulup yerinden çıkarılacak gibi çimdiklendiğini duyuyorum ve daha sonra öyle müthiş, öyle dayanılmaz çarpıntılar geliyor ki!..

Emirgân'ın Belkiysi, güzel, çok güzel Belkiysi hayatımın bugününe kadar etiyle, gözleriyle, sinirleri veya tadıyla yüzlerce erkek tanıdı. Fakat niçin hiçbirisinde Cahit'in tadı, onun zevki, onun doyumsuz varlığı yok, yalnız onun için bütün hissiyatımı seferber edip:

– Cahit! diye haykırabiliyorum.

Onun:

– Belkiys... diyen sesini kulaklarıma getiren hitap, neden beni deli edebilecek kadar kuvvetli ve hızlı geliyor?..

Demek ki, sevmek... denilen şey bütün bütün başkaymış; ben hayatımda yalnız Cahit'i sevdim, yalnız kalbimin onun için çarptığını hissettim. Ve... ona hiçbir zaman ne gözlerimle, ne sözlerimle, ne etimle ihanet etmedim; her gün beni birbiri üstüne saran birçok yabancı erkek kolu hiçbir an Cahit gibi parmaklarının ucunu kalbime götürmesini bilmedi.

Ve ben kirli, pis, lağımlı bir çukurdan farksız olan vücudumda yalnız kalbimi yeryüzünün en temiz pırlantaları kadar temiz ve kirsiz tuttum. Cahit'ten sonra hiçbir erkeğin eli ona dokunmadı ona hükmedemedi ve o her vakit tek başına çarptı, Cahit için çarptı.

Demek ki şehvet sevme değilmiş, cinsiyet sevgiden apayrıymış. İhtimal halkın dilinde:

– Sevda... Karasevda... Aşk... dedikleri şeyler asıl benim ifade etmek istediğim sevgi, Cahit'e vermek istediğim sevgi.

Bu sevgide riya yok, ihtiras yok, yalan yok, şehvet yok. Tek şey var: sızı...

Oh Allahım bu sızı bugün, yarın bu kalbi durduracak ve son sızı da damarlarımın ucundan çekile çekile ya bir damla yaş olarak gözlerimde, ya bir damla kan olarak dudaklarımda solacak...

* * *

Bu gece hiç uyumamışım, sabahleyin yatağımdan kalkmak çok güç geldi. Bütün gece, gözlerimin önünde gene yalnız Cahit vardı. Onunla kendimi yer yer, âlem âlem dolaşır, konuşur sandım. Beraberdik, tamamıyla beraber, koştuk, korunun yollarını kaç defa birbirimizi kovalaya kovalaya inip çıktık. Sandala bindik. Bebek'e indik. İstinye'ye çıktık. Göksu Deresi'nde akşamı seyrettik. Göksu'da akşama, derede akşama bayıldım. Eğer varsa, Allah bütün ressamlarını ve beğendiği en çok renkleri muhakkak ki oraya göndermiş bu gurubu, bu manzarayı, bu resmi onlardan istemiş. Ben ve Cahit bu derenin içinde ve bu renklerin arza yayılışı arasında başlarımızı göğüslerimize koyup içlerini dinlediğimiz zamanlarda hayatın bütün kayıtlarından silkinen mesut bir çift oluyoruz. Ömrüm bir mum ışığı gibi eriye yana sonuna geldi ise ne yazık ki, ben Cahit'den, onun aşkına daha doyamadan söndürülen, bir yıkımla söndürülen bir mum gibiyim. Ona doyamadan öleceğim. Onu görmeden öleceğim. Ona son bir defa daha:

– Cahit! demeden öleceğim.

Onu kollarımın arasında sıkmadan öleceğim. Onun kucağına günahkâr başını koyup hıçkıra hıçkıra ağlamadan öleceğim. Gözyaşlarım artık yalnız avuçlarımın içini ıslatabiliyor ve ölüm, sefalet, bahtsızlık damarlarımdaki bu son yaşları da kurutup bitiriyor; ağlamak, damarlarımdaki son damla yaşı akıtıncaya kadar

ağlamak, kirden, ihtirastan pas tutan parmaklarımı göğsümün içine birer zehirli ok gibi sala sala ağlamak istiyorum.

* * *

Yaşayan ölü bana derler!..

Koca bir kadavra sanki teşrih masasının üzerine yatırılmış, otopsi yapılması için kalbinin son can çekişmesi bekleniyor!

Ondan sonra kalp açılacak, kafatası parçalanacak, ciğerler neşterlenecek ve bakılacak:

– Acaba kimmiş, nasıl yaşamış?

Ve bu beyni burguluyan hudutsuz sorgulara cevap aranacak. Bunlara cevap vermek, hükmetmek için ne o kalbi parçalamaya, ne de beyin hücrelerinde hayat izleri aramaya lüzum yok. Bu satırları bulmak, okumak hepsini her şeyi herkese anlatacak, öğretecek:

"Yaşamak için, yaşayan,
Kendisi için yaşayan!
Pusulasız, kayıtsız yaşayan
Belkiys'ten Gündoğdu Emine'ye."

Bir iki gündür yanıma hiç kimse gelmiyor. Beni ya can çekişen bir hasta zannedip korkudan, acınmaktan, dehşete düşmek endişesinden yanıma gelmiyorlar ya da ben bir sabuklama hastasıyım. Gelenleri, gidenleri fark edemiyorum! Kafamın içindeki son dimağ hücresi ve gözlerimdeki son ışık yalnız onu, Cahit'i görebiliyor, düşünebiliyor, ondan af, merhamet, teselli istiyor!..

Bir hafta sonra

Annem:

– Belkiys... diyor, itiyor, kakıyor.

– Ne oldun kızım, niye cevap vermiyorsun? diye başucumda hüngür hüngür ağlıyor, çırpınıyordu.

Gözlerimi bir iki defa zor açtım:

– Ne var anne?.. diyebildim.

Gene baygın, dünyayı görmeden, nerede olduğumu, ne yaptığımı, kimlerle konuştuğumu seçemeden bakışlarımı söndürdüm!

Hissediyorum ki artık ben yaşamıyorum! Yeryüzünde yokum. Kalbim son mukavemetini gösteriyor! Durur durmaz her şey bitecek, her şeyle beraber Belkiys de yok olacak!

Demek ki:

– Beş hasta var!..

Şimdi bunlardan birisi ölüyor. Son akıbet ve son hüküm bu:

– Bir hasta ölüyor... Dört hasta ölecek!..

Fakat bununla tamam mı? Artık yeryüzündeki ıstıraplar duracak, gözyaşları dinecek, hayat maskarası alın perçemlerinden yakalayıp sürüm sürüm süründürdüğü biçare insanları başları boş bırakacak mı?

Bütün günahlar yalnız bu beş hastanın başına mı kopuyor? Cemiyetin bunda hiç suçu yok mu? Cemiyet hasta değil mi, insanlığın hastalığı yok mu?..

Ruhlarda hastalık var. İllet vicdanlarda, mikroplar insan ahlakı, onun fazileti, onun feragati, onun hüviyeti üzerinde birer ur gibi açıp büyüyorlar. Aile hasta. Kalpler hasta... Ve... hayat bütün bu hastalıkların zehirli mikroplarını salyalı dişlerinin arasında besleyen bir kaynak! Hastalığa hangi tarafından bakılsa tek hasta yalnız o gözüküyor:

– Hayat!..

Buna dikkat!.. Onu korumak, onu kurtarmak, ona yeni istikametini vermek, onu insan ahlakına, ileri ahlaka, cemiyetçi ahlaka çıkaracak yolu ve hızı göstermek lazım. Yoksa bütün insanlar, es-

kiyi yıkan, yeniyi yapamayan insanlar gün gün, devir devir benim gibi son nefeslerinde hatta kendi intikamlarını unutarak haykırmakta devam edecekler:

– Beş hasta var!..

Yazarın son sözleri...

Güneşli bir günün sonuydu. Yürüye yürüye Beyazıt'a kadar geldik. Kalabalık vardı. Uzun bir kıştan bunalan ve kurtulan halk sokaklarda ve bu meydanda güneşin son ışıklarını, büzülen ciğerlerine derin, doyumsuz nefeslerle çekiyorlardı. Arkadaşım:

– Beyazıt'a kadar gelmişken haydi seninle Süleymaniye'ye kadar gidelim... dedi.

– Vazgeç canım. Beni oraya kadar sürükleme. Daha birçok işlerim var. Matbaaya uğramadım. Bırakacak yazılarım var... dedim.

Şen, laubali kolumdan çekti:

– Uzatma, yirmi beş sene mi ne oldu seni görmedim. Eğer bugünkü tesadüf olmasaydı, seni belki gene göremeyecektim. Yazılarını biraz geç de gönderirsin... dedi, kendisiyle beraber beni de yürüttü ve anlatıyordu:

– Bu eserlere bayılıyorum. Süleymaniye Sinan'ın şaheseridir monşer, diyerek, Türk mimarîsi, Bizans mimarîsi, Selçuk eserleri ve dünya mimarlığının şimdi aldığı yön üzerindeki fikirlerini izah ediyordu.

Bir aralık sordum:

– Kuzum... herhalde senin mimarlığın hiç hesapta olmayan bir şeydi. Nereden mimar oldun? Yoksa sonradan mı meslek değiştirdin?..

Bu suali sormakta haklıydım. Ben onu Emirgân'da bırakıp Nişantaşı'na taşındığımız zaman kendisi Mülkiye mektebindeydi. Ondan sonra bir defa daha görmedim. Bugün de Çarşıkapı'da birbirimize rastladığımız anda gene o ilk önce beni tanıdı... Ve bana kendisini tanıttı.

– Oo maşallah nereden böyle, neredesiniz, ne yapıyorsunuz? dediğim zaman da:

– İstanbul'a geleli daha bir ay bile olmadı. Çok özledim. On beş gün daha oturup döneceğim, dedi ve ondan sonra konuştuk:

– Nereye dönüyorsunuz?..

– İtalya'ya...

– Niçin? Orada ne yapıyorsunuz?

– E... ben on beş yıl var ki İtalya'da oturuyorum ve mimarlık yapıyorum. Hayatımın on senesi de şöyle böyle geçti. Ben artık İtalyalı sayılırım. Orada evlendim. Çocuklarım var. Fakat bir türlü vatan hasretini yenemedim, öyle burnumda tüttü ki... Belki her günümün birkaç saati yalnız ve daima İstanbul'u, memleketimi düşünmekle geçti.

Ve... muhatabım bundan sonra coşmaya başladı. Yirmi beş senenin vakalarını büyük bir heyecanla anlatmaya başladı.

O zannediyordu ki ben her şeyi biliyorum. Avrupa'ya niçin gittiğinden haberim var, Belkiys'ten nasıl ayrı düşürüldüğünün farkındayım... Halbuki ben hiçbir şey bilmiyordum.

Belkiys ve Cahit... Bunların ikisini de unutmuştum. Onlar çocukluğumda sevgimi verdiğim iki şefkatli, iyi insandı... Biri:

– Belkiys Ablam...

Öbürü:

– Cahit Ağabeyim...

O kadar... Babam bizi Nişantaşı'na naklettikten sonra ne ben bir daha Emirgân'a gitmiş ne de Cahit ile Belkiys'i görmüş ve bu iki gö-

nül ortağının ne oldukları hakkında hiçbir şey işitmemiştim!..

Bunun içindir ki Cahit'in anlattığı bu macerayı kelimesi kelimesine hayretle dinledim, heyecanla dinledim ve sözlerini bitirip de:

– Nasıl tam bir roman değil mi? dediği zaman:

– Hakikaten roman... Bundan daha ilginç konu olamaz, dedim.

Meğer Cahit İstanbul'dan sürgün gitmişmiş? Üç dört sene Mısır'da hapsedilmişmiş! Sonra nezaret altında İtalya'ya gönderilmişmiş!.. Belkiys'e senelerce her gün bir tane, beş tane mektup göndermişmiş!.. Bütün bunları ben nereden bileyim? Ve Belkiys'in ölümünden dehşet duyarak bahsediyordu:

– Tam onuncu sene Paşa her gün "Belkiys... Belkiys..." diye uzun uzun yazdığım mektuplara kısa bir mektupla cevap verdi:

"O öldü ve tamamıyla sizi unutarak öldü. Gençsiniz. Kendinizi üzmeyiniz. Kadınlara inanmamak hayatın birinci şartıydı. Fakat siz bunu nihayet o toprak olduktan sonra öğrenmiş oluyorsunuz. O yaşasaydı belki ümidiniz de yaşayacaktı. Hiç açmadan bir tarafa attığı ve biriktirdiği mektuplarınızı size gönderiyorum. Allah hepimizin kusurlarını affetsin."

Belki bu mektuba inanmayacaktım. Fakat birkaç gün sonra Belkiys'in bana bir defa:

– Ulviye... diye tanıştırdığı konak hizmetçilerinden birinden uzun bir mektup aldım. Onda da çok sevdiğim Belkiys'in öldüğünden acı acı bahsediliyor:

"Paşa artık sizi tamamen serbest bıraktığını Hüseyin Bey'e bildirdi..." deniyordu.

Hakikaten bana bekçilik eden Hüseyin Bey birkaç gün içinde bu emri almıştı.

– Oğlum artık istediğin yere gidebilirsin. Çektiğin kahır böyle dolacakmış... dedi, Belkiys'in beni unutarak öldüğüne inanmıyordum.

Ona:

– Unut... diyen bendim.

Fakat ben unutamamıştım ki o unutabilseydi.

– O unutamadığı için öldü. Benim için öldü, diyordum ve karar vermiştim:

–Belkiys'in öldüğü şehre ben artık dönemem.

Ondan sonradır ki ben de öldüm, yeniden doğdum. İtalyalı oldum. Evlendim. Çocuklarım oldu.

Cahit bunları anlatırken zannediyorum ki ciğerlerim bir cımbızla parça parça ediliyor ve koparılıyor. Bu kadar acı duyuyor, Belkiys'in ölümüne bu kadar acınıyordum. Demek o kız, Emirgân'ın en güzel kızı, güzel Belkiys korunun bülbüllerini bir anda coşturup kendisine tutsak edebilen kız ölmüştü!

Ve... Cahit:

– Ya işte böyle, o öldü... dedikten sonra benim de gözümde bir damla yaş belirdi, yanaklarıma düştü.

Artık ikimiz de susmuştuk. İkimiz de yürüyorduk ve ben kendi hesabıma:

– Matbaaya yazı bırakacağım, çok işlerim var!.. demeyi unutmuştum.

Caminin içine girmiştik. Hâlâ ikimiz de bir şey konuşmuyorduk. Gene ilk sözü o söyledi:

– Bak şu direğin konuluşuna. Bunu bugün koyacak el yok.

Ve... bunu münakaşa ederek geziyorduk. O gözlerini hiçbir yerden ayırmıyor:

– İstanbul'a geldiğim günden beri cami cami dolaşıyorum. Hemen her yeri gezdim. Mimarî kıymeti olan her binayı gördüm, diyor, ilave ediyordu:

– Emirgân'a bir defa bile gidemedim. Boğaz vapurlarına binemiyorum. Bir defa Kavak'a kadar gideyim... dedim. Emirgân'ın

önünden geçerken dünya başıma yıkılıyor sandım. Bu halde nasıl gidebilirim, nereye gidebilirim?.. Muhakkak ki ben hâlâ Belkiys'i unutamamışım...

Bunları söylerken gözleri doluyor, sulanıyor, yaşarıyordu!.. Sesi titrekti, hüzün ve ıstırap bu sesin içinde boğulan acı birer yakıcılık gibiydi.

Evlenmiş, çocukları var, gönlündeki ateşi külleyen seneler var, fakat Belkiys bu kafa içinde yaşayabiliyor, hâlâ diri, hâlâ sevimli, hâlâ Cahit için:

– Dünyanın tek kadını...

* * *

Camiyi dolaşıp tekrar avluya çıktığımız zaman, Cahit:

– Çok istifadeli bir gezinti oldu... dedi.

– Sahi ben de istifade ettim. Şimdiye kadar hiç bu kadar dikkatle bir camiyi dolaşmamıştım, dedim.

Artık yürüyor ve muhakkak ki ikimizin de aklından:

– Şimdi nereye gideceğiz? diye bir düşünce geçiyordu.

Cahit'e sordum:

– Ne yapacaksın?..

Dalgın, müteredditcevap verdi:

– Hiç bilmiyorum.

Ve... devam etti:

– Sen Sirkeci'ye ineceksin değil mi?

– Evet... Matbaaya!

– Oraya kadar seni götüreyim.

– Sonra ne yapacaksın?..

– Ben de bilmiyorum. Bakalım?..

– İstersen gece buluşur, bir sinemaya filan gideriz.

– Nasıl olursa.

– Hiç tiyatroya gittin mi?

– Hayır...

– Darülbedayi[16] fena değil... Sen onu bilmezsin.

– Nereden bileyim...

– Öyle hakkın var. Fakat hiç fena değil. Güzel temsiller verebiliyorlar. Bu akşam oraya da gidebiliriz.

Yürüye yürüye dış kapıya kadar gelmiştik, Cahit:

– Hayhay... Gideriz... dedi.

Kapıdan çarşafına bürünmüş, iki büklüm, adımlarını zor atan bir kadın geçiyordu. Cahit:

– Zavallı kadıncağız... dedi.

Sesi biraz yüksek çıktı ve... kadın bunu duydu. Kafasını kaldırdı, dik dik ilk önce Cahit'in, sonra da benim yüzüme baktı. Bir vücudun bütün dikkati bu gözlerde vardı. Kadıncağız:

– E çocuğum. İhtiyarlık ile hastalık bir araya gelince işte insan böyle acınacak hale girer... dedi.

Cahit ona dikkatle bakıyordu:

– Yok valide hanım. Hatırınıza bir şey gelmesin. Affınızı rica ederim, diye kadına biraz daha sokuldu.

Onu müteessir ettiğinden endişe ediyordu. Ve... şimdi de gönlünü almak için çırpınıyordu. Fakat her ikisinin de bakışlarında ısrarlı bir takip vardı. Siyah çarşaflı, solgun, iki büklüm, hasta kadın bir defa daha başını kaldırdı. Cahit'e dikkatli dikkatli, onun yüzünde, sesinde, gözlerinde saklı birer iz arar gibi baktı baktı, sordu:

– Senin ismin ne çocuğum?..

– Cahit!..

Kadın bu anda yaralı bir kartal gibi çırpındı, tekrar etti:

– Cahit... Cahit!..

16 Şehir Tiyatrosu'nun o zamanki adı.

Ve kaybettiğini bulanların sevinciyle söylendi:

– Nasıl da bildim ama... Gözlerinden tanıdım. Cahit... Cahit... Benim Cahit'im. Belkiys'in Cahit'i!..

Ve... Cahit bu son cümleyi işitir işitmez yıldırımla çarpılmış gibi olduğu yerde iki tarafına sallandı, düşüyor sandım, omuzlarından yakaladım. Ve... aynı cümleyi ağzında tekrarlıyordu:

– Belkiys'in Cahit'i!..

Bu cümle ağzından bir alev sütunu gibi çıktı, kendi dudaklarını, bizim gözlerimizi ve kirpiklerimizi kavuran bir alev şeraresiydi. İkinci söz olarak:

– Siz de Belkiys'in annesi öyle mi?.. dedi.

Kadının boynuna sarıldı.

Bu sarılışta bütün bir vücudun bırakılışı vardı!

Korktum!

* * *

Bir saattir, Süleymaniye'de yıkık, çürük bir evin küçük bir odasındaydık.

Eşya; bir tahta iskemle, şişesi yarım bir petrol lambası, iki küçük çinko tabak, bir minder, bir iki ot yastıktı. Kenarda pencerenin dibinde bir yatak seriliydi. Çarşaf yerini sararmış gazete kâğıtları tutuyordu. İsli, kirli, kokulu yorganın altında cepte ezilen, bükülen bir sigara gibi kalabilen bir insan, bir hasta vardı. İnmeli bir insan. Sağ tarafı tutmayan, dili dönmeyen, nefesini zor alıp veren bir hasta: Belkiys!..

Odada gözlerinden yaş boşanmayan hiç kimse yoktu!

Anne ağlıyordu, Belkiys ağlıyordu, ben ağlıyordum, Cahit ağlıyordu. Cahit, zaten kapıdan içeriye adımlarıyla değil, rüzgâra kapılmış bir güz yaprağı gibi titreye titreye girmişti. Belkiys'i, yatağının içinde eğri büğrü bir iskelet gibi görünce gözleri boşandı ve:

– Belkiysçiğim, sen yaşıyordun da niçin ben bilmiyordum?.. demesiyle o yaşayan kadavranın üzerine kapanması bir oldu.

Bir ölü gibi, bir kendinden geçmiş gibi bu iskeletin üzerinde çırpındı, hıçkırdı, ağladı, sızım sızım sızladı!..

– Beni aldattılar... "Belkiys öldü" dediler... Bana İstanbul'a dönmeyi haram ettiler. Seninle beraber ölseydik...

Ve... zorluyordu:

– Haydi kalk!.. Gidelim!.. Seni iyi etmeye çalışayım!..

Ve... gözlerini deli gibi açа açа soruyordu:

– Söyle niçin böyle oldun?.. Seni kim bu hale getirdi?.. Paşa yaşıyor mu? O mu seni böyle yaptı? Anlat bana neden böylesin?..

Bir an Belkiys'i bıraktı, annesinin ayaklarına kapandı: Anne sen söyle, niçin Belkiys böyle oldu?.. Onu ne böyle yaptı?.. Hayat mı, ıstırap mı, keder mi?..

Dili tutuk, vücudunun yarısı tutuk, düşkün, biçare, şaşkın, deli, ölecek Belkiys en son işleyebilen kolunu açtı, onu kavradı, topraklaşan yüzüne hafif pembesi bir renk geldi.

– Gel, sokul, sık beni... diyen bir edayla Cahit'e baktı; gözlerinden durmadan boşanan yaşla, dilini güçlükle kımıldata kımıldata güçlükle işitilebilen bir sesle:

– Kalbimi senden başka birisine vermemek için bu hale geldim Cahit... Allah'a inandığın gibi bana inan. Yalnız seni sevdim, yalnız seni severek ölüyorum, dedi ve... son sözleri:

– Mesudum... Kafamın içinde ve gözkapaklarımın altında senden başka hiçbir hayal yok! Ciğerlerim, burnum, kalbim yalnız senin kokunu alarak sönüyorlar. Seni görerek ölüyorum. Senin için ölüyorum... oldu.

Boynu birdenbire büküldü, omzunun üzerine düştü. Rengi tekrar soldu, topraklaştı. Nefesi durdu, kalbi durdu, gözkapakları yavaş yavaş indi ve... vücudu bir yumak gibi sıkıldı, büzüldü!.. Fakat

Cahit'i saran tek kolu sımsıkıydı, onu bırakmıyordu, daha çok kendisine çekiyor, kilit oluyor ve... soğuyordu!

Ve... bu soğuyuşundan sonradır ki, odada tekrar gözlerdeki yaş sel olup akmaya başladı...

* * *

Belkiys'in romanı burada bitti!

Ben Cahit'i dinlerken onun hikâyesine:

– Bir roman olacak... demiştim.

Hatta ismi de aklımdan geçivermişti:

– *Onun Romanı!*

Belkiys'in odasına gelince:

– Daha müthiş! dedim ve... ilave ettim:

– Roman tamam oldu...

Düşünülecek, ilave edilecek, büyütülecek hiçbir şey yoktu. Tek şey, gördüğümü, dinlediğimi oturup yazmak olacaktı!

Uzun bir ayrılık hikâyesi, entrikalar, macera, İstanbul'a dönüş, Süleymaniye'deki küçük oda, gazete kâğıtlarından yatak, eriye eriye bir avucu dolduracak kadar küçülen Belkiys, onun son sözleri, onun ölümü, Cahit'in haykırışı, bir annenin bu ceset üzerine yığılışı ve benim ağlayışım... bir roman olmaz da ne olurdu?.. Fakat:

– Beş hasta var!

Bu romanı öldürdü ve... kendiliğinden yazılmış bulundu. Belkiys'in romanı. Onun romanı benim yazacağımdan çok daha üstün. Onları ben yazacaktım. Kendimden verecektim, hayalimden verecektim, kafamdan verecektim, benliğimden verecektim. Annenin:

– İşte Belkiys'in romanı... deyip elime tutuşturduğu müsvedde yığını romanın ta kendisi oldu. İlk söylediğim gibi ben o romana, asıl romana tek kelime ilave etmedim. Tek satırına dokunmadım.

Ona yalnız bir baş ve bir son yaptım, o kadar. İsmi de kendisinin:

– *Beş Hasta Var!*

O, bunu bir hüküm diye veriyor ve... soruyor:

– Cemiyetin bunda hiçbir suçu yok mu? Hasta yalnız beş insan mı? Cemiyet hasta değil mi? İnsanlığın hastalığı yok mu?

Ve... gene bu sorgunun cevabını en iyi kendisi bulup veriyor. Biz de onun söylediğini tek kelime eksiltmeden ve tek kelime büyültmeden tekrar edebiliriz. Belkiys'in romanı, onun hayatı, bu roman odur:

– Ruhlarda hastalık var. İllet vicdanlarda, mikroplar insan ahlakı, onun fazileti, onun feragati, onun hüviyeti üzerinde birer ur gibi açıp büyüyorlar. Aile hasta. Kalpler hasta... Ve... hayat bütün bu hastalıkların zehirli mikroplarını salyalı dişlerinin arasında besleyen bir kaynak!

Hastalığa hangi tarafından bakılsa tek hasta yalnız o gözüküyor: hayat. Buna dikkat!.. Onu korumak, onu kurtarmak, ona yeni istikametini vermek, onu insan ahlakına, ileri ahlaka, cemiyetçi ahlaka çıkaracak yolu ve hızı göstermek lazım. Yoksa bütün insanlar, eskiyi yıkan, yeniyi yapamayan insanlar gün gün, devir devir, benim gibi son nefeslerinde hatta, kendi intikamlarını unutarak haykırmakta devam edecekler:

– Beş hasta var!

BİTTİ

Beş Hasta Var

ETEM İZZET BENİCE

Etem İzzet Benice 1903'te İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'nde, Yüksek Deniz Ticaret Okulu'nda öğrenim gördü. 1920'de *Tevhid-i Efkâr*'da gazeteciliğe başladı, *İkdam*, *Zaman*, *Açık Söz*, *Son Telgraf* ve *Gece Postası* gazetelerini yayımladı. *Vatan*, *Son Saat* ve *Milliyet*'te başmakaleler yazdı. 1942-1950 arası, önce Kars, sonra Siirt milletvekiliydi. Okurların çok severek okuduğu romanlarında, sinema dilini andırır, hızlı, akıcı, gereksiz ayrıntılardan uzak, alabildiğine renkli anlatımıyla ünlendi. 28 mart 1967'de İstanbul'da öldü.

İstanbul'un belli çevreleri Batı'dan yalnızca ala ala hey bir yaşam tarzını algılayabilmiş, öylece de yaşamaya koyulmuştur. Bunun sonucu değerler hızla çökmekte, etik kaybolmaktadır. *Beş Hasta Var* "hasta cemiyet"i teşrih masasına yatırır, çılgıncasına neşterler.

Selim İleri

"Gözlere şehvet perdesinin indiği... Tam vücudumu kuvvetli kollarının arasına alıp göğsünün üzerine çektiği ve dudaklarının dudaklarıma yapışmak için gerilip ateşlendiği bir saniyede..."

DK DOĞAN KİTAP